

**Informe de**  
**conjuntura** **14** **socio**  
**econòmica**  
de Mataró Setembre 2003



Ajuntament de Mataró

**monogràfic** els serveis d'atenció domiciliària a les persones majors de 65 anys

14

Informe de  
**conjuntura**

**socio  
econòmica**

de Mataró Setembre 2003

monogràfic

**Els serveis d'atenció domiciliària a les persones majors de 65 anys**



## Presentació

La situació d'incertesa socioeconòmica que ha marcat els darrers períodes en l'àmbit internacional sembla haver-se resolt en alguns dels seus punts més delicats, si bé els primers símptomes de recuperació no són encara gaire contundents per poder confirmar una recuperació econòmica generalitzada. Pel que fa a Mataró i el seu entorn geogràfic, la informació desplegada en el present Informe de Conjuntura Socioeconòmica mostra la continuïtat d'aquesta incertesa, per bé que s'apunten tímids punts d'inflexió cap a la recuperació en alguns dels indicadors analitzats.

L'apartat de població es fa ressò, en aquest Informe número 14, d'un dels temes en què s'han dipositat més esperances de canvi al llarg dels darrers anys: la natalitat. Si bé el repunt constatat no permet parlar d'una natalitat elevada (les taxes de fecunditat resten lluny d'aproximar-se al punt de reemplaçament generacional), sí que s'apunten alguns elements interessants, tant des del punt de vista d'evolució com de naturalesa i origen d'aquests canvis en les tendències de la natalitat.

Al marge dels apartats habituals de l'Informe de Conjuntura, d'aquesta edició també podríem destacar la inclusió de nova informació en l'apartat d'hostaleria i turisme, amb dades com ara els nivells d'ocupació hotelera, les pernoctacions a l'alberg municipal o el nombre i origen d'embarcacions transeünts que recalen al port de Mataró. Així mateix, l'informe sectorial, en el seu apartat de recerca i desenvolupament, inicia un seguiment de la innovació generada a la ciutat a partir d'indicadors com el nombre de patents o publicacions científicomediques d'origen mataroní.

Per últim, en el seu habitual monogràfic, l'Informe inclou una anàlisi sobre la situació dels serveis d'atenció domiciliària de les persones majors de 65 anys, l'estat actual i els factors que n'impulsen el seu desenvolupament. L'estudi dels serveis d'atenció domiciliària presenta punts de connexió entre l'anàlisi econòmic d'un sector emergent i amb possibilitats pròpies d'un nou filó d'ocupació, amb l'anàlisi d'aquells aspectes vinculats a la gent gran i la seva realitat social actual.

## Agraïments

La confecció del número 14 de l'Informe de Conjuntura Socioeconòmica de Mataró ha estat possible gràcies a la col·laboració de les persones, empreses i institucions que ens subministren les dades i que atenen els nostres dubtes i consultes. És per això que volem expressar el nostre agraïment a:

- Abertis S.A.
- Alberg de Can Soleret
- ASEGEMA
- Aigües de Mataró, S.A.
- Autoritat del Transport Metropolità
- Banc d'Espanya
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
- Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball de Barcelona del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
- Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme
- Consorci Port Mataró
- CTSA
- Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya
- Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya
- Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya
- Direcció General d'Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya
- Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya
- Gas Natural SDG
- Hotel Ciutat de Mataró
- Hotel Colón
- Institut d'Estadística de Catalunya
- Regidoria de Ciutat Sostenible de l'Ajuntament de Mataró
- RENFE
- Secció de Gestió Tributària del Departament d'Interior i Hisenda de l'Ajuntament de Mataró
- Secció de Residus i Neteja Viària del Departament de Serveis Municipals i Manteniment de l'Ajuntament de Mataró
- Servei d'Informació de Base del Departament d'Interior i Hisenda de l'Ajuntament de Mataró
- Servei d'Obres i Servei de Llicències del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró
- Servei de Mobilitat del Departament de Via Pública de l'Ajuntament de Mataró
- Servei de la Policia Local del Departament de Via Pública de l'Ajuntament de Mataró
- Unitat Acústica de la Universitat Politècnica de Mataró i Maresme

Agraïm especialment la col·laboració dels tècnics i tècniques dels Servei d'Ocupació de l'IMPEM per la seva col·laboració en el monogràfic d'aquest informe, dedicat als serveis d'atenció domiciliària. Finalment, volem agrair a la Diputació de Barcelona i al Servei d'Ocupació de Catalunya el seu suport econòmic; i, a la Xarxa d'Observatoris Provincial de Barcelona, el seu suport tècnic.

---

## Índex

Índex de taules.....	Pàg. 6
Índex de gràfiques.....	Pàg. 8

<b>Síntesi</b> .....	Pàg. 10
----------------------	---------

## Conjuntura socioeconòmica

Situació general, conjuntura internacional, Espanya i Catalunya .....	Pàg. 16
Altres indicadors macroeconòmics bàsics.....	Pàg. 26

<b>Resum de la conjuntura a Mataró</b> .....	Pàg. 27
--	---------

<b>Població</b> .....	Pàg. 35
-----------------------	---------

## Consum

Energia i aigua.....	Pàg. 46
Matriculació de vehicles .....	Pàg. 49
Residus.....	Pàg. 51

## Habitatge

Habitatges iniciats per tipologia i preus dels habitatges .....	Pàg. 55
---	---------

## Activitat i estructura empresarial

Activitat i estructura empresarial a Mataró i al Maresme .....	Pàg. 62
Terciarització de l'economia.....	Pàg. 71
Llicències d'activitats .....	Pàg. 72

## Anàlisi sectorial

Indústria tèxtil i de la confecció .....	Pàg. 75
Construcció .....	Pàg. 79
Comerç a l'engròs .....	Pàg. 83
Comerç al detall .....	Pàg. 85
Hostaleria i sector turístic.....	Pàg. 89
Educació, recerca i desenvolupament .....	Pàg. 93
Altres activitats empresarials.....	Pàg. 96

## Ocupació

Contractacions a Mataró i al Maresme .....	Pàg. 100
Expedients de regulació de l'ocupació a Mataró i al Maresme.....	Pàg. 103
Atur registrat a Mataró i al Maresme.....	Pàg. 105
Comparació entre el mercat laboral de Mataró i el del conjunt del Maresme .....	Pàg. 109
Salut laboral .....	Pàg. 110

## Transport i mobilitat

Trànsit i mobilitat en vehicle privat .....	Pàg. 116
Transport públic.....	Pàg. 122

## Monogràfic

Els serveis d'atenció domiciliària a les persones majors de 65 anys .....	Pàg. 125
---	----------

# Índex de taules

T1	Perspectives econòmiques segons diversos organismes . . . . .	Pàg. 21
T2	Inflació, tipus d'interès i tipus de canvi. Març 2002 - març 2003 . . . . .	Pàg. 26
T3	Quadre resum de la conjuntura a Mataró. Fins al 1r trim. de 2003 . . . . .	Pàg. 28
T4	Dades comparatives del Padró 1996 amb el Cens 2001. Mataró i Prov. Barcelona . . . . .	Pàg. 32
T5	% de naixements de mare estrangera sobre el total de naixements. CCAA més destacades. 1999 - 2002 . . . . .	Pàg. 37
T6	Indicadors de fecunditat. Mataró. 2001 . . . . .	Pàg. 40
T7	Evolució del nombre de naixements total i de la població estrangera de Mataró per barris. 2000 - 2002 . . . . .	Pàg. 41
T8	Evolució dels naixements en el primer semestre per nacionalitat. Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 42
T9	Evolució dels naixements per nacionalitat no espanyola en el primer semestre. Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 42
T10	Comparació de taxes de fecunditat per edats i ISF d'Espanya, Catalunya i Mataró amb les dels països d'origen d'alguns dels principals col·lectius de població estrangera de Mataró. 2001 . . . . .	Pàg. 43
T11	Comparativa entre els naixements reals i teòrics als barris de Mataró durant el 2002 si apliquem les TFE de Catalunya (2001) . . . . .	Pàg. 44
T12	Comparativa entre els naixements de nacionalitat marroquina reals i teòrics als barris de Mataró durant el 2002 si apliquem les TFE del Marroc (2003) . . . . .	Pàg. 44
T13	Consum de gas canalitzat. Mataró. 1992 - 2002 . . . . .	Pàg. 46
T14	Consum d'electricitat. Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 47
T15	Consum d'aigua a Mataró. 1r trim. 2001 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 47
T16	Evolució dels residus generats. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 51
T17	Recollida selectiva. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 52
T18	Evolució del nombre d'habitatges iniciats a Mataró. 1998 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 57
T19	Evolució del nombre d'autònoms, assalariats i empreses a Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 63
T20	Evolució del nombre d'autònoms, assalariats i empreses a Catalunya. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 63
T21	Estructura empresarial (mínim 1 assalariat) de Mataró. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 65
T22	Evolució nombre d'autònoms, assalariats i empreses al Maresme. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 65
T23	Estructura empresarial (mínim 1 assalariat) del Maresme. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 66
T24	Nombre d'empreses i assalariats segons subsectors. Mataró. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 66
T25	Nombre d'autònoms segons subsectors. Mataró. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 67
T26	Evolució del pes dels assalariats i de les empreses segons subsectors. Mataró. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 67
T27	Variació en l'afiliació al Règim General de la Seguretat Social per paràgrafs. Mataró i província de Barcelona. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 68
T28	Relació dels subsectors amb major guany i pèrdua de treballadors assalariats. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 68
T29	Nombre d'empreses i assalariats segons subsectors. Maresme. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 69
T30	Nombre d'autònoms segons subsectors. Maresme. 2002 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 69
T31	Relació dels subsectors amb major guany i pèrdua de treballadors assalariats. Maresme. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 70
T32	Components de l'anàlisi Shift-Share. Mataró / Província de Barcelona. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 70
T33	Pes relatiu nombre d'empreses i assalariats segons sectors a Mataró i al Maresme. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 71
T34	Anàlisi de sol·licitud de llicències d'activitat per annexos. Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 72
T35	Anàlisi de sol·licitud de llicències d'activitat per annexos els primers trimestres. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 72
T36	Mataró i els seus principals sectors d'activitat . . . . .	Pàg. 74
T37	Indústria tèxtil (17) i de la confecció i pel·leteria (18). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 77
T38	Detall de les activitats incloses en la indústria tèxtil i de la confecció. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 78
T39	Sol·licituds de llicències d'obres. Mataró. 1999 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 80
T40	Construcció (45). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 80
T41	Detall de les activitats incloses a la construcció. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 82
T42	Comerç a l'engròs (51). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 83
T43	Detall de les activitats incloses en el comerç a l'engròs. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 84
T44	Índex de vendes. Espanya. Març 2002 - març 2003 . . . . .	Pàg. 85
T45	Comerç al detall (52). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 86
T46	Detall de les activitats incloses en el comerç al detall. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 87
T47	Indicadors de clima comercial urbà. Catalunya. 1r trimestre 2003 . . . . .	Pàg. 87
T48	Indicadors de clima comercial urbà. Mataró. 1r trimestre 2003 . . . . .	Pàg. 87
T49	Hostaleria (55). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 90
T50	Detall de les activitats incloses en el hostaleria. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 91
T51	Percentatge mig d'ocupació hotelera trimestral. Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 91
T52	Pernoctacions a l'alberg municipal. Mataró. 1999 - 2003 . . . . .	Pàg. 91
T53	Pernoctacions dels transeünts al Port de Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 92
T54	Percentatge de les embarcacions que han recalat al Port de Mataró segons lloc d'origen. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 92
T55	Lloc d'origen de les embarcacions que han recalat al Port de Mataró. 2001 - 2003 . . . . .	Pàg. 92
T56	Educació (80) i investigació i desenvolupament (73). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 93
T57	Detall de les activitats incloses en l'educació i la recerca i desenvolupament. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 94
T58	Nombre de patents i models d'utilitat registrades a l'Oficina Española de Patentes y Marcas. 2000 - 2002 . . . . .	Pàg. 94
T59	Nombre d'articles publicats en publicacions científiques d'àmbit internacional en matèries de medicina, biologia molecular, bioquímica, biofísica, genètica... 2000 - 2002 . . . . .	Pàg. 95
T60	Altres activitats empresarials (74). Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 96
T61	Detall de les activitats incloses en altres activitats empresarials. Mataró. 2002 - 2003 . . . . .	Pàg. 97
T62	Evolució de les contractacions a Mataró* i el Maresme**. 2001 - 1r trim. 2003 . . . . .	Pàg. 101

T63	Nombre d'expedients i treballadors afectats pels Expedients de Regulació d'Ocupació autoritzats. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	.Pàg.103
T64	Nombre d'expedients i treballadors afectats pels Expedients de Regulació d'Ocupació autoritzats. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003	.Pàg.104
T65	Dades d'atur a Mataró*. 2002 - 2003	.Pàg.107
T66	El mercat laboral a Mataró* i el Maresme**. 2000 - 2003	.Pàg.109
T67	Accidents de treball segons la seva gravetat. Mataró. 1998 - 2002	.Pàg.110
T68	Índex d'incidència per sectors d'activitat. 1998 - 2002	.Pàg.112
T69	Índex de sinistralitat per grandària d'empresa. Mataró. 2001 - 2002	.Pàg.112
T70	Distribució dels accidents per gravetat i grandària de plantilla. Mataró. 2002	.Pàg.112
T71	Distribució dels accidents per gravetat i durada del contracte. Mataró. 2002	.Pàg.113
T72	Distribució de les causes d'accident més freqüents. Mataró. 2002	.Pàg.113
T73	Intensitat mitjana diària (IMD) del trànsit a diferents trams de l'A2, l'A7, la C-31 i la C-32. 2002	.Pàg.118
T74	Percentatge de víctimes segons la tipologia de l'accident. Mataró. 2002 - 2003	.Pàg.119
T75	Índex d'accidentalitat. 2002	.Pàg.119
T76	Total accidents i víctimes zona urbana. Mataró i Maresme. 2002	.Pàg.120
T77	Nombre de cancel·lacions per estació. 2002 - 2003	.Pàg.122
T78	Evolució del nombre de viatgers segons tipologia del Mataró Bus. 1996 - 1r trim. 2003	.Pàg.123
T79	Esperança de vida de la població de Mataró. Període 1998 - 2002	.Pàg.127
T80	Índex d'envelliment i de sobreenvelliment. Prov. Barcelona i Catalunya. 1981 - 1999	.Pàg.127
T81	Índex d'envelliment als barris de Mataró. 2001 - 2003	.Pàg.127
T82	Índex de sobreenvelliment als barris de Mataró. 2001 - 2003	.Pàg.127
T83	Dimensió mitjana de les llars als barris de Mataró. 2000 - 2003	.Pàg.128
T84	Relació entre pensions de jubilació, de viduïtat i el salari mínim interprofessional a Espanya	.Pàg.129
T85	Beneficiaris de pensions (no contributives i assistencials) i subsidis de la Seguretat Social segons tipus a Mataró (2002)	.Pàg.129
T86	Diferents estimacions de persones grans dependents	.Pàg.131
T87	Projecció de l'enquesta del CIS sobre la gent gran dependent a la província de Barcelona	.Pàg.131
T88	Treballadores estrangeres amb permís de treball en vigor segons les principals branques d'activitat a Espanya	.Pàg.136
T89	Treballadors estrangers amb alta laboral segons règim i sexe. Espanya	.Pàg.136
T90	Dades del Servei d'Atenció Domiciliària prestats pel Servei de Sanitat i Serveis Socials de l'Ajuntament de Mataró	.Pàg.138
T91	Variables utilitzades	.Pàg.140



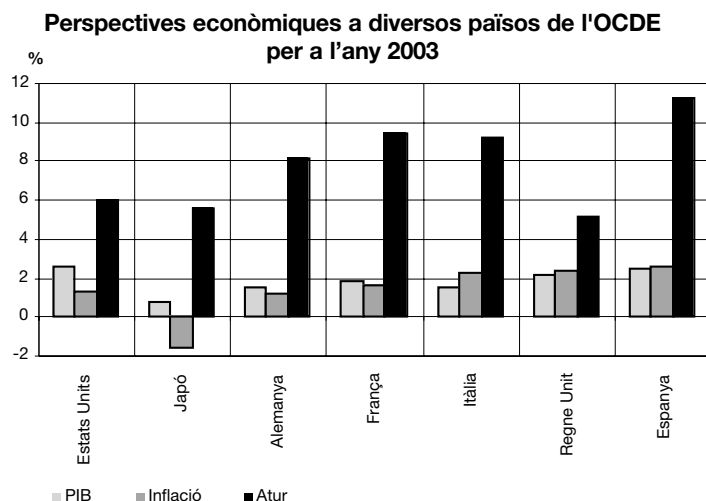
# Índex de gràfics

G1	Evolució del PIB sectorial. Espanya. 2002 - 2003	Pàg. 22
G2	Evolució del PIB sectorial. Catalunya. 2002 - 2003	Pàg. 24
G3	Evolució de l'IPC. Març 2002 - març 2003	Pàg. 26
G4	Evolució del tipus d'interès interbancari. Març 2002 - març 2003	Pàg. 26
G5	Evolució del tipus de canvi. Març 2002 - març 2003	Pàg. 26
G6	Diagrama d'informació local a Mataró. Període de referència 1r trim. 2003	Pàg. 30
G7	Evolució del nombre de naixements. Catalunya i Espanya. 1960 - 2001	Pàg. 36
G8	Evolució dels naixements de mare estrangera i percentatge sobre el total de naixements. Espanya. 1996 - 2002	Pàg. 37
G9	Evolució de l'edat mitjana de la maternitat. Catalunya i Espanya. 1975 - 2000	Pàg. 38
G10	Evolució de les adopcions internacionals a Catalunya. 1998 - 2002	Pàg. 39
G11	Evolució de la taxa bruta de naixements de Mataró. 1986 - 2002	Pàg. 41
G12	Nombre de naixements per trams d'edat de la mare. Mataró. 1985 - 2001	Pàg. 41
G13	Relació entre l'edat mitjana (2002) i l'evolució de la taxa bruta de naixements (1997 - 2001) als barris de Mataró	Pàg. 43
G14	Consum domèstic i comercial de gas canalitzat. Mataró. 1992 - 2002	Pàg. 46
G15	Consum d'aigua a Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 47
G16	Consum d'aigua segons destinació. 2000 - 1r trim. 2003	Pàg. 48
G17	Variació interanual en la matriculació de turisme i en la despesa en consum final de les famílies. Espanya. 1991 - 2003	Pàg. 49
G18	Matriculació de turismes per part de persones físiques. Mataró. 2000 - 2003	Pàg. 50
G19	Matriculació de turismes per part d'empreses. Mataró. 2000 - 2003	Pàg. 50
G20	Residus generats. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 51
G21	Residus generats anualment per càpita. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 52
G22	Evolució del percentatge de reciclatge sobre el total de residus generats. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 53
G23	Diagrama de recollida selectiva en alguns municipis de la província de Barcelona. 2000 - 2001	Pàg. 53
G24	Evolució dels habitatges iniciats a Mataró. 1999 - 2002	Pàg. 58
G25	Evolució dels habitatges iniciats al Maresme. 1999 - 2002	Pàg. 58
G26	Evolució dels habitatges iniciats a Barcelona. 1999 - 2002	Pàg. 58
G27	Evolució dels habitatges iniciats a Catalunya. 1999 - 2002	Pàg. 58
G28	Habitatges iniciats per càpita. Catalunya base 100 (1996). 2002	Pàg. 59
G29	Evolució del total d'habitatges iniciats per càpita. Catalunya base 100 (1996)	Pàg. 59
G30	Euribor a un any. Març 2000 - març 2003	Pàg. 60
G31	Preu del m2 de venda d'habitatges nous en alguns municipis de Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 60
G32	Preu del m2 de venda d'habitatges nous i l'increment de preus en alguns municipis de Catalunya. Juny 2002 - juny 2003	Pàg. 60
G33	Variació interanual del PIB i dels treballadors afiliats a la Seguretat Socials. Espanya. 1996 - 2003	Pàg. 62
G34	Empreses i assalariats. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 63
G35	Autònoms. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 63
G36	Assalariats per empresa. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 63
G37	Empreses i assalariats. Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 64
G38	Evolució de l'increment dels assalariats. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 64
G39	Empreses i assalariats. Maresme. 2001 - 2003	Pàg. 66
G40	Autònoms. Maresme. 2001 - 2003	Pàg. 66
G41	Assalariats per empresa. Maresme. 2001 - 2003	Pàg. 66
G42	Increment del nombre de treballadors assalariats respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró (paràgrafs CCAE 93). 2002 - 1r trim. 2003	Pàg. 67
G43	Increment del nombre de treballadors assalariats respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Maresme (paràgrafs CCAE 93). 2002 - 1r trim. 2003	Pàg. 69
G44	Sol·licituds de llicències d'activitats. Mataró. 2000 - 1r trim. 2003	Pàg. 72
G45	Enquesta conjuntura sector tèxtil. Maresme. 2002 - 2003	Pàg. 76
G46	Indústria tèxtil i confecció i pelleteria. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 77
G47	Assalariats per empresa. Indústria tèxtil i confecció i pelleteria. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 77
G48	Variació interanual assalariats. Indústria tèxtil i confecció i pelleteria. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 77
G49	Evolució del total de llicències d'obres. Mataró. 1r trim. 1999 - 1r trim. 2003	Pàg. 80
G50	Construcció. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 81
G51	Assalariats per empresa. Construcció. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 81
G52	Variació interanual assalariats. Construcció. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 81
G53	Comerç a l'engròs. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 83
G54	Assalariats per empresa. Comerç a l'engròs. 2001 - 2003	Pàg. 84
G55	Variació interanual assalariats. Comerç a l'engròs. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 84
G56	Comerç al detall. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 86
G57	Assalariats per empresa. Comerç al detall. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 86
G58	Variació interanual assalariats. Comerç al detall. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 86
G59	Indicador de clima comercial urbà. Marxa del negoci en el trimestre segons el saldo de resposta. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 88
G60	Indicador de clima comercial urbà. Expectatives per als propers sis mesos de la marxa del negoci segons saldo resposta. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 88
G61	Grau d'ocupació del sector hotel·ler (%). 1r semestre 2002 - 2003	Pàg. 89
G62	Percentatge de variació de la xifra de facturació del sector hotel·ler per establiment. 2n trimestre 2003	Pàg. 89
G63	Hostaleria. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 90
G64	Assalariats per empresa. Hostaleria. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 90
G65	Variació interanual assalariats hostaleria. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 90
G66	Percentatge d'ocupació hotel·lera. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 91
G67	Pernotacions a l'alberg municipal. Mataró. 1999 - 2003	Pàg. 92
G68	Evolució de la venda i lloguer d'amaratges al port de Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 92

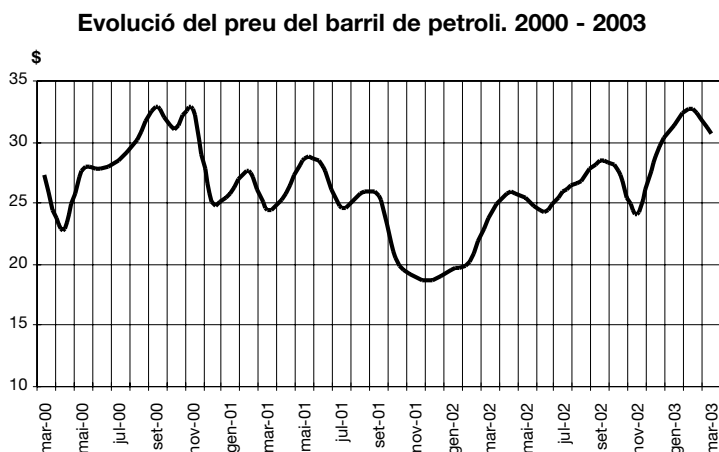
G69	Educació i recerca i desenvolupament. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 93
G70	Assalariats per empresa. Educació i recerca i desenvolupament. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 93
G71	Variació interanual assalariats. Educació i recerca i desenvolupament. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 93
G72	Altres activitats empresarials. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 97
G73	Assalariats per empresa. Altres activitats empresarials. Mataró. 2001 - 2003	Pàg. 97
G74	Variació interanual assalariats. Altres activitats empresarials. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003	Pàg. 97
G75	La contractació a Mataró* i a la resta del Maresme**. 1992 - estimació 2003	Pàg.100
G76	Proporció de contractats primers sexe els primers trimestres. 2001 -2003	Pàg.101
G77	Proporció de contractats per edat els primers trimestres. 2001 -2003	Pàg.101
G78	Proporció de contractats per durada els primers trimestres. 2001 -2003	Pàg.102
G79	Proporció de contractats per sectors els primers trimestres. 2001 -2003	Pàg.102
G80	Traballadors afectats per ERO. Acumulat 12 mesos. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.103
G81	Treballadors afectats ERO als serveis i a la indústria. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.103
G82	Traballadors afectats per ERO. Acumulat 12 mesos. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.104
G83	Treballadors afectats ERO als serveis i a la indústria. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.104
G84	Comparació de la taxa d'atur registrat a Mataró*, província de Barcelona i Catalunya. 1998 - 2003	Pàg.106
G85	Diagrama de la taxa d'atur i la seva evolució a diversos municipis de la província de Barcelona. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003	Pàg.106
G86	Comparació de la taxa d'atur registrat a Mataró* i la resta de la comarca del Maresme**. 1999 - 2003	Pàg.107
G87	Comparació entre l'increment interanual de l'atur registrat. Mataró* i la resta de la comarca del Maresme**. 1999 - 2003	Pàg.107
G88	Increment d'aturats segons sexe respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.108
G89	Increment d'aturats segons edat respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.108
G90	Increment d'aturats segons sector respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.108
G91	Increment d'aturats segons formació respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003	Pàg.108
G92	Evolució de l'índex d'incidència segons l'àmbit territorial. 1998 - 2002	Pàg.110
G93	Índex d'incidència segons àmbit territorial i sector econòmic. 2002	Pàg.111
G94	Modalitat principal de transport. Enquesta Metropolitana de Barcelona. 2001	Pàg.117
G95	Modalitat principal com fa els seus desplaçaments. Enquesta Metropolitana de Barcelona. 2002	Pàg.117
G96	Trànsit de vehicles (IMD) per mes de l'any. C-60	Pàg.118
G97	Nombre d'accidents de trànsit amb víctimes. Mataró. 2001 - 2003	Pàg.118
G98	Nombre de víctimes en accident de trànsit. Mataró. 2001 - 2003	Pàg.119
G99	Evolució de l'indicador de nivell sonor equivalent (Leq). Mataró. 1997 - 2003	Pàg.120
G100	Evolució de l'indicador de soroll de fons (L90). Mataró. 1997 - 2003	Pàg.120
G101	Evolució de l'indicador de sorolls molestos (L10). Mataró. 1997 - 2003	Pàg.120
G102	Evolució de la dinàmica (L10-L90). Mataró. 1997 - 2003	Pàg.121
G103	Evolució del nombre de viatgers de RENFE a Mataró. 2001 - 2003	Pàg.123
G104	Nombre de viatgers Mataró Bus acumulats els darrers dotze mesos. 2001 - 2003	Pàg.124
G105	Increment del nombre de viatgers del Mataró Bus. 2002 - 2003	Pàg.124
G106	Estructures de població per edat i sexe. Mataró. 1900 - 2003	Pàg.128
G107	Saldo migratori per trams d'edat. Mataró. 2002	Pàg.128
G108	Piràmide de les llars unipersonals per edat i sexe. 1 de gener 2003	Pàg.130
G109	Tipus d'ajuda rebuda per les persones majors de 65 anys a la seva llar	Pàg.132
G110	Percentatge de PIB dedicat a la despesa social. 1993 - 1999	Pàg.133
G111	Percentatge de cobertura de les persones majors de 65 anys. 1999	Pàg.133
G112	Persona que s'encarrega habitualment de la cura de les persones grans amb discapacitat	Pàg.135

# Síntesi

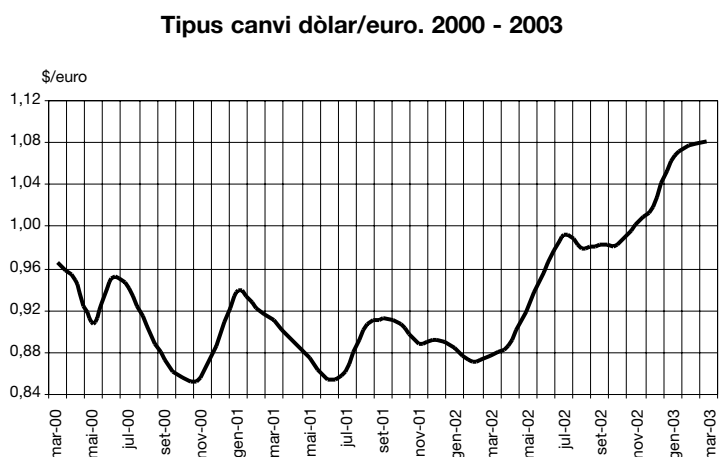
## Síntesi de la conjuntura internacional



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'OCDE.



Font: web del Ministeri d'Economia.



Font: web del Banc d'Espanya.

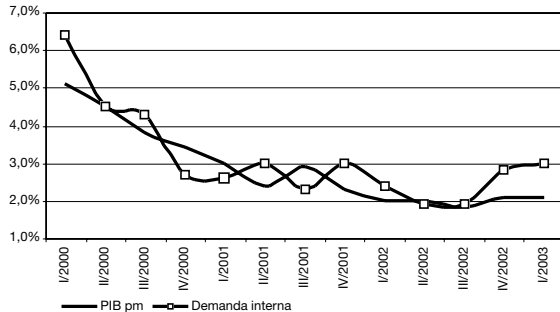
Malgrat l'acabament de la guerra a l'Iraq i de la crisi provocada per l'epidèmia de SARS, l'OCDE preveu un suau creixement de l'economia arreu del món per al 2003. Segons les estimacions de l'OCDE, per a la consolidació de la recuperació de l'activitat econòmica mundial caldrà esperar fins al 2004.

Les tensions prebèliques a l'Iraq van contribuir al fet que durant el mes de març el preu del barril de "brent" se situés en els valors més elevats des de l'octubre de 2000. Amb l'inici de la guerra, els principals productors de petroli mundial van incrementar la seva producció i el preu del barril de petroli va situar-se al voltant dels 25 dòlars, diluint-se d'aquesta forma els riscos de la guerra sobre les economies occidentals.

Des del mes de març de 2002 l'euro s'aprecia amb força davant del dòlar. Aquesta tendència a l'alça va aturar-se durant la guerra a l'Iraq, però un cop finalitzada, l'euro reprèn i se situa per sobre de la paritat 1 a 1 a partir del quart trimestre de 2002.

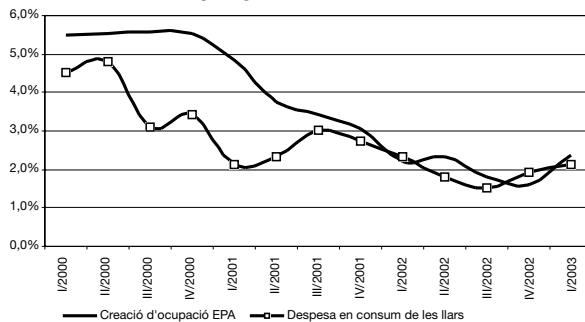
## Síntesi de la conjuntura espanyola i catalana

### Evolució del PIBpm i la demanda interna. Espanya. 2000-2003



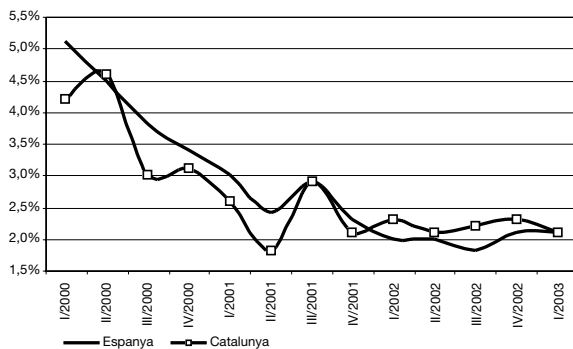
Font: web de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

### Evolució de la despesa a la llar i de la creació d'ocupació. Espanya. 2000-2003



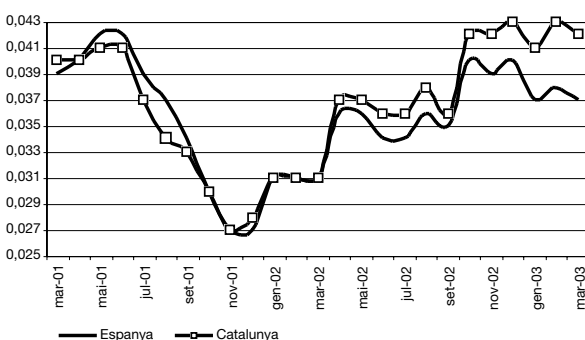
Font: web de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

### Evolució del PIBpm. Espanya i Catalunya. 2000-2003



Font: web de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

### Evolució de l'IPC. Espanya i Catalunya. 2001-2003



Font: web de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

La davallada del PIB des de la seva cota màxima del 5,1% fins als valors actuals inferiors al 2% ha estat motivada en bona part pel descens de la demanda interna. El que havia estat un dels principals impulsors de l'economia en l'època alcista, difícilment continuarà empenyent l'economia en els propers períodes, malgrat tenir els tipus d'interès més baixos de la història.

La dificultat per crear ocupació en el mercat de treball espanyol es fa evident trimestre rere trimestre. El clima d'incertesa del mercat laboral té la seva repercussió més immediata en una desacceleració en la despesa per part de les famílies.

El PIB espanyol i català presenten des de principis de 2000 fins a finals de 2001 una línia descendent. Aquesta davallada és més acusada en el cas de Catalunya, possiblement com a conseqüència del perfil més industrial de la seva economia. D'aleshores ençà, el creixement del PIB en tots dos àmbits s'ha mantingut en una línia força estable, que oscil·la al voltant del 2,2% a Catalunya i del 2% a l'Estat espanyol.

La inflació ha estat un dels punts negres de l'economia espanyola i catalana durant el 2002, sobretot pels seus efectes en la pèrdua de competitivitat. Durant els primers períodes de 2003, l'evolució de l'IPC sembla corregir-se a la baixa.

## Síntesi de la conjuntura de Mataró

### Quadre resum de la conjuntura a Mataró. Fins al 1r trimestre de 2003

		Signe[+]	Valor	Variació Interanual	Període
<b>Demografia</b>	Població		113.004	2,7%	31 de març 2003
	Edat mitjana		39,05	0,10 anys	1 gener 2003
	Esperança de vida		80,33	0,21 anys	1 gener 2003
	Taxa bruta natalitat		10,56‰	0,26 p.m.	2002
	Taxa bruta mortalitat		7,35‰	-0,05 p.m.	2002
	Taxa altes		49,04‰	10,28 p.m.	2002
	Taxa baixes		28,43‰	3,84 p.m.	2002
<b>Consum</b>	Aigua (domèstic) <sup>1, 2</sup>		4.974.042	-1,1%	1r trim. 2003
	Electricitat <sup>1, 2, 10</sup>		175.091.262	2,6%	1r sem. 2003
	Gas (domèstic) <sup>1</sup>		185.345	45,3%	2002
	Matriculació turismes <sup>2</sup>		4.123	-6,1%	1r trim. 2003
	Residus generats <sup>2</sup>		60.113.314	-1,8%	1r trim. 2003
<b>Habitatge</b>	Habit. unifam. inic. <sup>2</sup>	-	60	-45,9%	1r trim. 2003
	Habit. plurifam. inic. <sup>2</sup>	+	892	18,5%	1r trim. 2003
	Preu m <sup>2</sup> construït (euros)	-	1.563	19,2%	2n trim. 2003
<b>Activitat</b>	IAE	+	10.348	4,8%	1r trim. 2003
	Núm. empreses	+	4.038	0,7%	1r trim. 2003
	Obres menors <sup>2</sup>	+	249	9,7%	1r trim. 2003
	Obres majors <sup>2</sup>	+	275	20,1%	1r trim. 2003
	Llic. activ. sol·licitades <sup>2</sup>	-	652	-4,4%	1r trim. 2003
<b>R+D</b>	Patents <sup>8</sup>	-	1,37	-1,9%	2002
	Articles publicats <sup>8,9</sup>	+	1,01	115,8%	2002
<b>Hostaleria i turisme</b>	Ocupació hotelera <sup>3</sup>	-	51,5%	-2,38 pp	2n trim. 2003
	Pernoctacions a l'alberg <sup>2</sup>	+	4.664	9,4%	2n trim. 2003
	Pernoctacions al Port <sup>2</sup>	-	588	-29,0%	2n trim. 2003
<b>Ocupació</b>	Assalariats	+	31.283	0,8%	1r trim. 2003
	Autònoms	+	8.702	0,8%	1r trim. 2003
	Contractes <sup>2,7</sup>	-	25.605	-16,3%	1r trim. 2003
	Treb. afectats ERO <sup>2</sup>	+	95	-47,2%	1r trim. 2003
	Atur registrat	-	3.975	11,4%	1r trim. 2003
	Taxa d'atur registrat	-	7,57%	0,78 pp	1r trim. 2003
	Accidents laborals <sup>4</sup>	+	67	-11,2%	2002
	<b>Transport</b>	Autobús urbà <sup>2</sup>	+	4.509.647	11,2%
RENFE viatgers Mataró <sup>2</sup>	+	2.092.233	15,0%	1r trim. 2003	
IMD Autopista C-32 <sup>3</sup>	+	48.838	4,3%	2002	
IMD Autovia C-60 <sup>3</sup>	+	41.689	4,0%	2002	
Seguretat viària <sup>5</sup>	+	6,5	-17,3%	2002	
<b>Reciclatge i vectors ambientals</b>	Vidre recollit selectivament <sup>2</sup>	+	1.048.700	3,2%	1r trim. 2003
	Paper recollit selectivament <sup>2</sup>	+	2.233.572	18,2%	1r trim. 2003
<b>ambientals</b>	Entrada vehicles deixalleria <sup>2</sup>	+	24.420	26,4%	1r trim. 2003
	Envasos recollits selectivament <sup>2</sup>	+	614.120	29,2%	1r trim. 2003
	Piles recollides selectivament <sup>2</sup>	+	8.810	0,8%	1r trim. 2003
	Qualitat de les platges <sup>6</sup>	-	4,56	-0,19	2002
	Soroll a la xarxa viària	+	72,4	-0,7%	2003

[+] El signe positiu (+) indica una evolució favorable de la variable, i el signe negatiu (-), desfavorable.

1 Variables altament afectades per factors externs, climàtics, mesures d'estalvi...

2 Variació interanual entre l'acumulat dels darrers dotze mesos.

3 Variació interanual sobre la mitjana dels darrers dotze mesos.

4 Accidents laborals cada 1.000 assalariats.

5 Accidents a la xarxa viària de Mataró cada 1.000 vehicles.

6 Puntuació d'1 a 5 punts.

7 Dada estimada.

8 Nombre de patents cada 10.000 habitants.

9 Articles publicats en publicacions científiques d'àmbit internacional en matèria de medicina.

10 Baixa tensió <=15 kw.

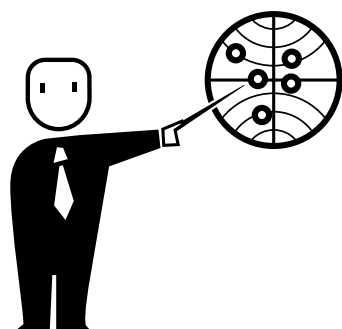
Els indicadors referents al mercat de treball són els que presenten una evolució menys favorable en el darrer any. Així, malgrat que el nombre d'assalariats i d'empreses en el darrer any ha crescut, ho ha fet tímidament, fet que confirma l'atonía en què encara es troba immersa l'economia de la ciutat a finals del primer trimestre de 2003. Malgrat tot, el nombre d'habitants a Mataró creix, s'hi ha iniciat la construcció de més habitatges en relació a l'any anterior, hi ha més mobilitat tant en el transport públic com en el privat, i tot i que hi ha més atur, aquest no augmenta tant com un any abans. Tot plegat, fa que Mataró se situï en un moment d'incertesa, i que la seva evolució futura depengui en gran mesura de l'evolució de l'economia d'àmbits superiors com ara l'Estat espanyol i Catalunya.

**Mataró i els seus principals sectors d'activitat**

		Total Mataró març 2002	Total Mataró març 2003	Diferència	Increment
	Nombre assalariats	31.048	31.283	235	0,76%
	Nombre empreses	4.011	4.038	27	0,67%
	Nombre autònoms	8.632	8.702	70	0,81%
	N. assal. / N. emp.	7,74	7,75	0,01	0,08%
<b>Pes dels sectors respecte del total de Mataró</b>					
<b>Indústria tèxtil i confecció i pelleteria</b>	Nombre assalariats	21,02%	20,20%	-0,82 pp	-3,91%
	Nombre empreses	20,24%	19,12%	-1,13 pp	-5,56%
	Nombre autònoms	13,91%	13,43%	-0,48 pp	-3,45%
<b>Construcció*</b>	Nombre assalariats	7,80%	8,15%	0,35 pp	4,45%
	Nombre empreses	12,57%	12,85%	0,29 pp	2,29%
	Nombre autònoms	14,33%	15,63%	1,30 pp	9,06%
<b>Comerç a l'engròs</b>	Nombre assalariats	6,43%	6,91%	0,48 pp	7,40%
	Nombre empreses	7,33%	7,58%	0,25 pp	3,39%
	Nombre autònoms	5,36%	5,26%	-0,10 pp	-1,88%
<b>Comerç al detall</b>	Nombre assalariats	9,94%	9,26%	-0,68 pp	-6,83%
	Nombre empreses	16,63%	16,25%	-0,38 pp	-2,31%
	Nombre autònoms	20,96%	20,54%	-0,42 pp	-2,01%
<b>Hostaleria</b>	Nombre assalariats	3,17%	3,09%	-0,08 pp	-2,47%
	Nombre empreses	6,06%	6,12%	0,06 pp	0,97%
	Nombre autònoms	7,95%	7,64%	-0,31 pp	-3,84%
<b>Educació, recerca i desenvolupament</b>	Nombre assalariats	4,99%	5,32%	0,33 pp	6,55%
	Nombre empreses	2,07%	2,20%	0,13 pp	6,51%
	Nombre autònoms	1,18%	1,18%	0,00 pp	0,17%
<b>Altres activitats empresarials</b>	Nombre assalariats	6,89%	6,71%	-0,18 pp	-2,56%
	Nombre empreses	6,46%	6,66%	0,20 pp	3,17%
	Nombre autònoms	4,63%	5,06%	0,42 pp	9,12%

\*S'hi inclouen els instal·ladors.  
Nota: pp vol dir punts percentuals.

La indústria tèxtil i de la confecció continua sent el sector que té més assalariats a la ciutat: un de cada cinc assalariats treballa en aquest sector. No obstant això, malgrat l'especialització de Mataró en el sector del tèxtil, en els darrers anys els sectors de la construcció i dels serveis li han anat guanyant terreny. Dels set sectors analitzats, en tres hi ha un guany en el seu pes relatiu respecte del total de l'ocupació de la ciutat, mentre que en l'anterior informe només n'hi havia un. Sembla, doncs, que els principals sectors de la ciutat comencen a refer-se de la pèrdua que soferta durant el darrer any i mig.



# Conjuntura socioeconòmica

Situació general, economia internacional,  
Espanya, Catalunya  
Altres indicadors macroeconòmics

*Malgrat l'existència d'unes condicions per a la recuperació de l'economia com ara l'estabilització del preu del barril de petroli, la millora de la situació del Brasil i l'Argentina o l'acabament de l'epidèmia de SARS, bona part dels indicadors continuen sense recuperar-se.*

---

Fonts utilitzades: El País, La Vanguardia, Cinco Días, Expansión, Avui i El Punt, diversos articles (2003); Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya; Enquesta de població Activa (EPA); Boletín Económico y Estadístico del Banco de España, diversos períodes (2003); Nota de Conjuntura Econòmica, diversos períodes (2003); Perspectiva econòmica de Catalunya, diversos períodes (2002). Caixa de Catalunya, informe sobre la Conjuntura Econòmica, diversos períodes (2002); La Caixa, informe mensual, diversos períodes (2003); BBVA, Situació Catalunya, diversos períodes (2003). IESE, Comentarios de Coyuntura Econòmica, diversos períodes (2003).

# Situació general, conjuntura internacional, Espanya i Catalunya

## Conjuntura internacional (visió general)

El comportament de l'economia durant els primers mesos de l'any 2003 ha refredat les esperances de recuperació a curt termini. L'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) ha tornat a rebaixar les previsions de creixement per a aquest any, situant l'increment del PIB en l'1,9%. Així, les perspectives de recuperació per al segon semestre de l'any comencen a perdre força i sembla que la millora de l'activitat mundial no es produirà fins a l'any 2004. Cal tenir en compte que el primer semestre d'aquest any ha estat marcat per un seguit d'elements que han enterbolit el panorama econòmic: la confrontació bèl·lica a l'Iraq, amb el conseqüent efecte sobre els mercats borsaris i el preu del petroli, i el perill de propagació del virus de la pneumònia asiàtica per l'est de l'Àsia i la Xina, amb l'impacte que això provoca en el sectors del turisme, el transport i el comerç.

No obstant això, a hores d'ara, sembla que existeix una conjuntura per a què les economies avancin cap a una recuperació més estable, ja que darrerament s'han produït tot un seguit d'elements positius com ara l'estabilització en el preu del barril de petroli, les condicions al Brasil i l'Argentina, i l'acabament de la crisi provocada per l'epidèmia de la SARS. Així, en la cimera del G8 celebrada recentment a França s'expressava la confiança en el fet que "un cop esvaïts els riscos que amenaçaven l'economia internacional, es donen les condicions per a una recuperació econòmica". La confiança en el potencial de creixement de les economies dels països integrants es deixa notar.

Un altra nota positiva serien les mostres de millora que han començat a mostrar les economies dels països de l'Amèrica Llatina. Sembla que l'any 2003 marcarà un punt d'inflexió en la malparada economia llatinoamericana. Així, les previsions del Banc Mundial apunten cap a un creixement del PIB dels països de la regió d'entre un 1,5% i un 2% durant el 2003, que es consolidaria l'any 2004 (3,8%). Les principals raons que explicarien el canvi de tendència serien la recuperació de l'economia mundial, la millora progressiva dels preus de les exportacions

llatinoamericanes i la tornada dels fluxos d'inversió estrangera a la regió.

Una de les principals economies, l'Argentina, acumula símptomes de millora que permeten pensar que la crisi es comença a superar i que s'ha iniciat una fase de lenta recuperació. Sembla ser que aquest any s'entrarà en una fase de taxes positives de creixement i es deixaran enrere els registres negatius de l'any 2002, tot i que persisteix un factor de risc important. També en el cas del Brasil hi ha un grau d'incertesa elevat, basat principalment en dos factors: l'elevada càrrega del deute i un baix creixement econòmic, tal i com s'assenyala en el darrer informe publicat pel FMI. Com a punts positius, es valora la decisió del govern d'incrementar l'objectiu per al superàvit pressupostari i que s'insti a plantejar objectius fiscals més ambiciosos.

Malgrat resulti xocant en aquesta presentació centrada en els problemes de creixement de l'economia mundial, no volien deixar d'apuntar com en els darrers sis mesos i en particular al llarg de l'estiu s'ha reprès amb molta força entre l'opinió pública i la comunitat científica el debat sobre el calentament de la terra i les conseqüències que això pot tenir. L'incompliment generalitzat del Protocol de Kioto<sup>1</sup> sobre emissions a l'atmosfera de gasos tòxics suposa un interrogant més no ja sobre si es pot créixer més, sinó si els nivells actuals de creixement poden mantenir-se de forma sostenible.

<sup>1</sup> Espanya cada cop s'endarrereix més en el compliment dels objectius del Tractat de Kioto, ja que supera en més de 20 punts l'objectiu que li corresponia d'un augment màxim del 15% respecte a 1990. Sense cap estratègia, un recent document presentat per el Ministerio de Medio Ambiente, declara la voluntat de no interferir en les polítiques sectorials en curs o futures, i tan sols fa algunes recomanacions generals a la conveniència de la inclusió del clima entre els factors fonamentals per determinar aquestes actuacions. Enfront d'aquestes recomanacions, tenim les previsions d'augment de consum d'energia del Pla d'Infraestructures elèctriques i gasistes, previsions que auguren el no compliment dels compromisos, per exemple amb la construcció de noves tèrmiques; la manca de cap referència en les previsions de redistribució d'aigua del Pla Hidrològic Nacional com a conseqüència de l'efecte climàtic i l'impacte del Pla d'Infraestructures 2000-2007, que fomenta el creixement del trànsit rodad i aeri.



## Conjuntura econòmica per àmbits geogràfics

**L'economia dels EEUU es recupera lentament**

Sembla ser que l'economia dels Estats Units comença a recuperar-se, encara que de manera molt lenta i amb molts entrebancs. El perfil descendent del ritme de creixement iniciat a finals de 2002 es manté en els primers mesos de 2003 i la taxa interanual se situa en el 2,1%, vuit dècimes per sota de la registrada en el quart trimestre de 2002 (2,9%). En termes interanuals, aquests dos trimestres de moderació en el creixement del Producte Interior Brut (PIB) suposen un fre a la successió de quatre trimestres consecutius en què el PIB registrava millores progressives, gràcies al bon comportament del consum privat i a la inversió empresarial.

Tot i que no s'acaben d'assentar les bases de la recuperació, els economistes de l'Oficina Nacional d'Investigació Econòmica (NBER), considerada la principal autoritat en diagnòstics econòmics en aquest país, asseguren que la recessió que es va iniciar al mes de març de 2001 va acabar-se el novembre d'aquell mateix any. Això no obstant, tot i que la recuperació es va iniciar en aquell moment, es pronostica que les dificultats econòmiques no s'han acabat. I sembla del tot cert, perquè si bé el creixement s'ha consolidat, tot i que de manera tímida, hi ha altres indicadors com ara l'ocupació o la producció industrial que no presenten un comportament massa favorable. Les previsions del Fons Monetari Internacional apunten cap a una recuperació progressiva al llarg de l'any 2003, encara que una possible pèrdua de dinamisme del consum intern podria frenar aquesta tendència. En conjunt, el PIB augmentarà un 2,2% el 2003, i s'espera una consolidació per al 2004, període en què es preveuen ritmes d'increment situats al voltant del 3,6%.

Si fem una anàlisi per components de demanda, hi observem com la feble evolució del consum privat és la principal causa de la moderació del creixement registrat en el primer trimestre 2003. La situació del mercat de treball ha provocat una davallada de la confiança dels consumidors, fet que s'ha traduït en una baixada de les despeses de les famílies.

En el primer trimestre de 2003, la caiguda de la inversió empresarial (3,3%) ha estat l'altre element que ha suposat una apor-

tació negativa al creixement del PIB, seguint una tendència oposada a la registrada en el trimestre anterior (+6,3%). El sector exterior ha seguit un comportament invers, contribuint positivament a l'economia nord-americana (0,9 punts del PIB). La feblesa de la demanda interna ha provocat una moderació de les importacions, juntament amb una millora de les exportacions.

Els indicadors relacionats amb l'oferta també mostren unes certes dificultats per a la recuperació. La producció industrial no acaba de reactivar-se, amb una taxa de creixement interanual del 0,5% al mes de març, gairebé un punt inferior a la registrada el mes anterior. La contracció de l'activitat ha afectat de manera general totes les empreses, independentment de la seva activitat. De fet, els indicadors de confiança dels empresaris són força baixos al final del primer trimestre, probablement condicionats per la crisi de l'Iraq i les grans incerteses que planegen sobre l'economia internacional.

El mercat de treball continua acusant la manca de dinamisme de l'economia, amb una taxa d'atur del 5,8% al mes de març. La tendència que ha seguit durant els mesos posteriors ha estat a l'alça i al mes de juny ha arribat al 6,4%, la xifra més alta des de l'abril de 1994. Aquesta evolució tan negativa fa que els analistes creguin que una recuperació sense ocupació no enforteix els pilars de l'economia i fa baixar la confiança dels ciutadans, fet que acabarà afectant el consum.

Els preus al consum han entrat en una dinàmica de contenció, amb una taxa interanual del 2,1% al maig, la qual cosa ha contribuït a dissipar els temors pel fet que l'economia nord-americana pogués entrar en una etapa de deflació.

**Feblesa de l'economia nipona**

L'economia japonesa continua sumida en la feblesa. En el primer trimestre de 2003 la taxa intertrimestral ha crescut un 0,1% i la interanual, un 2,6%. Tot i que aquest és el cinquè trimestre en què el PIB del Japó no presenta taxes negatives, s'hi observa un cert alentiment en el ritme d'avenç. Els principals riscos sobre l'economia nipona s'han materialitzat amb l'impacte de la SARS i amb la confrontació bèl·lica a l'Iraq, i han afectat negativament les exportacions i la inversió. El punt més alt de creixement de l'economia es va situar en l'1,8% entre l'abril i el juny de l'any passat, tot i que cal esmentar el fet que els motors que van impulsar aquest increment en aquest moment estan estancats.

Les perspectives per al conjunt de l'any no són gaire optimistes, ja que tot sembla indicar que la demanda continuarà sense donar mostres de reactivació. Per al 2003, la previsió de creixement se situa per sota de l'1%, i els preus sembla que continuaran en la persistent tendència deflacionista.

Pel que fa a la demanda, els indicadors no mostren cap signe d'avenç significatiu. El consum privat continua dèbil, amb unes taxes interanuals negatives (-0,6% al març), tendència compartida pels indicadors de les vendes. El sector exterior tampoc ha presentat un bon comportament, ja que al mes de març les exportacions han sofert una important davallada respecte dels mesos precedents.

Pel que fa a l'oferta, la taxa de variació interanual de la producció industrial ha anat perdent força al llarg dels primers mesos de l'any 2003, passant d'un 7,4% al mes de gener a un 3,3% a l'abril. Encara que tots els indicadors mostren signes d'un lleuger debilitament, el clima empresarial japonès sembla que mostra símptomes de millora. Així, doncs, les expectatives dels empresaris per als 12 mesos següents són positives i confien en una recuperació de les vendes i en una millora dels beneficis. En definitiva, es tracta d'un petit índex de millora dins d'un marc global de previsions negatives.

Quant al mercat de treball, després d'una tendència a la baixa en els mesos precedents, la taxa d'atur s'ha tornat a situar en el 5,4% de la població activa al març. El motiu d'aquest increment cal trobar-lo en les reestructuracions aplicades per les empreses per poder resistir l'alentiment de l'economia mundial. Els experts apunten cap al fet que la desocupació continuarà creixent en els propers mesos i probablement assolirà uns nous màxims històrics degut a l'impacte de l'estancament econòmic i a les incerteses internacionals sobre les expectatives empresarials.

**Estancament de la zona euro en el primer trimestre**

En el primer trimestre de 2003, l'economia de la zona euro ha crescut un 0,8% respecte de l'any anterior i no ha presentat cap variació respecte del trimestre anterior. Els principals causants d'aquest comportament han estat el sector exterior, el consum públic i la inversió. Per contra, la millora moderada de la demanda interna, amb un reforçament progressiu del consum privat, que el mes de març presenta una taxa de variació interanual de l'1,5%, i la major contribució de la variació d'existències al creixement del PIB han compensat la tendència a la baixa.

Pel que fa a l'oferta, els indicadors no són gaire esperançadors, ja que tant la producció com l'índex de confiança industrial han experimentat un retrocés i, a més, les perspectives per als propers mesos no indiquen una recuperació del sector. El comportament de la resta de sectors, la construcció i els serveis, és només una mica millor que l'anterior.

Aquest alentiment econòmic dels primers mesos de l'any fa rebaixar totes les previsions per al conjunt del 2003; en aquest sentit, el Fons Monetari Internacional preveu que enguany hi haurà un creixement de l'1,1%, que s'accelerarà fins al 2,3% el 2004. En definitiva, es preveuen creixements positius però de caire molt reduït, potser difícils d'assolir per a algunes de les grans economies com ara Alemanya o Itàlia. Així, alguns dels indicadors avançats del segon trimestre confirmen la feblesa cíclica de la zona euro i l'escàs dinamisme que afecta tots els sectors d'activitat. El Banc Central Europeu, en les seves previsions, ajorna la recuperació fins a les acaballes de l'any o fins al 2004.

En el seu darrer informe, l'OCDE remarca amb força els desequilibris existents entre alguns dels països de la zona euro, especialment en temes pressupostaris. Així, tant Alemanya (3,7%) com França (3,6%) i Portugal (3,2%) tenen oberts un procés d'infracció per part de la Comissió Europea per haver superat el límit del dèficit públic exigint en el Pacte d'Estabilitat (3%).

Pel que fa al mercat de treball, a l'abril la taxa d'atur de la zona euro es va situar en el 8,8%, enfront del 8,2% del mateix mes de l'any 2002. Espanya és el país que presenta una taxa més elevada (11,4%), mentre que les més baixes corresponen a Luxemburg (3,5%), els Països Baixos (3,7%), Àustria (4,3%), Irlanda (4,6%) i Dinamarca (5,1%). Per sexes, en ambdós casos s'ha produït un augment: en el cas dels homes s'ha situat en el 7,8% i en el de les dones, en el 10,2%. Segons les estimacions d'Eurostat, un cop corregides les variacions estacionals, al mes de març de 2003 hi ha un total de 12,4 milions de desocupats.

L'evolució dels preus al consum presenta una lleugera millora al mes d'abril, situant-se en el 2,1% interanual, tres dècimes per sota dels registres dels mesos de febrer i març. L'energia i els components vinculats a aquesta han fet possible aquesta desacceleració, que situa l'índex proper al nivell de referència del Banc Central Europeu (2%).

**Alemanya entra en recessió tècnica** L'economia del motor econòmic europeu, que representa un terç de l'economia de la Unió Europea, es troba en un moment especialment delicat. Així, tal i com va succeir l'any 2002, a començaments de 2003 **Alemanya** va entrar novament en recessió tècnica amb dos trimestres consecutius de creixements intertrimestrals negatius (-0,03% en el darrer trimestre

de 2002 i -0,2% en el primer de 2003). Al mes de març de 2003, la taxa interanual es va situar en el 0,2%. Les previsions de l'IFO auguren un estancament econòmic per a aquest any i rebaixen les perspectives inicials per al 2003, passant del 0,5% al 0%. Per a l'any 2004, anticipen una possible expansió, situada al voltant de l'1,5%.

La contracció del primer trimestre ha sorprès a la major part dels analistes i experts que esperaven una lleugera pujada del PIB. Aquest retrocés s'explica per la pujada de les importacions, que en el primer trimestre han estat netament superiors a les exportacions. De totes maneres, l'economia del gegant centroeuropeu ja havia conegut un curt període de recessió a finals del 2001. La conjuntura econòmica d'aquest país suggereix que encara no ha tocat fons en el procés de desacceleració iniciat a finals del 2000.

D'acord amb les dades del primer trimestre de 2003, els indicadors de la demanda i de l'oferta no permeten ser gaire optimistes: el consum privat no acaba d'arrencar i al mes d'abril la producció industrial va tornar a registrar el primer creixement negatiu des del mes de desembre de 2002. Les perspectives per al sector secundari apunten cap al fet que l'atonía es continuarà mantenint.

En aquest context, el comportament del mercat de treball i del nivell de preus van en consonància amb la situació general. Així, d'una banda, en el primer trimestre de 2003 la taxa d'atur se situa en nivells superiors als de quatre anys enrere (11,1% al març). D'altra banda, l'evolució de l'índex de preus al consum continua mantenint l'elevat risc de deflació,

assolint el nivell més baix de tota l'àrea euro. Al mes d'abril va créixer un 1% interanual, registre mínim des del juny de 2002.

**L'economia francesa s'escapa de la recessió** L'economia francesa presenta un perfil de desacceleració en el creixement interanual del PIB, passant del 2,1% el 2001 a l'1% durant el primer trimestre de 2003. La taxa intertrimestral, de gener a març, s'ha situat en un creixement del

0,3%, la qual cosa ha permès que França s'escapi de la recessió després d'un creixement negatiu del 0,1% en el darrer trimestre de 2002.

La demanda interna, motor de l'economia francesa en els darrers anys, i especialment el consum de les llars, ha estat un dels factors que expliquen aquest comportament. Així, ha presentat un increment del 0,7% davant el 0,1% del darrer trimestre de 2002.

Quant a l'oferta, la producció industrial ha tornat a mostrar símptomes de feblesa, en tornar a experimentar una caiguda del 0,8% intermensual al mes d'abril. En aquest context, la confiança dels empresaris industrials es manté en uns nivells baixos.

El mercat de treball acusa la debilitat del moment econòmic: al mes de març la taxa d'atur se situa en el 9,3% de la població activa, dues dècimes per sobre del registre del mes gener, tot mantenint la tendència a l'alça iniciada a l'abril de 2001. En conjunt, el mercat de treball francès es caracteritza per un alentiment de la creació d'ocupació, tot i que el darrer trimestre del 2002 va ser el cinquè període consecutiu amb creixement.

**Contracció del creixement italià en el primer trimestre** Itàlia segueix la tònica dels països del seu entorn: en el primer trimestre de 2003 registra una contracció del PIB d'un 0,1% intertrimestral i després un creixement del 0,4% en el darrer trimestre de 2002. En termes interanuals, l'economia italiana ha crescut un 0,8%

respecte del març de 2002. Les previsions no són gaire optimistes i les perspectives de creixements positius per al conjunt de la zona euro, però reduïts, sembla que seran difícils de poder assolir per a les economies italiana i alemanya.

El mal comportament durant els primers tres mesos de l'any ha estat provocat per una evolució negativa de la inversió, tant en

termes intertrimestrals com interanuals. També cal afegir-hi la combinació d'un consum privat que no acaba d'arrencar i un sector exterior molt debilitat per la desacceleració internacional.

Els indicadors de l'oferta també constaten el desfavorable moment econòmic, atès que la producció industrial presenta un perfil descendent fins al primer trimestre de 2003. Cal assenyalar, però, que durant el mes d'abril s'ha produït un repunt situat per sobre de l'1% interanual. No obstant això, no sembla que s'hagi d'iniciar cap canvi de tendència, ja que els indicadors avançats apunten cap a un escàs dinamisme a curt termini.

La taxa interanual dels preus al consum va augmentar en dues dècimes al mes de maig, situant-se en el 2,7% interanual.

**Alentiment de l'economia del Regne Unit** L'economia del Regne Unit continua acusant l'alentiment econòmic iniciat a mitjans del 2002. En els primers tres mesos de l'any, l'economia ha crescut d'un 0,2% intertrimestral, davant del 0,4% del darrer trimestre de 2002. El creixement entre els mesos de març de 2002 i 2003 s'ha situat en el 2,2%. El comportament del PIB en el primer trimestre ha estat inferior al que s'esperava, fet que incrementa les possibilitats d'una retallada dels tipus d'interès per part del Banc d'Anglaterra per poder impulsar el consum i la inversió.

A més, les despeses de les famílies continuen amb la tònica de la contenció, amb un increment més que moderat, i la inversió ha davallat d'una dècima respecte del trimestre anterior. L'indicador

de la producció industrial també dona mostres de la feblesa econòmica del país, amb una davallada del 0,8% respecte del mes de març de 2002.

A l'abril, els preus al consum mantenen invariable la taxa interanual del 3% des del mes de febrer, per sobre de les mitjanes dels anys precedents. Pel que fa al mercat de treball, a diferència dels altres països analitzats, la taxa d'atur es manté bastant per sota de la resta (3,1%) des de l'any 2002.

TAULA 1. Perspectives econòmiques segons diversos organismes

	OCDE		FMI	
	2003	2004	2003	2004
<b>PIB <sup>(1)</sup></b>				
Estats Units	2,6	3,6	2,2	3,6
Japó	0,8	0,9	0,8	1,0
Alemanya	1,5	2,5	0,5	1,9
França	1,9	2,9	1,2	2,4
Itàlia	1,5	2,5	1,1	2,3
Regne Unit	2,2	2,5	2,0	2,5
Espanya	2,5	3,0	2,2	3,1
Unió Europea	1,9	2,7	1,3	2,4
Zona de l'euro	1,8	2,7	1,1	2,3
<b>Inflació <sup>(2)</sup></b>				
Estats Units	1,3	1,3	2,3	2,3
Japó	-1,6	-1,4	-0,7	-0,9
Alemanya	1,2	1,1	1,0	0,7
França	1,6	1,6	2,0	1,6
Itàlia	2,3	2,0	2,4	1,6
Regne Unit	2,4	2,6	2,8	2,7
Espanya	2,6	2,6	3,2	2,8
Unió Europea	2,0	1,9	2,2	1,8
Zona euro	1,9	1,8	2,0	1,5
<b>Taxa d'atur <sup>(3)</sup></b>				
Estats Units	6,0	5,7	6,2	5,9
Japó	5,6	5,6	5,5	5,4
Alemanya	8,1	7,7	8,8	8,8
França	9,4	9,1	9,1	9,1
Itàlia	9,2	9,1	9,3	9,1
Regne Unit	5,2	4,9	5,4	5,3
Espanya	11,2	10,8	11,4	10,9
Unió Europea	7,8	7,5	8,0	8,0
Zona euro	8,5	8,3	8,8	8,7

(1) Taxes percentuals de variació en termes reals.

(2) Taxes percentuals de variació del deflactor del PIB a l'OCDE i índex de preus al consum a l'FMI.

(3) Percentatge de població activa.

Font: Economic Outlook núm. 73 de l'OCDE i World Economic Outlook d'abril de 2003 de l'FMI.

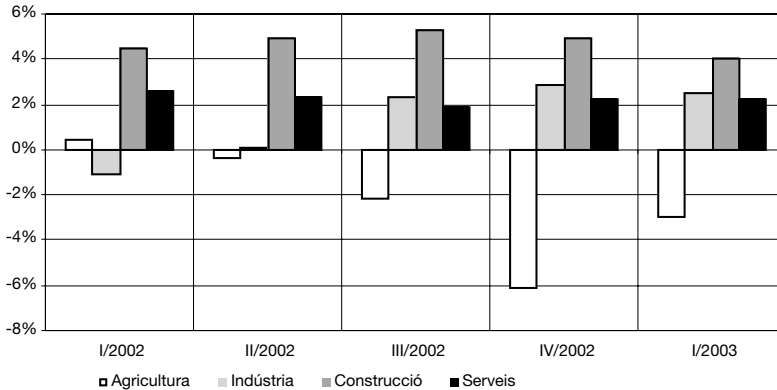
## Espanya

**Es manté el diferencial de creixement espanyol respecte de la zona euro** Segons les darreres estimacions de la Comptabilitat Nacional Trimestral (CNTR), el PIB de l'economia espanyola va experimentar un creixement real interanual del 2,1% en el primer trimestre de 2003. En termes intertrimestrals, el creixement va ser del 0,5%. Aquest creixement es semblant al registrat en el darrer trimestre de 2002 (2,1% interanual i 0,3% intertrimestral).

Segons el Banc d'Espanya, aquests resultats perllonguen les pautes que van caracteritzar l'evolució de l'economia espanyola l'any passat i que estan sustentades en gran mesura pel sosteniment de la despesa de les llars. També assenyala que es donen un conjunt de condicions favorables per a la reanimació de l'activitat en el segon semestre de l'any, en funció de com es desenvolupin els esdeveniments en l'àmbit internacional. Sembla que l'impacte de la guerra de l'Iraq sobre l'economia espanyola ha estat menor del que s'esperava.

Això no obstant, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) ha revisat a la baixa el creixement d'Espanya per al conjunt de l'any. Segons el darrer informe semestral, aquest any el PIB se situarà en el 2,1% i l'any 2004, en el 3,1%. Malgrat aquesta rebaixa, la millora del producte interior brut espanyol superarà la mitjana de la zona euro (un 1% el 2003 i un 2,4% el 2004), retallada per la situació de l'economia alemanya.

GRÀFIC 1. Evolució del PIB sectorial. Espanya. 2002 - 2003



Font: web de l'IDESCAT.

**Fortalesa de la demanda interna** L'estabilitat en el creixement del PIB en el primer trimestre s'ha basat en la fortalesa de la demanda interna, que va créixer un 3% respecte del primer trimestre de 2002.

La recuperació de la despesa del consum privat i públic ha fet possible aquest bon comportament. D'una banda, la despesa de les llars ha repuntat fins a situar-se en el 2,1% interanual al mes de març i, d'altra banda, la despesa de les administracions públiques ha experimentat un dinamisme remarcable en augmentar un 4,3%. També cal destacar la contribució de la formació bruta de capital fix (2,9%), particularment pel que fa a la inversió en la construcció, encara que en el primer trimestre de 2003 ha moderat el seu alt ritme de creixement dels períodes precedents. Com a contrapunt, cal assenyalar l'aportació negativa del sector exterior al creixement del PIB, tendència que en el primer trimestre de 2003 s'ha vist accentuada per un augment força significatiu de les importacions (6,4%) enfront de les exportacions (2,9%).

**Tot i el seu alentiment, la construcció continua creixent** No obstant s'ha de dir, que el consum privat, incentivat per l'administració i pel sector financer, mostra símptomes d'esgotament. Així la Encuesta Continua de Presupuestos Familiares (ECPF), destaca que un 55% de les llars espanyoles –7,5 milions en total– va trobar alguna dificultat en acabar el mes en el decurs del darrer trimestre del 2002, 2,2 més que el trimestre anterior i 3,5 per sobre un any abans. Així mateix, un 64,8% de les famílies no estalvia res o gairebé res. Fa un any aquest percentatge era del

61,7% del total i en el tercer trimestre del 63,3%.

Des de la perspectiva de l'oferta, s'han consolidat les tendències apuntades en els darrers mesos de l'any 2002. Així, el sector de la construcció ha continuat sent el motor del creixement (3,4% interanual), però mantenint una certa tendència a l'alentiment del ritme de l'activitat. No obstant això, tots els indicadors apunten cap al fet que el sector encara té força per mantenir-se un exercici més com la locomotora de la resta de l'activitat econòmica. Es considera que per cada milió d'euros de valor afegit de la indústria de la construcció s'indueix una activitat addicional en els sectors subministradors i complementaris per un valor de 1,5 milions. Es tracta d'un efecte multiplicador del qual se'n beneficia el mercat intern, ja que les compres s'efectuen aquí. A més a més, els resultats de l'enquesta de conjuntura pel que fa la construcció presenten un saldo positiu de 16,5 punts l'abril de 2003, i evidencien les bones expectatives dels empresaris, especialment favorables en el cas de l'obra civil i dels serveis diversos<sup>2</sup>.

**Inici de la recuperació de la indústria** La indústria ha començat a recuperar el to, amb un avenç de l'índex de producció industrial de l'1,7% interanual entre els mesos de gener i abril, contrastant amb la davallada del 0,9% del mateix període l'any anterior. Per branques d'activitat, els comportaments més favorables s'han registrat en els casos de la indústria química i la fabricació de vehicles de motor, entre altres.

<sup>2</sup> Tanmateix aquest comentari presenta una visió limitada dels beneficis del sector sobre el conjunt de l'economia. Si es comptabilitzessin els costos socials, ambientals i econòmics del model territorial dibuixat per l'actual "boom constructiu" podríem trobar-nos davant la paradoxa de Herman Daly, economista del Banc Mundial, de confondre creixement econòmic amb creixement, ja que en realitat estem destruint la base material (social i ecològica) de la reproducció dels recursos –veure apartats d'habitatge i mobilitat–.

Per al conjunt de l'any, es preveu una taxa d'avenç del 2,3%, des del 0,1% de l'any 2002. Una mica més moderats són els resultats que es desprenen de l'enquesta de clima industrial, ja que tot i que s'entreveu una relativa millora de les expectatives dels empresaris, durant els primers mesos de l'any encara persisteixen els saldos negatius.

**Els serveis mantenen un to positiu** Des d'una perspectiva global, el sector serveis ha mantingut un to positiu en els primers mesos de l'any. Així, l'indicador del comerç al detall elaborat per l'INE mostra una recuperació del dinamisme de les vendes, amb un increment del 5,7% en termes interanuals. Territorialment, l'avenç s'ha produït en totes les comunitats autònomes, essent Catalunya (9,4%) una de les més afavorides. En l'àmbit turístic, tenint en compte les distorsions de la Setmana Santa, s'ha produït un increment moderat del nombre de turistes estrangers i un estancament de les pernoctacions i dels ingressos respecte dels primers mesos de l'any 2002.

En definitiva, tot i que l'Estat espanyol manté un diferencial de creixement respecte de la mitjana europea, encara existeixen disparitats importants de caire més estructural. En aquest sentit, i per tal de mantenir el procés de convergència cap a les economies de major renda de la UE (el PIB per càpita espanyol és aproximadament un 15% inferior a la mitjana de la UE), la Comissió Europea, en les orientacions generals de política econòmica, insta a Espanya a consolidar millores en el mercat de treball. Els reptes que planteja són els següents:

1. Augmentar les baixes taxes d'ocupació, especialment en el cas de les dones, i reduir les àmplies disparitats regionals del mercat de treball.
2. Augmentar el baix nivell de productivitat, tot reforçant l'economia del coneixement mitjançant la millora dels nivells educatius i de qualificació, la inversió en tecnologies de la informació, l'activitat en recerca i desenvolupament i la innovació.
3. Garantir la sostenibilitat a llarg termini de les finances públiques, davant el fet de l'envelliment de la població.

Les darreres dades relatives al **mercat de treball** mostren tendències divergents. En termes d'ocupació, segons

l'Enquesta de Població Activa, es van crear 55.100 nous llocs de treball nets en el primer trimestre de 2003, i 376.900 en els darrers 12 mesos, assolint un nou rècord de 16.432.400 ocupats. Aquest augment és superior al registrat en el darrer trimestre de 2002 (1,59%), i situa el ritme de creixement interanual d'ocupats en el 2,35%. Tots els sectors s'han beneficiat d'aquest increment de l'ocupació, excepte en el cas de l'agricultura, on s'han destruït 59.900 llocs de treball. El sector serveis és el que ha creat més ocupació, amb 334.340 nous llocs de treball, seguit de la indústria (59.800) i la construcció (42.300). Per regions, a Canàries, Galícia i Catalunya es va crear més ocupació que en la mitjana de tot el territori espanyol, amb increments del 4,2%, el 4,1% i el 3,6%, respectivament.

Tanmateix, cal matisar que de manera paral·lela a l'increment de l'ocupació s'ha registrat un fort augment dels actius, que s'han situat en 119.600 en el primer trimestre i en 478.500 en els darrers 12 mesos. Això ha suposat un augment remarcable del nombre de desocupats (64.500) entre els mesos de gener i març (3%), en què la taxa d'atur s'ha situat en el 11,73% de la població activa, la més elevada des del darrer trimestre del 2001. Entre els mesos de març de 2002 i 2003, l'atur ha augmentat d'un 4,8%. Aquest increment es concentra especialment en les dones, entre les persones més joves i en el sector serveis i la indústria i, de forma més moderada, en la construcció.

Per zones geogràfiques, en alguns casos, s'han accentuat les habituals diferències regionals per causa del fort

increment de l'atur en algunes comunitats. Aragó, les Illes Balears i Astúries han registrat importants creixements respecte de l'any anterior, amb un 45,6%, un 41% i un 39,5%, respectivament. En altres regions, la taxa d'atur va situar-se per sota de la mitjana nacional, com ara en el cas de Catalunya, amb un descens del 4,3%.

Per al conjunt de l'any 2003 no es preveu una millora massa significativa del mercat laboral espanyol, però s'espera que es mantingui la tendència actual de desacceleració del nombre de desocupats. Per a la segona meitat de l'any, s'espera que el ritme de creixement dels ocupats superi lleugerament al dels actius.

**Descens notable del nivell de preus** Sens dubte, una de les notes destacades en l'anàlisi de la conjuntura econòmica és la moderació de la taxa d'inflació en els primers mesos de 2003. Així, al mes de maig, la taxa de variació interanual de l'IPC s'ha situat en el 2,7%, quatre dècimes menys que el mes anterior, fet que suposa que sigui la taxa més baixa des del desembre del 2001. Respecte de l'any anterior, s'ha reduït en 1,3 punts percentuals, després d'un any 2002 marcat pels efectes del canvi de l'euro i per la desestabilització dels preus de l'energia i l'alimentació. Per capítols de despesa, cal destacar el descens del transport (-1,1%), el lleure i la cultura (-1,7%) i l'habitatge (-0,2%). Els grups més inflacionistes en termes intermensuals han estat el vestit i calçat (1,2%) i l'alimentació i les begudes no alcohòliques (0,3%). L'anàlisi interanual posa de manifest que aquesta moderació en el nivell de preus es basa en la davallada dels preus del petroli i en la contenció del ritme d'avenç dels preus dels serveis turístics.

En el primer trimestre de 2003, una de les bases d'aquest creixement ha estat la fortalesa de la **demanda interna** (2,8% interanual). Si fem una anàlisi per components, podem destacar que tots els capítols han registrat taxes de variació interanuals positives. Així, la despesa en consum de les llars ha repuntat fins al 2,2% gràcies al bon comportament de la major part d'indicadors relacionats, particularment la matriculació de vehicles, que ha experimentat un augment especialment significatiu al mes de març. L'acceleració de la inversió empresarial ha estat una de les claus del creixement econòmic durant aquest període, amb un registre que supera amb escreix l'assolit l'any anterior (el 3,6% davant l'1,4% interanual). Com a contrapunt, cal assenyalar l'aportació negativa del sector exterior (-0,6%) amb un augment remarcable de les importacions, per sobre de les exportacions.

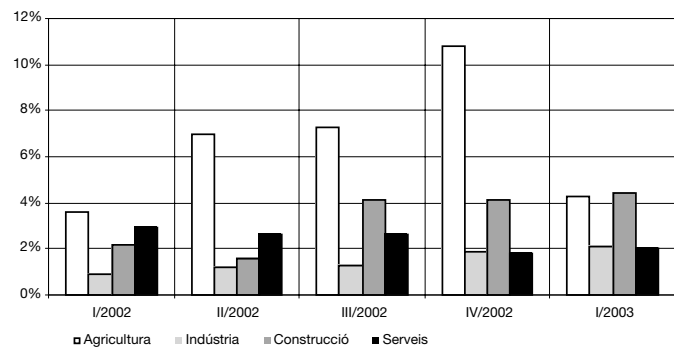
## Catalunya

Un cop corregides les dades d'efectes estacionals i de calendari, el **Producte Interior Brut** (PIB) català ha repuntat en el primer trimestre de 2003 i s'ha situat en el 2,1%, dues dècimes per sota del registre del trimestre anterior i al mateix nivell que la resta de l'Estat espanyol.

Per branques d'activitat, tots els sectors han experimentat variacions positives, però de diferent magnitud. Respecte del quart tri-

mestre, excepte en el cas de l'agricultura que ha experimentat un descens, la resta de sectors presenten un comportament més o menys estable. En aquest cas també cal destacar el dinamisme del sector de la construcció i la seva aportació al creixement econòmic (4,4% interanual).

**GRÀFIC 2. Evolució del PIB sectorial. Catalunya. 2002 - 2003**



Font: web de l'IDESCAT.



Pel que fa a l'oferta, tot i que les expectatives dels empresaris destil·len un cert pessimisme, els indicadors de l'activitat industrial semblen indicar una lleugera recuperació en el primer trimestre de 2003. En conjunt, el **sector industrial** ha crescut un 2,1% interanual, dues dècimes per sobre del registre del darrer trimestre de l'any 2002. Un dels principals indicadors, l'índex de producció industrial, confirma aquesta tendència a l'alça en situar-se en el 4,1%. Les branques d'activitat que han donat símptomes de més dinamisme han estat la metal·lúrgia, la indústria de la fusta i del suro i la transformació del cautxú i les matèries plàstiques.

Els indicadors del **sector de la construcció** confirmen un comportament més moderat de la seva activitat, amb una previsió d'augment més contingut per a aquest any i especialment per al 2004, a causa de l'alentiment del ritme d'avenç de l'edificació en general. No obstant això, durant el primer trimestre de 2003 continua sent el motor del creixement econòmic (4,4% interanual), amb un paper destacat de l'obra civil.

El **sector serveis** ha presentat un creixement del 2% en el primer trimestre de l'any, dues dècimes superior al registrat en el darrer trimestre de 2002. Pràcticament tots els indicadors relacionats presenten un comportament positiu, especialment significatiu en el cas de l'indicador del clima comercial urbà i del trànsit de passatgers. En l'àmbit turístic, les dades del mes d'abril trenquen la pèrdua de dinamisme del sector durant els primers mesos de l'any, amb una taxa interanual del 3,8%. Aquesta recuperació respon a l'entrada de turisme nacional, ja que els viatgers estrangers presenten una lleugera reducció.

El creixement econòmic ha tingut efectes positius sobre el comportament del **mercat de treball** català. Així, segons les dades de l'Enquesta de Població Activa corresponents al primer trimestre de 2003, el nombre total de persones actives és de 3.118.400, de les quals 2.818.100 estan ocupades. Això suposa un augment de l'1,1% respecte del trimestre anterior i del 3,7% respecte del primer trimestre de 2002.

Pel que fa a l'atur, al mes de març hi ha un total de 300.300 persones desocupades, un 1,5% més que a finals de 2002. L'anàlisi interanual confirma que l'evolució de l'atur estimat a Catalunya (-4,4%) presenta un perfil descendent, contrari al que succeeix a la resta de l'Estat (4,9%). La taxa d'atur a finals del pri-

mer trimestre se situa en el 9,63%, dos punts per sota de l'Estat espanyol. Per demarcacions, Barcelona aglutina gairebé tres quartes parts del total de la desocupació de Catalunya, amb una taxa d'atur del 10,45% al mes de març de 2003. Per sexes, les dones acaparen una mica més de la meitat del total de l'atur amb una taxa del 12,7%, més de cinc punts per sobre de la dels homes. L'anàlisi interanual per sectors econòmics posa de relleu que s'ha produït un augment generalitzat en cadascun d'ells, sent una mica més contingut en el cas de la construcció (3,8%). Així, l'agricultura presenta uns augments del 8,8%; la indústria, del 8,4%; els serveis, del 7,1%, i els que busquen la primera feina, del 4,2%.

Al maig, el **nivell de preus** a Catalunya (3,1%) s'ha situat quatre dècimes per sobre de l'enregistrat a l'Estat espanyol, tot i que també es deixa entreveure una tendència de fons cap a la moderació. Aquest alentiment es va iniciar al mes de març d'aquest any gràcies a la contenció dels preus de les begudes alcohòliques i el tabac i dels transports. Per capítols de despesa, els més inflacionistes han estat el vestit (6,6%), l'ensenyament (5,5%) i els hotels i restaurants (4,9%). Per demarcacions, Barcelona ha estat la província més inflacionista, amb un increment de preus situat en el 3,3%.

## Altres indicadors macroeconòmics bàsics (2002 - 2003)

TAULA 2. Inflació, tipus d'interès i tipus de canvi. Març 2002 - març 2003

	Preus IPC*	Índex de competitivitat**	Tipus d'interès interbancaris***
mar 2002	3,10%	98,80%	3,82%
abr 2002	3,60%	98,80%	3,86%
mai 2002	3,60%	99,10%	3,96%
jun 2002	3,40%	99,30%	3,87%
jul 2002	3,40%	99,30%	3,65%
ago 2002	3,60%	99,20%	3,44%
set 2002	3,50%	99,10%	3,24%
oct 2002	4,00%	99,08%	3,13%
nov 2002	3,90%	99,20%	3,02%
des 2002	4,00%	99,29%	2,87%
gen 2003	3,70%	99,57%	2,71%
feb 2003	3,80%	99,78%	2,50%
mar 2003	3,70%	100,02%	2,41%

\* Taxa de variació interanual de l'Índex de Preus al Consum.

\*\* Component nominal respecte de la Unió Europea (base 1996-1997=100).

\*\*\* EURIBOR a un any.

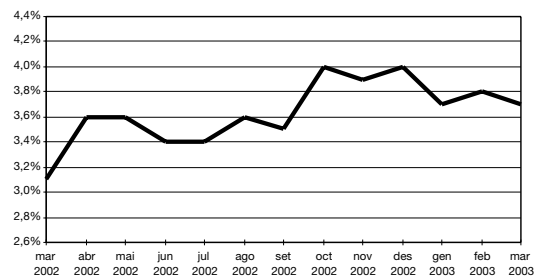
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España.

El 2002 s'ha caracteritzat pel creixement de la **inflació** a l'Estat espanyol, arribant a registrar-s'hi a finals d'any un increment interanual del 4%. Al llarg dels tres primers mesos de 2003 sembla que comença a rebaixar-se la tensió inflacionista a la qual estava sotmesa l'economia espanyola, si bé la variació interanual continua registrant creixements prou importants, com ara el 3,7% registrat al mes de març, 1,3 punts per sobre de l'IPC harmonitzat de la Unió Europea. La davallada del preu del petroli a causa de la guerra a l'Iraq i la possible davallada de les tarifes turístiques per la feblesa de la demanda turística poden afavorir que la inflació continuï reduint-se en els propers mesos fins a nivells propers al 3%.

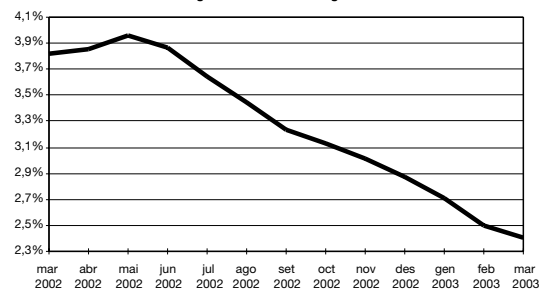
El **tipus d'interès** continua presentant un perfil baixista, i al mes de març el tipus interbancari ha arribat a reduir-se fins al 2,41%. En el darrer any, aquest tipus d'interès interbancari a un any ha caigut en 1,4 punts. El Banc Central Europeu (BCE) ha modificat l'objectiu de l'estratègia de política monetària per tal de mantenir la taxa d'inflació a mig termini prop del 2%, amb la intenció d'evitar les rigideses d'una política monetària massa estricta que podia abocar la zona euro a la deflació.

En el darrer any, la **competitivitat** de l'economia espanyola davant de la Unió Europea ha sofert un fort retrocés, passant de tenir un índex de 98,8 a tenir-ne un de 100,02. Aquesta pèrdua de competitivitat està motivada principalment pel creixement dels preus dels productes espanyols per sobre del creixement de preus de la Unió Europea. Aquest diferencial dificulta l'exportació de les manufactures espanyoles i afavoreix la importació, fet que acaba traduint-se en una pèrdua de competitivitat.

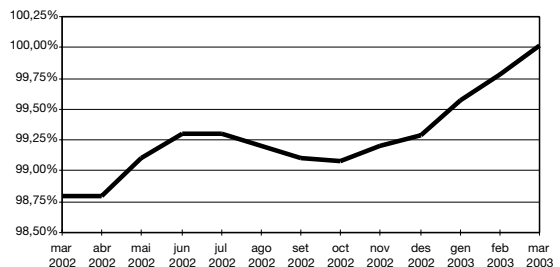
GRÀFIC 3. Evolució de l'IPC\*. Març 2002 - març 2003



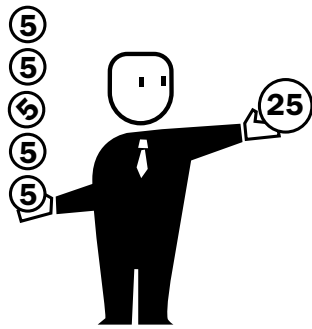
GRÀFIC 4. Evolució del tipus d'interès interbancari\*\*\*. Març 2002 - març 2003



GRÀFIC 5. Evolució de l'índex de competitivitat\*\*. Març 2002 - març 2003



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Boletín Estadístico del Banco de España.



# Resum de la conjuntura a Mataró

*La conjuntura socioeconòmica de Mataró continua situada en un entorn de desacceleració, i els símptomes de recuperació encara no són gaire evidents.*

## La conjuntura a Mataró. 1r trimestre 2003

TAULA 3. Quadre resum de la conjuntura a Mataró. Fins al 1r trimestre de 2003

		Signe <sup>(+)</sup>	Valor	Variació Interanual	Període
<b>Demografia</b>	Població		113.004	2,7%	31 de març 2003
	Edat mitjana		39,05	0,10 anys	1 gener 2003
	Esperança de vida		80,33	0,21 anys	1 gener 2003
	Taxa bruta natalitat		10,56‰	0,26 p.m.	2002
	Taxa bruta mortalitat		7,35‰	-0,05 p.m.	2002
	Taxa altes		49,04‰	10,28 p.m.	2002
	Taxa baixes		28,43‰	3,84 p.m.	2002
<b>Consum</b>	Aigua (domèstic) <sup>1, 2</sup>		4.974.042	-1,1%	1r trim. 2003
	Electricitat <sup>1, 2, 10</sup>		175.091.262	2,6%	1r sem. 2003
	Gas (domèstic) <sup>1</sup>		185.345	45,3%	2002
	Matriculació turismes <sup>2</sup>		4.123	-6,1%	1r trim. 2003
	Residus generats <sup>2</sup>		60.113.314	-1,8%	1r trim. 2003
<b>Habitatge</b>	Habit. unifam. inic. <sup>2</sup>	-	60	-45,9%	1r trim. 2003
	Habit. plurifam. inic. <sup>2</sup>	+	892	18,5%	1r trim. 2003
	Preu m <sup>2</sup> construït (euros)	-	1.563	19,2%	2n trim. 2003
<b>Activitat</b>	IAE	+	10.348	4,8%	1r trim. 2003
	Núm. empreses	+	4.038	0,7%	1r trim. 2003
	Obres menors <sup>2</sup>	+	249	9,7%	1r trim. 2003
	Obres majors <sup>2</sup>	+	275	20,1%	1r trim. 2003
	Llic. activ. sol·licitades <sup>2</sup>	-	652	-4,4%	1r trim. 2003
<b>R+D</b>	Patents <sup>8</sup>	-	1,37	-1,9%	2002
	Articles publicats <sup>8,9</sup>	+	1,01	115,8%	2002
<b>Hostaleria i turisme</b>	Ocupació hotelera <sup>3</sup>	-	51,5%	-2,38 pp	2n trim. 2003
	Pernoctacions a l'alberg <sup>2</sup>	+	4.664	9,4%	2n trim. 2003
	Pernoctacions al Port <sup>2</sup>	-	588	-29,0%	2n trim. 2003
<b>Ocupació</b>	Assalariats	+	31.283	0,8%	1r trim. 2003
	Autònoms	+	8.702	0,8%	1r trim. 2003
	Contractes <sup>2,7</sup>	-	25.605	-16,3%	1r trim. 2003
	Treb. afectats ERO <sup>2</sup>	+	95	-47,2%	1r trim. 2003
	Atur registrat	-	3.975	11,4%	1r trim. 2003
	Taxa d'atur registrat	-	7,57%	0,78 pp	1r trim. 2003
	Accidents laborals <sup>4</sup>	+	67	-11,2%	2002
	<b>Transport</b>				
Autobús urbà <sup>2</sup>	+	4.509.647	11,2%	1r trim. 2003	
RENFE viatgers Mataró <sup>2</sup>	+	2.092.233	15,0%	1r trim. 2003	
IMD Autopista C-32 <sup>3</sup>	+	48.838	4,3%	2002	
IMD Autovia C-60 <sup>3</sup>	+	41.689	4,0%	2002	
Seguretat viària <sup>5</sup>	+	6,5	-17,3%	2002	
<b>Reciclatge i vectors ambientals</b>	Vidre recollit selectivament <sup>2</sup>	+	1.048.700	3,2%	1r trim. 2003
	Paper recollit selectivament <sup>2</sup>	+	2.233.572	18,2%	1r trim. 2003
<b>ambientals</b>	Entrada vehicles deixalleria <sup>2</sup>	+	24.420	26,4%	1r trim. 2003
	Envasos recollits selectivament <sup>2</sup>	+	614.120	29,2%	1r trim. 2003
	Piles recollides selectivament <sup>2</sup>	+	8.810	0,8%	1r trim. 2003
	Qualitat de les platges <sup>6</sup>	-	4,56	-0,19	2002
	Soroll a la xarxa viària	+	72,4	-0,7%	2003

[+] El signe positiu (+) indica una evolució favorable de la variable, i el signe negatiu (-), desfavorable.

1 Variables altament afectades per factors externs, climàtics, mesures d'estalvi...

2 Variació interanual entre l'acumulat dels darrers dotze mesos.

3 Variació interanual sobre la mitjana dels darrers dotze mesos.

4 Accidents laborals cada 1.000 assalariats.

5 Accidents a la xarxa viària de Mataró cada 1.000 vehicles.

6 Puntuació d'1 a 5 punts.

7 Dada estimada.

8 Nombre de patents cada 10.000 habitants.

9 Articles publicats en publicacions científiques d'àmbit internacional en matèria de medicina.

10 Baixa tensió <=15 kw.

Mentre l'economia dels Estats Units sembla que comença a revifar, les principals economies europees, com ara l'alemanya o la francesa, continuen estancades i amb moltes dificultats per sortir-se'n. La fortlesa de l'euro davant del dòlar s'ha convertit en un escull difícil de superar per part de les exportacions de la Unió Europea. A l'Estat espanyol, si bé s'ha retallat la previsió de creixement per al 2003 del 3% al 2,3%, aquest continua sent superior al de la Unió Europea. El Banc d'Espanya preveu que durant el segon semestre de 2003 la revifalla del consum impulsarà el creixement del PIB.

Pel que fa a Mataró, la demografia continua sent l'apartat que experimenta un major dinamisme. El nombre d'habitants de Mataró no deixa de créixer, i a finals del mes de març Mataró supera els 113.000 habitants, un 2,7% més que ara fa un any. Aquest ritme de creixement demogràfic s'ha produït principalment per l'arribada d'habitants procedents d'altres indrets, ja sigui de dins o de fora de l'Estat espanyol. El creixement vegetatiu, tot i la tendència al creixement de la natalitat en els dos o tres darrers anys, és manté en nivells força modestos, en consonància amb la tendència general experimentada en el conjunt de Catalunya o Espanya.

Els indicadors de consum de Mataró continuen assenyalant l'alentiment d'aquest apartat, ja que la matriculació de turismes s'ha reduït un 6,1%,

el volum de residus generats a Mataró ha caigut un 1,8%, i el consum domèstic d'aigua s'ha reduït un 1,1%.

En l'apartat de l'habitatge, cal esmentar que a Mataró el preu continua pujant. Segons dades de l'empresa de taxació Sociedad de Tasación, a mitjans de 2003, el preu del metre quadrat de l'habitatge nou a Mataró era de 1.563 euros, i en els darrers sis mesos ha crescut un 8,7%, i un 19,2% en el darrer any. Quant a la construcció d'habitatges nous, entre l'abril de 2002 i el març de 2003, a Mataró se'n van iniciar 952, un 10,2% més que un any abans. El 93,7% d'aquests habitatges que s'han començat a construir han estat plurifamiliars. També les llicències d'obra, major i menor, han crescut en el darrer any, i tot apunta cap a un revifament de la construcció d'habitatges per a aquest 2003.

Pel que fa al conjunt de l'activitat empresarial, aquesta continua ensopida, com així ho demostra l'escàs creixement en el nombre d'empreses (0,7%). El descens del 4,4% del nombre de llicències d'activitat sol·licitades no permet ser optimistes per a una immediata reactivació de l'activitat econòmica.

L'actual situació d'estancament econòmic té el reflex més clar en el mercat de treball. Així, tenim que el nombre de persones inscrites com a aturades a l'OTG de l'Esplanada s'ha incrementat gairebé un 12%, i la taxa d'atur s'ha situat en el 7,6%, la més elevada des del mes de novembre de 1998. El nombre de treballadors assalariats i d'autònoms, si bé han augmentat, ho han fet en un mínim 0,8%. El nombre d'accidents laborals, per la seva banda, presenta una evolució més positiva, amb una reducció l'any 2002 d'un 11,2% respecte dels registrats un any abans. Pel que fa als expedients de regulació d'ocupació, indicador força volàtil en la seva evolució, experimenta un descens del 47% en els registres aprovats pel Departament de Treball.

Quan a l'apartat de la mobilitat, s'apunta un augment generalitzat en el darrer any tant en transport públic com privat. El nombre de viatgers en autobús urbà ha crescut un 11,2% i el de tren de rodalia un 15%. Pel que fa la intensitat mitjana diària (IMD) de vehicles a la C-60 i a la C-32, l'increment ha estat similar en totes dues vies, al voltant del 4%. Una de les externalitats més negatives associades al transport amb vehicle privat són els accidents: durant l'any 2002 se'n van produir 414 amb víctimes; és

a dir, 6,5 accidents cada 1.000 vehicles, la qual cosa suposa una reducció del 17,3% respecte del 2001.

Pel que fa al reciclatge, s'hi constata un volum creixent en el recull de vidre, paper i envasos, a un ritme superior al del creixement del volum total de residus sòlids urbans, la qual cosa suposa un augment en el percentatge de reciclatge sobre el total de residus generats a Mataró. Aquest creixement evidencia una major conscienciació envers el reciclatge, fet que també s'observa en el creixement de les entrades a les dues deixalleries de Mataró, un 26,4% més que les de l'any anterior.

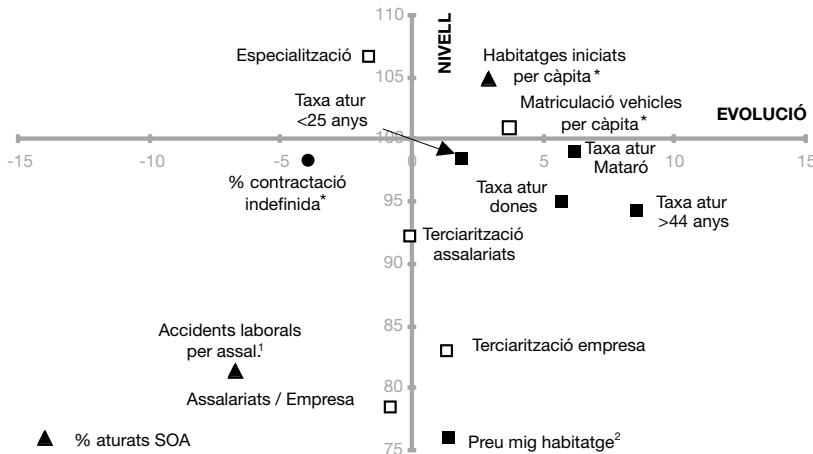
## DIAGRAMA D'INFORMACIÓ LOCAL A MATARÓ (DILMA) Comparació amb la província de Barcelona

El DILMA és un gràfic que ens permet veure, comparant-ho amb la província de Barcelona<sup>3</sup>, en quin estat es troben els diferents indicadors socioeconòmics de Mataró i com han evolucionat en el darrer any. **GRÀFIC 6.**

El conjunt del gràfic presenta un panorama de convergència amb el nivell i evolució mitjà de la província. Així, trobem només una dada amb un nivell i una evolució comparada desfavorable (percentatge de contractació indefinida). N'hi ha tres que tenen un nivell i una evolució favorable (% d'aturats sense ocupació anterior, habitatges iniciats per càpita i accidents laborals per assalariat). Les vuit dades restants que apareixen en el gràfic o bé presenten nivells per sobre els de la província i

<sup>3</sup> Cal recordar que el diagrama presenta, en l'eix vertical, l'estat o nivell de cada indicador en comparació amb la província i es poden adquirir, per a cada variable analitzada, valors superiors o inferiors a 100 segons, tant si es troba per sobre o per sota del nivell del conjunt provincial. A l'eix horitzontal, s'hi presenta l'evolució durant el darrer any de l'indicador, en què el valor crític és 0, i el valor de l'indicador és positiu o negatiu segons si l'evolució de la variable a Mataró ha estat superior o inferior a la de la província. A més, per a cada indicador s'intenta donar una valoració de la seva situació pel que fa al nivell i evolució mitjançant l'ús de diferents símbols.

**GRÀFIC 6. Diagrama d'informació local a Mataró  
(Comparació amb la província de Barcelona)**



NIVELL: 1r trim. 2003

EVOLUCIÓ: 1r trim. 2003 - 1r trim. 2002

\* Acumulat darrers dotze mesos

1. Nivell any 2002 i evolució respecte 2001

2. Nivell 2n trim. 2003 i evolució respecte 2n trim. 2002

- ▲ Indicador favorable (nivell i evolució favorable)
- Indicador desfavorable (nivell i evolució desfavorable)
- Indicador incert (evolució favorable i nivell desfavorable o a l'inrevés)
- Indicador no interpretat (no hi ha una interpretació clara sobre el nivell i l'evolució)

evolucions per sota (o la seva situació inversa), o bé són indicadors que no tenen una interpretació socioeconòmica clara.

Malgrat que el gràfic presenti una situació de convergència amb la província, si ho comparem amb el gràfic de l'anterior informe de conjuntura podrem constatar una millora en la posició d'alguns indicadors.

Pel que fa a les dades referides al mercat de treball (i, més concretament, a l'indicador relatiu a la taxa d'atur global), Mataró es troba en una situació d'incertesa, ja que malgrat tenir una taxa inferior a la de la província (amb les primeres dades provisionals de població activa segons el cens de 2001), en el darrer any el seu creixement ha estat més acusat que a Barcelona província. En la mateixa situació es troben la taxa d'atur dels joves, del col·lectiu de més edat i de les dones. Pel que fa a la proporció de contractació indefinida a Mataró, en l'anterior informe ja hi presentava una evolució per sota de la de la província; malgrat tot, registrava un percentatge superior al provincial. Aquesta tendència desfavorable

s'ha agreujat, fet que s'ha traduït en un percentatge de contractació indefinida inferior al de la província.

L'estructura de l'economia mataronina es caracteritza per una elevada especialització productiva<sup>4</sup> en la indústria tèxtil i del gènere de punt. Però des de principis dels noranta aquesta tendència està canviant cap a una economia cada cop més centrada en el sector serveis, com així ho demostren els indicadors referents a la terciarització. Però aquest és un procés lent, i Mataró continua tenint un percentatge d'assalariats i d'empreses en el sector serveis per sota del conjunt de la província. D'altra banda, Mataró es continua caracteritzant per tenir un teixit de petites unitats productives, com ho demostra la mitjana de treballadors assalariats per empresa, considerablement inferior al conjunt provincial.

Per la banda del consum privat, la matriculació de vehicles per càpita se situa per sobre del conjunt provincial, gràcies al fet que, tot i el descens experimentat durant el darrer any, a Mataró aquest ha estat més moderat.

Quant a l'habitatge, el nivell d'intensitat en la construcció d'habitatges, mesurada amb el nombre d'habitatges que han iniciat la seva construcció dividit per la població, situen a Mataró en un nivell i una evolució per sobre de la província. Respecte del preu del metre quadrat de l'habitatge nou a Mataró, aquest continua per sota de la mitjana de la província (molt marcat per l'elevat preu de Barcelona ciutat i la seva connurbació), però amb un increment més elevat.

<sup>4</sup> Proporció d'assalariats que concentren els 5 primers subsectors (CCAE-93 a 2 dígits). La comparació és amb els municipis de la província de Barcelona amb més de 10.000 assalariats.

## **Avenç de les dades del Cens de Població de 2001**

L'1 de novembre de 2001 va iniciar-se el setzè Cens Oficial de Població, juntament amb el qual també es van fer el Cens d'Habitatges i el Cens d'Edificis.

Primerament, caldria establir les diferències entre Padró Municipal d'Habitants, el Cens Electoral i el Cens de Població. El Padró Municipal és un registre administratiu la creació i manteniment del qual (article 42 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya) li corresponen a cada ajuntament. El Cens Electoral també és un registre administratiu, i hi inclou els electors espanyols (residents a l'Estat espanyol o a l'estranger, majors d'edat i no privats del dret de sufragi) i alguns electors estrangers residents a l'Estat espanyol (els que poden votar a les eleccions municipals o al Parlament Europeu); la seva actualització va a càrrec de l'Oficina del Cens Electoral. Per acabar, el Cens de Població, en canvi, és una estadística, no pas un registre administratiu, i la seva periodicitat és de cada 10 anys (no s'actualitza permanentment); Catalunya, però, disposa de les dades del 1996, quan l'Institut d'Estadística de Catalunya va realitzar una enquesta a la població al mateix temps que es duia a terme el Padró de 1996. L'objectiu del Cens de Població es disposar d'un conjunt de dades sobre la població (edat, sexe, estat civil, ocupació, activitat, nivell d'instrucció...) i sobre els habitatges i edificis que aquesta població ocupa (tipus habitatge, superfície, antiguitat...).

En el mes de març de 2003 s'ha fet públic un avenç de les dades del Cens a nivell municipal, referent a les característiques de la població, les llars, els habitatges i els edificis. No obstant això, no serà fins a finals del 2003 i al llarg del 2004 quan es disposarà de les dades definitives. A partir d'aquest avenç, però, ja disposem de dades sobre l'estat civil de la població, les taxes d'activitat i d'atur per sexe i edat, el nivell de formació de la població, la població estrangera, el nombre d'habitatges i d'edificis, el tipus de tinença de l'habitatge, la superfície de l'habitatge, l'antiguitat dels edificis, etc.

Aquestes dades d'avenç suposen un primer esborrany per conèixer com han evolucionat algunes característiques sociodemogràfiques de la població mataronina i dels seus habitatges, tot comparant-les amb la província de Barcelona. Per tenir una visió més acurada, però, caldrà poder disposar de dades definitives. **TAULA 4.**

TAULA 4. Dades comparatives del Padró de 1996 amb el Cens del 2001. Mataró i Província de Barcelona

	Mataró			Província Barcelona		
	1996	2001	Var. 1996-2001	1996	2001	Var. 1996-2001
<b>Sexe</b>						
Total	102.018	106.358	4,3%	4.628.277	4.805.927	3,8%
Homes	49,0%	49,4%	0,37 pp	48,5%	48,7%	0,17 pp
Dones	51,0%	50,6%	-0,37 pp	51,5%	51,3%	-0,17 pp
<b>Edat</b>						
0-14 anys	16,3%	14,6%	-1,69 pp	14,4%	13,7%	-0,78 pp
15-24 anys	17,0%	14,4%	-2,58 pp	16,2%	13,0%	-3,20 pp
25-44 anys	31,1%	33,7%	2,60 pp	29,9%	32,7%	2,86 pp
45-64 anys	21,5%	22,3%	0,76 pp	23,7%	23,6%	-0,04 pp
>64 anys	14,2%	15,1%	0,90 pp	15,8%	17,0%	1,16 pp
<b>Estat civil</b>						
Solters	42,7%	41,8%	-0,88 pp	41,6%	41,2%	-0,39 pp
Casats	48,3%	46,9%	-1,39 pp	48,6%	46,7%	-1,93 pp
Vidus	6,4%	6,1%	-0,26 pp	6,9%	6,6%	-0,30 pp
Separats	1,9%	2,5%	0,59 pp	1,7%	2,3%	0,60 pp
Divorciats	0,8%	1,4%	0,64 pp	1,2%	1,6%	0,46 pp
No consta	0,0%	1,3%	1,29 pp	0,0%	1,6%	1,57 pp
<b>Nacionalitat</b>						
Espanyola	98,0%	94,0%	-3,96 pp	98,5%	95,2%	-3,24 pp
Resta Unió Europea	0,2%	0,4%	0,13 pp	0,4%	0,7%	0,28 pp
Resta d'Europa	0,0%	0,1%	0,06 pp	0,0%	0,3%	0,21 pp
Àfrica	1,4%	4,4%	2,93 pp	0,5%	1,4%	0,93 pp
Amèrica del Nord i Central	0,1%	0,2%	0,12 pp	0,2%	0,3%	0,18 pp
Amèrica del Sud	0,1%	0,8%	0,61 pp	0,3%	1,7%	1,38 pp
Àsia i Oceania	0,1%	0,2%	0,12 pp	0,2%	0,4%	0,28 pp
<b>Instrucció</b>						
Analfabets	4,8%	3,8%	-1,02 pp	2,0%	2,4%	0,45 pp
Sense estudis	19,0%	12,7%	-6,26 pp	15,8%	11,8%	-3,95 pp
Primer grau	30,5%	25,8%	-4,67 pp	32,1%	21,9%	-10,24 pp
ESO, EGB, Batxillerat elemental	22,8%	31,4%	8,58 pp	15,4%	27,0%	11,65 pp
Batxillerat superior	7,8%	8,8%	1,04 pp	11,4%	11,9%	0,47 pp
FP Grau Mig	5,5%	4,3%	-1,24 pp	6,9%	5,4%	-1,54 pp
FP Grau Superior	3,4%	4,4%	1,04 pp	5,0%	5,7%	0,70 pp
Diplomatura	3,3%	4,5%	1,18 pp	5,9%	6,5%	0,63 pp
Llicenciatura o Doctorat	3,0%	4,0%	1,05 pp	5,6%	6,8%	1,23 pp
<b>Taxa d'activitat</b>						
Total	55,7%	60,1%	4,43 pp	53,8%	58,2%	4,40 pp
Homes 16 - 24 anys	50,6%	66,9%	16,26 pp	50,6%	60,8%	10,16 pp
Homes 25 - 44 anys	94,8%	93,6%	-1,18 pp	94,8%	92,4%	-2,38 pp
Homes 45 - 64 anys	76,9%	78,9%	1,96 pp	76,9%	78,4%	1,46 pp
Homes 65 o més anys	2,1%	2,3%	0,24 pp	2,1%	3,0%	0,94 pp
Dones 16 - 24 anys	50,1%	56,7%	6,59 pp	44,9%	53,2%	8,33 pp
Dones 25 - 44 anys	67,4%	73,3%	5,95 pp	72,3%	77,4%	5,11 pp
Dones 45 - 64 anys	36,0%	45,9%	9,86 pp	34,2%	44,7%	10,53 pp
Dones 65 o més anys	1,1%	1,0%	-0,13 pp	0,9%	1,3%	0,39 pp
<b>Taxa d'atur</b>						
Total	25,9%	13,4%	-12,50 pp	20,9%	10,6%	-10,30 pp
Homes 16 - 24 anys	43,2%	18,9%	-24,33 pp	35,1%	15,9%	-19,15 pp
Homes 25 - 44 anys	16,7%	9,5%	-7,20 pp	13,4%	7,4%	-6,02 pp
Homes 45 - 64 anys	17,2%	9,2%	-7,97 pp	13,8%	7,3%	-6,50 pp
Homes 65 o més anys	0,0%	10,1%	10,10 pp	0,0%	9,5%	9,50 pp
Dones 16 - 24 anys	48,0%	20,4%	-27,62 pp	40,6%	16,9%	-23,68 pp
Dones 25 - 44 anys	31,2%	15,5%	-15,72 pp	25,8%	12,6%	-13,19 pp
Dones 45 - 64 anys	24,6%	17,5%	-7,12 pp	21,5%	13,6%	-7,85 pp
Dones 65 o més anys	0,0%	13,3%	13,30 pp	0,0%	18,9%	18,90 pp



	Mataró			Província Barcelona		
	1996	2001	Var. 1996-2001	1996	2001	Var. 1996-2001
<b>Tipologia dels habitatges</b>						
Total habitatges	35.777	45.593	27,4%	1.872.981	2.248.309	20,0%
Principals	85,9%	84,6%	-1,28 pp	79,2%	78,6%	-0,62 pp
Secundaris	3,0%	2,3%	-0,66 pp	9,9%	8,3%	-1,58 pp
Buits	10,8%	12,2%	1,40 pp	10,6%	12,3%	1,64 pp
Altres	0,3%	0,8%	0,54 pp	0,3%	0,9%	0,56 pp
<b>Superfície dels habitatges principals</b>						
Fins 30 m <sup>2</sup>	0,1%	0,3%	0,21 pp	0,4%	0,6%	0,16 pp
31-60 m <sup>2</sup>	6,8%	9,8%	3,01 pp	15,7%	19,2%	3,55 pp
61-90 m <sup>2</sup>	49,8%	59,1%	9,28 pp	51,2%	52,0%	0,78 pp
91-120 m <sup>2</sup>	33,8%	22,6%	-11,22 pp	22,6%	18,8%	-3,82 pp
121-150 m <sup>2</sup>	5,0%	4,0%	-0,98 pp	4,9%	4,6%	-0,25 pp
151-180 m <sup>2</sup>	2,0%	1,6%	-0,37 pp	2,2%	2,0%	-0,22 pp
Més de 180m <sup>2</sup>	2,5%	2,5%	-0,03 pp	3,0%	2,9%	-0,09 pp
<b>Habitatges per tipus de tinença</b>						
Comprada totalment	58,4%	46,8%	-11,57 pp	53,6%	46,4%	-7,15 pp
Comprada en tinença hipoteca	19,0%	32,5%	13,52 pp	14,9%	28,3%	13,39 pp
En propietat per herència o donació	2,6%	3,1%	0,53 pp	3,4%	3,7%	0,31 pp
En lloguer	17,3%	14,2%	-3,06 pp	25,0%	17,8%	-7,18 pp
Cedida gratuïtament o a baix preu	2,8%	1,4%	-1,41 pp	3,2%	1,4%	-1,76 pp
Altres formes	—	2,0%	2,00 pp	—	2,5%	2,50 pp
<b>Edificis per destinació</b>						
Total	11.404	12.940	13,5%	577.028	651.238	12,9%
A l'habitatge	87,1%	83,2%	-3,94 pp	89,4%	89,2%	-0,18 pp
No habitatge	12,9%	16,8%	3,94 pp	10,6%	10,8%	0,18 pp
<b>Any construcció edificis destinats a habitatge</b>						
Més de 40 anys	30,6%	50,7%	20,05 pp	30,1%	34,8%	4,73 pp
31 - 40 anys	13,1%	20,3%	7,22 pp	11,8%	15,6%	3,85 pp
21 - 30 anys	29,1%	9,7%	-19,43 pp	20,0%	17,9%	-2,13 pp
11 - 20 anys	17,2%	8,5%	-8,69 pp	23,1%	19,3%	-3,81 pp
6 - 10 anys	2,4%	2,8%	0,37 pp	4,8%	4,7%	-0,14 pp
5 anys	1,3%	1,0%	-0,34 pp	1,7%	1,1%	-0,64 pp
4 anys	0,9%	1,0%	0,13 pp	1,6%	1,1%	-0,49 pp
3 anys	1,0%	1,4%	0,40 pp	1,7%	1,4%	-0,33 pp
2 anys	0,9%	1,6%	0,73 pp	1,8%	1,4%	-0,44 pp
1 any	1,3%	1,7%	0,41 pp	1,7%	1,4%	-0,27 pp
<1 any	2,2%	1,4%	-0,77 pp	1,6%	1,3%	-0,34 pp
<b>Estat dels edificis destinats a habitatge</b>						
Ruinós	0,3%	1,5%	1,16 pp	0,6%	0,9%	0,35 pp
Dolent	1,0%	2,5%	1,50 pp	2,1%	1,6%	-0,54 pp
Deficient	9,0%	11,3%	2,32 pp	9,3%	6,9%	-2,40 pp
Bó	89,7%	84,6%	-5,08 pp	88,0%	90,7%	2,69 pp

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens del 2001 de l'INE, i del Padró 1996 de l'IDESCAT.

# Població

A stylized graphic of a person in a suit holding a tray with various human icons. The person is a solid black silhouette of a man in a suit and tie, standing with arms outstretched. On the tray he holds, there are several icons: a family of four (two adults and two children), a large white circle with a simple smiley face, and another family of four (two adults and two children).

*Es destaca un lleuger repunt de la natalitat a Mataró, en què la població estrangera hi ha contribuït de forma important.*

---

Fonts utilitzades: Estudi demogràfic de Mataró II (1988); El Maresme. Diversificació econòmica i aprofitament intensiu del territori; INE; US Census; Secció d'informació de Base i Padró d'habitants de l'Ajuntament de Mataró.

## L'actualitat de la natalitat a Mataró

A Mataró es poden observar bona part dels trets característics de les transformacions demogràfiques que estan tenint lloc a Europa, Espanya i Catalunya en els darrers 25 anys; entre elles, hi destaca el procés d'envelliment de la població, la caiguda de la natalitat, el perllongament de l'esperança de vida i l'arribada de creixents fluxos migratoris. Unes transformacions demogràfiques que són a la vegada el resultat de canvis socials, econòmics i culturals, i factors que condicionaran la manera com s'estructuraran i funcionaran les nostres societats en el futur.

Entre totes les dimensions esmentades, l'evolució recent de la natalitat ha acaparat l'atenció de l'opinió pública per la seva influència decisiva en l'envelliment de la població i l'impacte, no tan sols econòmic, que aquest procés pot tenir-hi.

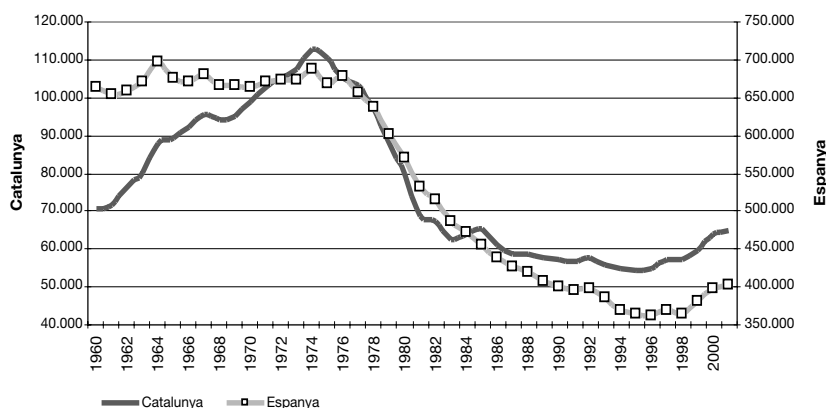
En aquest sentit, i des d'aquest punt de vista, ens sembla interessant que abans d'entrar a descriure la situació de Mataró, tractem d'emmarcar-la una mica amb allò que ha succeït a l'Estat espanyol i a Catalunya, ja que l'escenari i les tendències són comuns.

**El nombre de naixements a l'Estat espanyol ha anat reduint-se des del 1974 fins al 1996** Començant per l'Estat espanyol, cal destacar que el nombre màxim de naixements es va donar el 1964 amb 697.697; en el decurs de les dècades dels 60 i 70, el nombre de naixements es va mantenir sempre estable, entre els 650.000 i els 700.000 l'any. No serà fins al 1976 que començarà a tenir lloc una caiguda continuada del nombre de naixements que arribarà fins a l'any 1998, en què tan sols van néixer 365.193 nens. A partir d'aquest any es trenca aquesta tendència amb una lleugera recuperació, que com podem veure també es constata a Catalunya i a Mataró.

Així, a l'Estat espanyol, en el decurs del 2002, hi van néixer 416.518 nens, 12.659 més que a l'any 2001, fet que situa l'índex sintètic de fecunditat<sup>5</sup> en 1,26 fills per dona<sup>6</sup> i la taxa bruta de natalitat en 10,14 naixements per cada 1.000 habitants; aquest valor, tanmateix, se situa per sota dels assolits abans del 1991 i ens indica de forma sintètica la poca intensitat de la recuperació de la natalitat. **GRÀFIC 7.**

Una característica clau de l'actual període de recuperació dels nivells de la natalitat a l'Estat espanyol és el paper destacat que hi ha jugat la major fertilitat de les mares estrangeres, ja que la major part de l'incre-

**GRÀFIC 7. Evolució del nombre de naixements. Catalunya i Espanya. 1960 - 2001**



Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i Idescat.

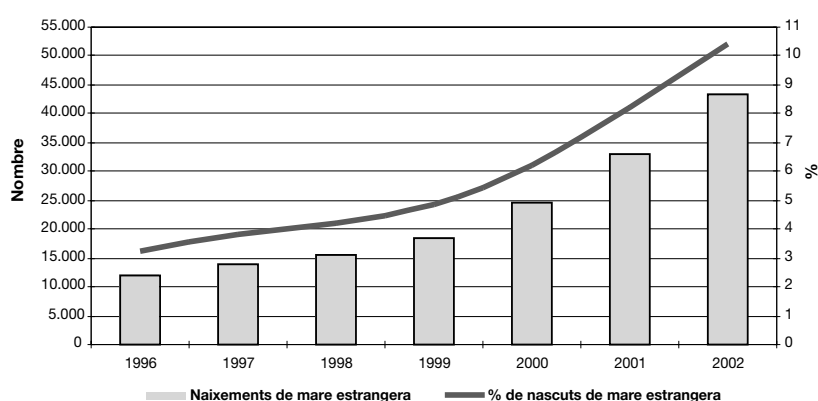
<sup>5</sup> Sintetiza el nombre mitjà de fills que una dona tindria al llarg de la seva vida si es mantinguessin estables les taxes de fecunditat per edats que s'observen en un moment donat. Es considera que perquè hi hagi reemplaçament generacional aquest número s'ha de situar entorn del 2,1.

<sup>6</sup> Dins de la Unió Europea, Espanya té l'ISF més baix de la UE junt amb Itàlia. Els països amb una taxa de fecunditat més alta el 2001 van ser per aquest ordre: Irlanda (1,98), França (1,90), Dinamarca (1,74) i Finlàndia (1,73). Fora de la particularitat del cas irlandès, paga la pena destacar que tots els països amb ISFs més elevats també són aquells que tenen les taxes d'activitat femenina més altes d'Europa, la qual cosa posa en qüestió els arguments que atribueixen la caiguda de la natalitat a l'augment de la participació femenina en el mercat de treball. Ben al contrari, són els països amb un estat del benestar més consolidat (polítiques d'habitatge, qualitat del mercat laboral, formació, etc.) i amb polítiques actives de suport a la família (cas francès) o a l'individu (cas escandinau), les que ajuden a tenir uns ISFs més elevats.

L'ISF a Espanya ha seguit un continuat descens: el 1975 era de 2,8 fills per dona en edat fèrtil; el 1980 ja havia baixa a 2,0; el 1985 era d'1,5; i el 1995, d'1,2.

ment dels naixements ha tingut lloc gràcies a elles. Així, els naixements de mares estrangeres suposen a Espanya un 10,4% del total de naixements que han tingut lloc el 2002; d'aquests, un 20% han estat de marroquines; un 19%, d'equatorianes; i un 11,1%, de colombianes. Tres col·lectius amb una important presència també a Mataró.

**GRÀFIC 8. Evolució dels naixements de mare estrangera i percentatge sobre el total de naixements. Espanya. 1996 - 2002**



Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Pel que fa a Catalunya, el nombre màxim de naixements va tenir lloc el 1974, amb 112.579, 10 anys més tard que a l'Estat espanyol. No obstant això, a partir del 1977 també s'inicia una progressiva davallada que no s'aturarà fins al bienni 1984-1985, amb 63.383 i 64.884 naixements, respectivament<sup>7</sup>. A partir de mitjans de la dècada dels 80, els naixements se situaran per sota dels 60.000; aquesta xifra no es tornarà a superar fins a l'any 2000, amb 63.807 naixements. Ha estat en els darrers tres anys quan Catalunya també ha experimentat un lleuger augment de la natalitat, tot i que es troba molt lluny del nombre de naixements assolits en la dècada dels 60 i 70, quan les xifres estaven pròximes o superaven els 100.000 naixements anuals.

L'etapa actual de Catalunya ve marcada per un índex de fecunditat (2001) una mica més elevat que el d'Espanya: 1,32 per 1,24 fills per dona en edat fèrtil, respectivament, i un nombre de naixements registrats el 2002 (68.314) que ha estat una mica superior a la xifra del 2001, amb 3.592 naixements més. Com a conse-

qüència de tot això, la taxa bruta de natalitat ha passat de ser de 10,4 naixements per cada 1.000 habitants als 10,7 en un any; una taxa 0,58 punts superior a la de l'Estat espanyol.

### **Els naixements de la població estrangera revifren la natalitat espanyola i catalana**

Com en el cas d'Espanya, la població estrangera ha tingut un important protagonisme en aquesta revifalla. Així, el 2001, el nombre de naixements de parelles amb tots dos membres de nacionalitat espanyola va registrar un descens del 0,5% i va ser l'aportació de parelles total o parcialment estrangeres la que va fer que en conjunt el nombre de naixements pugés un 1,9%. Els naixements de mare estrangera representen a Catalunya un 14% del total, quatre punts per sobre de la mitjana espanyola, i 2,84 punts més que l'any 2001.

**TAULA 5. % naixements de mare estrangera sobre el total de naixements. Comunitats Autònomes més destacades. 1999 - 2002.**

	1999	2002	Diferència
Melilla	30,89%	44,90%	14,01 pp
Ceuta	12,65%	24,80%	12,15 pp
Balears	9,35%	18,10%	8,75 pp
Madrid	8,91%	17,20%	8,29 pp
Múrcia	4,00%	15,10%	11,10 pp
Catalunya	7,43%	14,00%	6,57 pp
Rioja (La)	5,58%	13,50%	7,92 pp
Canaries	6,55%	11,20%	4,65 pp
<b>Espanya</b>	<b>4,90%</b>	<b>10,44%</b>	<b>5,54 pp</b>

pp: punts percentuals.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Paga la pena destacar que en el context actual, tant per al conjunt de l'Estat com per a les comunitats autònomes i municipis que han tingut un creixement vegetatiu positiu l'any 2002, aquest ha estat

<sup>7</sup> A Catalunya, entre els anys 1961 i 1975, la natalitat es mantindrà constantment per damunt del 19 per mil, amb màximes pròximes al 22 per mil. Es tracta de valors inusualment elevats, que sobrepassen, des del 1968 fins al 1975, per primera vegada en aquest segle, la natalitat del conjunt d'Espanya (Font: El Maresme. Diversificació econòmica i aprofitament intensiu del territori. Caixa d'Estalvis de Catalunya, 1989).

bàsicament el resultat de la diferència existent entre els naixements i les defuncions de la població estrangera.

Apuntades a grans trets les característiques principals de l'escenari de la fecunditat i de la natalitat, seria interessant plantejar a títol d'hipòtesi de treball quins són els factors que condicionen aquests comportaments tan dispars de la població autòctona i de l'estrangera, per tal com aquesta situació torna a repetir-se quan analitzem les dades de Mataró.

La natalitat, com a opció personal sobre el nombre fills i el moment de tenir-los, es presenta en l'actualitat com una decisió "relativament flexible" que una persona o parella pot adoptar en un context social determinat per la manca d'estabilitat i la rigidesa de moltes institucions que estructurin la nostra societat, d'un context socioinstitucional en què no ha reeixit un equilibri entre flexibilitat i seguretat socials, fet que condiciona de forma negativa les decisions relatives a tenir fills, de com educar-los, relacionar-se amb ells, etc.<sup>8</sup>

**L'habitatge, el treball, l'estat del benestar i el rol de gènere a la família condiciona el fet de tenir o no fills**

Entre els elements d'aquest context, podrien destacar-se'n quatre que donen forma concreta a la rigidesa del context actual<sup>9</sup> i que condicionen de forma important les decisions de tenir fills, el moment i el nombre.

El primer és l'evolució de l'habitatge, que amb la seva pujada espectacular de preus, dificulta el procés natural d'emancipació i autonomia dels joves i joves-madurs. El segon és l'actual mercat laboral, caracteritzat per situacions de la fragilitat, tant en termes de condicions laborals com de les característiques pròpies que defineixen a l'ocupació.

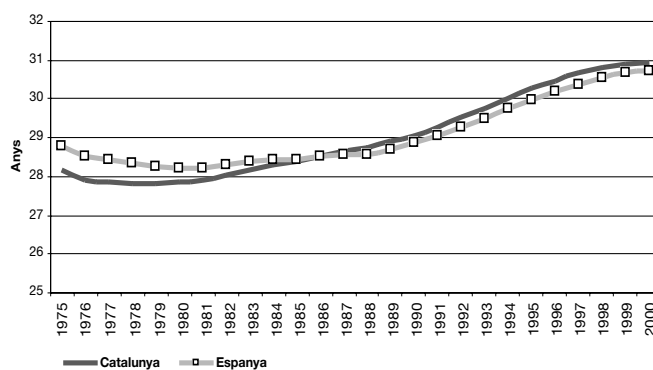
En tercer lloc, tot i les darreres iniciatives per part de les diferents administracions, ens trobem amb la feblesa d'un Estat del benestar que a la seva genèrica manca de cobertura i intensitat, hi afegeix el pobre desenvolupament dels serveis d'atenció i cura a les persones i les polítiques familiars, que no tan sols no han afavorit una major autonomia dels individus, sinó que han reforçat la

seva dependència respecte de les estructures familiars.

Per últim, ens trobem amb la tímida transformació dels rols de gènere dins de la família, fet que ha suposat una major participació de la dona en el mercat laboral, incomparable amb l'increment de la participació masculina en l'esfera domèstica, quelcom que facilita l'extensió dels fenòmens de "burn out" i de conflicte entre els deures de les esferes productiva i reproductiva<sup>10</sup>.

Tot aquest context genera un "sentiment" d'incertesa i inestabilitat que generalitza l'adopció per part dels individus d'estratègies conservadores en les quals tenir pocs fills i endarrerir al màxim el moment de la maternitat són dos elements bàsics<sup>11</sup>. En el cas espanyol i català, a diferència d'altres àmbits territorials com podria ser el context centre i nord europeu, la pressió negativa de tots els factors de context esmentats han fet que la natalitat caigués fins als nivells més baixos de l'escala mundial<sup>12</sup>.

**GRÀFIC 9. Evolució de l'edat mitjana de la maternitat. Catalunya i Espanya. 1975 - 2000**



Font: elaboració pròpia a partir dades INE.

<sup>8</sup> Un retrat d'això el fa el sociòleg i professor de la London School of Economics, Richard Sennet, a La corrosió del caràcter. Com podem aprehendre en nosaltres mateixos, i educar als nostres fills en valors sòlids i duradors si vivim en una societat impacient i centrada en l'immediat? Com sostenir la lleialtat i el compromís recíproc en institucions que estan en continua desintegració o reorganització? La família envoltada per aquesta atmosfera de demolició continua, de canvi vertiginós, d'absoluta i precipitada novetat en les seves vides, de brevetat en les relacions socials, de no compromís, de superficialitat en les relacions socials, s'hi troba confusa, "a la deriva".

<sup>9</sup> Paradoxalment, en el temps de la flexibilitat, el context mostra moltes rigideses. Així, la reducció de la persona a factors de producció o com a recurs humà variable segons l'estat de la producció ha tingut l'efecte de reforçar les tendències individualistes i unes expectatives de futur molt arelades en el present, en l'ara i aquí. Quelcom que es pot veure interioritzat entre les generacions més joves, tant a l'hora de divertir-se com a l'hora de treballar.

<sup>10</sup> Altres autors apunten també factors com ara l'egoisme generacional; la cultura del benestar i l'individualisme, etc. que possiblement també hi són presents, però semblen més aviat manifestacions de fenòmens de major entitat, que no pas factors estructurals que condicionin la presa de decisió.

A més, en el cas espanyol i català hauríem d'afegir un factor conjuntural més: les generacions menys natalistes han estat les del "baby-boom", les generacions més plenes. Unes generacions que pel seu volum i pel context social i històric en el qual els ha tocat viure han trobat moltes dificultats per adaptar la seva trajectòria a les exigències del context canviant, ja que el sistema educatiu no els va poder absorbir de forma adequada i el mercat laboral va passar a estar dominat per altes taxes d'atur, la implantació d'estratègies flexibilitzadores i un creixent desajust entre les expectatives generades pels majors nivells d'educació i els llocs de treball efectivament oferts per les empreses<sup>13</sup>.

El resultat de tot això ha estat una incorporació tardana i desigual al mercat laboral que ha condicionat altres facetes vitals, generant un "sentiment col·lectiu" de no veure en el fet de tenir molts fills quelcom prioritari o en el cas de tenir-los, fer-ho de forma molt més endarrerida que generacions passades, quan per les expectatives vitals o per una major "estabilitat" es considerava més "normal" tenir més fills i més aviat. És probable que entre les generacions més joves la incidència dels factors del context no provoquin res més que un reforçament de les actituds menys favorables a la natalitat.

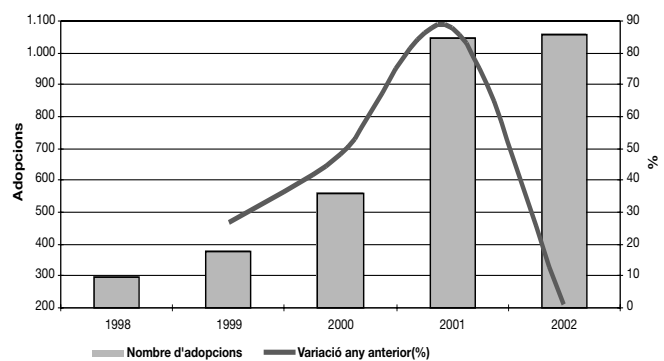
**Important creixement de les adopcions a Catalunya en els darrers cinc anys** Un altre indicador indirecte d'aquestes estratègies de reducció i endarreriment de la natalitat el trobem en l'extraordinari creixement de les adopcions internacionals a Catalunya, ja que amb més de 1.000 adopcions anuals el 2001 i el 2002 se situa gairebé al capdavant de tot Europa, tan sols superada per França i Itàlia. Dins de les estratègies familiars, l'adopció amplia en certa manera els marges de l'opció de quants fills tenir i en quin moment<sup>14</sup>. **GRÀFIC 10.**

En el cas de la població estrangera la situació és de moment diferent. En primer lloc, es tracta d'una pobla-

ció jove o molt jove que emigra en edat fèrtil i que veuen en el fet de tenir fills en el país on emigren un possible element que ajudi al procés de reagrupament i consolidació familiar. En segon lloc, tenen unes pautes de fecunditat molt més elevades i aquestes, d'entrada, no varien pel fet migratori. En tercer lloc, les estructures familiars extenses continuen funcionant com a xarxa de protecció de l'individu. Per últim, però no menys importants, més enllà de les dificultats d'integració en els països on arriben, els primers anys estan dominats per una esperança de millora i de menors exigències sobre la manera de com aconseguir aquesta millora; aquest és un sentiment que pot ajudar a impulsar també el seu desig de tenir fills<sup>15</sup>.

Un cop hem contextualitzat l'estat actual de la natalitat a Espanya i a Catalunya i hem posat sobre la taula alguns ele-

**GRÀFIC 10. Evolució de les adopcions internacionals a Catalunya. 1998 - 2002**



Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

<sup>11</sup> Les demògrafes Carmen Salaices (INE) i Margarita Delgado (CSIC) destaquen que "la població espanyola ha adquirit l'hàbit d'endarrerir l'edat de la maternitat, fet que, entre altres coses, disminueix la possibilitat de tenir fills. És molt difícil donar marxa enrere a aquesta pauta". De fet, sis de cada deu dones que donen a llum a Espanya tenen més de 30 anys, la qual cosa fa que l'augment de la fertilitat de las espanyoles sigui "molt, molt tímid". Ambdues coincideixen en què aquest patró de conducta no és habitual en els països dels que procedeixen els immigrants econòmics.

<sup>12</sup> "La fecunditat gairebé no s'hi recupera entre les espanyoles. Tenen menys fills dels que desitgen, sobre tot per raons econòmiques, d'ocupació, habitatge i serveis", apunta la demògrafa Margarita Delgado, del Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Tanmateix, les tendències de control de la natalitat a Catalunya han estat històricament presents. A finals del segle XIX i inicis del XX, en plena eferescència de la revolució industrial estaven molt esteses entre la classe treballadora, particularment la d'ideologia anarquista i llibertària, les teories neomalthusianes de control de la natalitat, ja que una major natalitat tan sols ampliava les situacions de pobresa, dificultava les estratègies de supervivència i abaratia el preu de la força de treball ja que els empresaris feien extens l'ús de les criatures com a mà d'obra barata.

<sup>13</sup> En aquest punt, podria fer-se referència a les teories de la segmentació del mercat laboral i al concepte de "ports d'entrada", ja que aquest és el lligam entre l'estructura social i el mercat laboral i condiona, molt sovint, la trajectòria laboral dels individus.

<sup>14</sup> Els dos països d'origen que dominen l'adopció de nens són la Xina (434) –sobretot nenes– i Rússia (256) –sobretot nens–. Així mateix, dels 1.156 nens adoptats, 482 tenien menys d'un any i 443, entre 1 i 3 anys; per tant, el 80% del total de nens adoptats.

<sup>15</sup> Com s'ha dit més d'una vegada, la depressió és una malaltia del primer món; seria insofrible. Tanmateix, aquesta hipòtesi es podria matisar, ja que recentment s'han publicat diferents estudis en què es detecta l'extensió de depressions i malalties mentals entre la població estrangera immigrada com a conseqüència del xoc de les expectatives generades en el país d'origen, que els van portar a arriscar la vida, i la realitat quotidiana que molts immigrants viuen.

ments de reflexió per saber perquè presenta uns nivells tan baixos, ara cal centrar-nos a saber què ha passat a Mataró. Com hem avançat al començament, la ciutat es mostra com un petit microcosmos en el qual, a diferent escala, hi trobem molts dels trets quantitius i qualitius que ja s'han apuntat (baixa natalitat, endarreriment de l'edat mitjana de la maternitat, etc.). Vegem a continuació algunes dades:

**TAULA 6. Indicadors de fecunditat. Mataró. 2001.**

Taxa bruta de natalitat (2001)	10,7 ‰
Taxa de fecunditat general <sup>(1)</sup> (TFG)	40,3 ‰
Taxa de fecunditat per edat <sup>(2)</sup> (TFE)	
15-19	7,68 ‰
20-24	31,32 ‰
25-29	71,69 ‰
30-34	96,42 ‰
35-39	40,97 ‰
40-44	7,93 ‰
45-49	2,22 ‰
Edat mitjana de la maternitat <sup>(3)</sup>	30,7 anys
Índex sintètic de fecunditat <sup>(4)</sup> (ISF)	1,29
Taxa bruta de reproducció <sup>(5)</sup>	0,64 filles de mitjana
Relació de masculinitat al naixement <sup>(6)</sup>	103,13%

(1) Relació entre el nombre de nascuts vius (2001) i nombre de dones (1 de gener 2002).

(2) Relació entre el nombre de nascuts vius (2001) i el nombre de dones per cada interval d'edats (1 de gener 2002).

(3) Mitjana aritmètica de les edats ponderades per les taxes específiques de fecunditat per edat abans calculades en base naixements (2001) i dones (1 de gener 2002).

(4) Nombre mitjà de fills que una dona tindria en el decurs de la seva vida de mantenir-se estables les taxes de fecunditat per edats calculades (2001).

(5) Nombre mitjà de filles que tindria una dona, en absència de mortalitat, al llarg de la seva vida; en base índex sintètic calculat a partir taxes de fecunditat per edats (2001) i nombre de naixements femenins i totals (2001).

(6) Nombre de nascuts vius de sexe masculí per cada cent nascuts vius de sexe femení (2001).

Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró i de l'Idescat.

A partir del 1975, a Mataró i al Maresme es constata una caiguda de la natalitat semblant a la que va experimentar el conjunt de Catalunya, tot i que de menor intensitat. El 1975 la taxa de natalitat més elevada corresponia a Premià de Mar, amb 29,50 naixements per mil, mentre que la taxa de Mataró era del 18,68‰. Deu anys més tard, només set municipis del Maresme presentaven uns índexs de natalitat per sobre del 12,5‰ i la de Mataró se situava exactament sobre aquest valor<sup>16</sup>. Aquesta davallada de les taxes de natalitat afectaran al creixement natural dels diferents municipis amb taxes de creixement molt febles o, fins i tot, negatives, com ara seria el cas de Mataró, amb una taxa de creixement del 6,48 per mil habitants per al període 1981-1985.

La davallada en el nombre de naixements continuarà a partir del 1985, essent especialment pronunciada entre els anys 1991 i 1998 durant els quals, amb l'única excepció del 1997, els registres de naixements sempre s'hi van situar per sota dels 1.000 anuals. Hauré d'esperar fins al 1999 per assistir a una mínima recuperació irregular del nombre de naixements, ja que segons les xifres de l'Idescat per al 2001, malgrat haver-se assolit la xifra de 1.170 naixements, aquest nombre seria 46 naixements inferior a aquells que s'hi van registrar el 2000<sup>17</sup>.

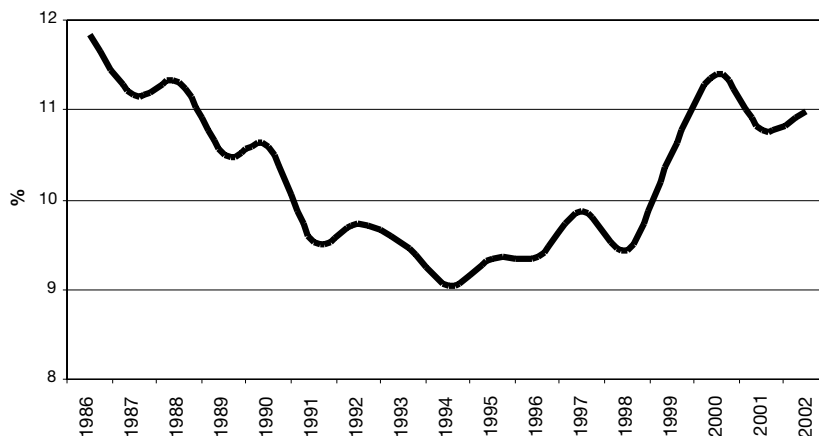
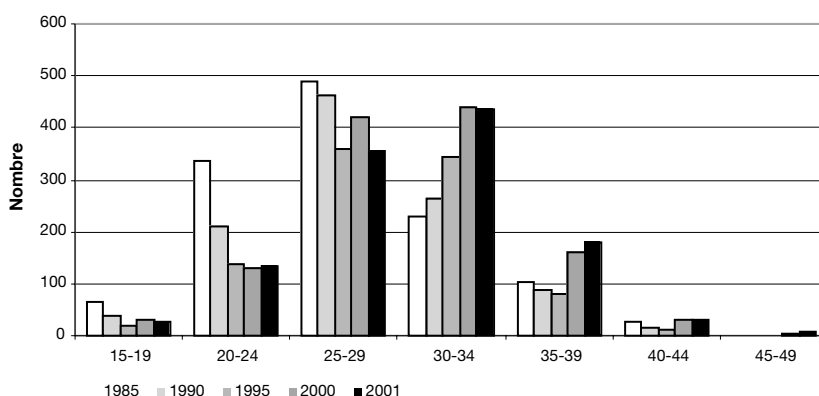
### Recuperació de la taxa de natalitat de Mataró des del 1994 fins a l'actualitat

Aquesta mateixa evolució és la que segueixen les taxes brutes de naixement. Del 1986 al 1994, s'hi observava una caiguda progressiva de la taxa fins arribar a un valor mínim de 9,04 naixements per cada 1.000 habitant. A partir d'aquell any s'hi dibuixa una certa recuperació: primer de forma moderada entre els anys 1994 i 1997, i després de manera més intensa entre el 1997 i el present. Tanmateix, sobre aquesta recuperació hi ha dos qüestions que paga la pena apuntar: en primer lloc, les taxes assolides en aquest període de recuperació sempre han estat inferiors a les del 1986 i, en segon lloc, la taxa més elevada va ser la de l'any 2000, amb 11,39 naixements per cada 1.000 habitant. Les taxes dels anys 2001 i 2002 s'hi van situar ben a la vora, però per sota d'aquesta<sup>18</sup>.

<sup>16</sup> L'estudi del moviment natural de la població ha presentat greus deficiències en el passat immediat. Les estadístiques de naixements i defuncions es publicaven fins al 1974 segons el lloc d'inscripció i, per tant, tendien més a reflectir el nivell d'equipament sanitari d'un municipi o la seva situació geogràfica respecte a d'altres, més que no pas la pròpia conjuntura demogràfica. A partir del 1975 es va variar el criteri per comptabilitzar el moviment natural, prenent les dades de tots els municipis referides al lloc de residència habitual. Fins a l'any 1985 es pot considerar que el principal problema ha estat la tramesa de les dades dels registres civils d'alguns municipis als centres de recollida de l'INE; mostrant molts municipis un subregistre del nombre de naixements, com seria el cas de Mataró (Font: El Maresme. Diversificació econòmica i aprofitament intensiu del territori. Caixa d'Estalvis de Catalunya, 1989).

<sup>17</sup> A nivell de naixements registrats pel padró continu, en canvi, s'hi observa una certa estabilitat entre els 1.118 naixements del 2001 i els 1.121 del 1999, que tan sols trenca en part els 1.170 naixements del 2002.

<sup>18</sup> Si en lloc del nombre de naixements que ofereix l'Idescat, agafem com a referència les dades que es computen al padró continu, la taxa més elevada de naixements no seria pas la del 2000, sinó la del 1999 (10,66‰), situant-se lleugerament per sota d'aquest valor les dels tres anys següents: 2000 (10,44‰), 2001 (10,30‰) i 2002 (10,56‰).

**GRÀFIC 11. Evolució de la taxa bruta de naixement de Mataró. 1986 - 2002.****GRÀFIC 12. Evolució de la taxa bruta de naixement de Mataró. 1986 - 2002.**

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Així mateix, a l'igual que a l'Estat espanyol i Catalunya, aquesta evolució general s'ha de complementar tenint en compte dos elements clau per entendre l'actual dinàmica demogràfica. En primer lloc, des de mitjans dels 80, a més de caiguda de la natalitat i la seva posterior recuperació, també s'hi constata un endarreriment en els naixements segons l'edat de la mare, passant a ser l'interval de 30-34 anys aquell que concentra un major nombre de naixements i augmentant la seva significació els dels intervals següents: 35-39, 40-44 i 45-49 anys. **GRÀFIC 12.**

El segon element que també paga la pena destacar és que la variació en el nombre de naixements del 2002 hauria estat negativa si tan sols s'hagués tingut en compte el nombre de naixements de nacionalitat espanyola, ja que al 2002 van haver-hi 11 naixements menys que al 2001. Així doncs, serà el major nombre de naixements de la població estrangera allò que farà que el registre total de naixements sigui positiu amb un creixement del 4,7%; es passa dels 134 naixements de mare estrangera als 198. **TAULA 7.**

**TAULA 7. Evolució del nombre de naixements total i de la població estrangera a Mataró per barris. 2000 - 2002.**

	2000			2001			2002		
	Total	Estrangers	%	Total	Estrangers	%	Total	Estrangers	%
Centre	35	0	0	31	4	12,9	35	4	11,4
Eixample	199	15	7,5	213	9	4,2	241	27	11,2
Palau-Escorxador	66	24	36,4	70	24	34,3	65	28	43,1
Rocafonda	109	21	19,3	100	26	26,0	111	38	34,2
Vista Alegre	131	0	0	115	0	0,0	113	0	0,0
Molins-Torner	44	4	9,1	60	2	3,3	56	4	7,1
Cirera	62	3	4,8	69	3	4,3	94	5	5,3
La Llàntia	42	3	7,1	33	4	12,1	39	3	7,7
Cerdanyola Nord	183	19	10,4	186	19	10,2	165	24	14,5
Cerdanyola Sud	136	29	21,3	130	32	24,6	139	50	36,0
Peramàs	54	2	3,7	61	4	6,6	53	4	7,5
Pla d'en Boet	53	10	18,9	50	7	14,0	59	11	18,6
<b>Mataró</b>	<b>1.114</b>	<b>130</b>	<b>11,7</b>	<b>1.118</b>	<b>134</b>	<b>12,0</b>	<b>1.170</b>	<b>198</b>	<b>16,9</b>

Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.



**En el primer semestre de 2003, el 18,1% dels naixements de Mataró han estat de població estrangera** Si comparem les dades provisionals dels primers sis mesos de l'any 2003 amb les del 2001, hi observem que tant l'evolució dels naixements de la població espanyola com la de l'estrangera és positiva. No obstant, mentre la variació anual del nombre de naixements de la població nadiua és únicament del 2,7%, la de la població estrangera és del 71,9%. D'igual manera, mentre durant el primer semestre del 2001 el nombre de naixements de la població estrangera representaven l'11,66% del total de naixements registrats a la ciutat i els de la població de nacionalitat espanyola el 88,34% restant; en el primer trimestre del 2003, aquests percentatges han variat: els naixements de població estrangera s'han incrementat fins al 18,09% i els de població espanyola s'han reduït fins al 81,91%<sup>19</sup>.

**TAULA 8. Evolució naixements en el primer semestre per nacionalitat. Mataró. 2001 - 2003.**

	Gener-juny 2001		Gener-juny 2002		Gener-juny 2003		Variació (%) 2001-2003
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	
<b>Estrangera</b>	64	11,66	82	14,67	110	18,09	71,9
<b>Espanyola</b>	485	88,34	477	85,33	498	81,91	2,7
<b>Total</b>	<b>549</b>	<b>100</b>	<b>559</b>	<b>100</b>	<b>608</b>	<b>100</b>	<b>10,7</b>

Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.

**Entre els estrangers, els marroquins és el col·lectiu amb més naixements** Per nacionalitats, la població marroquina resident a Mataró és la que ha tingut un major nombre de naixements, deixant de banda, és clar, la nacionalitat espanyola; a Espanya i a Catalunya passa quelcom semblant. Els naixements d'aquesta nacionalitat han seguit en aquests tres anys una línia ascendent, tant en termes absoluts com relatius. Així, sobre el total de naixements registrats a Mataró, han passat de representar un 6,6% dels naixements al primer semestre de 2001 a representar-ne un 10%, segons les dades provisionals del 2003. Es tracta d'una dada coherent d'acord amb el percentatge que representen sobre el total de la població de Mataró (4,5%), la seva edat mitjana més jove i les seves pautes de natalitat més elevades.

**TAULA 9. Evolució dels naixements per nacionalitat no espanyola en el primer semestre. Mataró. 2001 - 2003.**

	1r. semestre 2001		1r. semestre 2002		1r. semestre 2003	
	Nombre	%(*)	Nombre	%(*)	Nombre	%(*)
<b>Marroc</b>	36	6,6	52	9,3	61	10,0
<b>Gàmbia</b>	12	2,2	11	2,0	9	1,5
<b>Xina</b>	4	0,7	3	0,5	11	1,8
<b>Senegal</b>	1	0,2	4	0,7	8	1,3
<b>Argentina</b>	0	0,0	0	0,0	2	0,3
<b>Equador</b>	1	0,2	3	0,5	3	0,5
<b>Colòmbia</b>	0	0,0	0	0,0	5	0,8
<b>Mali</b>	2	0,4	1	0,2	4	0,7
<b>Itàlia</b>	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>Resta</b>	8	1,5	8	1,4	7	1,2
<b>Total</b>	<b>64</b>	<b>11,7</b>	<b>82</b>	<b>14,7</b>	<b>110</b>	<b>18,1</b>

(\*) Percentatge sobre el total de naixements del semestre.

La major joventut dels residents en un barri és un factor clau per entendre les majors taxes de fecunditat. Així, en el cas de Mataró, els barris que tenen les edats mitjanes més elevades també són aquells que tenen les taxes brutes de natalitat més baixes, essent especialment significatiu els casos de Peramàs i el Centre. En una situació totalment contrària trobem els barris més joves, particularment Vista Alegre, els quals tenen també les taxes brutes de natalitat més elevades. Hi ha un parell de casos, Rocafonda i Palau-Escorxador, en què la taxa bruta de naixement és superior a la de barris que són més joves: això es degut, com mostra la taula 9 del que representen els naixements de població estrangera sobre el total del barri, a l'efecte de les majors pautes de fecunditat de la població estrangera. Així, en aquests dos casos, un 43,1% i un 34,2% dels naixements són de població estrangera. Cerdanyola Sud, amb un 36%, és l'únic cas assimilable a aquesta situació.

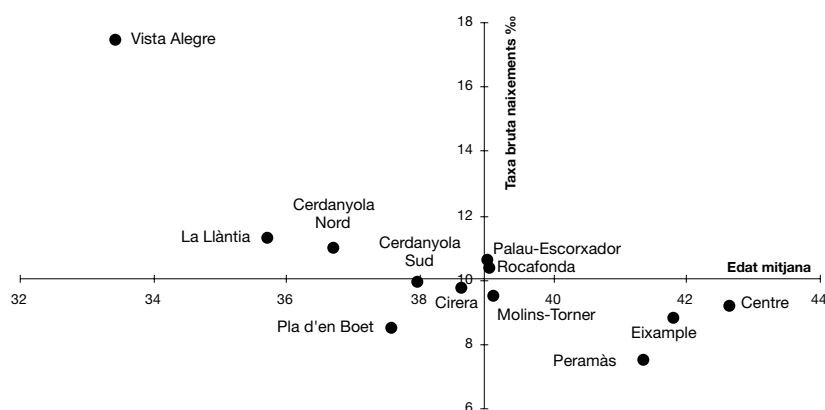
**GRÀFIC 13.**

Les dades per barris i per al conjunt de la ciutat semblen mostrar que a banda de l'edat, en el cas de la població estrangera hi ha també l'efecte de les pautes de fecunditat als països d'origen, que no semblen veure's afectades per l'important desequilibri que de moment mostren les respectives piràmides de gènere dels col·lectius de població estrangera. Les característiques principals de les taxes específiques de fecunditat dels principals països que conformen la migració a Mataró són:

En primer lloc, són molt més elevades que les d'Espanya, Catalunya i Mataró a nivell global i per a cadascun dels intervals d'edat; fins i tot, respec-

<sup>19</sup> A Catalunya, amb les dades provisionals de l'INE, un 22% dels naixements de mare estrangera hauria tingut lloc a Catalunya.

**GRÀFIC 13. Relació entre edat mitjana (2002) i evolució taxa bruta de naixement (1997-2001) als barris de Mataró**



Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.

te del valor màxim d'aquests tres àmbits en l'interval dels 30-34 anys. En segon lloc, les taxes de fecunditat de les dones marroquines són molt més moderades que les de les subsaharianes i comparables amb els valors històrics que es van obtenir durant l'època del "baby-boom" a l'Estat espanyol per les dones espanyoles. En tercer lloc, mentre a Espanya, Catalunya i Mataró la taxa màxima és l'interval de 30-34 anys, en la població estrangera se situa abans, entre el 20 i els 29 anys; aquest fet indica que l'edat mitjana a la maternitat d'aquesta població és més jove respecte de la de nacionalitat espanyola, la qual, per contra, tindria una edat mitjana a la maternitat de 30,4 anys el 2001<sup>20</sup>. Per acabar, mentre els índexs sintètics de fecunditat d'Espanya, Catalunya i Mataró es troben aproximadament en 1,3 fills per dona, molt lluny del llindar de reposició generacional (2,1), els valors del Marroc (2,89) i, sobretot, els dels països subsaharians amb una mitjana del (5,71), ens situen en una realitat totalment diferent<sup>21</sup>.

**TAULA 10. Comparació taxes de fecunditat per edats i ISF d'Espanya, Catalunya i Mataró amb les dels països d'origen d'alguns dels principals col·lectius de població estrangera de Mataró. 2001**

	Espanya	Catalunya	Mataró	Marroc	Gàmbia	Senegal	Mali	Mitjana dels tres països subsaharians
15-19	9,1	8,3	7,5	26,5	163,9	85,9	181,6	143,8
20-24	25,9	25,7	31,1	101,1	252,6	190,2	295,1	246,0
25-29	70,8	67,7	72,6	156,1	256,3	217,5	297,8	257,2
30-34	97,1	99,7	97,0	139,7	199,3	217,5	245,3	220,7
35-39	42,8	46,0	41,7	88,3	139,7	158,7	201,8	166,7
40-44	6,7	7,5	8,0	47,3	63,5	83,1	89,1	78,6
45-49	0,3	0,4	2,2	18,9	31,3	33,8	20,5	28,5
ISF	1,26	1,28	1,30	2,89	5,53	4,93	6,66	5,71

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat, de l'IDB Data Acces- U.S. Census Bureau.

**L'ISF de Mataró se situa en 1,3 fills per dona, lluny dels que tenen als països subsaharians**

La distribució percentual de les taxes de fecunditat de Mataró i la de Catalunya en el seu conjunt són bastant semblants, amb un ISF al voltant d'1,3 fills per dona. Centre, Eixample i Peramàs han tingut un nombre de naixements real inferior al que els correspondria si apliquéssim les taxes de fecunditat per edats de Catalunya, mentre que els barris de Palau-Escorxador, Rocafonda, Vista Alegre i Cirera se situarien en la situació oposada. Per tant, si eliminem els efectes de l'estructura d'edats, podria dir-se que els col·lectius que s'assenten en aquests barris tenen una major propensió a la natalitat. Una dada important respecte aquest fet és que tots ells han estat els barris destinació de bona part dels fluxos migratoris externs i interns que han fet créixer a la ciutat en els darrers anys. En una situació intermèdia, o sigui que gairebé ajusten el nombre real i fictici de naixements, tindriem La Llàntia i les dues Cerdanyoles.

La comparació entre el nombre de naixements realment observat de la població estrangera i el que podria esperar-se segons l'aplicació de taxes específiques teòriques (Catalunya a l'any 2001), mostren clarament les pautes de fecunditat més elevades de la població estrangera respecte de la població autòctona. **TAULA 11.**

Així, si a títol d'hipòtesi de treball estiméssim els índexs sintètics de fecunditat a partir de l'ISF de Catalunya (2001) i de la relació entre el nombre de naixements reals i els que es produïrien segons les taxes específiques de fecunditat a Catalunya l'any 2001,

<sup>20</sup> L'edat mitjana de la maternitat a la província de Barcelona l'any 2000 era de 31,11 anys; per tant, més elevada que la de Mataró i de Catalunya.

<sup>21</sup> Un altre element que paga la pena d'apuntar per veure les diferències en termes d'estructures d'edat i pressió migratòria és que mentre a Mataró tan sols el 14,5% de la població té menys de 15 anys, en el cas del Marroc aquest percentatge augmenta fins al 40% i en els tres països subsaharians, la mitjana se situaria al voltant del 46%.

podríem apuntar que l'ISF per al 2002 de la ciutat de Mataró correspondria aproximadament a un 1,27<sup>22</sup>. Un valor que, tanmateix, amaga el fet que mentre l'ISF de la població de nacionalitat espanyola amb prou feines arribaria a 1,17 fills per dona, el de la població estrangera se situaria per sobre del llindar de reproducció generacional, amb un 2,22 fills per dona.

La comparació del nombre real de naixements amb el nombre hipotètic, segons l'aplicació de taxes específiques d'un altre àmbit, mostra algun apunt interessant. El nombre de naixements de nacionalitat estrangera s'ajusta força al nombre teòric de naixements que s'esperaria segons les taxes de fecunditat pròpies dels països d'origen. És el cas dels naixements de nacionalitat marroquí, en què sembla que les pautes de fecunditat observades són força similars a les del país d'origen<sup>23</sup>.

De fet, aquesta constatació coincidiria amb l'avançada per diversos estudis demogràfics sobre les pautes de fecunditat de la població immigrada. Així mateix, segons apunten diferents autors, hauria de constatar-se una progressiva aproximació als nivells de fecunditat de la població d'acollida.

De totes les dades que hem anat exposant podem concloure que a Mataró, a l'igual que a l'Estat espanyol i Catalunya, hi ha hagut un cert repunt de la natalitat, però que ni de bon tros

representa una tendència que varïi l'escenari demogràfic del darrers anys. Els nivells de fecunditat de la població de nacionalitat espanyola continuen sent molt baixos i tan sols la joventut i les majors pautes de fecunditat de la població estrangera permeten assolir els valors positius de l'actual situació.

**TAULA 12. Comparativa entre els naixements de nacionalitat marroquina reals i teòrics als barris de Mataró durant el 2002 si apliquem les TFE del Marroc (2003)**

	Naixements de nacionalitat marroquina	
	Reals	Teòrics
Centre	2	1
Eixample	7	8
Palau-Escorxador	15	18
Rocafonda	28	26
Vista Alegre	0	1
Molins-Torner	3	3
Cirera	1	2
La Llàntia	2	1
Cerdanyola Nord	14	13
Cerdanyola Sud	35	26
Peramàs	4	3
Pla d'en Boet	4	5
<b>Mataró</b>	<b>115</b>	<b>108</b>

Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.

**TAULA 11. Comparativa entre els naixements reals i teòrics als barris de Mataró durant el 2002 si apliquem les TFE de Catalunya (2001)**

	Total naixements		Total naixements nacionalitat estrangera	
	Reals	Teòrics	Reals	Teòrics
Centre	35	37	4	3
Eixample	241	253	27	20
Palau-Escorxador	65	60	28	14
Rocafonda	111	103	38	20
Vista Alegre	113	90	0	1
Molins-Torner	56	63	4	4
Cirera	94	88	5	4
La Llàntia	39	41	3	1
Cerdanyola Nord	165	168	24	13
Cerdanyola Sud	139	140	50	22
Peramàs	53	74	4	5
Pla d'en Boet	59	58	11	6
<b>Mataró</b>	<b>1.170</b>	<b>1.175</b>	<b>198</b>	<b>114</b>

Font: elaboració a partir de dades del Padró continu d'habitants del Servei d'informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.

<sup>22</sup> Per al càlcul exacte de l'Índex Sintètic de Fecunditat cal disposar del nombre de naixements segons l'edat de les mares. Per manca d'aquestes dades per a l'any 2002, es realitza una estimació per comparació entre naixements observats i els hipotètics, segons les taxes de fecunditat específiques per edats en el conjunt de Catalunya l'any 2001.

<sup>23</sup> Tanmateix és important no oblidar l'impacte que també poden tenir poblacions amb taxes de fecunditat encara molt més elevades, com seria el cas de la població subsahariana, que podria amagar unes pautes de fecunditat més moderades entre la població marroquina.



# Consum

Energia i aigua  
Matriculació de vehicles  
Residus generats

*A Mataró continuen matriculant-se menys vehicles, fet que des d'un punt de vista econòmic representa un símptoma d'un menor consum, però des d'una visió mediambiental pot arribar a suposar una possibilitat de reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica.*

# Consum d'energia i aigua

## Electricitat i gas canalitzat

**Augmenta el consum energètic a la ciutat** El consum d'energia elèctrica i de gas són indicadors que ens poden ajudar a analitzar el consum a la ciutat, si bé cal ressaltar que aquest indicador es pot veure afectat per factors externs que distorsionin la seva anàlisi, com poden ser les condicions climàtiques, o també els seus processos de desregularització.

Com ja vam avançar en l'informe de conjuntura número 12, a partir dels darrers mesos de 2001 les dades del consum de gas fan referència al consum real i no pas a estimacions, com venia fent-se fins a aquesta data. En el 2002, s'hi han afegit les dades de consumidors domèstics i les de comercials, la qual cosa ha suposat que una part dels clients que abans eren considerats comercials, ara passin a ser industrials; així, s'ha passat de 20 clients industrials que consumeixen gas el 2001, a tenir-ne 96 el 2002. En definitiva, les dades del

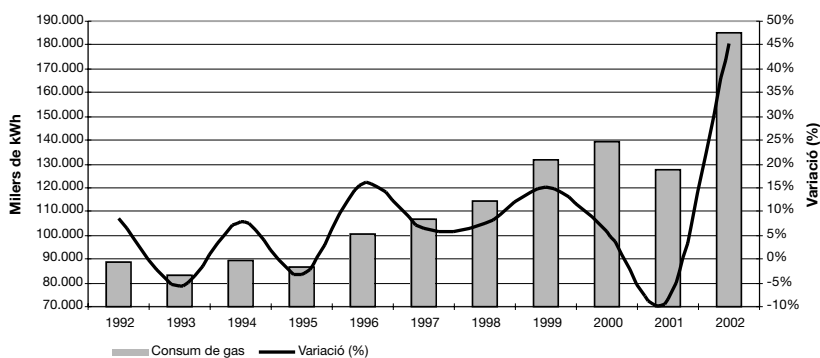
consum total de gas canalitzat a Mataró per a l'any 2002 no són comparables amb el conjunt de la sèrie fins a l'any 2001.

**TAULA 13 I GRÀFIC 14.**

Pel que fa al consum elèctric, primerament cal dir que des de l'any 1998 el sector ha patit un procés de liberalització que s'ha vist culminat amb la consideració de tots els consumidors d'electricitat com a consumidors qualificats l'1 de gener de 2003. Aquesta liberalització permet que els consumidors puguin escollir el seu subministrador, si bé a la pràctica la principal empresa del sector a Mataró, FECSA-ENDESA, continua mantenint el major nombre de clients. La liberalització també ha suposat un canvi en el sistema tarifari: ha passat de comptabilitzar-se en funció del tipus d'ús (domèstic, comercial i industrial) a fer-ho en funció del tipus de potència i de la quantitat de potència contractada. Val a dir que la major part dels consumidors domèstics i els comerços i les petites indústries contracten una potència inferior als 15 kWh de baixa tensió.

Pel que fa a les dades de consum de baixa tensió a Mataró, en el primer

**GRÀFIC 14. Consum domèstic i comercial de gas canalitzat. Mataró. 1992 - 2002**



**TAULA 13. Consum de gas canalitzat. Mataró. 1992 - 2002**

	Consum milers de kWh a Mataró				Variació respecte l'any anterior			
	Domèstic	Comercial	Industrial	Total	Domèstic	Comercial	Industrial	Total
1992	59.188	29.435	184.994	317.943	9,91%	5,79%	-5,39%	-1,30%
1993	57.005	26.292	159.756	282.427	-3,69%	-10,68%	-13,64%	-11,17%
1994	61.819	27.889	174.675	307.213	8,45%	6,08%	9,34%	8,78%
1995	60.448	26.201	173.948	302.814	-2,22%	-6,05%	-0,42%	-1,43%
1996	69.146	31.220	165.274	308.674	14,39%	19,16%	-4,99%	1,94%
1997	74.964	31.843	170.996	322.806	8,41%	1,99%	3,46%	4,58%
1998	80.540	34.041	182.207	296.787	7,44%	6,91%	6,56%	-8,06%
1999	97.441	34.370	175.991	307.803	20,99%	0,97%	-3,41%	3,71%
2000	104.399	35.027	164.230	303.656	7,14%	1,91%	-6,68%	-1,35%
2001	93.892	33.664	94.795	222.351	-3,64%	-2,05%	-42,28%	-26,78%
2002		185.345	253.188	438.533		45,30%	167,09%	97,23%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Gas Natural SDG, S.A.

**TAULA 14. Consum d'electricitat. Mataró. 2001 - 2003**

	Consum en kwh.				Variació (%) mateix període de l'anterior			
	BT =<15 kw	BT >15 kw	Altres*	Total	BT =<15 kw	BT >15 kw	Altres*	Total
1r sem. 2001	87.573.721	55.091.940	49.995.453	192.661.114	--	--	--	--
2n sem. 2001	80.274.421	55.782.397	70.965.678	207.022.496	--	--	--	--
1r sem. 2002	90.446.208	53.682.725	50.562.127	194.691.060	3,28%	-2,56%	1,13%	1,05%
2n sem. 2002	82.857.923	53.755.662	73.720.806	210.334.391	3,22%	-3,63%	3,88%	1,60%
1r sem. 2003	92.233.339	56.159.045	61.413.102	209.805.486	1,98%	4,61%	21,46%	7,76%

\* Enllumenat públic i subministraments alta tensió.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades FECSA-ENDESA.

semestre de 2003 s'han consumit més de 92,2 milions de kWh, fet que en termes relatius suposa un increment del 2% respecte del primer semestre de 2002. Aquest percentatge, però, és inferior al registrat en el primer semestre de 2002 (3,3%), la qual cosa ens podria indicar certa atonia en el consum privat. Com a conseqüència de les elevades temperatures que s'han produït durant l'estiu arreu de Catalunya i l'Estat espanyol, amb el consegüent ús intensiu dels aparells d'aire condicionat, per al segon semestre de 2003 cal esperar un augment considerable en el consum de baixa tensió. **TAULA 14.**

mestral. Lògicament, el tercer trimestre (corresponent als mesos d'estiu) registra els majors nivells de consum.

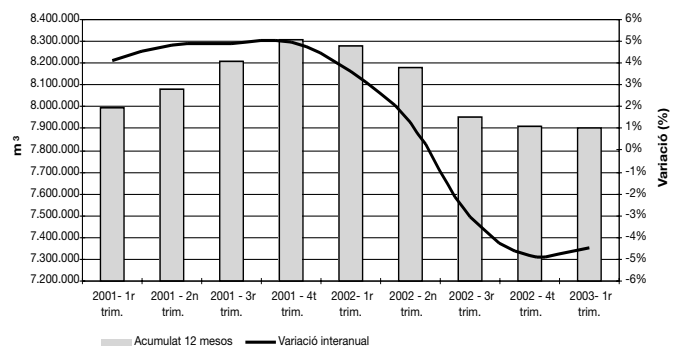
Si ens centrem només en l'apartat de consum domèstic d'aigua, la sèrie presenta una evolució en paral·lel a la del consum total (el 63% de l'aigua consumida a Mataró és domèstica). Així, les famílies mataronines, entre el

## Aigua

**Es redueix el consum d'aigua a Mataró** A finals del 2001, a Mataró van consumir-se més 8,3 milions de m<sup>3</sup> d'aigua. Aquesta dada suposa un punt d'inflexió en el consum d'aigua, ja que al llarg del 2002, trimestre rere trimestre, el consum d'aigua ha anat reduint-se fins a arribar al primer trimestre de 2003 a poc més de 7,9 milions de m<sup>3</sup> en l'acumulat anual, un 4,5% menys que en el primer trimestre de 2002.

El fet d'analitzar la sèrie amb l'acumulat anual elimina l'estacionalitat que s'observa en l'evolució tri-

**GRÀFIC 15. Consum d'aigua a Mataró. 2001 - 2003**



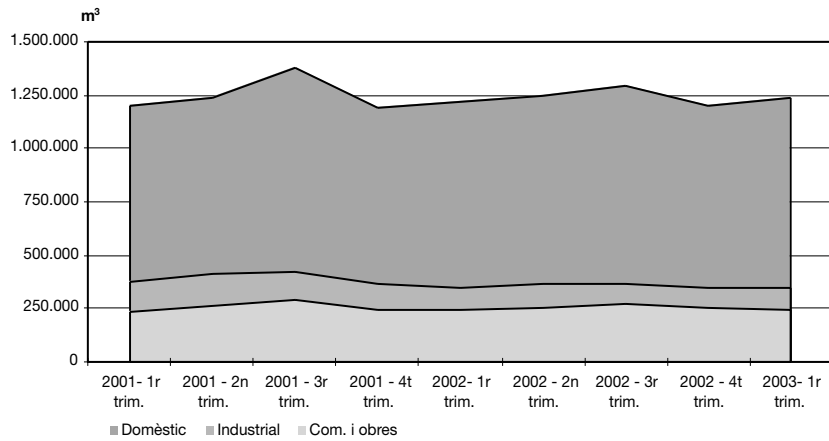
Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Aigües de Mataró S.A.

**TAULA 15. Consum d'aigua a Mataró. 1r trim. 2001 - 1r trim. 2003**

	Consum m³ a Mataró			Variació m³ trim. any anterior		
	Domèstic	Com. i obres	Industrial	Domèstic	Com. i obres	Industrial
2001- 1r trim.	1.202.475	237.775	376.392	-1,29%	6,77%	16,42%
2001 - 2n trim.	1.236.964	259.847	411.981	-0,59%	1,36%	16,30%
2001 - 3r trim.	1.380.443	288.641	418.956	1,50%	5,85%	13,28%
2001 - 4t trim.	1.190.815	245.830	363.109	7,64%	8,13%	-6,67%
2002- 1r trim.	1.220.002	241.651	342.222	1,46%	1,63%	-9,08%
2002 - 2n trim.	1.245.130	257.205	365.849	0,66%	-1,02%	-11,20%
2002 - 3r trim.	1.291.651	268.266	364.478	-6,43%	-7,06%	-13,00%
2002 - 4t trim.	1.199.614	251.316	350.699	0,74%	2,23%	-3,42%
2003- 1r trim.	1.237.647	245.267	346.439	1,45%	1,50%	1,23%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Aigües de Mataró S.A.

segon trimestre de 2002 i el primer de 2003, han consumit 4,97 milions de m<sup>3</sup>, un 1,1% menys que un any enrere. El consum industrial d'aigua és el que ha registrat una davallada més acusada, amb un 7,1% menys que un any abans. **TAULA 15, GRÀFICS 15 i 16.**

**GRÀFIC 16. Consum d'aigua segons destinació. 2001 - 1r trim. 2003**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Aigües de Mataró S.A.

# Matriculació de Vehicles (turismes)

## Situació general

Segons la Direcció General de Trànsit (DGT), l'any 2002, a l'Estat espanyol van matricular-se 1.746.036 vehicles, el 79% dels quals eren turismes i tot terrenys. Aquests resultats suposen una davallada del 6,9% respecte de la matriculació que va haver-hi en el 2001. Aquesta tendència es continua mantenint en els tres primers mesos del 2003. Així, segons dades de l'Associació Nacional de Fabricants d'Automòbils i Camions (ANFAC), el balanç del primer trimestre de 2003 presenta una davallada del 5% respecte del primer trimestre de 2002, amb 328.118 unitats comptabilitzades.

Val a dir que el comportament dels compradors particulars ha evolucionat positivament, i que la davallada en les vendes de turismes ve motivada pel mal comportament de les empreses de rent a car, que esperen una temporada turística fluixa. Segons dades de l'ANFAC, en el mercat de particulars i d'empreses que no es dediquen al lloguer de vehicles s'ha produït un lleuger avenç durant el mes de març, xifrat en el 0,4%, tot i que en el conjunt dels tres primers mesos la caiguda interanual ha estat del 2,9%. Les empreses de lloguer de vehicles han disminuït sensiblement la seva activitat amb una davallada del 18,1% en la comparació interanual del mes de març i del 17,8% en la comparació del primer trimestre. **GRÀFIC 17.**

Les previsions a l'Estat espanyol anuncien un descens de la matriculació per al 2003. Segons la Federació d'Associacions de

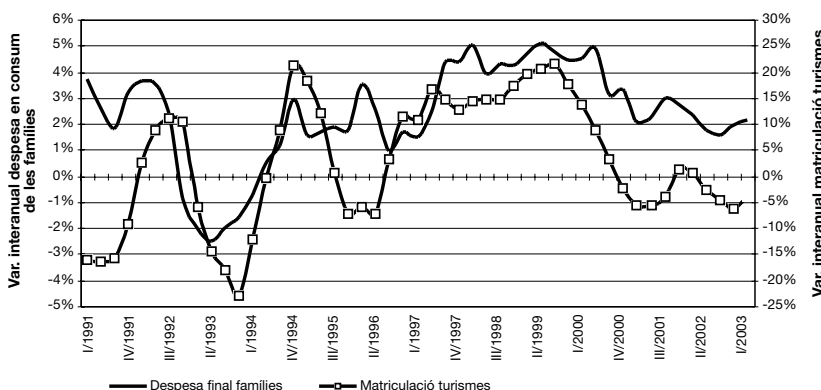
Concessionaris d'Automoció (FACONAUTO), està previst que en el 2003 s'hi matriculin 1.579.000 vehicles, un 4,3% menys respecte de l'any anterior. En els vehicles industrials les previsions apunten cap a un descens en la matriculació del 21%; en els vehicles comercials s'estima que el descens serà del 25%; en els tots terrenys s'apunta cap a una reducció del 5%, i en els turismes es preveu la matriculació d'1.280.000 unitats, un 4% menys que l'any anterior.

## Mataró

**Continua reduint-se la matriculació de turismes a Mataró, un 3,8% en el mes de març** El descens en la matriculació de turismes també s'està produint a Mataró. Així, entre el mes d'abril de 2002 i el mes de març de 2003, a Mataró, s'hi van matricular 5.063 vehicles, dels quals 4.123 eren turismes i tot terrenys (81,4%). Aquests registres suposen una davallada respecte de l'any anterior del 3,8% en la sèrie relativa a vehicles, i del 6,1% en la sèrie de turismes. Aquestes taxes de creixement negatives s'emmarquen dins d'una conjuntura d'alentiment en el consum intern que es va produint des de fa dos anys.

Separant la matriculació de turismes entre empreses i particulars, el 57,6% (2.376) dels turismes matriculats en el darrer any a Mataró corresponen a particulars i el 42,4% (1.747), a empreses. La dinàmica seguida per ambdues tipologies de propietaris és força diferent. Així, mentre les empreses registren creixe-

**GRÀFIC 17. Variació interanual en la matriculació de turismes i en la despesa en consum final de les famílies. Espanya. 1991 - 2003**

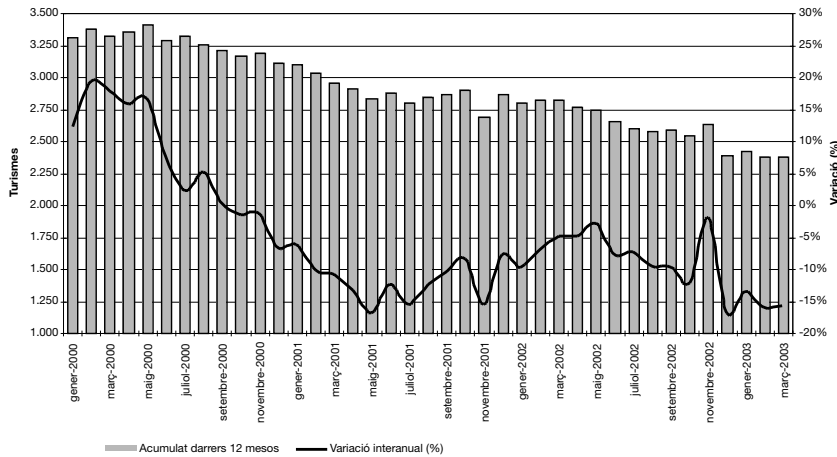


Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i DGT.

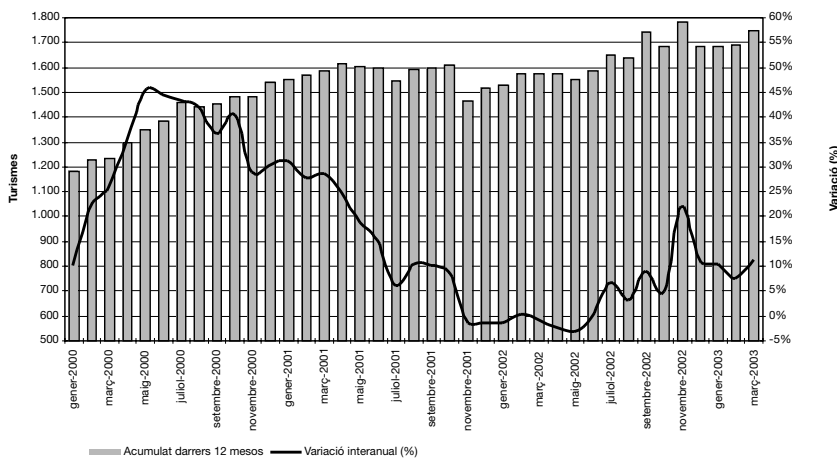


ments positius en la seva variació interanual -l'11,1% en el mes de març-, els propietaris particulars matriculen menys turismes que l'any anterior, un 15,7% menys en el mes de març de 2003.

**GRÀFIC 18. Matriculació de turismes en persones físiques.  
Mataró. 2000 - 2003**



**GRÀFIC 19. Matriculació de turismes en empreses.  
Mataró. 2000 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Secció de Gestió Tributària de l'Àrea de Serveis Centrals de l'Ajuntament de Mataró.

# Residus

## Generació de residus

Els residus generats a Mataró són un indicador que inclou els residus sòlids urbans que es recullen a Mataró i tot allò que es recull a les dues deixalleries de la ciutat. Amb aquest afegit s'obté un indicador indirecte del consum de la ciutat, sense el biaix causat pel creixent nivell de recollida selectiva. En l'indicador no queda recollida la reutilització de residus que, val a dir, es mou encara en uns nivells força reduïts.

**A Mataró s'han recollit en el darrer any més de 60 milions de quilograms d'escombraries** En el darrer any, a Mataró s'han recollit més de 60.100 tones de residus, un 1,8% menys que el mateix mes de l'any anterior. La sèrie presentava un perfil descendent a partir del mes de maig de 2002, després del creixement de la sèrie registrada des de mitjans de 2001.

Pel que fa a la taxa de variació interanual dels residus generats, entre els mesos de maig de 2001 i de 2002, també s'hi registra una línia ascendent, i decreix a partir d'aquest mes. Part de la davallada en el còmput de residus sòlids urbans pot ser deguda al fet que hi havia residus industrials que es comptabilitzaven com a residus domèstics i que actualment són gestionats de forma autònoma per algunes empreses i que, per tant, no arriben a la planta de tractament.

Sigui com sigui, el perfil de la sèrie de residus generats i la de turismes matriculats és molt semblant. La tendència a l'alça que va haver-hi entre els mesos de maig de 2001 i 2002 feia pensar en una possible recuperació del consum privat de la ciutat, però les dades del darrer any suggereixen un ajornament de la recuperació, tot esperant que l'entorn econòmic sigui més propici. **TAULA 16** i **GRÀFIC 20**.

**Els mataronins generen 532 quilograms d'escombraries de mitjana l'any** Amb el quocient entre quilograms de residus i nombre d'habitants s'obté una sèrie amb un comportament més suavitzat, si bé en termes general presenta el mateix perfil. Així, entre els mesos d'abril de 2002 i març

**TAULA 16. Evolució dels residus generats. Mataró. 2002 - 2003**

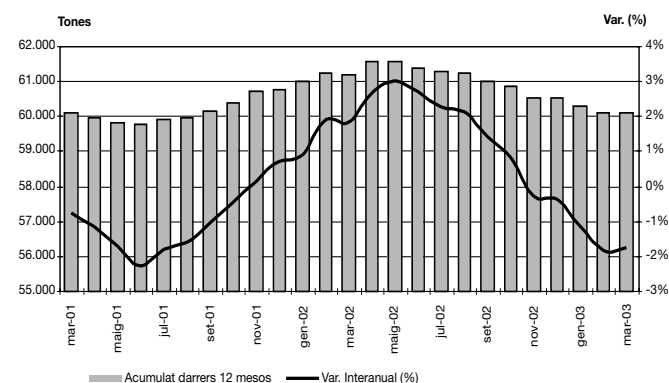
	TM residus generats	Variació % (1)	Variació % (2)
mar-02	5.167,90	-0,96%	9,34%
abr-02	5.082,07	8,13%	-1,66%
maig-02	5.176,58	0,34%	1,86%
juny-02	5.081,57	-3,97%	-1,84%
jul-02	5.340,97	-1,93%	5,10%
ago-02	4.465,96	-0,84%	-16,38%
set-02	5.022,15	-4,03%	12,45%
oct-02	5.268,59	-2,57%	4,91%
nov-02	4.940,51	-6,57%	-6,23%
des-02	4.948,17	-0,06%	0,15%
gen-03	5.082,33	-4,38%	2,71%
feb-03	4.516,97	-4,43%	-11,12%
mar-03	5.187,45	0,38%	14,84%

(1) Variació percentual respecte el mateix període de l'any anterior.

(2) Variació percentual respecte el mes anterior.

TM = Tonelades Mètriques.

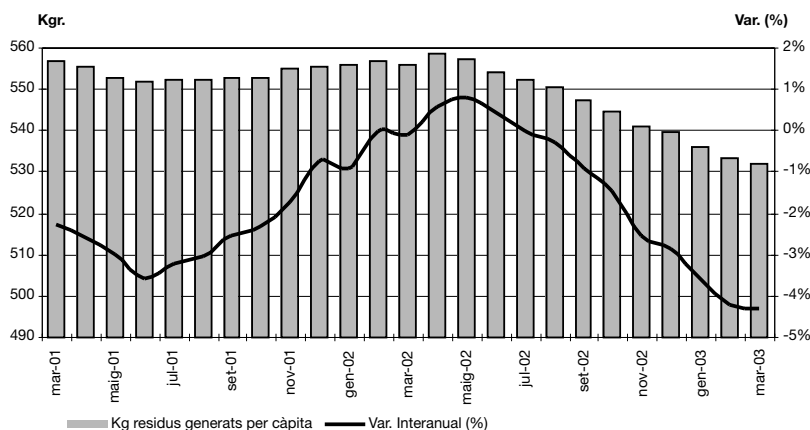
**GRÀFIC 20. Residus generats. Mataró. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme i Secció de Residus i Neteja Viària del Departament de Serveis Municipals i Manteniment de l'Ajuntament de Mataró.

de 2003, cada mataroní generava de mitjana 532 quilograms d'escombraries, 23,9 quilograms menys que fa un any, i 24,7 menys que fa dos. Pel que fa a la taxa de variació interanual, a partir del mes de maig de 2002, aquesta presenta una línia descendent, amb creixements negatius a partir del mes de juliol (-0,12%), arribant a registrar una davallada del 4,3% al mes de març de 2003. **GRÀFIC 21**.

**Gràfic 21. Residus generats anualment per càpita. Mataró. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme i Secció de Residus i Neteja Viària del Departament de Serveis Municipals i Manteniment de l'Ajuntament de Mataró.

## Recollida selectiva i reciclatge

### 1 de cada 5 kg de residus generats a Mataró es recullen selectivament

Dels més de 60,5 milions de quilograms d'escombraries que s'han generat a Mataró el 2002, el 19,4% s'ha recollit de forma selectiva, ja sigui mitjançant els contenidors especialment destinats a la recollida selectiva o mitjançant la recollida a les dues deixalleries de Mataró. La recollida amb contenidors (principalment de paper, envasos, vidre i piles) representa poc més del 6,3% del total de residus recollits a Mataró, 1 punt percentual per sobre del que aquest tipus de recollida selectiva representava a finals del 2001.

Fixant-nos en els tres primers mesos del 2003, hi observem com la conscienciació ciutadana envers la recollida selectiva va augmentant mes rere mes. Així, dels més de 60,1 milions de quilograms d'escombraries generades a Mataró entre els mesos d'abril de 2002 i març de 2003, el 20,8% s'ha recollit de forma selectiva. Això afavoreix la separació i recuperació d'una major quantitat de materials valuosos de la brossa i la disminució del major nombre de residus que s'incineren o que són transportats fins a l'abocador.

Les principals magnituds en la recollida selectiva al carrer -paper, vidre, envasos i piles- comencen a presentar símptomes d'esgotament, principalment pel que fa al vidre, que comença a registrar creixements d'un dígit (3,2% en l'acumulat anual fins al mes de març de 2003 en comparació amb un anys abans, davant el 25,7% de creixement interanual en l'acumulat fins al mes de març de 2002). La recollida de paper ha crescut un 18,2% el darrer any i la d'envasos, un 29,2%. El volum de piles

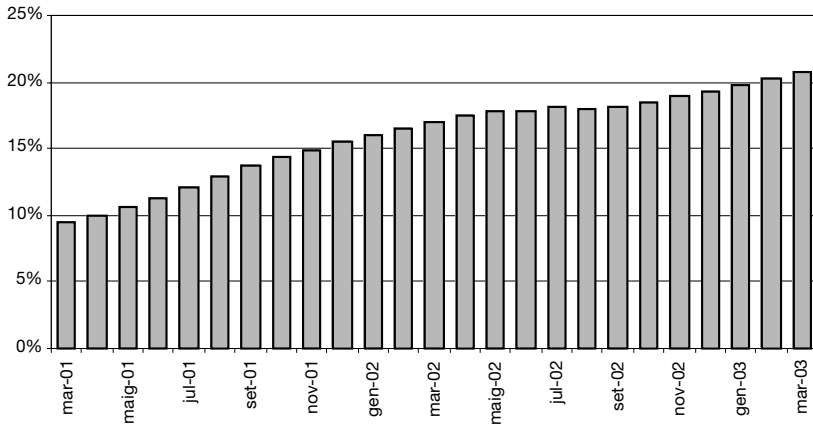
**TAULA 17. Recollida selectiva. Mataró. 2002-2003**

	Paper		Vidre		Envasos		Piles		Entrades deixalleria	
	Kg.	Var. % (1)	Kg.	Var. % (1)	Kg.	Var. % (1)	Kg.	Var. % (1)	Nombre	Var. % (1)
març-2002	185.230	26,07%	77.290	25,72%	54.060	113,58%	940	43,26%	2.001	35,55%
abril-2002	172.020	27,05%	87.030	27,36%	44.000	106,17%	140	49,48%	2.078	38,01%
maig-2002	187.040	26,34%	51.620	22,54%	59.500	99,05%	0	35,14%	1.947	41,47%
juny-2002	173.160	22,65%	82.220	32,36%	46.820	78,69%	3.060	57,27%	1.844	45,42%
juliol-2002	192.450	19,99%	58.480	19,65%	51.820	70,22%	0	23,03%	2.120	45,61%
agost-2002	161.330	18,56%	67.240	20,53%	49.000	57,14%	1.160	53,09%	1.712	42,21%
setembre-2002	156.390	16,21%	114.560	8,56%	45.440	51,52%	1.460	75,62%	1.921	39,57%
octubre-2002	198.720	18,23%	80.400	10,66%	47.180	44,93%	310	85,56%	2.417	36,51%
novembre-2002	202.950	21,24%	90.390	4,44%	53.620	37,65%	0	13,34%	2.308	35,19%
desembre-2002	216.701	21,61%	117.380	2,46%	52.860	35,13%	1.080	29,75%	1.859	34,70%
gener-2003	215.980	22,84%	86.220	1,07%	58.500	33,49%	0	-11,80%	2.090	30,19%
febrer-2003	162.130	20,62%	101.000	0,85%	50.100	33,07%	1.460	8,96%	1.941	29,60%
març-2003	194.701	18,16%	112.160	3,16%	55.280	29,17%	140	0,80%	2.183	26,35%

(1) Taxa de variació interanual de l'acumulat dels darrers dotze mesos.

Font: Secció de Residus i Neteja Viària del Departament de Serveis Municipals i Manteniment de l'Ajuntament de Mataró.

**Gràfic 22. Evolució del percentatge de reciclatge sobre el total de residus generats a Mataró. 2001 - 2003**



Font: Secció de Residus i Neteja Viària del Departament de Serveis Municipals i Manteniment de l'Ajuntament de Mataró.

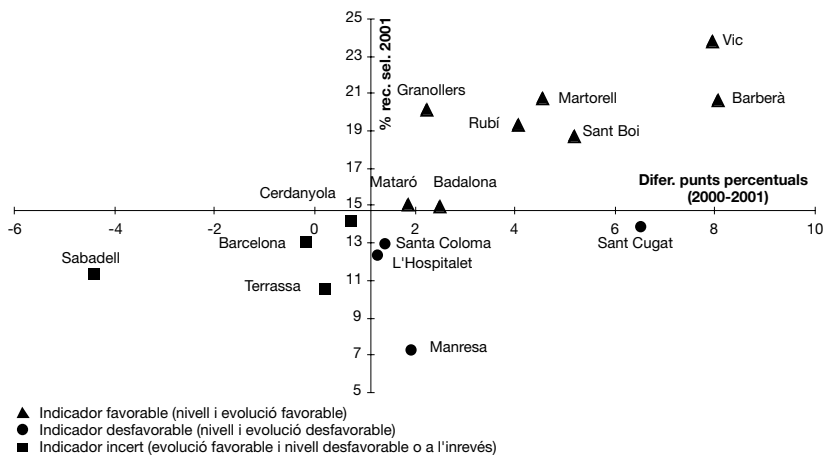
recollides només ha augmentat un 0,8% en el darrer any. Pel que fa a l'ús de la deixalleria, cada cop hi entren més vehicles: 24.420 entre els mesos d'abril de 2002 i març de 2003, un 26,3% més que els que hi van entrar en el mateix període de temps de l'any anterior. **TAULA 17 I GRÀFIC 22.**

**Els resultats són encara lluny dels objectius plantejats pel Pla de Residus de Catalunya** Tot i així, la recollida selectiva es manté encara lluny de l'objectiu del 36% marcat per a l'any 2001 en el Pla de residus de Catalunya. En els municipis de la província de Barcelona, l'any 2001, va aconseguir-se un 15% de mitjana. Una de les evolucions

més desfavorables ha estat la de la matèria orgànica, ja que es preveia recollir un 40% del total i tan sols s'ha arribat a un 7,7%. També ha estat molt negativa l'evolució dels envasos (plàstics, llaunes i brics), ja que estava prevista una recollida del 15% del total i tan sols s'ha arribat a un 6,44%. Quant al paper, cartró i vidre, selectivament se'n preveia recollir un 60% i a les acaballes de l'any 2001 els resultats eren d'un 32% i d'un 40%, respectivament. Cal afegir-hi, a més, que al voltant d'un 30% dels residus recollits encara s'incineren. **GRÀFIC 23.**

A més a més, el Pla de Residus de Catalunya també es proposava reduir el volum total de residus generats, objectiu que no s'ha acomplert ni de bon tros, ja que en realitat, a Catalunya, el total de residus hi ha augmentat un 72% entre els anys 1992 i 2003. El 2002, a Catalunya, s'hi van generar 3,7 milions de brossa domèstica (1,62 kg/h./dia).

**Gràfic 23. Recollida selectiva en alguns municipis de la província de Barcelona. 2000 - 2001**



▲ Indicador favorable (nivell i evolució favorable)  
● Indicador desfavorable (nivell i evolució desfavorable)  
■ Indicador incert (evolució favorable i nivell desfavorable o a l'inrevés)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.



# Habitatge

Habitatges iniciats per tipologia i preus dels habitatges

*Les dades del primer trimestre de 2003 apunten cap a un repunt en la construcció d'habitatges. Pel que fa als preus, tant els dels habitatges nous com els de segona mà, aquests continuen pujant.*

# Habitatge

## Situació general

L'any 2002, el sector de la construcció ha continuat creixent més que el conjunt de l'economia (4,5%), concretament dos punts i mig per sobre del PIB. Per als exercicis següents es preveu una aproximació amb taxes de creixement més moderades, de l'ordre del 3% el 2003, i del 3,5% el 2004 i el 2005. Una situació que no té parangó a Europa on el sector tan sols ha crescut l'any passat un 0,2%.

En els darrers anys, l'edificació residencial ha estat un dels motors d'aquest sector com a conseqüència dels forts creixements de la demanda, emparats per un escenari d'estabilitat macroeconòmica amb uns tipus d'interès baixos i un augment sostingut de l'ocupació. Així, segons un informe del Consell Superior de Col·legis d'Arquitectes d'Espanya, la construcció d'habitatges va registrar els anys 1999 i 2000 el seu màxim històric (588.000); el 2001 va iniciar una aparent desacceleració (554.531) per tornar a repuntar el 2002 (574.029), assolint el tercer punt màxim de la sèrie. En el primer trimestre de 2003, el nombre d'habitatges nous, tant els lliures com els protegits, que van començar a construir-se va ser de 159.766, amb un increment del 9,1% respecte del trimestre precedent i un 14,3% respecte del mateix període de l'any 2002. Si es manté el mateix ritme, es preveu que s'iniciïn al voltant de 600.000 nous habitatges en tot el territori nacional. Per zones geogràfiques, Andalusia, Catalunya i el País Valencià són les comunitats on s'han començat a construir més habitatges nous en els primers mesos de l'any 2003. Concretament, a Catalunya se n'han iniciat 26.149, amb un augment del 0,7% respecte del primer trimestre de l'any passat.

Pel que fa a altres subsectors, l'edificació no residencial ha mantingut un ritme sostingut de creixement al llarg del temps (5% anual) i la previsions auguren una continuïtat d'aquesta tendència. També cal remarcar l'aportació de l'enginyeria civil amb un creixement del 7,9%, amb previsions de mantenir-se en els propers períodes.

Els experts comencen a parlar d'una irrupció d'un nou cicle alcista dins del "boom immobiliari" que es manté des de l'any 1998:

segons un estudi elaborat per promotors immobiliaris, Espanya és el país de la UE on es construeixen més habitatges, prop de 600.000 anuals, davant dels 290.000 iniciats a França el 2002 o els 350.000 de mitjana anual a Alemanya, països amb major renda per càpita i població que Espanya. Per als propers períodes s'espera un fre de l'activitat degut a l'elevat volum d'oferta existent i les dificultats actuals per accedir al mercat immobiliari. Les tendències seguides pel sector en els darrers anys ha provocat l'enfonsament del mercat de lloguer i la notable reducció de construcció d'habitatge protegit, que representa un 7,3% dels habitatges iniciats davant de l'11,3% el 1999.

Així mateix, una de les dades més significatives d'aquest "boom immobiliari" és que dels 427.000 habitatges que es van acabar de construir en el 2002, 240.000, és a dir més del 50%, són segones i terceres residències.

Tot i que la construcció d'habitatges ha estat una de les claus per al creixement de l'activitat econòmica, en l'actualitat també representa un risc per a l'economia i per al benestar de les famílies. Diferents analistes fa temps que debaten la possibilitat o no de l'existència d'una "bombolla immobiliària" que podria amenaçar amb explotar i enfonsar la riquesa de les famílies. Des de diferents institucions s'ha denunciat de manera reiterada l'alt nivell d'endeutament de les famílies, fet que a mig termini pot incidir en la recuperació del consum privat i en la inversió dels

agents privats. Un estudi recent realitzat per "The Economist" apunta cap al fet que la major part dels països avançats pateixen una sobrevaloració del mercat immobiliari. Es basa en l'anàlisi de l'evolució en els darrers 25 anys de dues ràtios: la relació entre el preu de l'immoble i la renda que es pugui obtenir d'ell i la relació entre el preu mitjà dels immobles i la renda mitjana de les famílies. Cal assenyalar que aquesta tendència és especialment marcada en els casos d'Espanya, Irlanda i Holanda, països on els tipus d'interès reals són negatius.

El progressiu augment dels preus dels habitatges fa que el nivell en què es troben actualment sigui superior al que justificarien variables a llarg termini com ara l'evolució demogràfica, l'increment de la renda o la caiguda de tipus d'interès. Així, durant el primer semestre de 2003, el preu mitjà de l'habitatge nou a l'Estat espanyol en capitals de província ha augmentat un 8,1%, registre inferior al del darrer semestre de 2002 (9,9%), però gairebé el doble de l'augment registrat entre els mesos de gener i juny de l'any passat (4,4%). En els darrers dotze mesos, l'increment ha estat força més significatiu (18,8%), i s'ha passat dels 1.157 euros per m<sup>2</sup> al juny de 2002 als 1.802 euros per m<sup>2</sup> al juny de 2003. Per capitals, Barcelona és la més cara de tot l'Estat amb 2.726 euros per m<sup>2</sup>, seguida per Madrid (2.644 euros/m<sup>2</sup>) i Sant Sebastià (2.519 euros/m<sup>2</sup>). Les previsions de la Sociedad de Tasación per a tot l'any 2003 situen l'increment de preus en un mínim d'un 10%.

No podem acabar sense apuntar l'efecte pernicios que aquest "boom constructiu" està tenint sobre el paisatge i el territori<sup>25</sup>, d'un procés que ha fet que a Catalunya en els darrers 25 anys s'hagi ocupat més territori que en tota la seva història passada. Un exemple d'això és que dels 311 municipis de la província de Barcelona, a 208 el 75% del que s'ha construït entre 1987 i 2001 han estat habitatges unifamiliars o adossats. És a dir, del total de 368.708 habitatges construïts en el període esmentat aquest tipus de construcció va sumar gairebé 120.000 habitatges, una tercera part del parc d'habitatges.

Un tipus d'urbanització insostenible, ja no tan sols pel consum de sòl i energia, sinó perquè abona un model de mobilitat dependent del cotxe, dels centres comercials aïllats en les vies de circulació, amb estructures socials uniformes i exclusives tancades en elles mateixes.

## Mataró

**Al 2002, a Mataró, va iniciar-s'hi la construcció de 867 habitatges**

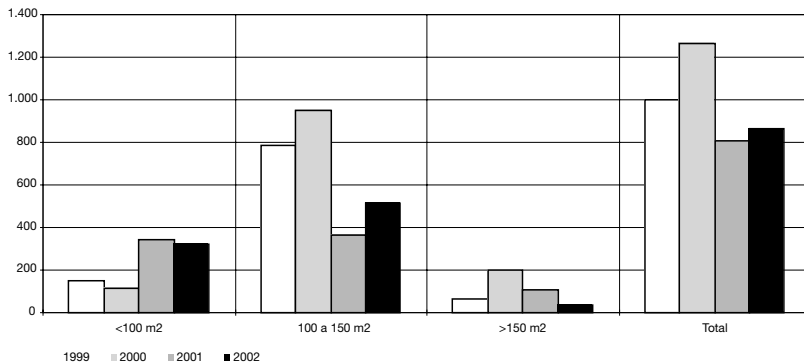
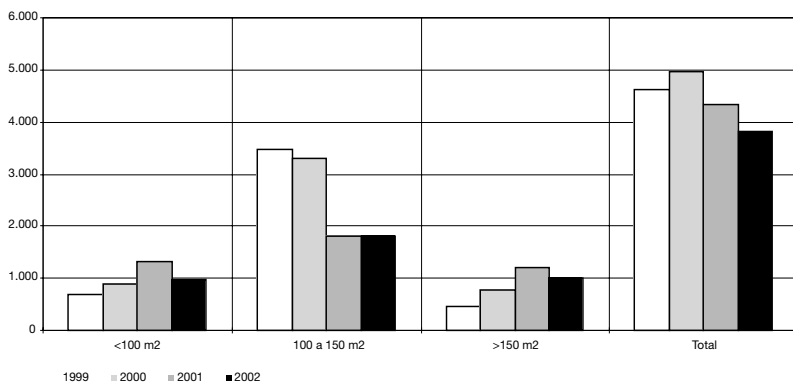
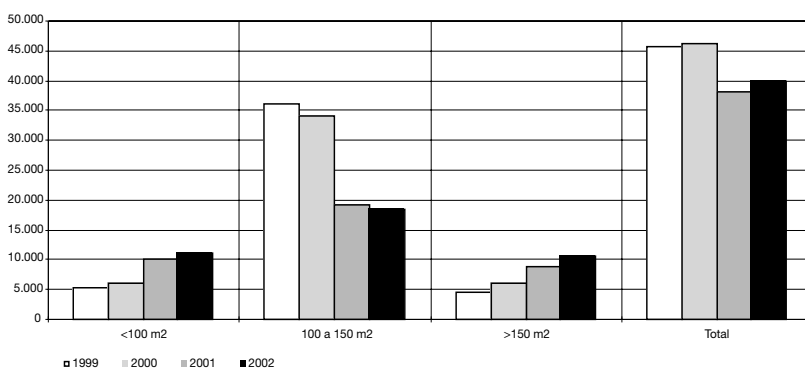
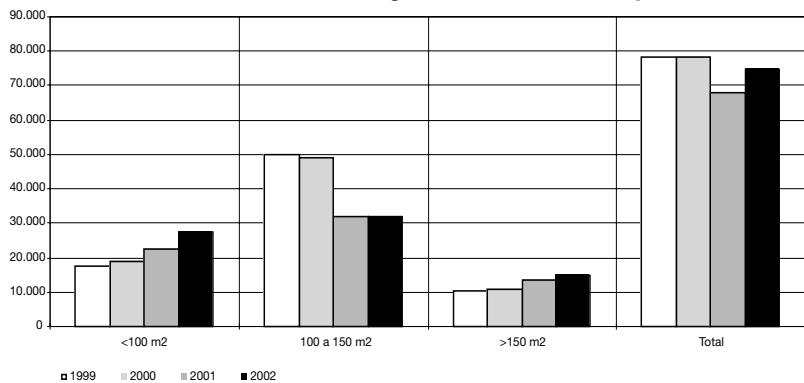
La construcció d'habitatges nous sembla que torna a revifar-se a Mataró, tal i com ho demostren els 867 habitatges que s'han començat a construir en el 2002, 57 més que el 2001. Tot i aquest repunt respecte de l'any 2001, les xifres es mantenen a una certa distància de les que es van registrar en anys precedents. En el primer trimestre de 2003 continua registrant-se aquesta major construcció d'habitatges amb l'inici de 288, un 42% més que els iniciats en el primer trimestre de 2002. Pel que fa a la distribució, el 2002, el 90,7% dels habitatges que van començar a construir-se eren plurifamiliars. Aquest tipus d'habitatge ha anat augmentant la seva quota a Mataró, ja que fa cinc anys representava el 85% dels habitatges construïts. En els tres primers mesos de 2003, el percentatge d'habitatges plurifamiliars ha pujat fins al 93,4%.

**TAULA 18. Evolució del nombre d'habitatges iniciats a Mataró. 1998 - 1r trim. 2003**

Unifamiliars	<50 m <sup>2</sup>	51 a 75	76 a 100	101 a 125	126 a 150	>150 m <sup>2</sup>	Total
1998	0	1	47	22	8	92	170
1999	0	0	11	39	63	31	144
2000	0	1	35	35	32	15	118
2001	0	1	35	10	5	51	102
2002	0	9	16	13	19	23	80
1r trim. 2002	0	6	6	0	18	9	39
1r trim. 2003	0	0	4	10	1	4	19
Plurifamiliars	<50 m <sup>2</sup>	51 a 75	76 a 100	101 a 125	126 a 150	>150 m <sup>2</sup>	Total
1998	0	22	67	336	246	347	1.018
1999	1	7	134	99	586	30	857
2000	25	0	53	151	733	183	1.145
2001	0	89	216	196	150	57	708
2002	0	82	211	371	112	11	787
1r trim. 2002	0	39	80	17	28	0	164
1r trim. 2003	0	4	109	97	4	55	269
Total	<50 m <sup>2</sup>	51 a 75	76 a 100	101 a 125	126 a 150	>150 m <sup>2</sup>	Total
1998	0	23	114	358	254	439	1.188
1999	1	7	145	138	649	61	1.001
2000	25	1	88	186	765	198	1.263
2001	0	90	251	206	155	108	810
2002	0	91	227	384	131	34	867
1r trim. 2002	0	45	86	17	46	9	203
1r trim. 2003	0	4	113	107	5	59	288

Font: Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

<sup>25</sup> Dos recents informes donen informació precisa sobre aquest procés. L'informe de Greenpeace anomenat "Destrucció a tota costa 2003" i les recents declaracions de Martí Boada, premi 500 de l'ONU sobre els efectes ambientals i socials de la tragèdia històrica de l'ocupació del bosc mediterrani amb construccions permanents.

**GRÀFIC 24. Evolució dels habitatges iniciats a Mataró. 1999 - 2002****GRÀFIC 25. Evolució dels habitatges iniciats al Maresme. 1999 - 2002****GRÀFIC 26. Evolució dels habitatges iniciats a Barcelona. 1999 - 2002****GRÀFIC 27. Evolució dels habitatges iniciats a Catalunya. 1999 - 2002**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

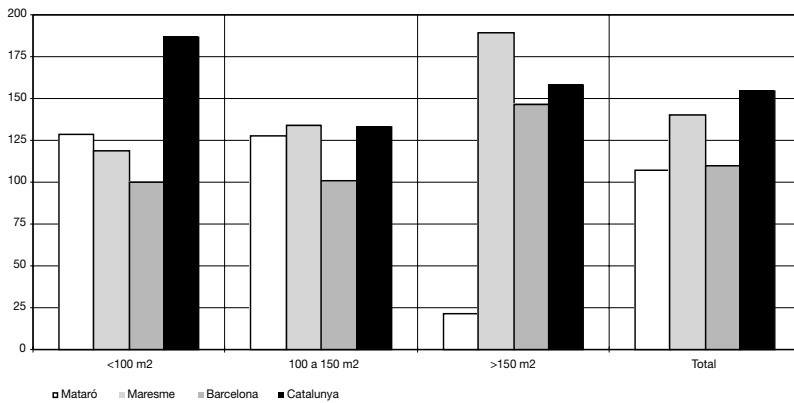
En analitzar l'evolució de les dues tipologies d'habitatge, durant el 2002, hi observem que són els habitatges plurifamiliars els que fan créixer el total d'habitatges iniciats a Mataró, en registrar-se'n un 11,1% més que el 2001. Pel que fa a l'habitatge unifamiliar, se n'han iniciat un 21,5% menys respecte del mateix període de l'any anterior. **GRÀFICS 24, 25, 26 i 27.**

**A Mataró i al Maresme es fan més habitatges entre 100 i 150 m<sup>2</sup>**

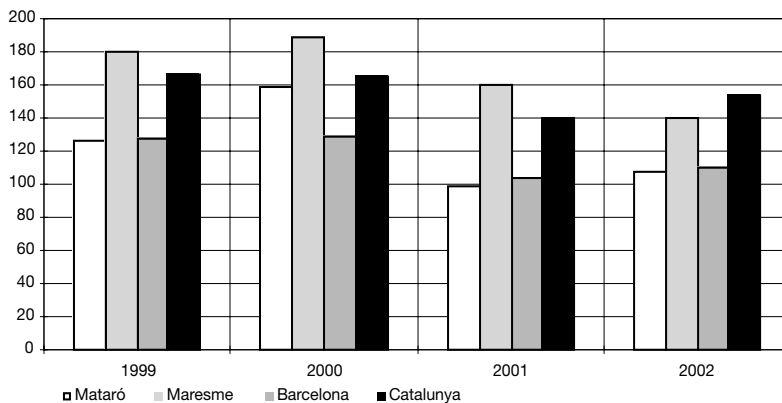
En el conjunt de la província de Barcelona i de Catalunya el nombre d'habitatges iniciats ha augmentat durant el 2002. A la província es van començar a construir 40.020 habitatges, un 4,9% més que el 2001. A Catalunya van començar a fer-se'n 74.498, fet que va suposar un increment del 9,9%. Per contra, en el conjunt de la comarca del Maresme, la construcció de nous habitatges s'ha reduït respecte la de l'any anterior, amb una reducció del 12,3%. En la separació per superfície, hi observem una evolució diferent entre Mataró i el Maresme respecte de la província de Barcelona i Catalunya. Així, a la comarca del Maresme i a la seva capital s'han construït més habitatges d'entre 100 i 150 m<sup>2</sup> que l'any anterior, però menys de la resta de categories, bé siguin habitatges de majors o menors superfícies. A la província de Barcelona i a Catalunya, en canvi, s'hi han construït més habitatges de mida petita (menys de 100 m<sup>2</sup>) i de mida gran (més de 150 m<sup>2</sup>). En aquests dos àmbits, els habitatges entre 100 i 150 m<sup>2</sup>, és on s'han reduït el nombre de construccions iniciades.



**GRÀFIC 28. Habitatges iniciats per càpita durant el 2002.**  
Catalunya base 100 (1996).



**GRÀFIC 29. Evolució del total d'habitatges iniciats per càpita.**  
Catalunya base 100 (1996)



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

En qualsevol cas, més del 36,7% dels habitatges construïts a Mataró durant el 2002 corresponen a la categoria de superfície inferior a 100 m<sup>2</sup>. Aquesta proporció és molt similar a la de Catalunya (38,9%), i superior a la que representa el conjunt del Maresme (25,8%) i la província de Barcelona (27,9%). Així, doncs, la nova construcció d'habitatges a Mataró sembla adaptar-se a les noves característiques familiars, amb un menor nombre de membres.

La intensitat de construcció, mesurada amb la ràtio d'habitatges iniciats per càpita, assenyalava la major intensitat de construcció en el conjunt de Catalunya, mentre que Mataró ha estat on s'ha registrat una menor intensitat, molt a prop del nivell de la província de Barcelona. **GRÀFIC 28.**

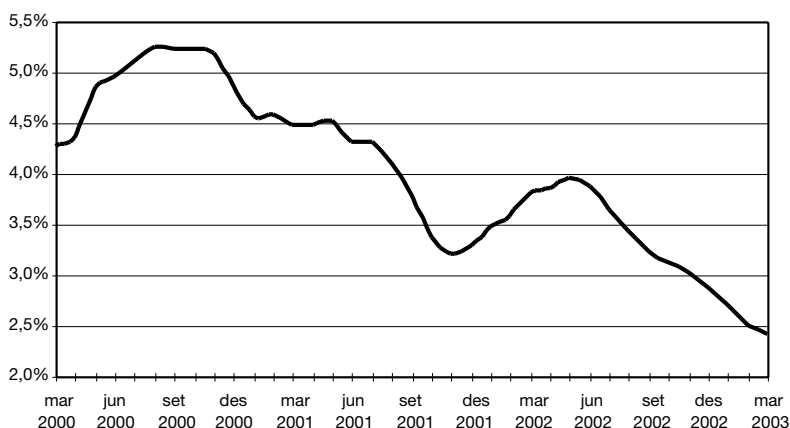
En el gràfic d'evolució temporal de la intensitat constructora observem com Mataró, la província de Barcelona i Catalunya augmenten el nombre d'habitatges iniciats per càpita durant el 2002. Val a dir, però, que malgrat aquesta recuperació, els valors estan lluny dels assolits dos o tres anys enrere. Al Maresme, per contra, al 2002 continua reduint-se l'inici d'habitatges per càpita. **GRÀFIC 29.**

## Preus de venda d'habitatges nous

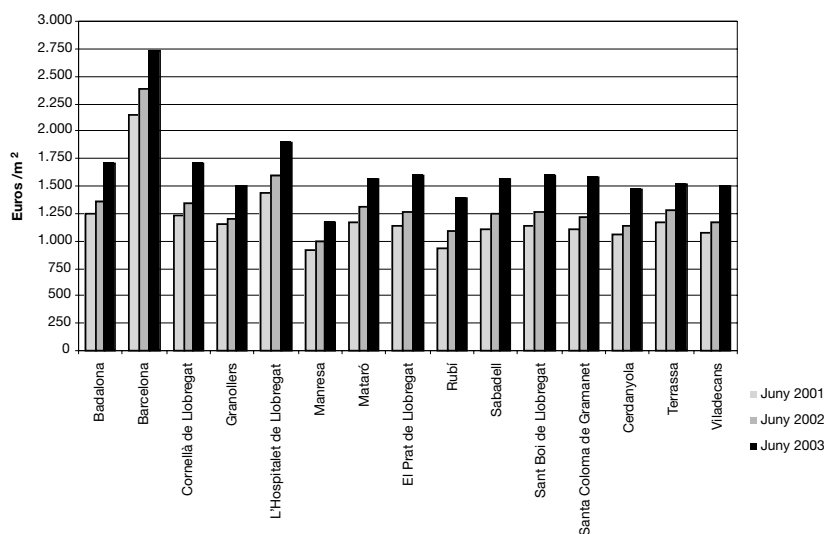
**El preu de l'habitatge ha crescut un 19,2% a Mataró en el darrer any** A Catalunya i en el conjunt de l'Estat espanyol no sembla que el preu de l'habitatge hagi tocat sostre. Malgrat la discrepància en els preus dels habitatges que apunten les diferents fonts<sup>26</sup> disponibles, en allò que totes coincideixen és en l'elevat augment de preus que s'està produint arreu de la Península.

L'evolució dels tipus d'interès de referència de les hipoteques (euribor a 1 any) s'ha reduït a la meitat en els darrers dos anys i mig. Mentre en el mes de setembre de 2000 era del 5,22%, en el mes de març de 2003 estava en el 2,41%, la qual cosa, sens dubte, ha afavorit l'opció de compra d'habitatges, tot i que aquesta davallada dels tipus hipotecaris no es veu traduïda en reduccions de les quotes d'amortització a causa de l'augment de preus dels habitatges. Una futura pujada dels tipus d'interès podria posar en risc d'insolvència a un nombre important d'unitats familiars que actualment han de fer front al pagament d'una hipoteca. **GRÀFIC 30.**

<sup>26</sup> Sociedad de Tasación, el Ministeri de Foment o la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

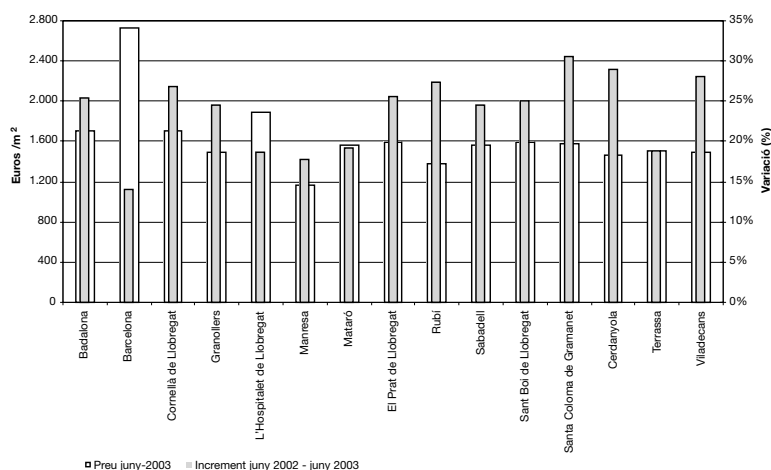
**GRÀFIC 30. EURIBOR a un any. Març 2000 - març 2003**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España.

**GRÀFIC 31. Preu del m<sup>2</sup> de venda d'habitatges nous en alguns municipis de Catalunya. 2001 - 2003**

Pel que fa al preu de l'habitatge de nova construcció a Mataró, segons les dades de l'empresa de taxació Sociedad de Tasación, el preu del metre quadrat se situa en els 1.563 euros a mitjans de 2003. Aquesta xifra és un 19,2% més cara que l'estimada per a l'habitatge nou a mitjans de 2002.

Dins de les ciutats més grans de la província de Barcelona, Mataró se situaria en un nivell intermedi en el rànquing segons el preu de l'habitatge. Pel que fa a l'augment de preus, malgrat que a Mataró ha crescut un 19,2% en el darrer any, poques ciutats registren un creixement inferior al de Mataró. **GRÀFICS 31 i 32.**

**GRÀFIC 32. Preu de l'habitatge nou i creixement. Juny 2002 - juny 2003**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Sociedad de Tasación S. A.



# Activitat i estructura empresarial

Activitat i estructura empresarial a Mataró i al Maresme  
Terciarització de l'economia de Mataró i del Maresme  
Llicències d'activitats

*La desacceleració en l'activitat continua vigent a Mataró. En el darrer any, el nombre d'assalariats a la ciutat ha crescut un 0,75%; el nombre d'empreses, un 0,7% i el d'autònoms, un 0,8%.*

---

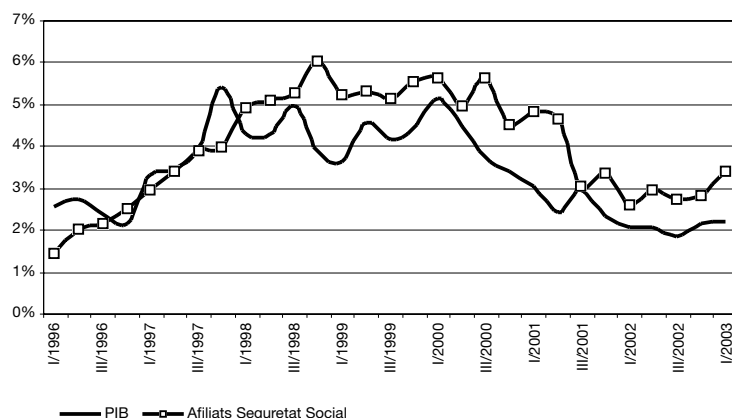
Fonts utilitzades: Nota de Conjuntura Econòmica, diversos períodes (2003); Perspectiva econòmica de Catalunya, diversos períodes (2003). Caixa de Catalunya, informe sobre la Conjuntura Econòmica, diversos períodes (2003); La Caixa, informe mensual, diversos períodes (2003); BBVA, Situació Catalunya, diversos períodes (2003); ICT-NET, El País, La Vanguardia, Cinco Días, Expansión, Avui i El Punt.

# Activitat i estructura empresarial

## Espanya

El nombre d'afiliats amb alta laboral a la Seguretat Social ha tornat a marcar un nou rècord històric en el conjunt de l'Estat espanyol, amb 16.455.090 treballadors, fet que suposa un augment de més de mig milió de persones en termes absoluts, i del 3,4% en termes relatius. De fet, aquest creixement interanual ha estat el més elevat dels darrers 14 mesos, tot i que resta lluny dels creixements aconseguits a finals de la dècada del noranta, quan d'un any a l'altre el nombre d'afiliats creixia per sobre del 5%. Val a dir, però, que sembla observar-se un canvi en la tendència desacceleradora que venia registrant-se fins al moment, i tant el PIB com els afiliats a la Seguretat Social comencen a estabilitzar el seu ritme de creixement, tal i com pot observar-se en el gràfic. El gràfic també reflexa l'elevada correlació existent entre el creixement de treballadors afiliats a la Seguretat Social i el creixement del PIB, si bé en els darrers anys el creixement del nombre d'afiliats se situa per sobre del creixement del PIB, la qual cosa podria associar-se a una pèrdua de productivitat del treball.

**GRÀFIC 33. Variació interanual del PIB i dels treballadors afiliats a la Seguretat Social. Espanya. 1996 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Pel que fa a l'evolució per sectors, la indústria és el que en surt més malparat, ja que en nou dels vint-i-dos epígrafs que conformen el sector s'ha registrat un creixement negatiu d'afiliats a la Seguretat Social, mentre que en els serveis només un sector ha registrat menys treballadors afiliats que un any enrere. Entre els descensos més rellevants cal destacar la banda de la indústria el

tèxtil i la confecció, que en el conjunt de l'Estat espanyol ha perdut un 5% de treballadors, i de la banda dels serveis, el sector d'activitats informàtiques, que ha perdut el 0,1% de treballadors. Pel que fa als creixements més rellevants, cal destacar el 7% més de treballadors de la construcció, el 6,5% en el sector d'altres activitats empresarials, i l'1,9% en la fabricació de productes metàl·lics.

## Mataró

**Mataró continua en el llindar dels 31.000 assalariats** El nombre d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social a Mataró ha tornat a superar durant el 2003 la xifra dels 31.000 treballadors, més concretament se n'han registrat 31.283. En el trimestre anterior se'n van registrar 30.752<sup>27</sup>. La sèrie referent a les empreses (centres de cotització a la Seguretat Social) té un perfil semblant al dels assalariats, ja que després de la davallada del tercer trimestre de 2002, la sèrie va tornar a recuperar-se en els dos trimestres següents: 3.994 empreses a finals del 2002 i 4.038 en el primer trimestre de 2003. Pel que fa al nombre de treballadors autònoms, després de la davallada en el tercer trimestre de 2002, la sèrie s'ha recuperat en els dos trimestres següents: 8.669 treballadors a finals del 2002 i 8.702 en el primer trimestre de 2003.

L'evolució en valors absoluts d'assalariats, empreses i treballadors autònoms ens mostra que a Mataró les xifres més elevades es recullen en el segon trimestre de

<sup>27</sup> En el primer trimestre de 2003 s'ha produït una important davallada en el sector 602 de la CCAE-93 (altres tipus de transports terrestres). Molt possiblement, aquest canvi ve marcat per una reassignació d'assalariats cap a una altra ciutat. Per tal d'intentar mantenir homogènia la sèrie, hem optat per presentar els valors de les variacions interanual d'assalariats descomptant dels valors originals 215 assalariats en els trimestres anteriors a aquesta davallada.

l'any. Malgrat no ser una ciutat turística, a la ciutat Mataró, l'arribada de l'estiu hi té un impacte favorable en el creixement de l'ocupació, si bé aquest impacte és menor que a la resta de la comarca, on el turisme és una peça important en l'estructura econòmica comarcal.

**Baix creixement d'assalariats a Mataró en el darrer any**

L'anàlisi interanual, principalment dels assalariats, ens dóna una visió de la situació econòmica de la ciutat, ja que com s'ha pogut veure en l'apartat referent a Espanya existeix una elevada correlació entre creixement del PIB i el creixement d'afiliats amb alta laboral. Així, Mataró porta registrant creixements interanuals inferiors a l'1% des del primer trimestre de 2002 -fins i tot en algun trimestre ha registrat creixements negatius, com per exemple a finals del 2002, en què el nombre d'assalariats es va reduir un 0,73%-. En el primer trimestre de 2003 el creixement ha estat inferior a l'1% (0,76%). Amb aquests creixements, Mataró continua patint la desacceleració econòmica que de forma generalitzada està afectant actualment el conjunt de països desenvolupats. Els creixements d'empreses i de treballadors per compte propi refermen la tendència marcada per la dels assalariats. El nombre d'empreses a finals del 2002 ha crescut un 0,5% i en el primer trimestre de 2003, un 0,7%. En el cas dels treballadors autònoms els creixements han estat també força discrets: el 0,9% a finals del 2002 i el 0,8% en el primer trimestre de 2003.

**TAULA 19. Evolució del nombre d'autònoms, assalariats i empreses a Mataró. 2002-2003**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	8.632	8.666	8.643	8.669	8.702
Assalariats	31.263	31.790	30.834	30.752	31.283
Empreses	4.011	4.043	3.931	3.994	4.038
Ass. / Empr.	7,79	7,86	7,84	7,75	7,75
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1,48%	0,92%	0,93%	0,93%	0,81%
Assalariats	-0,60%	0,51%	0,10%	-0,74%	0,76%
Empreses	0,43%	-0,74%	-0,48%	0,48%	0,67%
Ass. / Empr.	-1,02%	1,25%	0,58%	-1,21%	-0,61%

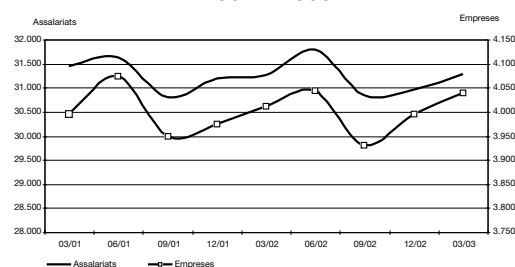
**TAULA 20. Evolució del nombre d'autònoms, assalariats i empreses a Catalunya. 2002-2003**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	491.745	497.661	498.241	497.661	498.241
Assalariats	2.320.342	2.367.317	2.351.176	2.347.764	2.384.382
Empreses	251.941	256.779	253.083	254.067	256.059
Ass. / Empr.	9,21	9,22	9,29	9,24	9,31
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1,48%	1,61%	1,77%	2,47%	1,32%
Assalariats	2,08%	1,50%	2,60%	2,77%	2,76%
Empreses	1,75%	1,51%	1,71%	2,63%	1,63%
Ass. / Empr.	0,33%	-0,02%	0,87%	0,13%	1,11%

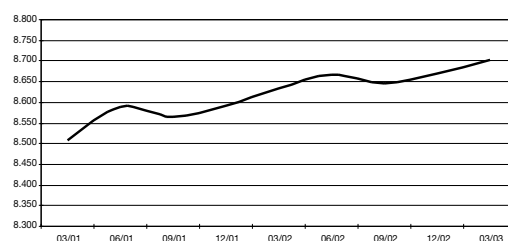
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

El creixement del nombre d'assalariats a Mataró ha estat menor que el de les empreses, fet que es tradueix en un descens de la grandària mitjana de les empreses mataronines. Així, a Mataró cada empresa té de mitjana 7,75 assalariats, i continua per sota de la mitjana catalana, que se situa en els 9,3.

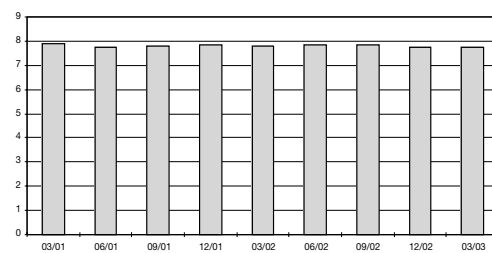
**GRÀFIC 34. Empreses i assalariats. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 35. Autònoms. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 36. Assalariats per empresa. Mataró. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**Catalunya té més de 2,38 milions d'assalariats i prop de mig milió d'autònoms** A Catalunya el nombre d'assalariats ja fa un any que està situat per sobre dels 2,3 milions. En el primer trimestre de 2003 se n'han registrat 2.384.382. Pel que fa a les empreses, n'hi ha 256.059, i prop de mig milió de treballadors autònoms -

exactament 498.241-. La sèrie històrica de les tres variables (assalariats, empreses i autònoms) ens mostra el pes del sector turístic a Catalunya, malgrat la tradició de base industrial de l'economia catalana. En les tres variables s'observa com els valors més elevats s'aconsegueixen en el segon trimestre de l'any, coincidint amb la temporada d'estiu.

Com ja s'ha fet anteriorment amb Mataró, l'anàlisi de la variació interanual dels assalariats a Catalunya pot ser una bona mostra de la situació econòmica en què es troba Catalunya. Així, des del 2001, a Catalunya, el PIB hi registra trimestralment creixements entre el 2% i el 2,5%, mentre que durant el mateix interval de temps el creixement d'assalariats s'ha situat entre el 2% i el 2,8%. Aquests creixements resten lluny dels registrats en l'època d'expansió econòmica, quan el PIB a Catalunya creixia per sobre del 4% i el nombre d'assalariats d'un any a l'altre creixia per sobre del 6%.

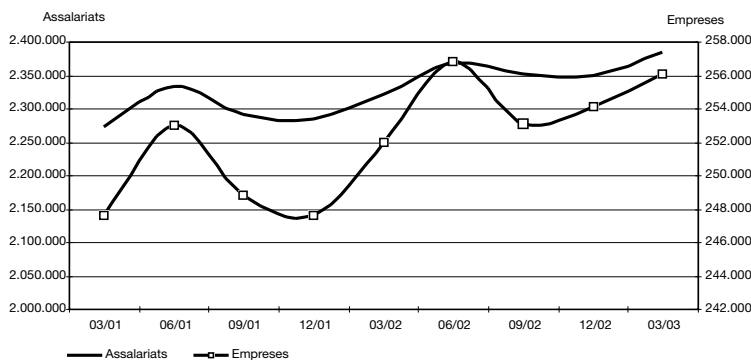
Comparant Mataró i Catalunya, sembla evident que la desacceleració econòmica ha afectat més intensament a Mataró. Com pot observar-se en el gràfic 38, el ritme de creixement de

Catalunya és superior al de Mataró a partir del tercer trimestre de 2001. De fet, a Mataró, durant alguns trimestres s'hi han registrat valors de creixement negatius, mentre que això no ha succeït en el conjunt de Catalunya. Amb les expectatives de creixement moderat per als propers mesos del PIB català, cal esperar que el ritme de creixement d'assalariats es mantingui en uns nivells similars als registrats en els darrers trimestres. En aquest sentit, les expectatives per a Mataró apuntarien igualment cap a creixements força moderats. **GRÀFICS 37 I 38.**

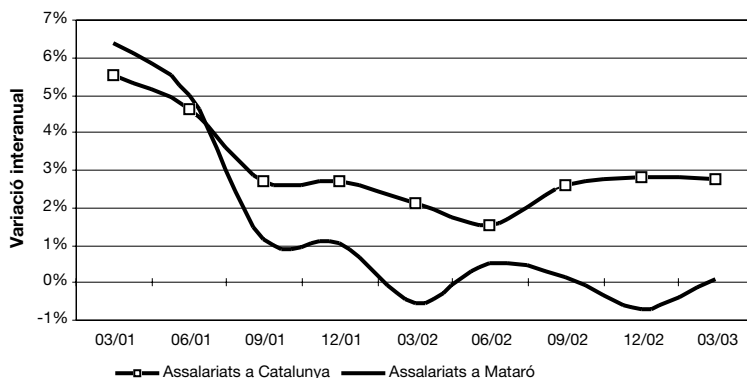
Entre els mesos de març de 2002 i de 2003 l'estructura empresarial de Mataró ha canviat d'una forma més accentuada que en trimestres precedents. El canvi que s'observa en aquest darrer any és un increment d'assalariats en les empreses de grandària mitjana –d'entre 11 i 100 assalariats–, ja que han passat de concentrar el 38,9% dels assalariats a tenir-ne el 41,9%. Tant les micro-empreses (10 o menys assalariats) com les grans empreses (més de 100 assalariats) han perdut pes en la composició empresarial de la ciutat. Així, les empreses més petites han perdut un punt percentual en els darrers dotze mesos, i representen el 31,5% dels assalariats de Mataró. En les grans empreses la pèrdua de representativitat ha estat de 1,8 punts percentuals i concentren el 26,6% dels assalariats que treballen a Mataró.

Les empreses també han registrat un canvi en l'estructura empresarial mataronina, que en el darrer any ha registrat una major concentració en les de dimensió mitjana (entre 11 i 100

**GRÀFIC 37. Empreses i assalariats. Catalunya. 2000 - 2002**



**GRÀFIC 38. Evolució de l'increment dels assalariats. Mataró i Catalunya. 2000 - 2002**



assalariats). Aquest tram ha passat de representar el 12% de les empreses a representar-ne el 13,2%. A l'igual que amb els assalariats, tant les microempreses com les grans empreses han perdut representativitat dins de l'estructura empresarial de la ciutat.

A Catalunya, el canvi en l'estructura empresarial ha estat de menor magnitud. El pes dels assalariats en les microempreses i en les empreses de grandària mitjana s'ha reduït, essent les grans empreses les que han guanyat representativitat molt lleugerament (0,4 punts percentuals). Així, el 36,8% dels assalariats de Catalunya en el primer trimestre de 2003 treballen en grans empreses.

**TAULA 21. Estructura empresarial (mínim 1 assalariat) de Mataró. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003**

03/2002	Total	D'1 a 5	6 a 10	11 a 25	26 a 50	51 a 100	101 a 250	251 a 500	>500
Assalariats	31.048	6.150	4.009	5.271	4.073	2.738	2.919	1.700	4.188
Perc. / total	100%	19,81%	12,91%	16,98%	13,12%	8,82%	9,40%	5,48%	13,49%
Empreses	4.011	2.979	520	323	118	41	20	5	5
Perc. / total	100%	74,27%	12,96%	8,05%	2,94%	1,02%	0,50%	0,12%	0,12%
03/2003	Total	D'1 a 5	6 a 10	11 a 25	26 a 50	51 a 100	101 a 250	251 a 500	>500
Assalariats	31.283	6.230	3.621	5.713	4.118	3.296	2.555	930	4.820
Perc. / total	100%	19,91%	11,57%	18,26%	13,16%	10,54%	8,17%	2,97%	15,41%
Empreses	4.038	2.995	487	363	120	48	16	3	6
Perc. / total	100%	74,17%	12,06%	8,99%	2,97%	1,19%	0,40%	0,07%	0,15%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

## El Maresme

**Els assalariats al Maresme creixen poc més d'un 1%** La sèrie d'assalariats de la comarca del Maresme segueix una dinàmica molt semblant a la del conjunt de Catalunya. Tant a Catalunya com al Maresme, el turisme és un sector econòmic rellevant, tal i com ho indiquen les puntes d'assalariats i d'empreses que es registren en el segon trimestre de l'any. Un cop superada la punta dels mesos estiuencs, tant el nombre d'assalariats com el d'empreses cau als seus valors mínims en el darrer trimestre de l'any, per recuperar-se en el primer trimestre de l'any.

**TAULA 22. Evolució del nombre d'autònoms, assalariats i empreses al Maresme. 2002-2003**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	31.114	31.749	31.817	31.806	32.073
Assalariats	81.125	85.875	83.493	80.175	81.961
Empreses	12.055	12.542	12.303	12.197	12.251
Ass. / Empr.	6,73	6,85	6,79	6,59	6,69
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	3,14%	3,28%	3,05%	3,75%	3,08%
Assalariats	3,91%	2,79%	3,06%	3,42%	1,30%
Empreses	1,46%	1,08%	1,74%	2,99%	1,63%
Ass. / Empr.	2,42%	1,69%	1,30%	0,41%	-0,59%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

Quant als treballadors per compte propi, aquests segueixen un comportament lleugerament diferent al dels assalariats i al de les empreses. La sèrie de treballadors autònoms registra el seu valor màxim en el tercer trimestre de l'any, per tornar a reduir-se en el quart trimestre. **TAULA 22.**

Pel que fa a la sèrie d'assalariats, l'anàlisi de la variació interanual pot aportar una visió aproximada de l'evolució de l'activitat de la comarca. Si bé en el primer trimestre de 2003 el nombre d'assalariats ha crescut un 1,3%<sup>28</sup>, en els cinc trimestres precedents el creixement dels assalariats se situa en valors que oscil·len entre el 2,5% i 4%. Aquests creixements superen àmpliament els registrats a Mataró, i fins i tot el registrats a Catalunya.

Pel que fa a les empreses, la variació interanual ha estat més moderada, i a finals de 2002 s'hi registra un creixement del 2,9%, mentre que durant el primer trimestre de 2003 el nombre d'empreses havia crescut un 1,6%. Val a dir, però, que aquests augments han estat similars als obtinguts per a tot Catalunya -i que tal i com passava amb els assalariats, se situen per sobre dels creixements de Mataró.

En els treballadors per compte propi es manté un ritme de creixement elevat, per sobre del 3%. El 3,7% a finals de 2002 i el 3,1% en el primer trimestre de 2003 són uns valors superiors als recollits tant a Mataró com a Catalunya. **GRÀFICS 39, 40 i 41.**

L'estructura empresarial del Maresme ha seguit una dinàmica molt semblant a la de Mataró. Així, tant les grans empreses com les microempreses

<sup>28</sup> A l'igual que hem fet amb Mataró, en la sèrie d'assalariats del Maresme també hem descomptat 215 assalariats en els valors anteriors al primer trimestre de 2003. Aquest descompte ve motivat per una davallada sobtada d'assalariats en el sector 602 a Mataró, atribuïble a una reassignació administrativa d'assalariats a una altra ciutat.

maresmenques han perdut representativitat en el darrer any en benefici de les empreses de grandària mitjana, que han guanyat 0,3 punts percentuals en els darrers dotze mesos. El 44,3% dels assalariats del Maresme treballen en empreses que tenen entre 11 i 100 assalariats. Les dades d'empreses recullen el mateix comportament que en el cas dels assalariats: pèrdua de pes en les petites i grans empreses, i guany en les de grandària mitjana.

**TAULA 23. Estructura empresarial (mínim 1 assalariat) al Maresme. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003**

	03/2002	Total	D'1 a 5	6 a 10	11 a 25	26 a 50	51 a 100	101 a 250	251 a 500	>500
Assalariats	80.910	18.108	11.296	15.730	12.630	7.227	6.412	3.687	5.820	
Perc. / total	100%	22,38%	13,96%	19,44%	15,61%	8,93%	7,92%	4,56%	7,19%	
Empreses	12.055	9.076	1.483	961	365	109	43	11	7	
Perc. / total	100%	75,29%	12,30%	7,97%	3,03%	0,90%	0,36%	0,09%	0,06%	
	03/2003	Total	D'1 a 5	6 a 10	11 a 25	26 a 50	51 a 100	101 a 250	251 a 500	>500
Assalariats	81.961	18.478	11.189	16.328	12.452	7.494	6.296	3.134	6.590	
Perc. / total	100%	22,54%	13,65%	19,92%	15,19%	9,14%	7,68%	3,82%	8,04%	
Empreses	12.251	9.210	1.489	1.017	365	111	42	9	8	
Perc. / total	100%	75,18%	12,15%	8,30%	2,98%	0,91%	0,34%	0,07%	0,07%	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

## Evolució sectorial a Mataró

### Tendència a la diversificació en l'ocupació a Mataró

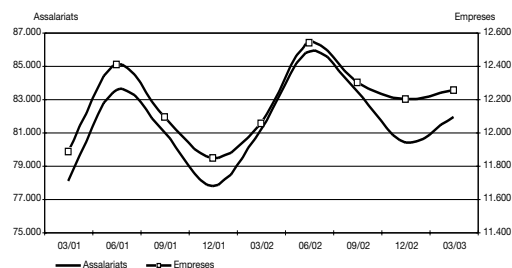
Pràcticament, un de cada dos assalariats de Mataró (48,6%) treballa en la indústria manufacturera (29,8%) o bé treballa en el sector del comerç i reparacions (18,7%). Tot i que la concentració d'assalariats en aquests dos sectors és elevada, s'hi està produint un retrocés, ja que fa dotze mesos aquests mateixos subsectors acumulaven el 49,6% dels assalariats i, dos anys enrere, el percentatge era del 50,9%. Tots dos subsectors principals de la ciutat han experimentat una davallada que suggereix una progressiva diversificació de l'economia de la ciutat. Entre els subsectors que han

**TAULA 24. Nombre d'empreses i assalariats segons subsectors. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003**

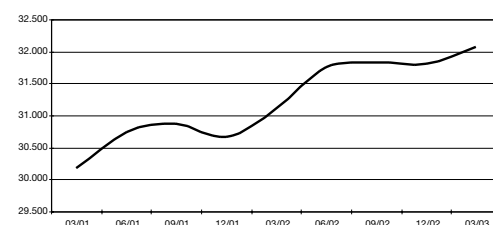
Sector	març-2002		juny-2002		setembre-2002		desembre-2002		març-2003	
	Ass. Empr.	A/E	Ass. Empr.	A/E	Ass. Empr.	A/E	Ass. Empr.	A/E	Ass. Empr.	A/E
Agricultura i pesca	111	4 26,50	106	4 26,50	103	3 34,33	134	4 33,50	134	4 33,50
Ind extrac., energia i aigua	120	7 17,00	121	7 17,29	123	8 15,38	123	8 15,38	123	8 15,38
Ind. manuf.	9.633	1.148 8,44	9.667	1.133 8,53	9.157	1.082 8,46	9.145	1.071 8,54	9.333	1.094 8,53
Construcció	2.422	504 5,04	2.500	524 4,77	2.419	505 4,79	2.381	521 4,57	2.549	519 4,91
Comerç i reparacions	5.869	1.090 5,49	5.694	1.098 5,19	5.511	1.065 5,17	5.781	1.083 5,34	5.863	1.084 5,41
Hoteleria	983	243 4,02	1.019	251 4,06	969	244 3,97	954	246 3,88	966	247 3,91
Transp. i comunic.	834	107 8,34	858	102 8,41	829	96 8,64	641	102 6,28	650	104 6,25
Mediació financera	909	32 28,13	941	33 28,52	948	33 28,73	917	32 28,66	942	32 29,44
Activ. immob. i serv. empres.	2.582	419 6,00	2.880	427 6,74	3.001	431 6,96	2.456	435 5,65	2.595	446 5,82
Serv. personals i altres	2.243	264 8,58	2.317	269 8,61	2.217	269 8,24	2.301	286 8,05	2.306	289 7,98
Educació	1.506	80 18,50	1.546	81 19,09	1.484	77 19,27	1.616	83 19,47	1.628	85 19,15
Activ. sanit. i serv. socials	4.050	112 35,05	4.140	113 36,64	4.072	117 34,80	4.302	122 35,26	4.194	126 33,29
No consta	1	1 1,00	1	1 1,00	1	1 1,00	1	1 1,00	0	0 0,00
<b>Total Mataró</b>	<b>31.263</b>	<b>4.011 7,85</b>	<b>31.790</b>	<b>4.043 7,86</b>	<b>30.834</b>	<b>3.931 7,84</b>	<b>30.752</b>	<b>3.994 7,70</b>	<b>31.283</b>	<b>4.038 7,75</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

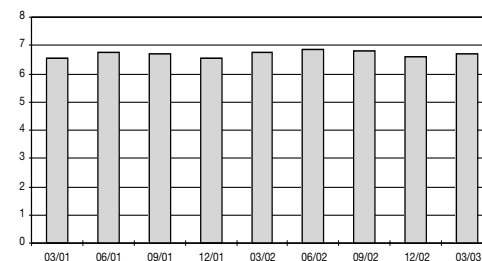
**GRÀFIC 39. Empreses i assalariats. Maresme. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 40. Autònoms. Maresme. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 41. Assalariats per empresa. Maresme. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

augmentat el seu pes en l'estructura econòmica de Mataró trobem el sector relacionat amb les activitats sanitàries i els serveis socials, que ha vist incrementada la seva representació en el darrer any, i ha passat del 12,9% al 13,4%. La construcció i l'educació han estat els altres subsectors que han registrat un increment de la seva representativitat. La construcció ja té treballant més del 8% dels assalariats de Mataró, i l'educació supera el 5%. **TAULA 24.**

La indústria manufacturera i el comerç i reparacions també són els dos sub-



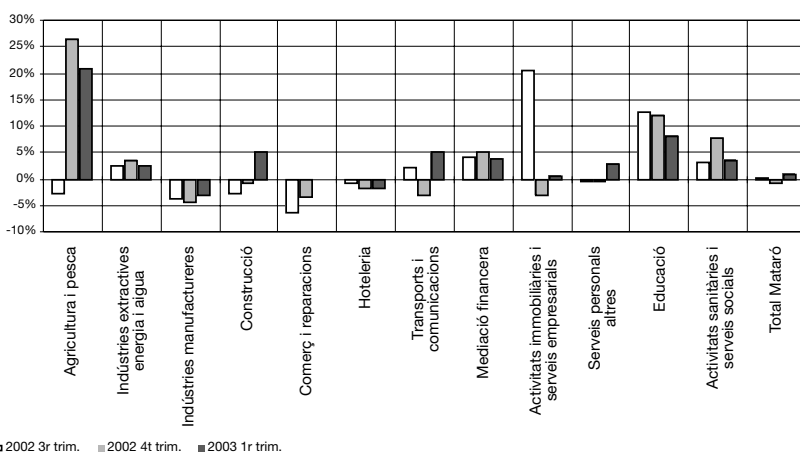
**TAULA 25. Nombre d'autònoms segons subsectors. Mataró. 2002 - 1r trim. 2003**

Sector	març-2002		juny-2002		setembre-2002		desembre-2002		març-2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Agricultura i pesca	73	0,85%	70	0,81%	69	0,80%	71	0,82%	71	0,82%
Ind extrac., energia i aigua	2	0,02%	2	0,02%	2	0,02%	2	0,02%	2	0,02%
Ind. manuf.	2.192	25,39%	2.189	25,26%	2.157	24,96%	2.128	24,55%	2.124	24,41%
Construcció	1.237	14,33%	1.255	14,48%	1.281	14,82%	1.332	15,37%	1.360	15,63%
Comerç i reparacions	2.516	29,15%	2.516	29,03%	2.501	28,94%	2.496	28,79%	2.479	28,49%
Hoteleria	686	7,95%	689	7,95%	686	7,94%	668	7,71%	665	7,64%
Transp. i comunic.	558	6,46%	557	6,43%	550	6,36%	550	6,34%	549	6,31%
Mediació financera	92	1,07%	92	1,06%	93	1,08%	93	1,07%	95	1,09%
Activ. immob. i serv. empres.	561	6,50%	580	6,69%	585	6,77%	600	6,92%	614	7,06%
Serv. personals i altres	499	5,78%	498	5,75%	501	5,80%	505	5,83%	519	5,96%
Educació	99	1,15%	99	1,14%	95	1,10%	100	1,15%	100	1,15%
Activ. sanit. i serv. socials	101	1,17%	103	1,19%	107	1,24%	108	1,25%	109	1,25%
No consta	16	0,19%	16	0,18%	16	0,19%	16	0,18%	15	0,17%
<b>Total Mataró</b>	<b>8.632</b>	<b>100,0%</b>	<b>8.666</b>	<b>100,0%</b>	<b>8.643</b>	<b>100,0%</b>	<b>8.669</b>	<b>100,0%</b>	<b>8.702</b>	<b>100,0%</b>

**TAULA 26. Evolució del pes dels assalariats i de les empreses segons subsectors. Mataró. 2002 - 1r trim. 2003**

Sector	març-2002		juny-2002		setembre-2002		desembre-2002		març-2003	
	Ass.	Empr.	Ass.	Empr.	Ass.	Empr.	Ass.	Empr.	Ass.	Empr.
Agricultura i pesca	0,36%	0,10%	0,33%	0,10%	0,33%	0,08%	0,44%	0,10%	0,43%	0,10%
Ind extrac., energia i aigua	0,38%	0,17%	0,38%	0,17%	0,40%	0,20%	0,40%	0,20%	0,39%	0,20%
Ind. manuf.	30,81%	28,62%	30,41%	28,02%	29,70%	27,52%	29,74%	26,82%	29,83%	27,09%
Construcció	7,75%	12,57%	7,86%	12,96%	7,85%	12,85%	7,74%	13,04%	8,15%	12,85%
Comerç i reparacions	18,77%	27,18%	17,91%	27,16%	17,87%	27,09%	18,80%	27,12%	18,74%	26,84%
Hoteleria	3,14%	6,06%	3,21%	6,21%	3,14%	6,21%	3,10%	6,16%	3,09%	6,12%
Transp. i comunic.	2,67%	2,67%	2,70%	2,52%	2,69%	2,44%	2,08%	2,55%	2,08%	2,58%
Mediació financera	2,91%	0,80%	2,96%	0,82%	3,07%	0,84%	2,98%	0,80%	3,01%	0,79%
Activ. immob. i serv. empres.	8,26%	10,45%	9,06%	10,56%	9,73%	10,96%	7,99%	10,89%	8,30%	11,05%
Serv. personals i altres	7,17%	6,58%	7,29%	6,65%	7,19%	6,84%	7,48%	7,16%	7,37%	7,16%
Educació	4,82%	1,99%	4,86%	2,00%	4,81%	1,96%	5,25%	2,08%	5,20%	2,11%
Activ. sanit. i serv. socials	12,95%	2,79%	13,02%	2,79%	13,21%	2,98%	13,99%	3,05%	13,41%	3,12%
No consta	0,00%	0,02%	0,00%	0,02%	0,00%	0,03%	0,00%	0,03%	0,00%	0,00%
<b>Total Mataró</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**GRÀFIC 42. Increment del nombre de treballadors assalariats respecte del mateix trimestre de l'any anterior. Mataró (paràgrafs CCAE 93). 2002 - 1r trim. 2003**

■ 2002 3r trim. ■ 2002 4t trim. ■ 2003 1r trim.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

sectors principals pel que fa al nombre de treballadors per compte propi. Conjuntament representen el 52,9% dels autònoms de la ciutat: el 24,4% en el subsector de la indústria manufacturera i el 28,5% en el comerç. Tanmateix, un any abans, aquests mateixos sectors representaven el 54,6% dels autònoms. El sector amb una evolució més favorable ha estat la construcció, que ha passat de representar el 14,3%, a representar-ne el 15,6%. En segon lloc, trobem el sector relacionat amb les activitats immobiliàries i els serveis a les empreses, que ha passat de representar el 6,5%, a representar-ne el 7,1%. TAULES 25 I 26.

La variació interanual ens permet analitzar la incidència dels diferents subsectors en la situació econòmica de la ciutat. Així, per exemple, bona part dels subsectors relacionats amb els serveis registren creixements positius en els darrers tres trimestres, si bé aquests creixements mostren una tendència a l'al·lentiment. Dins del sector serveis, només el subsector de l'hoteleria registra un creixement negatiu (-1,7%) durant el primer trimestre de 2003. En els dos subsectors industrials, extractives i manufactureres, s'hi registren creixements contraris. Així, el nombre d'assalariats de la indústria extractiva va creixent en els tres darrers trimestres en uns valors que oscil·len entre el 2,5% i el 3,5%. Per contra, els creixements de la indústria manufacturera són negatius, en uns valors entre el 3% i el 4,5%. Pel que fa a la construcció, destaca l'increment assolit a finals del primer trimestre de 2003, ja que el nombre d'assalariats d'aquest sector ha augmentat un 5,2% respecte d'un any abans. Feia un any i mig que el sector de la construcció no registrava un creixement positiu en la seva variació interanual. GRÀFIC 42.

Per tal d'aprofundir una mica més en les variacions quant al nombre d'assalariats a Mataró, pot resultar interessant de descompondre la variació de l'afiliació en subsectors i comparar-ho amb l'evolució que han tingut els mateixos sectors a la província de Barcelona. El primer que podem dir és que el creixement de la província de Barcelona (1,65%) se situa sensiblement per sobre del de Mataró, que ha estat pràcticament nul (0,07%). En els dos subsectors industrials, a la província s'observa com perden assalariats, mentre que a Mataró només el subsector manufacturer en perd, tot i que la davallada de 300 assalariats en els darrers trimestres suposa una pèrdua del 3,1% en el pes del sector respecte del total d'ocupació. En la construcció, Mataró presenta la mateixa dinàmica que la província, amb un guany d'assalariats per sobre del 5%. Mataró ha perdut assalariats en dos dels vuit subsectors que conformen la branca de serveis, si bé han estat valors minsos: 17 assalariats menys en l'hoteleria, i 6 menys en el comerç. Cal destacar, però, que a la província cap subsector de la branca de serveis ha vist disminuir el nombre d'assalariats. **TAULA 27.**

Amb l'anàlisi dels sectors a dos dígit de la CCAE-93, entre els cinc que més creixen hi ha el comerç a l'engròs, amb 164 assalariats més que fa un any, i les activitats sanitàries i veterinàries, amb 144 assa-

lariats més. El sector amb un increment relatiu més important és el sector dedicat a les activitats immobiliàries, que en un any ha crescut un 20,7%. Pel que fa als sectors amb una major pèrdua d'assalariats, hi destaquen la indústria tèxtil i de la confecció, amb 208 assalariats menys, així com el comerç al detall, amb 189 assalariats menys, i la indústria química, amb 105 menys. En termes relatius, la pèrdues més acusades han estat les de la indústria química, amb una pèrdua del 16,25% dels assalariats, i les de la indústria alimentària, amb una pèrdua del 9,3%. D'aquesta manera, sembla que els efectes de l'atonía del consum en l'activitat sectorial de la ciutat es confirmen. **TAULA 28.**

**TAULA 28.**

## Evolució sectorial al Maresme

**TAULA 27. Variació en l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per paràgrafs. Mataró i província de Barcelona. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003**

	Variació global d'afiliats	Taxa de variació a Mataró	Taxa de variació a la província de Barcelona
Agricultura i pesca	23	20,72%	5,70%
Ind. extractiva, energia i aigua	3	2,50%	-5,33%
Indústria manufacturera	-300	-3,11%	-1,66%
Construcció	127	5,24%	5,42%
Comerç i reparacions	-6	-0,10%	0,23%
Hoteleria	-17	-1,73%	1,07%
Transport i comunicacions	31	5,01%	0,73%
Mediació financera	33	3,63%	0,42%
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	13	0,50%	4,68%
Serveis personals i altres	63	2,81%	4,74%
Educació	122	8,10%	1,42%
Activitats sanitàries i serveis socials	144	3,56%	4,94%
<b>Total</b>	<b>236</b>	<b>0,76%</b>	<b>1,65%</b>

**TAULA 28. Relació de subsectors amb major guany i pèrdua de treballadors assalariats. Mataró. 2002 - 2003**

Sectors amb major guany	CCAE	març-2002	març-2003	Incr. %	Var.
Activitats immobiliàries	70	265	320	20,75%	55
Comerç a l'engròs	51	1.997	2.161	8,21%	164
Educació i investigació i desenvolupament	80 i 73	1.549	1.663	7,36%	114
Construcció	45	2.422	2.549	5,24%	127
Activitats sanitàries i veterinàries	85	4.050	4.194	3,56%	144
Sectors amb major pèrdua	CCAE	març-2002	març-2003	Incr. %	Var.
Indústria química	24	646	541	-16,25%	-105
Indústria alimentària	15	252	229	-9,13%	-23
Comerç al detall	52	3.085	2.896	-6,13%	-189
Indústria tèxtil i de la confecció	17 i 18	6.527	6.319	-3,19%	-208
Altres activitats empresarials	74	2.139	2.100	-1,82%	-39

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

La ciutat de Mataró representa més del 38% dels assalariats que hi ha treballant al Maresme. Aquest important pes de Mataró dins l'economia comarcal suposa que els principals subsectors del Maresme coincideixen amb els de Mataró. El 46,8% dels assalariats de la comarca treballen en els subsectors de la indústria manufacturera i del comerç, dos punts percentuals per sota del que representen a Mataró. El diferencial entre l'estructura econòmica de la comarca i la seva capital s'observa en la construcció i l'hoteleria, subsectors que al Maresme tenen un pes més rellevant que no pas a Mataró, atesa la importància del turisme i la construcció de segones residències en l'economia comarcal. Així, el 12% dels assalariats a la comarca treballen en la construcció, mentre que a Mataró ho fan el 8,1%. En el subsector de l'hoteleria, al Maresme hi

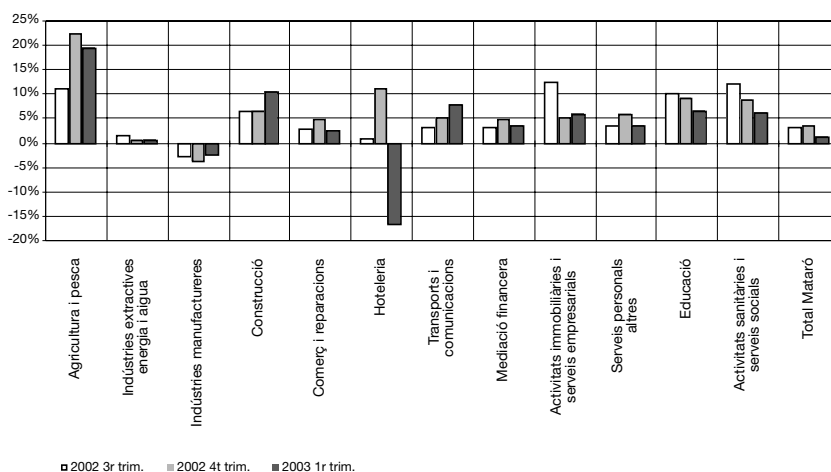
**TAULA 29. Nombre d'empreses i assalariats segons subsectors. Maresme. 2002 - 1r trim. 2003**

Sector	març-2002			juny-2002			setembre-2002			desembre-2002			març-2003		
	Ass.	Empr.	A/E	Ass.	Empr.	A/E	Ass.	Empr.	A/E	Ass.	Empr.	A/E	Ass.	Empr.	A/E
Agricultura i pesca	260	53	4,91	269	55	4,89	267	55	4,85	300	56	5,36	310	53	5,85
Ind. extrac., energia i aigua	208	22	9,45	207	23	9,00	210	24	8,75	209	23	9,09	209	23	9,09
Ind. manuf.	24.175	2.500	9,67	24.268	2.486	9,76	23.465	2.399	9,78	23.200	2.377	9,76	23.567	2.391	9,86
Construcció	8.891	1.826	4,87	9.166	1.888	4,85	8.967	1.846	4,86	8.979	1.871	4,80	9.809	1.890	5,19
Comerç i reparacions	14.400	3.172	4,54	15.005	3.342	4,49	14.750	3.281	4,50	14.914	3.243	4,60	14.759	3.212	4,59
Hoteleria	6.620	1.040	6,37	9.162	1.230	7,45	8.430	1.194	7,06	5.178	1.030	5,03	5.525	1.047	5,28
Transp. i comunic.	1.959	386	5,08	2.147	391	5,49	2.097	381	5,50	1.791	388	5,17	1.878	392	4,79
Mediació financera	998	80	12,48	1.031	81	12,73	1.042	84	12,40	1.003	82	12,23	1.033	84	12,30
Activ. immob. i serv. empres.	5.547	1.241	4,47	6.036	1.290	4,68	6.065	1.274	4,76	5.586	1.303	4,29	5.877	1.330	4,42
Serv. personals i altres	7.353	1.155	6,37	7.713	1.182	6,53	7.528	1.192	6,32	7.649	1.218	6,28	7.616	1.212	6,28
Educació	3.610	265	13,82	3.505	260	13,48	3.417	247	13,83	3.807	270	14,10	3.842	279	13,77
Activ. sanit. i serv. socials	7.097	310	22,89	7.358	309	23,81	7.249	321	22,58	7.552	331	22,82	7.529	334	22,54
No consta	7	5	1,40	8	5	1,60	6	5	1,20	7	5	1,40	7	4	1,75
<b>Total Maresme</b>	<b>81.125</b>	<b>12.055</b>	<b>6,73</b>	<b>85.875</b>	<b>12.542</b>	<b>6,85</b>	<b>83.493</b>	<b>12.303</b>	<b>6,79</b>	<b>80.175</b>	<b>12.197</b>	<b>6,59</b>	<b>81.961</b>	<b>12.251</b>	<b>6,69</b>

**TAULA 30. Nombre d'autònoms segons subsectors. Maresme. 2002 - 1r trim. 2003**

Sector	març-2002		juny-2002		setembre-2002		desembre-2002		març-2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Agricultura i pesca	475	1,53%	479	1,51%	486	1,53%	491	1,54%	499	1,56%
Ind. extrac., energia i aigua	15	0,05%	15	0,05%	15	0,05%	15	0,05%	14	0,04%
Ind. manuf.	5.225	16,79%	5.249	16,53%	5.194	16,32%	5.166	16,24%	5.146	16,04%
Construcció	4.641	14,92%	4.712	14,84%	4.742	14,90%	4.856	15,27%	4.965	15,48%
Comerç i reparacions	9.781	31,44%	10.006	31,52%	9.996	31,42%	9.940	31,25%	9.959	31,05%
Hoteleria	2.669	8,58%	2.845	8,96%	2.888	9,08%	2.693	8,47%	2.689	8,38%
Transp. i comunic.	1.889	6,07%	1.914	6,03%	1.929	6,06%	1.932	6,07%	1.929	6,01%
Mediació financera	415	1,33%	415	1,31%	412	1,29%	420	1,32%	426	1,33%
Activ. immob. i serv. empres.	2.779	8,93%	2.860	9,01%	2.901	9,12%	2.971	9,34%	3.091	9,64%
Serv. personals i altres	2.232	7,17%	2.244	7,07%	2.250	7,07%	2.282	7,11%	2.275	7,09%
Educació	418	1,34%	419	1,32%	404	1,27%	434	1,36%	441	1,37%
Activ. sanit. i serv. socials	526	1,69%	542	1,71%	551	1,73%	575	1,81%	591	1,84%
No consta	49	0,16%	49	0,15%	49	0,15%	51	0,16%	48	0,15%
<b>Total Maresme</b>	<b>31.114</b>	<b>100%</b>	<b>31.749</b>	<b>100%</b>	<b>31.817</b>	<b>100%</b>	<b>31.806</b>	<b>100%</b>	<b>32.073</b>	<b>100%</b>

**GRÀFIC 43. Increment del nombre de treballadors assalariats respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Maresme (paràgraf CCAE93). 2002 - 1r trim. 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

ha treballant el 6,7% dels assalariats, mentre que a Mataró la taxa no arriba al 3,1%. Pel que fa al sector manufacturer maresmenc, a l'igual que el mataroní, aquest també està perdent pes específic -un punt percentual en el darrer any-, i en el primer trimestre de

2003 té a les seves llistes el 28,75% dels assalariats del Maresme. També en la sèrie de treballadors autònoms, el subsector manufacturer perd representativitat, si bé no ha fet d'una forma tan marcada: en els darrers dotze mesos ha perdut 0,75 punts percentuals. **TAULES 29 i 30.**

**Les manufactures porten set trimestres consecutius amb creixements negatius** En l'anàlisi de la variació interanual es registren taxes de creixement negatives en dos dels tretze

subsectors analitzats. El descens més rellevant ha estat en el sector de l'hoteleria, amb un 16,5% menys d'assalariats respecte de l'any anterior. Aquesta davallada pot servir com a indicador per no preveure que la temporada turística per al 2003 sigui tant bona com la de l'any anterior. El segon subsector amb pèrdua d'assalariats ha estat el manufacturer, que en dotze mesos ha perdut el 2,5% d'assalariats i és el setè trimestre consecutiu amb variacions interanuals negatives. De la banda dels creixements positius, cal destacar-ne el de la construcció -sembla que el sector torna a revitalitzar-se-: en el darrer any ha crescut un 10,3% i s'apropa als 10.000 assalariats a la comarca. **GRÀFIC 43.**

Pel que fa als sectors amb un major guany d'assalariats, hi destaca la construcció, amb 918 assalariats més que l'any anterior, un creixement relatiu del 10,3%. Darrere la construcció trobem el comerç a l'engròs, les activitats sanitàries i l'educació, tots tres amb

**TAULA 31. Relació de subsectors amb major guany i pèrdua de treballadors assalariats. Maresme. 2002 - 2003**

Sectors amb major guany	CCAE	març-2002	març-2003	Incr.%	Var.
Construcció	45	8.891	9.809	10,33%	918
Comerç a l'engròs	51	5.273	5.622	6,62%	349
Activitats sanitàries i veterinàries	85	7.097	7.529	6,09%	432
Educació i investigació i desenvolupament	80 i 73	3.660	3.883	6,09%	223
Administració pública	75	3.641	3.813	4,72%	172
Sectors amb major pèrdua	CCAE	març-2002	març-2003	Incr.%	Var.
Hoteleria	55	6.620	5.525	-16,54%	-1.095
Indústria química	24	1.781	1.667	-6,40%	-114
Activitats recreatives, culturals i esportives	92	1.260	1.203	-4,52%	-57
Indústria tèxtil i de la confecció	17 i 18	13.190	12.697	-3,74%	-493
Comerç al detall	52	7.301	7.160	-1,93%	-141

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

creixements molt semblants, amb valors d'entre 6% i el 7%. Al Maresme, entre els sectors amb una major pèrdua de treballadors assalariats hi trobem, en primer lloc, el sector hotelier, que en un any ha perdut 1.095 assalariats, un 16,5% menys que un any abans; en segon lloc, hi ha la indústria química, amb un 6,4% menys d'assalariats, seguit per les activitats recreatives, culturals i esportives, amb un 4,5% menys. Finalment, en quarta posició hi ha la indústria tèxtil i de la confecció, amb un 3,7% menys d'assalariats. **TAULA 31.**

## Anàlisi Shift-Share (Mataró respecte de la província de Barcelona)

La descomposició per factors del creixement d'assalariats a la ciutat comparat amb el creixement d'un àmbit superior ens permet analitzar les causes d'aquest creixement. Els tres factors en què es pot destriar el creixement són, en primer lloc, la Dinàmica Global (DG), que analitza quina part del creixement de Mataró és conseqüència del creixement que es produeix en l'àmbit territorial al qual pertany, la província de Barcelona. El segon component seria el de la Dinàmica Pròpia (DP), que analitza quina part del creixement de Mataró és atribuïble a la diferència de comportament dels sectors de Mataró comparats amb els respectius sectors de la província (alguns autors anomenen aquest efecte el component de competitivitat). Finalment, el darrer component de l'anàlisi shift-share és l'Estructura Productiva (EP), que analitza quina part del creixement de Mataró és conseqüència de l'estructura productiva de Mataró.

En la següent taula, s'hi presenta l'evolució dels tres components de l'anàlisi shift-share entre el primer trimestre de 2002 i 2003. La generació d'assalariats per part de l'economia mataronina no presenta un perfil clar, amb oscil·lacions positives i negatives d'un trimestre a l'altre. La Dinàmica Global i la Dinàmica Pròpia són les dues components que afavoreixen el creixement, amb 511 i 23 assalariats de més. L'Estructura Productiva (-299) és el component que frena que l'augment dels assalariats sigui més elevat.

**TAULA 32. Anàlisi Shift-Share. Mataró / província de Barcelona. 2002 - 2003**

Anàlisi Shift-Share	DG	DP	EP	Total
1r trim. 2002	663	-767	-84	-188
2n trim. 2002	640	-292	-187	161
3r trim. 2002	389	-183	-177	30
4t trim. 2002	358	-413	-174	-229
1r trim. 2003	511	23	-299	235

DG: Dinàmica Global  
DP: Dinàmica Pròpia  
EP: Estructura Productiva

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa d'Observatoris de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona).

Comparant els tres components durant el primer trimestre de 2003 amb els valors que presentaven un any enrere, s'hi observa com l'Estructura Productiva ha augmentat considerablement la seva aportació negativa al creixement d'assalariats de Mataró. Pel que fa a la Dinàmica Pròpia, ha aconseguit tenir un creixement positiu en l'augment d'assalariats de Mataró: les xifres del primer trimestre de 2003 (23) se situen molt lluny dels valors negatius que es registren en el primer trimestre de 2002 (-767). La Dinàmica Global és el factor que més està contribuint al minso creixement d'assalariats a la ciutat; no obstant, val a dir que en el primer trimestre de 2003 ho fet en unes xifres menors que les d'un any enrere.

## Terciarització de l'economia

### El pes dels assalariats en els serveis a Mataró s'acosta al de Catalunya

Per a l'anàlisi dels canvis estructurals d'una economia local cal partir d'una perspectiva temporal prou àmplia, alhora que cal disposar de dades comparatives relatives a l'entorn on es troba situada. Així, el nombre d'assalariats en el sector serveis a Catalunya ha augmentat en 5 punts percentuals entre el primer trimestre de 1995 i de 2003; malgrat tot, però, el model econòmic català encara està molt centrat en la indústria<sup>29</sup>. Val a dir que aquest creixement del sector serveis acosta Catalunya als valors de l'Estat espanyol: en el primer trimestre de 2003, el 67,8% dels assalariats espanyols treballen en aquest sector, mentre que a Catalunya s'arriba al 65,7%.

Per la seva banda, Mataró destaca per tenir un grau d'especialització industrial per sobre del de Catalunya. Així, a finals del mes de març de 1995, el 50,7% dels assalariats treballaven en el sector serveis, 10 punts per sota de Catalunya. Vuit anys després, en el primer trimestre de 2003, els serveis representen el 61,2% dels assalariats de Mataró, i es troba a només a 4,5 punts de Catalunya. Així, doncs, sembla que Mataró convergeix cap als nivells de terciarització del conjunt de Catalunya.

Si fem una anàlisi de l'evolució dels grans sectors a Mataró en el darrer any, també s'hi evidencia una pèrdua de pes en els assalariats de la indústria, en benefici de la construcció i dels serveis. En el darrer any aquests dos sectors han crescut 0,4 i 0,5 punts percentuals, respectivament. També a les empreses

s'ha produït el mateix intercanvi de pesos de la indústria cap a la construcció i els serveis. Fixant-nos en els autònoms, les pèrdues d'1 punt percentual en la indústria i de 0,2 punts en els serveis han anat a parar al sector de la construcció, que ja acumula el 15,6% dels autònoms de Mataró.

El Maresme, gràcies a la seva estructura turística, supera a Mataró en el percentatge de treballadors per compte propi (66,7%) i d'empreses (64,4%) que treballen en el sector serveis. En canvi, pel que fa als assalariats, el percentatge del Maresme és inferior al de Mataró.

**TAULA 33. Pes relatiu del nombre d'empreses i assalariats segons sectors a Mataró i al Maresme. 2001 - 2003**

Mataró	març-2002			juny-2002			setembre-2002			desembre-2002			març-2003		
	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.
Sector	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.
Agricultura	0,8%	0,4%	0,1%	0,8%	0,3%	0,1%	0,8%	0,3%	0,1%	0,8%	0,4%	0,1%	0,8%	0,4%	0,1%
Construcció	14,3%	7,7%	12,6%	14,5%	7,9%	13,0%	14,8%	7,8%	12,8%	15,4%	7,7%	13,0%	15,6%	8,1%	12,9%
Indústria	25,4%	31,2%	28,8%	25,3%	30,8%	28,2%	25,0%	30,1%	27,7%	24,6%	29,9%	27,0%	24,4%	30,2%	27,3%
Serveis	59,2%	60,7%	58,5%	59,2%	61,0%	58,7%	59,2%	61,7%	59,3%	59,1%	61,9%	59,8%	59,0%	61,2%	59,8%
No consta	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
Maresme	març-2002			juny-2002			setembre-2002			desembre-2002			març-2003		
Sector	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.	Aut.	Ass.	Empr.
Agricultura	1,5%	0,3%	0,4%	1,5%	0,3%	0,4%	1,5%	0,3%	0,4%	1,5%	0,4%	0,5%	1,6%	0,4%	0,4%
Construcció	14,9%	11,0%	15,1%	14,8%	10,7%	15,1%	14,9%	10,7%	15,0%	15,3%	11,2%	15,3%	15,5%	12,0%	15,4%
Indústria	16,8%	30,1%	20,9%	16,6%	28,5%	20,0%	16,4%	28,4%	19,7%	16,3%	29,1%	19,7%	16,1%	29,0%	19,7%
Serveis	66,6%	58,7%	63,5%	66,9%	60,5%	64,5%	67,0%	60,6%	64,8%	66,7%	59,3%	64,5%	66,7%	58,6%	64,4%
No consta	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

<sup>29</sup> El catedràtic de la UAB, Josep Oliver, ha realitzat una investigació sobre la dinàmica del mercat de treball a Catalunya i les principals regions de la Unió Europea en el període 1995 - 2001. De les regions considerades, en destaquen tres models de creixement de l'ocupació diferenciats que l'autor anomena: model català, model de capitals terciàries i el model industrial. El model català correspon a Catalunya i el País Basc i es caracteritza per tenir un sector industrial important i un destacat creixement de l'ocupació, gràcies a l'espectacular expansió de la construcció.

## Llicències d'activitats<sup>30</sup>

### Es redueix el nombre de llicències d'activitat sol·licitades a Mataró

El nombre de sol·licituds de llicències d'activitat a Mataró durant el 2002 es va situar en 639, 55 menys que en el 2001. En termes relatius, això suposa una davallada del 7,9%. Un cop superat l'impacte de l'obertura del centre comercial Mataró Parc, aquest descens cal atribuir-lo a la conjuntura econòmica del moment. Amb les dades del primer trimestre de 2003, la sèrie de l'acumulat dels darrers dotze mesos se situa en 652, i suposa una taxa del 4,4% menys que les llicències sol·licitades en el mateix interval de temps del 2002.

TAULA 34. Anàlisi de sol·licitud de llicències d'activitat per annexes. 2001 - 2003

	2001		2002		Fins el 1r trim. 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Annex I	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Annex II.1	1	0,1%	4	0,6%	0	0,0%
Annex II.2	95	13,7%	71	11,1%	17	9,4%
Annex III	187	26,9%	175	27,4%	64	35,4%
Annex IV.1	165	23,8%	148	23,2%	33	18,2%
Annex IV.2	246	35,4%	241	37,7%	67	37,0%
<b>Total</b>	<b>694</b>		<b>639</b>		<b>181</b>	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Secció d'Activitats del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró.

En l'anàlisi de les sol·licituds per annexos del primer trimestre de 2003 i comparant-ho amb les dades del mateix trimestre del 2002, s'hi observa un augment en el nombre de sol·licituds del 7,7%. Aquest augment s'ha centrat en l'annex II.2, amb un increment del 21,4%, i, principalment, en l'annex III, que ha passat de 37 a 64 sol·licituds, fet que en termes relatius suposa un increment del 73%. L'important augment de sol·licituds en l'annex III suposa que el 35% de les sol·licituds corresponguin a aquest annex, mentre que en el 2002 van representar el 27%.

### TAULA 35.

Les sol·licituds de l'annex IV, que tenen una lleu incidència en el medi ambient, han estat les que han vist reduir el seu nombre. En l'annex IV.1, respecte del de 2002, en el primer tri-

TAULA 35. Anàlisi de sol·licitud de llicències d'activitats per annexes els tercers trimestres. Mataró. 2002-2003

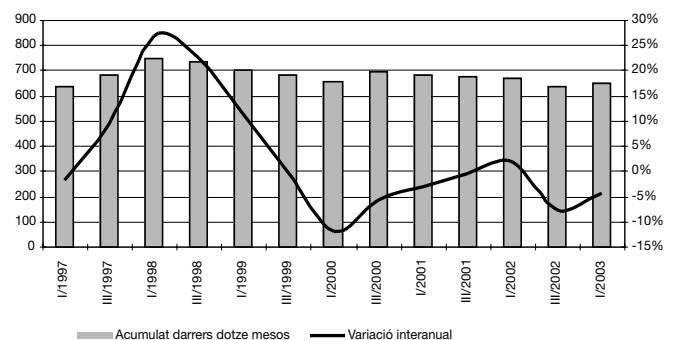
	1r tr. 2002	1r tr. 2003	Var. interanual
Annex I	0	0	---
Annex II.1	2	0	-100,0%
Annex II.2	14	17	21,4%
Annex III	37	64	73,0%
Annex IV.1	39	33	-15,4%
Annex IV.2	76	67	-11,8%
<b>Total</b>	<b>168</b>	<b>181</b>	<b>7,7%</b>

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Secció d'Activitats del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró.

mestre de 2003 se n'han registrat un 15,4% menys.

Pel que a la variació interanual, després de la davallada que comença a registrar-se a finals de 2000 fins al tercer trimestre de 2001, la sèrie ha tornat a reemprendre la línia ascendent, si bé aquesta línia s'està movent encara dins de la franja dels registres negatius.

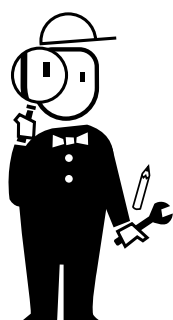
GRÀFIC 44. Sol·licitud de llicències d'activitat. 2000 - 1r trim. 2003



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Secció d'Activitats del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró.

<sup>30</sup> Classificació de les llicències d'activitat:

- Annex I: activitats amb una gran incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.
- Annex II: activitats amb una moderada incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.
- Annex III: activitats amb una baixa incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.
- Annex IV: activitats amb una lleu incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.



# Anàlisi sectorial

Indústria tèxtil i de la confecció, construcció, comerç a l'engròs, comerç al detall, hostaleria, educació i recerca i desenvolupament, altres activitats empresarials

## Anàlisi dels principals sectors de l'economia de Mataró

En els apartats que apareixen a continuació s'analitzen els sectors econòmics més representatius de Mataró. L'anàlisi d'aquests sectors es basa en les dades dels registres de centres de cotització i de treballadors assalariats afiliats al Règim General de la Seguretat Social, a més dels registres de treballadors per compte propi afiliats al Règim Especial d'Autònoms de la Seguretat Social. A més, per tal de comprendre millor l'evolució de cada sector es fa una anàlisi més detallada dels set sectors. En alguns sectors, a més, l'anàlisi s'ha complementat amb informació d'àmbits superiors<sup>31</sup> (Barcelona, Catalunya i Estat espanyol). Tot plegat ens permet realitzar una anàlisi orientativa de la situació en què es troben cadascun dels sectors fins al mes de març de 2003. Finalment, cal apuntar que ja no s'utilitza el nombre d'activitats econòmiques registrades mitjançant l'impost d'activitats econòmiques (IAE), ja que les modificacions que ha sofert l'IAE a principis del 2003 dificulten una anàlisi amb fiabilitat de l'activitat econòmica de la ciutat.

Els set sectors analitzats concentren el 59,6% del total d'assalariats, el 70,8% de totes les empreses i el 75,4% del tots els treballadors autònoms registrats a Mataró. Respecte d'anteriors informes, el sector de la indústria química ha anat perdent pes en l'economia mataronina i s'ha optat per substituir-lo pel dedicat a altres activitats empresarials. En conjunt, els sectors analitzats són els següents:

- ➔ Indústria tèxtil, confecció i pelleteria (CCAIE-93, epígraf 17 i 18)
- ➔ Construcció (CCAIE-93, epígraf 45)
- ➔ Comerç a l'engròs (CCAIE-93, epígraf 51)
- ➔ Comerç al detall (CCAIE-93, epígraf 52)
- ➔ Hostaleria (CCAIE-93, epígraf 55)
- ➔ Educació, recerca i desenvolupament (CCAIE-93, epígraf 80 i 73)
- ➔ Altres activitats empresarials (CCAIE-93, epígraf 74)

TAULA 36.

Mataró i els seus principals sectors d'activitat					
		Total Mataró març 2002	Total Mataró març 2003	Diferència	Increment
	Nombre assalariats	31.048	31.283	235	0,76%
	Nombre empreses	4.011	4.038	27	0,67%
	Nombre autònoms	8.632	8.702	70	0,81%
	N. assal. / N. emp.	7,74	7,75	0,01	0,08%
Pes dels sectors respecte del total de Mataró					
<b>Indústria tèxtil, confecció i pelleteria</b>	Nombre assalariats	21,02%	20,20%	-0,82 pp	-3,91%
	Nombre empreses	20,24%	19,12%	-1,13 pp	-5,56%
	Nombre autònoms	13,91%	13,43%	-0,48 pp	-3,45%
<b>Construcció*</b>	Nombre assalariats	7,80%	8,15%	0,35 pp	4,45%
	Nombre empreses	12,57%	12,85%	0,29 pp	2,29%
	Nombre autònoms	14,33%	15,63%	1,30 pp	9,06%
<b>Comerç a l'engròs</b>	Nombre assalariats	6,43%	6,91%	0,48 pp	7,40%
	Nombre empreses	7,33%	7,58%	0,25 pp	3,39%
	Nombre autònoms	5,36%	5,26%	-0,10 pp	-1,88%
<b>Comerç al detall</b>	Nombre assalariats	9,94%	9,26%	-0,68 pp	-6,83%
	Nombre empreses	16,63%	16,25%	-0,38 pp	-2,31%
	Nombre autònoms	20,96%	20,54%	-0,42 pp	-2,01%
<b>Hostaleria</b>	Nombre assalariats	3,17%	3,09%	-0,08 pp	-2,47%
	Nombre empreses	6,06%	6,12%	0,06 pp	0,97%
	Nombre autònoms	7,95%	7,64%	-0,31 pp	-3,84%
<b>Educació, recerca i desenvolupament</b>	Nombre assalariats	4,99%	5,32%	0,33 pp	6,55%
	Nombre empreses	2,07%	2,20%	0,13 pp	6,51%
	Nombre autònoms	1,18%	1,18%	0,00 pp	0,17%
<b>Altres activitats empresarials</b>	Nombre assalariats	6,89%	6,71%	-0,18 pp	-2,56%
	Nombre empreses	6,46%	6,66%	0,20 pp	3,17%
	Nombre autònoms	4,63%	5,06%	0,42 pp	9,12%

\*S'hi inclouen els instal·ladors.  
Nota: pp vol dir punts percentuals.

<sup>31</sup> Evolució de l'IPPI (Índex de producció de productes industrials), evolució de l'ICCU (índex de clima comercial urbà) i informacions extretes d'altres publicacions, com ara els informes mensuals de la Caixa, l'informe sobre la conjuntura econòmica de la Caixa de Catalunya, Barcelona Economia i Perspectiva Econòmica de Catalunya de la COCINB.



# Indústria tèxtil (17), confecció i pelleteria (18)

## Situació general del sector

Després de dos anys consecutius en què la producció en el sector tèxtil a l'Estat espanyol ha caigut, les previsions per al 2003 apunten cap a una lleugera millora respecte dels nivells del 2002. Així, segons les previsions del Centre d'Informació Tèxtil i de la Confecció (Cityc), la producció en el sector creixerà d'un 1%. El mateix increment s'espera per als preus en el sector. Malgrat aquest augment en la producció, el Cityc estima que durant el 2003 es reduirà l'ocupació d'un 1,5% i la inversió d'un 5%. Pel que fa a la balança comercial del tèxtil, les perspectives apunten cap a un augment del 4% de les exportacions espanyoles a l'estranger, però també assenyalen un increment de les importacions del 5,5%. Tot plegat, implica un agreujament del dèficit comercial en el sector exterior del tèxtil, ja que l'any 2002 es va registrar un dèficit de 2.477 milions d'euros, i per al 2003 s'espera que aquest dèficit arribi als 2.705 milions.

Un altre fet que preocupa el sector, a banda de les perspectives de futur no gaire favorables, és la proposta de reducció dels aranzels de productes no agrícoles en el marc de l'Organització Mundial de Comerç (OMC) a partir de l'1 de gener de 2005. Actualment, segons les dades oficials de la Comissió Europea (CE), les taxes aranzelàries que la Unió Europea aplica a les importacions del tèxtil són del 0% per a les matèries primeres, del 4% per a les filatures, del 8% per als teixits i del 12% per a la confecció. Amb aquestes xifres, l'aplicació efectiva de la proposta de la CE suposaria, a la pràctica, el desmantellament aranzelari del sector, ja que la majoria dels productes se situarien en el 0% i la confecció baixaria fins al 6%. Així doncs, després de més de quaranta anys amb un sistema de quotes, el sector està a poc més d'un any vista perquè aquest sistema passi a la història.

A la UE existeixen actualment unes 120.000 empreses del sector tèxtil que tenen ocupades a més de dos milions de persones, amb una aportació del 4% de la producció comunitària i que el 1995 acaparaven el 75% del mercat mundial. A partir d'aquest any la indústria europea del tèxtil i la confecció ha anat aconseguint tots els acords de liberalització adoptats per l'OMC, i ha anat perdent progressivament quota de mercat, fins a tancar l'any 2002 amb només el 25% de les vendes internacionals, segons dades de l'Organització Europea de Tèxtil i Confecció. Amb la pròxima

retallada aranzelària, un dels grans beneficiats serà la Xina. Durant el 2002, el gegant asiàtic va augmentar les exportacions tèxtils un 161% i va abaixar els seus preus un 70%.

Un estudi, coordinat per Cityc i realitzat conjuntament pel Gabinet d'Estudis Econòmics i ACTIU, avalua els efectes que pot tenir la liberalització comercial en el sector tèxtil espanyol. Segons aquest estudi, en el cas que les empreses no reaccionin, l'estructura del sector no es modifiqui substancialment i l'esforç per exportar es mantingui igual (escenari passiu), el resultat serà una caiguda de la producció espanyola i una pèrdua de més de 100.000 llocs de treball en nou anys, un 43% del total. Tanmateix, ni tan sols amb un fort esforç exportador seria possible mantenir els nivells de producció i d'ocupació. L'estudi considera possible que l'any 2010 les exportacions arribin a representar més del 50% de la producció, davant del 32% actual. Es tractaria doncs d'una reacció important, però insuficient, ja que la producció cauria entre un 16% i un 25% -en funció del segment tèxtil- i l'ocupació en un 28%, fet que equival a perdre 67.900 llocs de treball.

Per tal de fer front a unes perspectives tant negatives, els principals sindicats, la patronal tèxtil i els ministeris de Treball i el de Ciència i Tecnologia han arribat a un principi d'acord per posar en marxa una sèrie de mesures transitòries per tal d'ajudar al sector. Entre les mesures, hi destaca l'agilització dels expedients de regulació temporal de l'ocupació amb contrapartides per als

afectats: el temps d'aplicació no computarà a efectes del dret de cobrament de l'assegurança d'atur, i també es preveu que els afectats puguin percebre el 100% del salari. Només podran acollir-se a aquest pla d'ajuts les empreses que tinguin almenys un 80% de la plantilla amb contracte indefinit.

## Mataró

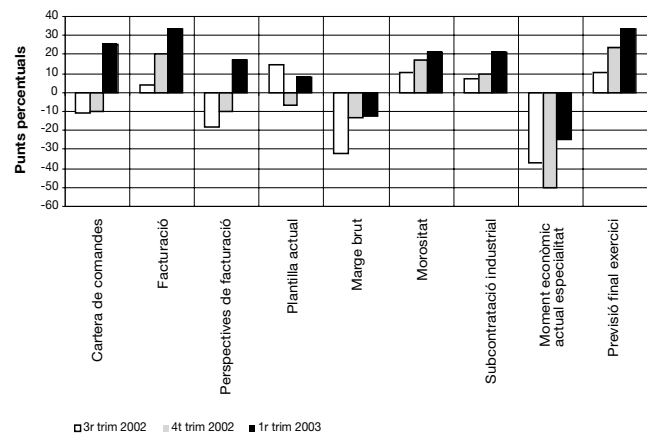
Pel que fa a la situació actual del sector a Mataró i al Maresme, els resultats que es desprenen de l'enquesta trimestral realitzada per l'Associació d'Empresaris de Gèneres de Punt de Mataró i Comarca (ASEGEMA) entre els seus associats mostren unes expectatives a curt termini més optimistes del que es podria esperar segons la situació general del sector i l'anunci de tancaments d'algunes empreses de cert pes i tradició del tèxtil a Mataró.

Així, en el gràfic 45 podem veure els resultats de les nou preguntes que es formulen als associats d'ASEGEMA. El gràfic presenta la diferència entre el percentatge de respostes positives o favorables respecte del percentatge de respostes negatives o desfavorables.

Dels nou ítems que analitza l'enquesta podem destacar favorablement l'augment de la cartera de comandes, la facturació i les perspectives de facturació. Són rellevants els saldos positius de la cartera de comandes i de les perspectives de facturació, ja que des de l'inici de l'enquesta -a finals de 2001- sempre havia presentat saldos negatius. Respecte de l'ítem referent a la plantilla, el balanç que es presenta ha oscil·lat en els darrers tres trimestres entre els valors positius i negatius, sense que en quedi clara la seva tendència. Pel que fa al marge brut i al moment econòmic de l'especialitat, si bé aquests dos ítems continuen presentant valors negatius, la seva tendència és a minimitzar-los. La morositat ha estat l'únic punt clarament desfavorable, ja que els empresaris assenyalen un augment respecte de l'any anterior i aquesta ha anat en augment en els darrers tres trimestres.

En definitiva, els empresaris que preveuen un final d'exercici positiu superen clarament els que el preveuen negatiu, tot i que la meitat dels enquestats continuen apuntant cap a un final d'exercici incert. **GRÀFIC 45.**

**GRÀFIC 45. Enquesta conjuntura sector tèxtil. Maresme. 2002 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'ASEGEMA.

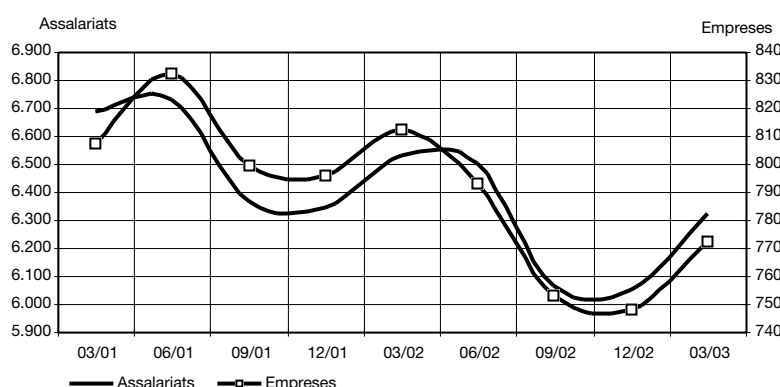
Pel que fa a l'anàlisi de les dades d'assalariats del sector a Mataró, aquestes van registrant un perfil descendent des de mitjans de 2000. Així, en la variació interanual d'assalariats es continuen presentant registres negatius, i ja són deu trimestres consecutius amb valors sota zero. En el primer trimestre de 2003 hi havia un 3,2% menys d'assalariats respecte de ara fa un any. Aquesta xifra, en tot cas, no és tan negativa com la variació registrada en el tercer i quart trimestre de 2002, període durant el qual es va perdre un 4,6% dels assalariats. Cal esperar que quan els tancaments anunciats en els darrers períodes es facin efectius, aquest perfil descendent de la sèrie s'accentuarà.

La dinàmica de les empreses marxa paral·lela a la dels assalariats. Aproximadament des de mitjans del 2000, el nombre d'empreses del sector s'ha anat reduint paulatinament: el mes de març de 2003 hi havia 772 de registrades, 24 més que a finals de 2002. La variació interanual del primer trimestre de 2003, malgrat presentar un descens del 4,9%, no ha estat tan negativa com la registrada en el tercer i quart trimestre de 2002, en què la sèrie va caure un 5,8% i un 6,0%, respectivament.

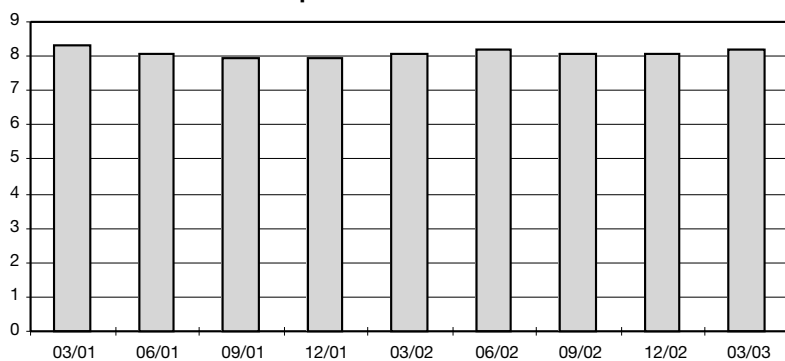
**TAULA 37. Indústria tèxtil (17), confecció i pelleteria (18). Mataró. 2002 - 2003.**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1.201	1.203	1.182	1.170	1.169
Assalariats	6.527	6.498	6.066	6.051	6.319
Empreses	812	793	753	748	772
Ass./ Empr.	8,04	8,19	8,06	8,09	8,19
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1,61%	0,33%	-0,34%	-2,42%	-2,66%
Assalariats	-2,41%	-3,48%	-4,67%	-4,65%	-3,19%
Empreses	0,62%	-4,69%	-5,76%	-6,03%	-4,93%
Ass./ Empr.	-3,01%	1,27%	1,16%	1,47%	1,83%

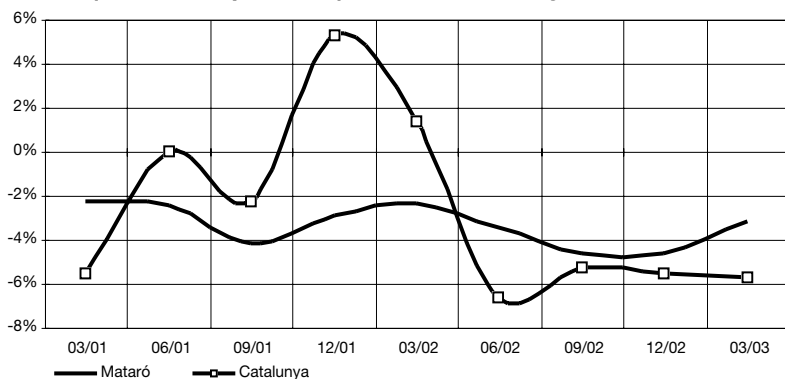
**GRÀFIC 46. Indústria tèxtil, confecció i pelleteria. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 47. Assalariats per empresa. Indústria tèxtil, confecció i pelleteria. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 48. Variació interanual assalariats indústria tèxtil (confecció i pelleteria). Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

El descens més accelerat en el nombre d'empreses ha afavorit l'increment de la grandària mitjana de les empreses del tèxtil i de la confecció a Mataró, situant-se en 8,2. Tot i l'augment de la grandària de les empreses del sector a Mataró, aquesta continua lluny de la mitjana de Catalunya, de 12,1 assalariats per empresa.

La sèrie de treballadors per compte propi no s'escapa del descens que s'està produint en el sector. Així, el nombre de treballadors autònoms en el sector tèxtil a finals del mes de març de 2003 era de 1.169 persones, 32 menys que un any abans, fet que en termes relatius representa una davallada del 2,7%. **TAULA 37, GRÀFICS 46 i 47.**

Comparant les variacions interanuals de Mataró respecte de les de Catalunya, podem observar-hi com els registres negatius de Mataró també es donen a la resta de Catalunya. De fet, en el conjunt català, la pèrdua d'assalariats en els darrers quatre trimestres ha estat més intensa que a Mataró. Val a dir, però, que els registres negatius són anteriors en la sèrie de Mataró que en la de Catalunya. **GRÀFIC 48.**

Si ens fixem més detalladament en les diferents activitats existents dins del sector de la indústria tèxtil i de la confecció, podem observar-hi com el descens més important s'ha produït en la fabricació de teixits de punt i en la fabricació d'articles amb teixits de punt. Cadascuna d'aquestes activitats ha perdut 72 assalariats en el darrer any, la qual cosa en termes relatius suposa una pèrdua del 10% i del

**TAULA 38. Detall de les activitats incloses en la indústria tèxtil (confecció i pelleteria). Mataró. 2002 - 2003**

CCAE	Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
		Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
171	Preparació i filatura de fibres tèxtils	133	8	136	9	128	9	132	10	136	11
172	Fabricació de teixits tèxtils	995	74	1.038	73	1.006	67	1.001	65	1.037	70
173	Acabament de tèxtils	575	52	562	50	541	45	521	44	547	44
174	Fabricació d'altres articles confeccionats amb tèxtils	75	9	71	8	62	8	66	8	59	8
175	Altres indústries tèxtils	178	25	177	25	167	25	159	25	167	25
176	Fabricació de teixits de punt	720	96	715	91	661	86	636	84	648	82
177	Fabricació d'articles amb teixits de punt	1.441	163	1.436	162	1.343	155	1.369	160	1.369	162
17*	Altres tèxtil	17	1	17	1	17	1	16	1	17	1
181	Confecció de peces de vestir de cuir	5	2	5	2	5	2	7	2	3	1
182	Confecció de peces de vestir amb tèxtils i accessoris	2.356	375	2.304	366	2.098	349	2.124	345	2.317	364
183	Preparació i tenyiment de pells de pelleteria	6	1	6	1	6	1	6	1	6	1
18*	Altres confecció	26	6	31	5	32	5	14	3	13	3
<b>Total</b>		<b>6.501</b>	<b>806</b>	<b>6.467</b>	<b>788</b>	<b>6.034</b>	<b>748</b>	<b>6.037</b>	<b>745</b>	<b>6.306</b>	<b>769</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

5%, respectivament. També la principal activitat de la ciutat, la confecció de peces de vestir amb tèxtils i accessoris ha perdut 39 assalariats, fet que representa un descens de l'1,7% d'assalariats durant el darrer any. Les úniques activitats que no han patit davallades en el transcurs del darrer any han estat la preparació i filatura de fibres tèxtils i la fabricació de teixits tèxtils. **TAULA 38.**

## Construcció (45)<sup>32</sup>

### Situació general del sector

Un any més, la construcció es consolida com el principal motor de l'economia espanyola, en un moment en què el consum privat es desaccelera i la demanda exterior es manté estancada. La patronal del sector augura per al 2003 un creixement de l'activitat del 4%, un increment notable si es compara amb altres indústries, però allunyada del 8,7% que registrava fa quatre anys.

Tots els indicadors que són a l'abast del govern i la patronal indiquen que el sector encara té força per mantenir un exercici més l'economia, enfront la debilitat de la demanda externa i l'entorn internacional.

La construcció és un sector que aglutina el 8,6% del PIB total espanyol, el 55% de la formació bruta de capital fix i ocupa l'11,8% de tota la població ocupada (al voltant d'1,9 milions de treballadors). Però, possiblement, el més important d'aquestes dades és el seu efecte multiplicador sobre la demanda interna, xifrat en 2,5, segons Seopan<sup>33</sup>.

Des de la perspectiva de l'oferta, es considera que per cada milió d'euros de valor afegit de la construcció s'indueix una activitat addicional en els sectors subministradors i complementaris per un valor d'1,5 milions. A més, aquest efecte multiplicador no es transfereix a l'exterior, ja que la totalitat de les compres s'efectuen en el mercat intern. D'aquest efecte multiplicador, se'n beneficien un ampli rang d'empreses com cimenteres de sorra i empresaris autònoms lligats a la fontaneria, fusteria, pintura industrial i equipaments d'immobles. Un augment de l'1% en l'estoc d'infraestructures induïx un creixement del 0,23% en la productivitat del sector privat.

El creixement en la construcció durant el 2002 va ser del 4,6%, 2,6 punts per sobre del conjunt de l'economia, tot generant una producció de 116.000 milions d'euros, dels quals 3.100 milions es van destinar a l'exportació. Per a aquest 2003, la patronal estima un creixement una mica inferior, entre el 3,5% i el 4,5%, però suficient per generar el 25% (entre 0,5 i 0,6 punts) de l'augment del PIB. El servei d'estudis de Caixa Catalunya xifra el creixement en el 4%.

Tanmateix, aquest creixement no serà homogeni per a tot el sector. L'edificació residencial (habitatge) serà la que més acusi la desacceleració, amb un augment de només el 2%. La rehabilitació registrarà taxes entre el 4% i el 5%. L'obra civil, gràcies al pla d'infraestructures, serà el gran revulsiu, amb augments d'entre el 7% i el 9%. No obstant això, no s'espera que aquests creixements es mantinguin per al 2004, ja que davant d'un entorn d'incertesa, les previsions apunten cap a un creixement del sector del 2%. La inversió haurà de ser qui en prengui el relleu.

L'evolució del mercat de treball espanyol presenta una gran dependència de tres grans àrees de l'economia: la construcció, el comerç i tot allò relacionat amb les administracions públiques. En el cas del sector de la construcció, en els darrers trimestres ha aconseguit màxims històrics de participació sobre el total de l'ocupació, que superen amb escreix els obtinguts a finals de l'anterior etapa expansiva. Així, mentre l'any 1991 ocupava el 10,3% del total d'ocupats, en el primer trimestre de 2003 la construcció n'acapara l'11,8%. En l'anterior fase expansiva, de mitjans dels vuitanta, el 27% dels 2 milions de llocs de treball creats van tenir el seu origen en el sector, una situació molt semblant a la viscuda actualment. L'impacte que la construcció està tenint aquests darrers anys sobre el total de l'ocupació és d'una magnitud tan gran, que quan el ritme d'avenç es redueixi, de ben segur que el conjunt del mercat de treball se'n ressentirà. La moderació del ritme de creixement de la construcció per al 2002 ha anat del 6,7% del primer trimestre a

<sup>32</sup> En aquest epígraf, s'hi inclouen els instal·ladors.

<sup>33</sup> Com assenyalàvem en l'apartat de la conjuntura internacional la visió que sustenta aquesta aportació positiva al PIB del sector de la construcció deixa de banda tota consideració sobre l'avaluació dels costos ecològics, socials i econòmics que se'n deriven de la implantació d'un determinat model territorial i allunyada de qualsevol concepció de "desenvolupament sostenible".

**TAULA 39. Llicències d'obres. Mataró. 1999 - 1r trimestre 2003**

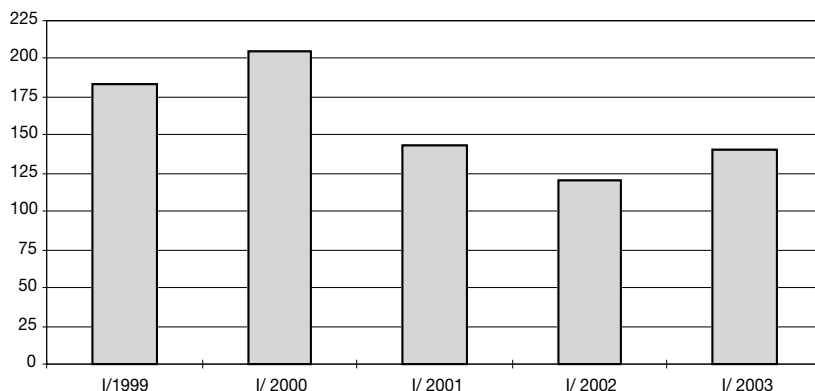
	Dades anuals				Fins el 1r trimestre	
	1999	2000	2001	2002	2002	2003
Obres menors	421	400	238	233	64	80
Obres majors	237	216	241	270	56	61
<b>Obres totals</b>	<b>658</b>	<b>616</b>	<b>479</b>	<b>503</b>	<b>120</b>	<b>141</b>

Font: elaboració pròpia a partir de les dades subministrades per la Secció d'Obres del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró.

l'1% del quart trimestre, i com a resultat l'ocupació global ha caigut del 2,2% en el primer trimestre a l'1,6% en el darrer trimestre. Aquesta desacceleració no s'ha donat durant el primer trimestre de 2003, per tal com el 67% de l'ocupació creada s'ha concentrat en la construcció, i un trimestre més s'ha tornat a erigir com el motor de l'economia. El problema vindrà quan aquest ritme de creixement davalli i arrossegui les seves conseqüències sobre el mercat de treball espanyol. A més, es tracta de llocs de treball de baixa qualificació amb dificultats per ser reciclats cap a altres àrees de l'economia.

## Mataró

Les llicències d'obres, tant majors com menors, apuntaven cap a l'alentiment del sector fins al tercer trimestre de 2002. Fins a aquest període s'havien sol·licitat un 4,5% menys de llicències que durant els tres primers trimestres de 2001, però en els darrers tres mesos de 2002 la tendència ha sofert un canvi i l'any ha acabat amb un 5% més de sol·licituds de llicències d'obres. El primer trimestre de 2003 continua mantenint aquest canvi de tendència. Així, al llarg del primer trimestre de 2003 s'han registrat 141 llicències d'obres, un 17,5% més que en el mateix trimestre de 2002, i només 2 sol·licituds menys que en el primer trimestre de 2001. **TAULA 39** i **GRÀFIC 49**.

**GRÀFIC 49. Evolució del total de llicències d'obres. Mataró. 1r trimestre 1999 - 2003**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades subministrades per la Secció d'Obres del Departament d'Urbanisme, Obres i Llicències de l'Ajuntament de Mataró.

**TAULA 40. Construcció (45). Mataró. 2002 - 2003**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1.237	1.255	1.281	1.332	1.360
Assalariats	2.422	2.500	2.419	2.381	2.549
Empreses	504	524	505	521	519
Ass./ Empr.	4,81	4,77	4,79	4,57	4,91
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	5,64%	2,70%	5,35%	8,47%	9,94%
Assalariats	-3,70%	-3,66%	-2,85%	-0,96%	5,24%
Empreses	1,41%	2,54%	5,21%	9,22%	2,98%
Ass./ Empr.	-5,04%	-6,05%	-7,66%	-9,32%	2,20%

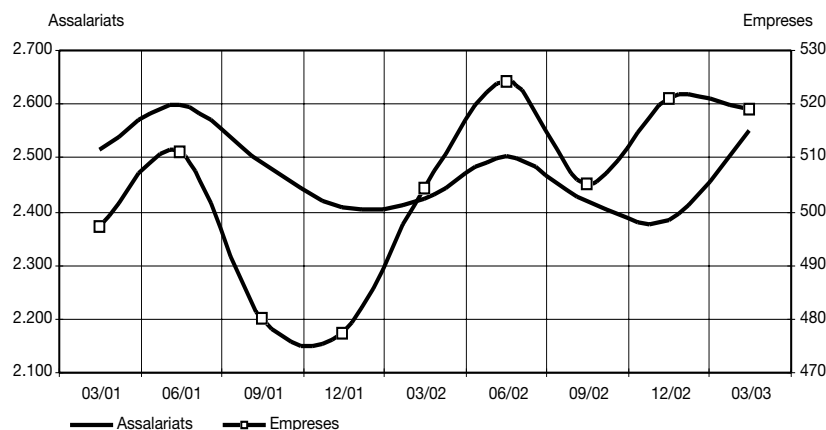
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

Després d'assolir el màxim nombre de treballadors assalariats, amb 2.595 a mitjans de 2001, la sèrie ha presentat des de llavors ençà una tendència descendent, fins a arribar al primer trimestre de 2003, en què el nombre d'assalariats ha repuntat i ha superat novament els 2.500 assalariats.

Pel que fa a la sèrie d'empreses, aquesta presenta un perfil amb més alts i baixos que en el cas dels assalariats, si bé la seva tendència és a l'alça, amb increments interanuals ininterromputs.

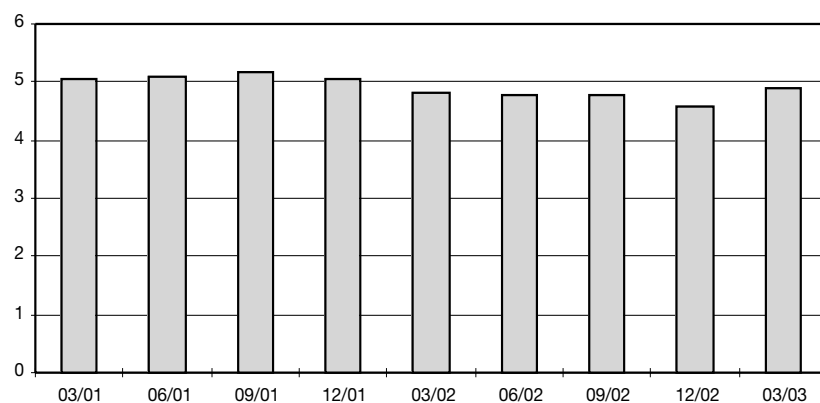
En definitiva, la diferent tendència seguida pels assalariats i per les empreses ha conduït a un progressiu descens de la dimensió de les empreses constructores de Mataró, que en el primer trimestre de 2003 se situa en 4,9 assalariats per empresa. **TAULA 40**, **GRÀFICS 50**, **51** i **52**.

GRÀFIC 50. Construcció. Mataró. 2001 - 2003



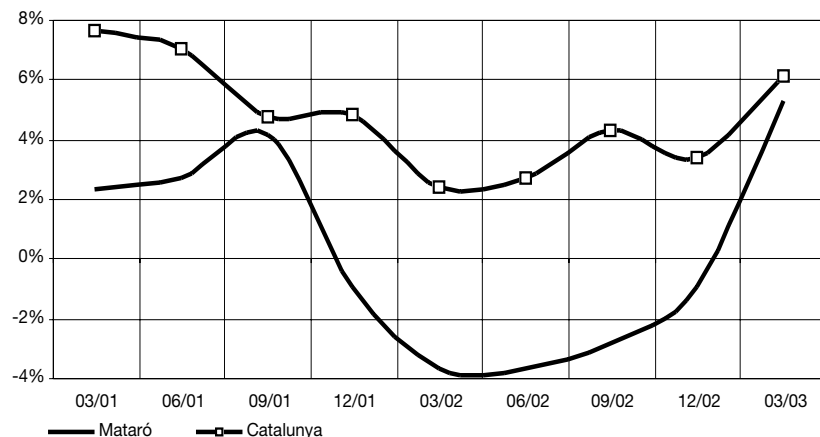
Respecte de la sèrie de treballadors autònoms de la construcció, si bé les dades de variació interanual assenyalen un progressiu alentiment fins al mes de setembre, en el darrer tram de 2002 i en el primer de 2003, el nombre de treballadors per compte propi ha tornat a accelerar el seu ritme de creixement. Així, a finals de 2002 n'hi havia 1.332 i la variació interanual se situava en el 8,5%. En el primer trimestre de 2003 se n'han registrat 1.360, amb un creixement durant el darrer any del 9,9%.

GRÀFIC 51. Assalariats per empresa. Construcció. Mataró. 2001 - 2003



Pel que fa als treballadors assalariats de la construcció, l'any 2002 va acabar amb un decreixement de l'1%. Ja al 2003, al mes de març, el nombre d'assalariats ha tornat a créixer i ho ha fet amb intensitat: la variació interanual ha estat del 5,2%. Així doncs, sembla ser que les dades de Mataró confirmen l'acceleració que s'ha produït en el sector en el conjunt de l'Estat espanyol, tal i com hem apuntat en l'apartat dedicat a la situació general del sector.

GRÀFIC 52. Variació interanual assalariats construcció. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003



La variació interanual d'empreses presenta una dinàmica diferent de la dels assalariats: al llarg dels quatre trimestres de 2002 segueix una línia ascendent, per tornar a caure en el primer trimestre de 2003. Malgrat tot, la sèrie sempre ha presentat valors positius.

Entrant al detall dins el sector de la construcció, l'activitat on més assalariats hi ha és la dedicada a la construcció d'immobles i d'obres d'enginyeria civil, concretament el 54,9% dels assalariats de la construcció. En segon lloc, hi trobem les activitats

TAULA 41. Detall de les activitats incloses a la construcció. Mataró. 2002 - 2003

CCAE	Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
		Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
451	Preparació d'obres	184	24	168	23	137	23	129	22	141	23
452	Construcció d'immobles i obres d'enginyeria civil	1.254	225	1.288	238	1.260	229	1.271	235	1.399	237
453	Instal·lacions d'edificis i obres	591	130	600	131	587	126	580	131	588	129
454	Acabament d'edificis i obres	385	120	434	128	427	122	396	128	417	126
455	Lloguer d'equips de construcció o demolició	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45*	Altres construcció	7	4	9	3	7	4	4	4	3	3
	<b>Total</b>	<b>2.422</b>	<b>504</b>	<b>2.500</b>	<b>524</b>	<b>2.419</b>	<b>505</b>	<b>2.381</b>	<b>521</b>	<b>2.549</b>	<b>519</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

d'instal·lacions d'edificis i obres, amb el 23,1% d'assalariats; i en tercera posició, hi trobem el dedicat a l'acabament d'edificis i obres, amb el 16,4% dels assalariats. El creixement del 5,2% en la construcció s'ha produït gràcies a l'increment de l'11,6% en la construcció d'immobles i del 8,3% en l'acabament d'edificis i obres. **TAULA 41.**



## Comerç a l'engròs (51)

### Mataró

En els darrers sis mesos s'ha recuperat la tendència a l'alça en el nombre de treballadors assalariats en el sector del comerç a l'engròs a Mataró. Així, la taxa de variació interanual del darrer trimestre de 2002 presenta un signe positiu (2,6%), després d'un període de descensos continuats. En els primers mesos de 2003 s'ha registrat un guany força significatiu respecte del mateix mes de l'any anterior (8,2%) i el nombre total d'assalariats s'ha situat en 2.161 treballadors.

El nombre d'empreses (centres de cotització a la Seguretat Social) ha seguit una tendència semblant, tot adoptant un perfil creixent de la variació interanual des de finals del 2002. No obstant això, les variacions en aquest cas han estat d'una intensitat bastant més moderada, situant-se en l'1,7% en el darrer trimestre de 2002, i en el 4,1% en el primer trimestre de 2003.

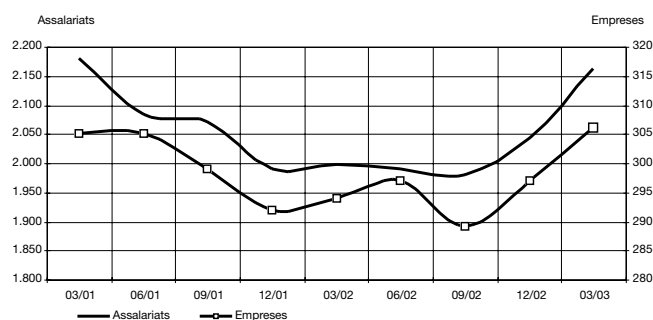
La major acceleració en el ritme de variació de la sèrie d'assalariats per sobre de la d'empreses ha impulsat a l'alça la grandària mitjana dels centres de cotització. Així, per segon cop des de l'any 1996, en el primer trimestre de 2003 la dimensió mitjana de les empreses ha superat els 7 treballadors.

L'anàlisi interanual de la sèrie de treballadors autònoms del comerç a l'engròs ha mantingut un perfil creixent des del seu inici fins a finals de 2000. En el primer trimestre de 2003 s'ha registrat la primera taxa negativa, de l'1,1%, i el nombre total de treballadors s'ha situat en 458.

Pel que fa a Catalunya, les variacions interanuals dels assalariats i les empreses del comerç a l'engròs han seguit una tendència bastant més estable que en el cas de Mataró. Així, els treballadors assalariats han augmentat en un 4,6% en el darrer trimestre de 2002, i un 3,9% en el primer trimestre de 2003. En el cas de les empreses, des de finals del 2001 es mantenen pràcticament en el mateix nivell, amb increments que no arriben a l'1%. **GRÀFICS 53, 54 i 55.**

En el conjunt d'activitats que componen el sector del comerç a l'engròs, el nombre d'assalariats s'ha incrementat al

**GRÀFIC 53. Comerç a l'engròs. Mataró. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**TAULA 42. Comerç a l'engròs (51). Mataró. 2002 - 2003**

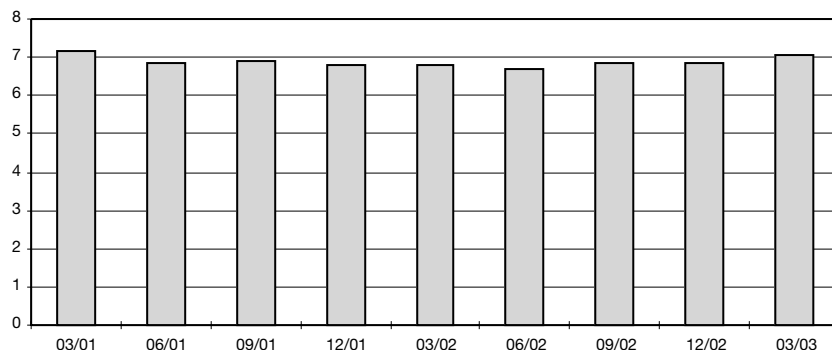
Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	463	465	462	461	458
Assalariats	1.997	1.990	1.979	2.042	2.161
Empreses	294	297	289	297	306
Ass./ Empr.	6,79	6,70	6,85	6,88	7,06
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	4,99%	6,16%	3,82%	1,99%	-1,08%
Assalariats	-8,44%	-4,51%	-4,40%	2,56%	8,21%
Empreses	-3,61%	-2,62%	-3,34%	1,71%	4,08%
Ass./ Empr.	-5,01%	-1,94%	-1,09%	0,83%	3,97%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

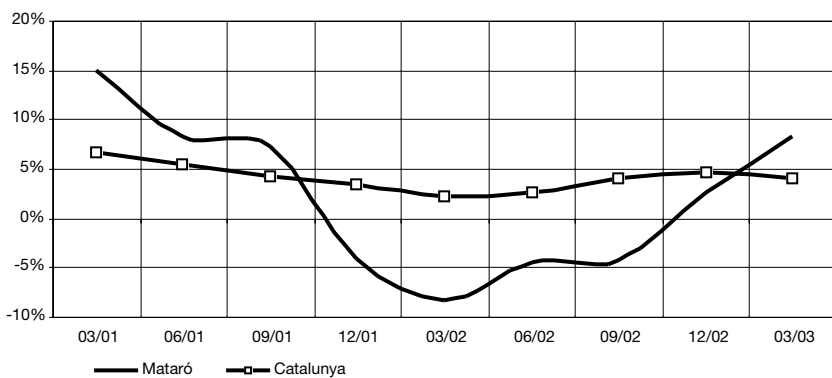
llarg del darrer any, però ha estat en l'activitat dedicada al comerç a l'engròs de productes de consum no alimentaris on s'ha registrat el creixement més rellevant (14,1%).

**TAULA 43.**

**GRÀFIC 54. Assalariats per empresa. Comerç a l'engròs. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 55. Variació interanual assalariats. Comerç a l'engròs. Mataró. 2001 - 2003**



**TAULA 43. Detall de les activitats incloses en el sector comerç a l'engròs. Mataró. 2002 - 2003**

CCAE Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
511 Intermediaris del comerç	156	27	145	26	125	20	145	26	171	31
512 Comerç a l'engròs de primeres matèries agràries	38	5	38	6	44	6	44	5	41	6
513 Comerç a l'engròs de productes alimentaris	167	27	175	26	169	24	172	24	188	25
514 Comerç a l'engròs de productes de consum no alimètaris	717	126	726	126	730	124	745	126	818	130
515 Comerç a l'engròs de productes no agraris semielaborats	391	36	392	37	382	37	392	36	393	36
516 Comerç a l'engròs de maquinària i equips	390	46	396	47	390	48	401	49	406	48
517 Altres tipus de comerç a l'engròs	138	27	118	29	139	30	143	31	144	30
51* Altres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Total</b>	<b>1.997</b>	<b>294</b>	<b>1.990</b>	<b>297</b>	<b>1.979</b>	<b>289</b>	<b>2.042</b>	<b>297</b>	<b>2.161</b>	<b>306</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

## Comerç al detall (52)

### Situació general del sector

Al llarg dels darrers mesos, l'índex de vendes general (IGV) de comerç al detall, després d'assolir el valor màxim al mes de desembre de 2002 (130,7) justament coincidint amb la campanya de Nadal, ha experimentat variacions en el seu comportament de signe diferent.

En finalitzar el primer trimestre de 2003, l'IGV ha registrat un increment del 9,2% respecte del mes de febrer, trencant així la dinàmica de davallada dels dos primers mesos de l'any, amb baixades situades al voltant del 15%. Respecte del mes de març de 2002, s'ha registrat un increment del 4,6% gràcies al bon comportament de les vendes dels productes no alimentaris.

Per comunitats autònomes, la taxa interanual de les vendes al detall ha augmentat en totes elles, sent un comportament habitual després dels descensos generalitzats experimentats al febrer. Els majors increments s'han produït a Navarra (9,9%), Múrcia (8,3%), Astúries (8,1%), Galícia (8,1%) i La Rioja (8%). En el cas de Catalunya l'increment s'ha situat en el 4,7%.

La manca de signes clars de recuperació de l'activitat econòmica s'ha vist reflectit en les valoracions dels comerciants sobre la situació actual del negoci. Així, les dades publicades en l'enquesta de la Unió Europea denoten una situació de pessimisme en les

expectatives dels comerciants, amb un saldo negatiu de -3 punts al mes de març. Aquesta dada ha esvaït les esperances d'un canvi de tendència després dels -5 punts del mes de gener i dels 0 punts del febrer. Aquest balanç tant desfavorable es basa en l'empitjorament de les valoracions que els comerciants fan sobre la situació actual del negoci (-15 punts) i en l'augment del nivell d'existències. Al mes de maig, tot i que l'índex de confiança del comerç al detall continua sent negatiu (-4 punts), les expectatives dels comerciants per al futur apunten cap a una recuperació de l'optimisme.

L'índex d'ocupació en el sector de comerç al detall registra una taxa de variació interanual del 3,4% durant el primer trimestre de 2003, encara que presenta un descens respecte del darrer trimestre de 2002 (-1,4%). Per comunitats autònomes, l'ocupació creix en totes elles, sent especialment significatiu en el cas de Navarra (5,6%), Madrid (5,1%) i Andalusia (4,4%). En el cas de Catalunya, l'augment s'ha situat en el 2,8%. **TAULA 44.**

TAULA 44. Índex de vendes. Espanya. Març 2002 - març 2003

	General			Alimentació			Resta		
	índex	% de variació sobre		índex	% de variació sobre		índex	% de variació sobre	
		mes anterior	mateix mes any anterior		mes anterior	mateix mes any anterior		mes anterior	mateix mes any anterior
mar-02	98,9	10,70	3,92	104,2	13,31	8,08	97,4	11,12	3,52
abr-02	100,7	1,84	9,69	103,6	-0,55	7,50	98,8	1,49	11,99
mai-02	104,1	3,36	7,34	106,4	2,64	5,88	102,6	3,85	8,94
jun-02	103,4	-0,74	2,28	106,3	-0,08	0,88	101,4	-1,20	3,88
jul-02	112,6	8,99	6,94	111,9	5,26	5,93	113,2	11,62	7,91
ago-02	99,1	-12,01	4,11	110,8	-0,99	7,47	91,3	-19,34	2,37
set-02	102,5	3,42	7,57	104,2	-5,92	3,70	101,4	11,12	11,21
oct-02	109,3	6,63	8,09	108,7	4,32	7,81	109,7	8,16	8,56
nov-02	104,3	-4,57	7,63	105,0	-3,40	7,65	103,9	-5,29	8,04
des-02	130,7	25,31	2,80	126,1	20,10	2,18	133,8	28,78	3,20
gen-03	111,8	-14,46	6,17	100,6	-20,22	5,48	119,2	-10,91	6,45
feb-03	94,8	-15,21	6,09	96,7	-3,88	5,17	93,5	-21,56	6,71
mar-03	103,5	9,18	4,63	105,9	9,51	1,64	101,9	8,98	4,66

Font: Instituto Nacional de Estadística.

### Mataró

La sèrie d'assalariats en el sector del comerç al detall ha entrat en una dinàmica de davallada de la taxa de variació interanual des de mitjans de l'any 2002. Així, tant en el darrer trimestre de l'any passat com en el primer trimestre de 2003 ha presentat descensos del 7,2% i el 6,1%, respectivament. Aquest comportament ha situat el nombre total d'assalariats del sector en 2.896 treballadors

(març 2003), xifra lleugerament per sobre de l'assolida des de l'entrada en funcionament del centre comercial Mataró Parc.

Aquesta tendència contrasta amb la seguida pel conjunt del territori català, caracteritzada per un persistent signe positiu en les taxes de variació interanual dels assalariats. Així, en el darrer trimestre de 2002 ha crescut en un 6,6%, suavitzant una mica la tendència a l'alça dels primers mesos d'aquest any (4,2%). **Taula 45.**

La sèrie de treballadors autònoms a Mataró també presenta un comportament descendent des de finals de l'any 2001, encara que d'una intensitat més moderada que la dels assalariats. En termes interanuals, en el darrer trimestre de 2002 i el primer trimestre de 2003 s'ha produït una contenció en el ritme de variació, en experimentar disminucions de l'1,7% i de l'1,2%, respectivament. En termes absoluts, al mes de març s'ha assolit el mínim des de l'inici de la sèrie, situant-se en 1.787 autònoms en el comerç al detall.

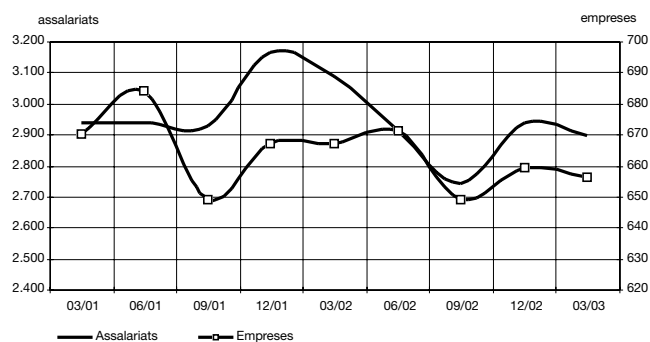
Des de finals de l'any 2001, la variació interanual del nombre d'empreses del comerç al detall es troba en una fase d'estancament, amb petites variacions de diferent signe. En els darrers sis mesos ha experimentat un descens de l'1,2% en finalitzar l'any 2002 i de l'1,6% en el primer trimestre de 2003. Això ha provocat que a finals del mes de març la grandària mitjana dels establiments mataronins sigui de 4,4 treballadors per centre de treball, una magnitud inferior a la del conjunt de Catalunya (5,2). **GRÀFICS 56, 57 i 58.**

En el comerç al detall, l'activitat dedicada al comerç d'articles nous és la més important amb la meitat dels assalariats, i ha estat el descens registrat en aquesta activitat (-10,7%) la que ha causat el descens d'assalariats en el sector, ja que a la resta d'activitats que componen el sector del comerç al detall s'han registrat increments d'assalariats. **TAULA 46.**

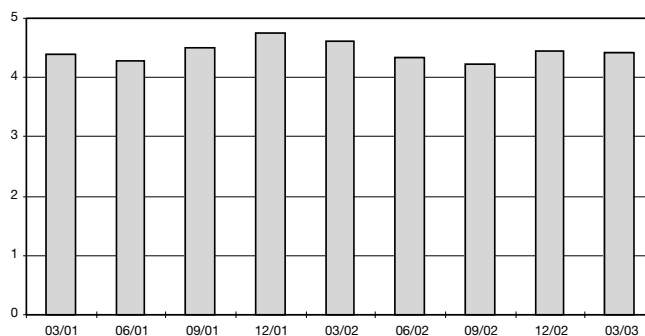
**TAULA 45. Comerç al detall (52). Mataró. 2002 - 2003**

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	1.809	1.813	1.800	1.799	1.787
Assalariats	3.085	2.911	2.742	2.936	2.896
Empreses	667	671	649	659	656
Ass./ Empr.	4,63	4,34	4,22	4,46	4,41
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	-2,69%	-2,84%	-3,12%	-1,75%	-1,22%
Assalariats	5,00%	-0,89%	-6,38%	-7,24%	-6,13%
Empreses	-0,45%	-1,90%	0,00%	-1,20%	-1,65%
Ass./ Empr.	5,48%	1,03%	-6,38%	-6,11%	-4,55%

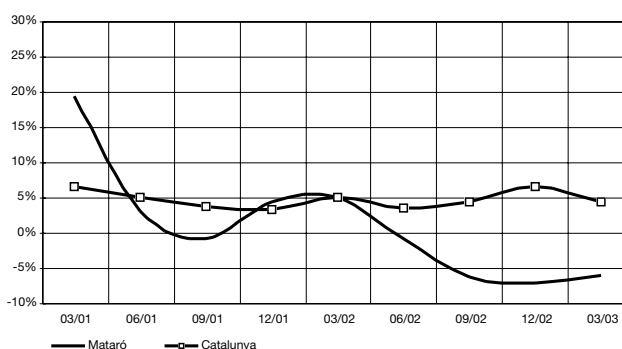
**GRÀFIC 56. Comerç al detall. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 57. Assalariats per empresa. Comerç al detall. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 58. Variació interanual assalariats. Comerç al detall. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

TAULA 46. Detall de les activitats incloses en el sector comerç al detall. Mataró. 2002 - 2003

CCAE Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
521 Comerç al detall en establiments no especialitzats	393	25	404	22	400	21	450	22	426	23
522 Comerç al detall d'aliments, begudes i tabac	595	165	471	162	591	152	617	159	626	160
523 Comerç al detall de productes farmacèutics	242	45	239	44	241	45	286	48	246	49
524 Altres tipus de comerç al detall d'articles nous	1.637	391	1.670	398	1.387	387	1.454	386	1.461	379
525 Comerç al detall de béns de segona mà	4	2	3	2	3	2	2	1	2	1
526 Comerç al detall fora d'establiments	6	2	7	3	7	3	10	4	10	4
527 Reparació d'efectes personals i estris	47	21	48	24	49	24	50	25	60	26
52* Altres comerç al detall	161	16	69	16	64	15	67	14	65	14
<b>Total</b>	<b>3.085</b>	<b>667</b>	<b>2.911</b>	<b>671</b>	<b>2.742</b>	<b>649</b>	<b>2.936</b>	<b>659</b>	<b>2.896</b>	<b>656</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

TAULA 47. Indicadors de clima comercial urbà (1). Catalunya. 1r trimestre de 2003

	Tant per cent				Saldo (2)
	Evolució positiva	Evolució estable	Evolució negativa	No sap o no contesta	
<b>Trimestre actual</b>					
<b>Marxa del negoci</b>	<b>43,7</b>	<b>44,3</b>	<b>6,3</b>	<b>5,7</b>	<b>37,3</b>
Xifra de vendes	38,2	38,6	13,1	10,1	9,8
Estoc de mercaderies	12,5	60,0	17,9	9,6	-5,4
Nombre de persones ocupades	4,9	90,6	2,5	2,0	2,4
Marge comercial	5,1	84,5	6,5	3,9	-1,4
<b>Expectatives per al proper semestre</b>					
<b>Marxa del negoci</b>	<b>28,0</b>	<b>55,6</b>	<b>15,4</b>	<b>0,9</b>	<b>16,6</b>
Xifra de vendes	20,3	27,8	50,6	1,2	-30,3
Estoc de mercaderies	20,8	55,1	22,5	1,5	-1,7
Nombre de persones ocupades	5,3	86,8	7,2	0,7	-1,9
Marge comercial	3,3	78,3	17,3	1,1	-14,0

TAULA 48. Indicadors de clima comercial urbà (1). Mataró. 1r trimestre de 2003

	Tant per cent				Saldo (2)
	Evolució positiva	Evolució estable	Evolució negativa	No sap o no contesta	
<b>Trimestre actual</b>					
<b>Marxa del negoci</b>	<b>50,0</b>	<b>40,7</b>	<b>3,7</b>	<b>5,6</b>	<b>46,3</b>
Xifra de vendes	38,9	35,2	11,1	14,8	27,8
Estoc de mercaderies	11,1	55,6	16,7	16,7	-5,6
Nombre de persones ocupades	1,9	94,4	3,7	0,0	-1,9
Marge comercial	1,9	94,4	1,9	1,9	0,0
<b>Expectatives per al proper semestre</b>					
<b>Marxa del negoci</b>	<b>24,1</b>	<b>57,4</b>	<b>18,5</b>	<b>0,0</b>	<b>5,6</b>
Xifra de vendes	18,5	22,2	59,3	0,0	-40,7
Estoc de mercaderies	33,3	40,7	24,1	1,9	9,3
Nombre de persones ocupades	11,1	77,8	11,1	0,0	0,0
Marge comercial	0,0	88,9	11,1	0,0	-11,1

(1) Comerç urbà: establiments dels Centres Comercials Oberts de Catalunya (CCOC); és a dir, establiments de venda al detall situats en zones de l'interior d'un casc urbà caracteritzades per una alta concentració d'oferta comercial i que estan contemplades en els convenis signats amb la Direcció General de Comerç.

(2) El saldo és la diferència entre els percentatges corresponents a cada parell de respostes de tipus contrari (positiu-negatiu).

Font: Direcció General de Comerç i Institut d'Estadística de Catalunya.

## Indicador de clima comercial urbà

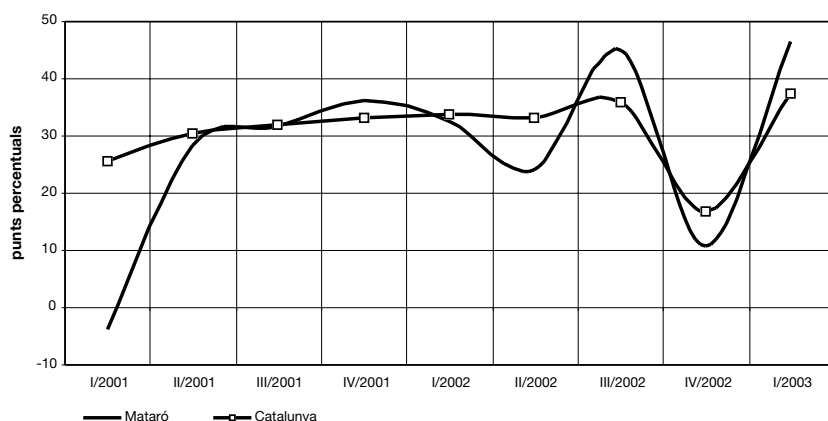
La Direcció General de Comerç de la Generalitat de Catalunya, juntament amb l'Institut d'Estadística de Catalunya, porta a terme una enquesta dins del sector comercial del Centres Comercials Oberts de Catalunya (CCOC); és a dir, els establiments detallistes que hi ha en zones de l'interior d'un casc urbà caracteritzades per una alta concentració d'oferta comercial. TAULES 47 I 48.

En termes generals, en acabar el primer trimestre de 2003, la valoració que fan els comerciants sobre la marxa del seu negoci és favorable, amb un saldo positiu de 46,3 punts (diferència entre el percentatge de respostes que assenyalen una evolució positiva i les que apunten una evolució negativa). Sembla que la situació del comerç a Mataró ha millorat respecte dels primers mesos de 2002, moment en què la valoració se situava en 32,3 punts.

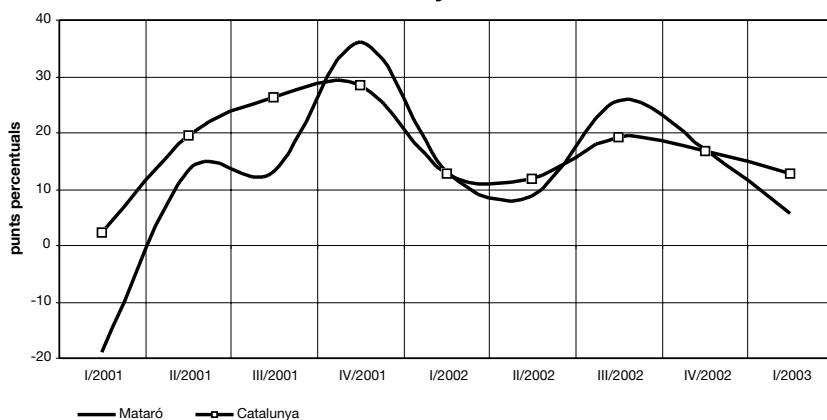
Pel que fa a les expectatives per als propers mesos, una part important dels comerciants de Mataró preveuen una evolució estable del nego-

ci. En finalitzar els primers tres mesos de 2003, el saldo de les expectatives és positiu (5,6 punts), la qual cosa suposa un registre menys favorable que un any enrere.

**GRÀFIC 59. Indicador de clima comercial urbà. Marxa del negoci en el trimestre segons el saldo de resposta. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 60. Indicador de clima comercial urbà. Expectatives per als propers sis mesos de la marxa del negoci segons el saldo de resposta. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Comerç i Institut d'Estadística de Catalunya.

En el conjunt del territori català, els comerciants fan una valoració de la marxa del negoci inferior a la de Mataró en 9 punts, situant el saldo en 37,3 punts. L'evolució respecte de l'any anterior és bastant més moderada que en el cas de Mataró, amb un guany de 3,8 punts. Això no obstant, les expectatives per als propers sis mesos poden ajudar a millorar aquest balanç, amb un saldo de 16,6 punts, 11 punts per sobre de les previsions dels comerciants de la ciutat.

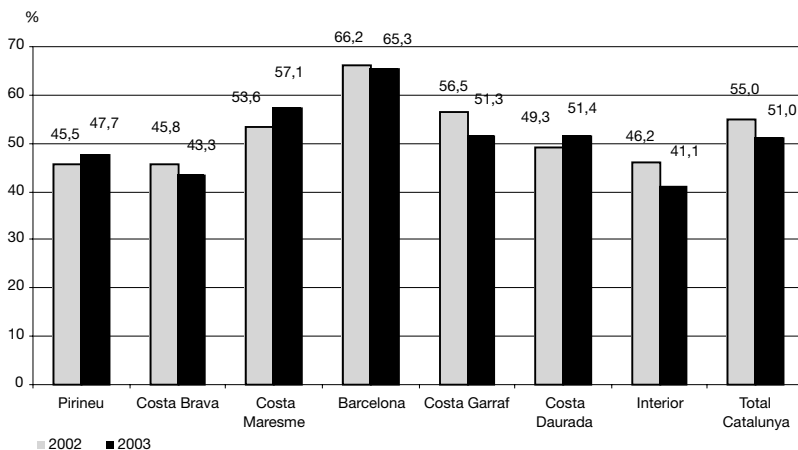
## Hostaleria (55) i sector turístic

### Situació general del sector

Les dades del primer semestre de 2003 constaten un descens de l'activitat del sector turístic en el conjunt de Catalunya. Així, el percentatge d'ocupació durant el primer semestre de 2003 (51%) ha estat 4 punts inferior al registrat durant el mateix període de 2002. Aquesta disminució en l'ocupació hotelera ve motivat no pas per una disminució del nombre de turistes (de fet, fins al mes d'agost havia augmentat un 5% a Catalunya), sinó per l'augment de places i per una estada més curta al país, com ho demostra la davallada del 2% en el nombre de pernoctacions a Catalunya.

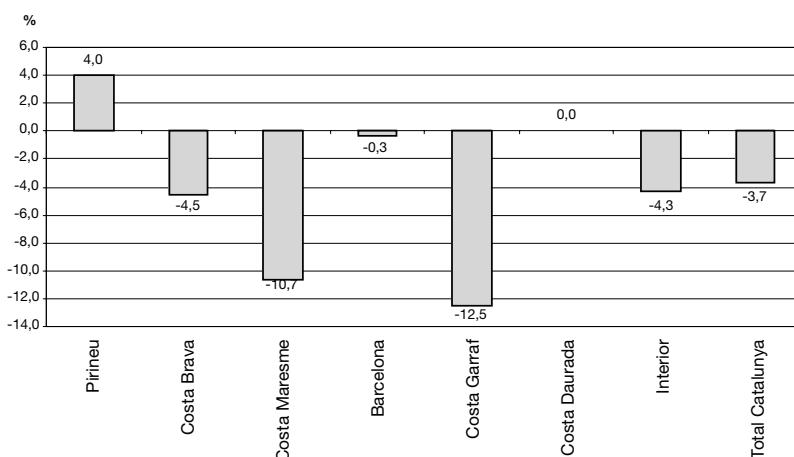
Contràriament, a la costa del Maresme l'ocupació hotelera ha augmentat en 3,5 punts percentuals en el primer semestre de 2003, situant-se en una mitjana del 57%. Malgrat aquest increment, però, la facturació del sector hotelier a la costa del Maresme s'ha reduït un 10,7% en el segon trimestre de 2003. Tot plegat ens indicaria una baixada de preus per tal de mantenir els nivells d'ocupació.

**GRÀFIC 61. Grau d'ocupació del sector hotelier (%). 1r semestre 2002- 2003**



Sembla, doncs, que la disminució dels dies d'estada s'atribueix a un canvi d'hàbits dels turistes, que cada cop fragmenten més les vacances, però també als efectes de l'actual recessió econòmica que viuen molts països d'Europa.

**GRÀFIC 62. Percentatge de variació de la xifra de facturació del sector hotelier per establiment. 2n trimestre 2003**



Entre els nous hàbits destaquen els desplaçaments més curts, afavorits per la implantació de les companyies aèries amb preus molt reduïts<sup>34</sup>. La incidència d'aquests vols barats és en bona part allò que ha determinat l'increment de passatgers, que ha estat d'un 5,4% a l'aeroport de Barcelona fins al mes de juliol, d'un 10,2% al de Reus i d'un 153,6% al de Girona<sup>35</sup>. Amb tot, els efectes econòmics d'aquest trànsit aeri no només els noten les comarques gironines, per tal com la majoria dels passatgers que s'hi desplacen tenen com a destí Barcelona, i els usuaris –majoritàriament joves– no necessàriament s'allotgen en hotels o altres establiments turístics.

**GRÀFIC 61 i 62.**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Cambra de Comerç de Barcelona.

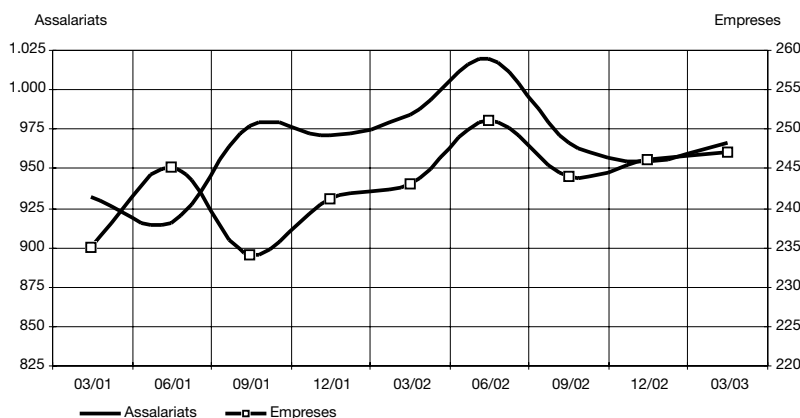
<sup>34</sup> Easyjet i Ryanair generen més de 400 vols setmanals entre les principals capitals europees i els aeroports de Barcelona, Girona i Reus.

<sup>35</sup> El fet que Ryanair hagi fet de l'aeroport de Girona la seva base al sud d'Europa, amb una desena de vols diaris, ha comportat la revitalització d'aquesta terminal.

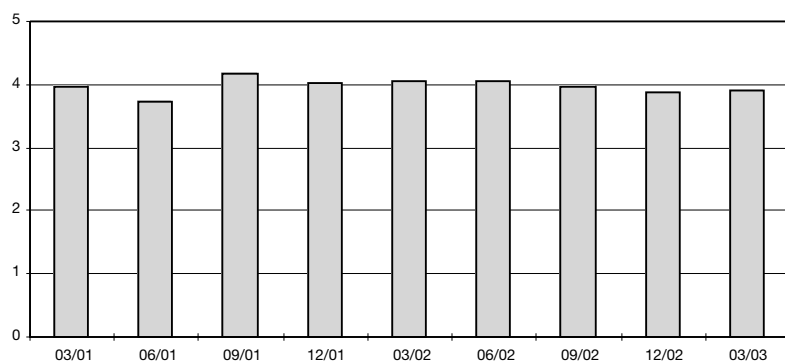
TAULA 49. Hostaleria (55). 2002-2003

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	686	689	686	668	665
Assalariats	983	1.019	966	954	966
Empreses	243	251	244	246	247
Ass./ Empr.	4,05	4,06	3,96	3,88	3,91
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	-1,72%	-3,09%	-0,87%	-1,76%	-3,06%
Assalariats	5,59%	11,37%	-1,02%	-1,65%	-1,73%
Empreses	3,40%	2,45%	4,27%	2,07%	1,65%
Ass./ Empr.	2,11%	8,70%	-5,08%	-3,65%	-3,32%

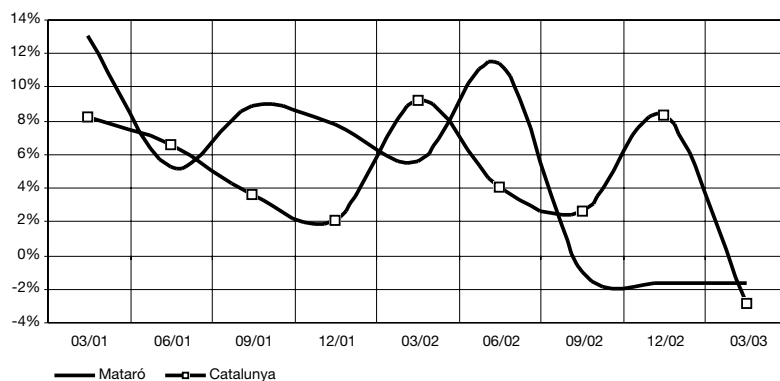
GRÀFIC 63. Hostaleria. Mataró. 2001- 2003



GRÀFIC 64. Assalariats per empresa. Hostaleria. Mataró. 2001 - 2003



GRÀFIC 65. Variació interanual assalariats hostaleria. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

## Mataró

Mataró, tot i no ser un municipi eminentment turístic, pateix la tendència general del sector. Així, el sector de l'hostaleria (que a més dels hotels, també hi inclou els bars i restaurants) durant els darrers trimestres registra descensos en el nombre de treballadors, tot i que són lleus.

La sèrie dels autònoms porta dos anys registrant variacions interanuals negatives, essent el -3,1% registrat en el primer trimestre de 2003 un dels descensos més acusats de la sèrie. Pel que fa als treballadors assalariats, són tres els trimestres consecutius amb una evolució decreixent, i el perfil que presenta la variació interanual és clarament descendent. Respecte del percentatge de variació de les empreses en el darrer any, malgrat presentar valors positius, el perfil que presenta és també descendent. TAULA 49.

Catalunya presenta els seus valors més elevats en les tres sèries (autònoms, assalariats i empreses) durant els mesos d'estiu. Si analitzem la variació interanual d'assalariats a Catalunya, malgrat les fortes oscil·lacions que presenta la sèrie, la tendència que s'hi observa és decreixent. De fet, en el primer trimestre de 2003, la variació interanual a Catalunya presenta un descens, el primer que es registra des que es disposen de dades a partir de l'any 1996.

Pel que fa a la grandària mitjana de les empreses i establiments del sector continua sent superior a Catalunya (5,8), respecte de la ciutat de Mataró (3,9). A Mataró, en el darrer any i mig, la dimensió mitjana de les empreses de l'hoteleria ha sofert un retrocés notable, ja que s'ha passat dels 4,2 assalariats de mitjana per empresa als 3,9.

GRÀFICS 63, 64 I 65.



**TAULA 50. Detall de les activitats incloses en el sector comerç al detall. Mataró. 2002 - 2003**

CCAE Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
551 Hotels	42	3	60	3	45	3	44	3	52	3
552 Càmpings i altres tipus d'allotjament de curta durada	5	1	12	1	7	1	3	1	3	1
553 Restaurants	428	102	428	103	432	102	400	102	403	103
554 Establiments de begudes	432	132	483	139	419	133	437	136	434	137
555 Menjadors col·lectius i provisió de menjars preparats	76	5	36	5	66	5	70	4	74	3
55* Altres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Total</b>	<b>983</b>	<b>243</b>	<b>1.019</b>	<b>251</b>	<b>969</b>	<b>244</b>	<b>954</b>	<b>246</b>	<b>966</b>	<b>247</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**TAULA 51. Percentatge mig d'ocupació hotelera trimestral. Mataró. 2001 - 2003**

	% d'Ocupació trimestral	Mitjana anual del % d'ocupació	Dif. ocupació hotelera (p.p.)
I/2001	49,18%	---	---
II/2001	63,24%	---	---
III/2001	62,79%	---	---
IV/2001	46,05%	55,31%	---
I/2002	47,27%	54,84%	-0,48 p.p.
II/2002	59,55%	53,91%	-0,92 p.p.
III/2002	58,34%	52,80%	-1,11 p.p.
IV/2002	44,92%	52,52%	-0,28 p.p.
I/2003	42,19%	51,25%	-1,27 p.p.
II/2003	60,69%	51,53%	0,28 p.p.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Hotel Ciutat de Mataró i Hotel Colón.

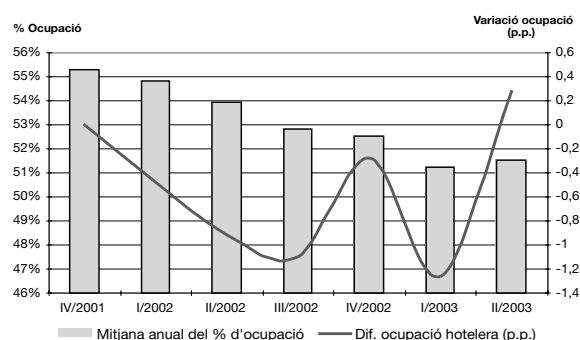
A l'hora d'analitzar al detall les diferents activitats que formen part del sector, pot observar-s'hi que ha estat als restaurants on s'ha produït la reducció més important en el nombre d'assalariats, mentre que als hotels s'ha registrat un l'augment més significatiu (de 42 a 52 assalariats, des de finals del primer trimestre de 2002 a un any després). **TAULA 50.**

A banda de les dades d'assalariats, autònoms i d'empreses relacionats amb el sector, les dades d'ocupació hotelera a la ciutat, les pernoctacions a l'alberg municipal i les pernoctacions d'embarcacions transeünts al Port de Mataró permeten fer un breu seguiment de l'evolució turística a la ciutat.

Així, les dades d'ocupació hotelera constatarien el descens de l'activitat turística generalitzat a Catalunya en el cas concret de Mataró durant els darrers mesos. Els tres hotels de la ciutat sumen aproximadament 350 places, i si bé l'ocupació al llarg de l'any va variant segons l'estació, les fluctuacions que presenta són menys importants que la resta del Maresme, atès el caràcter marcadament

turístic d'algunes zones de la comarca. **TAULA 51** i **GRÀFIC 66.**

També l'alberg municipal de Can Soleret ha registrat un nombre de pernoctacions inferior en relació a anys precedents. Val a dir que les visites de grups organitzats representen una part important dels usuaris de l'alberg. **TAULA 52.**

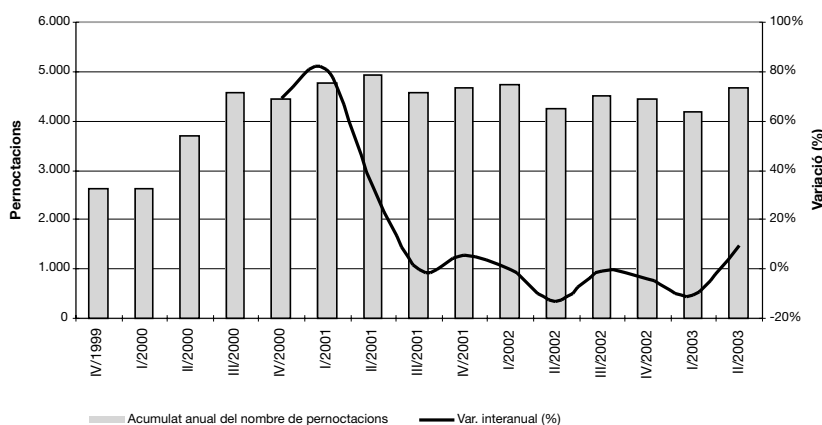
**GRÀFIC 66. Percentatge d'ocupació hotelera. Mataró. 2001 - 2003**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Hotel Ciutat de Mataró i Hotel Colón.

**TAULA 52. Pernoctacions a l'alberg municipal. Mataró. 1999 - 2003**

	Nombre de pernoctacions	Variació interanual (%)
IV/1999	582	---
I/2000	326	2,52%
II/2000	1.520	234,8%
III/2000	2.161	70,0%
IV/2000	428	-26,5%
I/2001	651	99,7%
II/2001	1.691	11,3%
III/2001	1.801	-16,7%
IV/2001	520	21,5%
I/2002	712	9,4%
II/2002	1.229	-27,3%
III/2002	2.047	13,7%
IV/2002	465	-10,6%
I/2003	454	-36,2%
II/2003	1.698	38,2%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'alberg municipal de Can Soleret.

**GRÀFIC 67. Pernotacions a l'alberg municipal. Mataró. 1999 - 2003**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'alberg municipal de Can Soleret.

**TAULA 53. Pernotacions dels transeünts (1) al Port de Mataró. 2001 - 2003**

	Nombre de pernotacions	Variació interanual (%)
I/2001	19	---
II/2001	394	---
III/2001	526	---
IV/2001	53	---
I/2002	40	110,5%
II/2002	209	-47,0%
III/2002	393	-25,3%
IV/2002	25	-52,8%
I/2003	23	-42,5%
II/2003	147	-29,7%

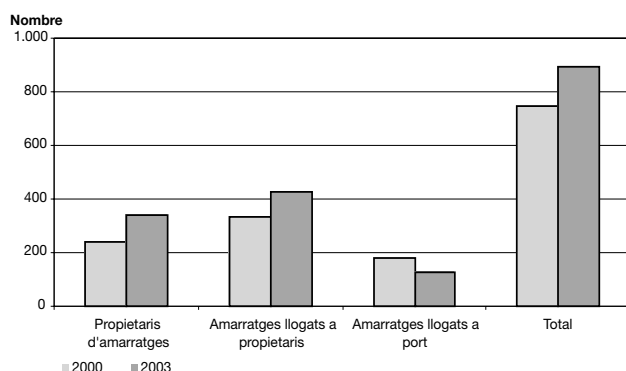
(1) tripulants per dies.

**TAULA 55. Lloc d'origen de les embarcacions que han recalat al Port de Mataró. 2001 - 2003**

	2001	2002	2003*
Alemanya	49	44	6
França	45	57	18
Regne Unit	26	31	12
Holanda	14	9	13
Suïssa	9	8	4
Bèlgica	7	8	4
Dinamarca	3	4	0
Itàlia	3	5	1
Suècia	3	3	2
Reste	15	5	8
<b>Total</b>	<b>174</b>	<b>174</b>	<b>68</b>

(\*) Dades del 2003 fins a inicis del mes de juliol.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci del Port de Mataró.

**GRÀFIC 68. Evolució de la venda i lloguer d'amarratges al Port de Mataró. 2001 - 2003****TAULA 54. Percentatge de les embarcacions que han recalat al Port de Mataró segons lloc d'origen. 2001 - 2003**

	Maresme	Reste Catalunya	Reste Espanya	Estrangers
2001	5,3	9,6	37,4	62,6
2002	4,8	7,1	39,4	60,6
2003*	8,7	6,1	41,9	58,1

(\*) Dades del 2003 fins a inicis del mes de juliol.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci del Port de Mataró.

En qualsevol cas, cal tenir present que els motius d'estada a la ciutat dels turistes que s'allotgen tant als hotels com a l'alberg municipal responen, d'una banda, a la proximitat i bones comunicacions amb Barcelona. En aquest sentit, el descens de demanda o l'augment d'oferta d'altres marques turístiques, en aquest cas Barcelona, pot afectar el sector hotelier de Mataró. D'altra banda, si bé l'oferta hotelera de la ciutat pot fidelitzar durant els mesos d'estiu una part de clientela turística de tipus familiar, les convencions i negocis

aporten bona part dels usuaris allotjats als hotels de la ciutat durant els mesos d'hivern.

El Port de Mataró és també un espai que esdevé destinació d'un nombre considerable de turistes que amb les seves embarcacions pernecten a la ciutat. Les dades disponibles de pernotacions de transeünts al port presenten una evolució en consonància amb la resta d'indicadors turístics de la ciutat, ja que en els darrers mesos s'ha registrat una evolució decreixent. Tanmateix en el cas del port s'ha de tenir en compte que aquest descens de turistes pot ser degut també a la major venda d'amarratges dels darrers anys que deixen un menor nombre d'amarratges per pernecten. Una part important de les embarcacions que recalen al port de Mataró són de propietat estrangera (al voltant d'un 60% en els darrers anys), essent Alemanya, França i Regne Unit les nacionalitats d'origen majoritari. **TAULA 53, 54, 55 I GRÀFIC 68.**

# Educació (80), recerca i desenvolupament (73)

## Mataró

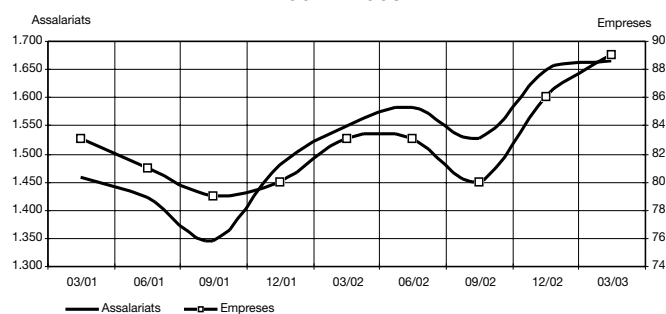
L'ocupació en els sectors de l'educació i recerca i desenvolupament a Mataró ha mantingut la tendència a l'alça iniciada a finals del 2001, accelerant-se el ritme de creixement especialment des de meitats del 2002. Així, des del juny de l'any anterior, el nombre de treballadors assalariats d'aquest sector registra increments interanuals situats per sobre de l'11%, intensitat que ha sofert un fre en el primer trimestre de 2003, amb una taxa de variació del 7,4%. El nombre total d'assalariats s'ha situat en 1.663 a finals de març de 2003.

El nombre de centres ha seguit la mateixa línia que la descrita en el cas anterior. Després d'un seguit de trimestres amb comportaments de signe positiu, però de caràcter moderat, des de finals de 2002 s'ha produït un avenç substancial en les taxes de variació interanual. El nombre total de centres de treball a finals del mes de març era de 89.

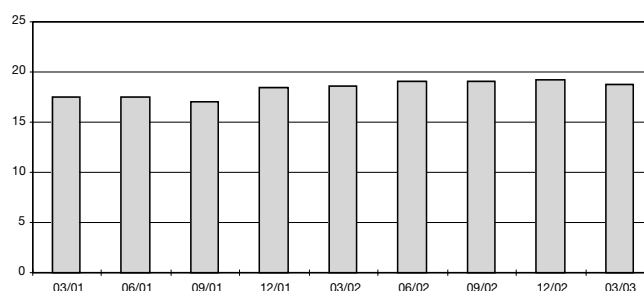
Les oscil·lacions constants de diferent intensitat en les dues sèries anteriors provoquen que la grandària mitjana per centre de treball es mantingui bastant estable des de finals de 2001, al voltant dels 18 o 19 treballadors per empresa. **TAULA 56.**

A Catalunya, les variacions interanuals dels assalariats i les empreses presenten un perfil molt més estable al llarg del temps. Així, la taxa de variació

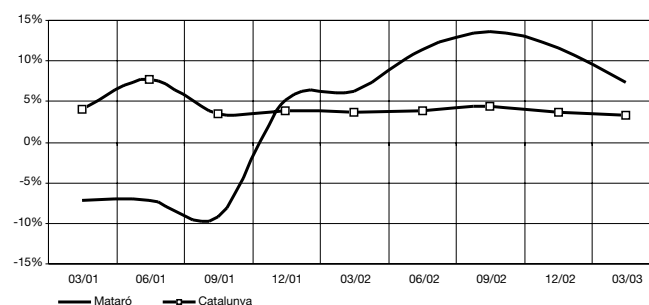
**GRÀFIC 69. Educació, recerca i desenvolupament. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 70. Assalariats per empresa. Educació, recerca i desenvolupament. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 71. Variació interanual assalariats educació, recerca i desenvolupament. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**TAULA 56. Educació (80), recerca i desenvolupament (73). Mataró. 2002-2003**

Nombre	09/01	12/01	03/02	06/02	09/02
Autònoms	102	102	98	103	103
Assalariats	1.549	1.582	1.525	1.648	1.663
Empreses	83	83	80	86	89
Ass./ Empr.	18,66	19,06	19,06	19,16	18,69
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	-5,56%	-4,67%	-5,77%	0,98%	0,98%
Assalariats	6,24%	11,25%	13,55%	11,43%	7,36%
Empreses	0,00%	2,47%	1,27%	7,50%	7,23%
Ass./ Empr.	6,24%	8,57%	12,13%	3,65%	0,12%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

dels treballadors supera el 3% des de finals de desembre de 2002, mentre que el nombre d'empreses es manté pràcticament en el mateix nivell des del 2001, amb variacions que no arriben a l'1%. La dimensió mitjana de les empreses és sensiblement inferior a la de Mataró, situada en 16 assalariats per centre de treball. **GRÀFICS 69, 70 i 71.**

**TAULA 57. Detall de les activitats incloses en el sector de l'educació, recerca i desenvolupament. Mataró. 2002 - 2003**

CCAE	Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
		Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
731	R+D sobre ciències naturals i tècniques	4	1	4	1	5	1	5	1	5	1
732	R+D sobre ciències socials i humanitats	2	1	0	0	3	1	5	1	4	2
73*	Altres recerca i desenvolupament	37	1	32	1	33	1	22	1	26	1
801	Ensenyament primari	832	33	920	34	887	34	948	35	954	35
802	Ensenyament secundari	309	11	315	11	307	11	309	11	308	11
803	Ensenyament superior	103	3	115	4	113	4	106	3	105	3
804	Formació permanent i altres activitats d'ensenyament	262	33	196	32	177	28	253	34	261	36
80*	Altres educació	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	<b>Total</b>	<b>1.549</b>	<b>83</b>	<b>1.582</b>	<b>83</b>	<b>1.525</b>	<b>80</b>	<b>1.648</b>	<b>86</b>	<b>1.663</b>	<b>89</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**TAULA 58. Nombre de patents i models d'utilitat registrades a l'oficina Española de Patentes i Marcas. 2000 - 2002.**

	2000		2001		2002	
	Nombre	Índex <sup>1</sup>	Nombre	Índex <sup>1</sup>	Nombre	Índex <sup>1</sup>
Mataró	10	0,96	15	1,40	15	1,37
Terrassa	40	2,33	38	2,17	16	0,89
Sabadell	47	2,56	45	2,43	32	1,71
Granollers	18	3,43	29	5,40	19	3,48
Badalona	15	0,72	29	1,39	17	0,81
Hospitalet de Llobregat	26	1,08	40	1,65	31	1,27
Barberà del Vallès	14	5,25	9	3,37	15	5,58
Cerdanyola del Vallès	8	1,52	12	2,24	16	2,94
Rubí	15	2,56	18	2,98	12	1,92
Sant Cugat del Vallès	8	1,52	19	3,40	14	2,34
Martorell	5	2,35	13	5,77	5	2,13

<sup>1</sup> Índex és el nombre de patents i models cada 10.000 habitants.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Oficina Española de Patentes y Marcas, i del Padró Continu d'Habitants de l'Idescat.

En analitzar al detall els sectors de l'educació i de la recerca i desenvolupament observem com ha estat en l'ensenyament primari on ha tingut lloc l'augment més important en el nombre de treballadors assalariats. En només dotze mesos l'increment que s'ha produït ha estat de 122 assalariats, situant-se el total en 954 a finals del primer trimestre de 2003. Els assalariats d'aquesta activitat representen el 57,4% dels treballadors assalariats del sector de l'educació i la recerca. **TAULA 57.**

Pel que fa a la informació relativa al desenvolupament de la R+D a nivell municipal, aquesta és escassa. Això no obstant, podríem destacar-ne indicadors com el nombre de patents o publicacions científic-mèdiques per municipis.

Quant al nombre de patents registrades a Mataró, l'augment ha estat força considerable en el decurs dels dos darrers anys: s'ha passat de les 10 patents del 2000, a les 15 del 2002. En xifres absolutes, Mataró ocupa una posició prou rellevant respecte del conjunt

dels principals municipis de la província de Barcelona, però quan es relativitza el nombre de patents en funció de la població, Mataró se situa en posicions més endarrerides. **TAULA 58.**

Un altre indicador de R+D disponible a nivell municipal seria el dels articles apareguts en publicacions científiques internacionals sobre matèries de medicina, biologia molecular, bioquímica, biofísica, genètica... En tot cas, es tracta d'un indicador molt relacionat amb la ubicació dels equips de recerca mèdica en els diferents centres hospitalaris i universitaris. Això explicaria els elevats índexs comparatius que s'assoleixen en municipis com Cerdanyola, Terrassa, Sabadell i, sobretot, Badalona, amb la ubicació al seu terme municipal de l'Hospital Universitari Trias i Pujol (Can Ruti). A Mataró, que ocuparia una posició intermitja, l'any 2002 s'hi van publicar 11 articles, majoritàriament procedents del Consorci Sanitari del Maresme o de l'Hospital de Mataró. **TAULA 59.**

**TAULA 59. Nombre d'articles publicats en publicacions científiques d'àmbit internacional en matèries de medicina, biologia molecular, bioquímica, biofísica, genètica... 2000 - 2002.**

	2000		2001		2002	
	Nombre	Índex <sup>1</sup>	Nombre	Índex <sup>1</sup>	Nombre	Índex <sup>1</sup>
Mataró	10	0,96	5	0,47	11	1,01
Terrassa	28	1,63	24	1,37	38	2,12
Sabadell	39	2,12	40	2,16	33	1,76
Granollers	4	0,76	5	0,93	5	0,92
Badalona	91	4,36	64	3,06	67	3,18
Hospitalet de Llobregat	21	0,87	25	1,03	17	0,70
Santa Coloma de Gramanet	6	0,51	4	0,34	2	0,17
Cerdanyola del Vallès	13	2,46	16	2,99	7	1,29
Sant Cugat del Vallès	8	1,52	6	1,07	4	0,67

<sup>1</sup> Índex és el nombre d'articles cada 10.000 habitants.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Medline i del Padró Continu d'Habitants de l'Idescat.

## Altres activitats empresarials (74)

### Situació general del sector

Un dels trets característics més rellevants en els països desenvolupats és la terciarització de l'economia i, més concretament, l'externalització de serveis (outsourcing) que duen a terme bona part de les empreses. Actualment és ben normal que la neteja de l'empresa la realitzi una empresa especialitzada, o que les nòmines o la comptabilitat d'una empresa les faci una empresa que assessora en aquests temes, o que la selecció de personal la dugui a terme una empresa externa. Totes aquestes activitats i algunes més són les que s'inclouen dins del sector d'altres activitats empresarials.

### Mataró

La tradició industrial de Mataró, centrada en la indústria tèxtil i del gènere de punt, va canviant progressivament en els darrers anys, tot tendint cap a una economia de serveis. És aquesta especialització industrial de la ciutat la que dona un marge de creixement més ampli al sector d'altres activitats empresarials, ja que les empreses industrials tendeixen a externalitzar aquells serveis i tasques que no conformen l'activitat pròpia de l'empresa.

Si observem l'evolució de la sèrie des del primer trimestre de 1996 fins al primer trimestre de 2003, el nombre d'assalariats ha passat de 796 a 2.100 en 7 anys, fet que suposa un creixement del 164%, una mitjana anual superior al 23%. Cal tenir en compte que en el conjunt de Mataró la mitjana de creixement anual en els darrers 7 anys ha estat del 7,5%. Ja centrats en l'evolució més recent, s'hi observa com en el semestre d'anàlisi les dades d'assalariats han patit un davallada important, ja que en el darrer trimestre de 2002 s'han perdut més de 550 assalariats. La variació interanual també recull aquesta davallada, ja que després de dos trimestres amb creixements del 18% i el 22%, en el quart trimestre de 2002 i el primer de 2003 s'ha registrat una caiguda del 4,8% i de l'1,8%, respectivament.

Aquesta davallada en la sèrie en els darrers dos trimestres cal atribuir-la a les brusques oscil·lacions del sector de selecció i col·locació de personal, ja que més d'un terç dels assalariats del

sector d'altres activitats empresarials estan registrats en empreses de treball temporal. Així, si no comptabilitzèssim els assalariats d'aquest subsector, els creixements interanuals que ens donaria la sèrie resultant continuarien presentant valors positius, tant en el darrer trimestre de 2002 com en el primer de 2003.

A Catalunya, el comportament del sector també hi presenta oscil·lacions, si bé aquestes no són tan marcades com a Mataró ni hi presenten creixements negatius. En el darrer trimestre de 2002, el nombre d'assalariats en el sector a Catalunya va augmentar un 2,3% i en el primer trimestre de 2003, un 7,4%.

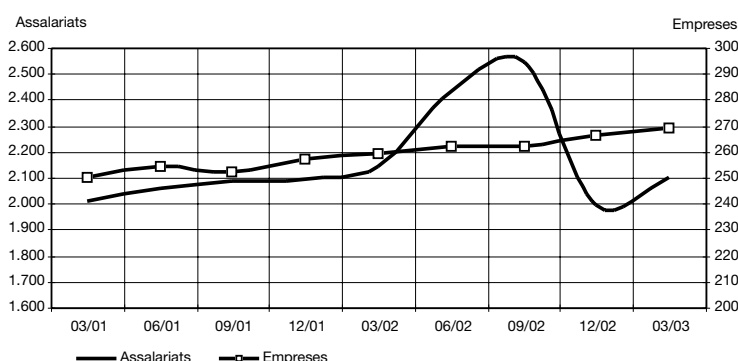
TAULA 60. Altres activitats empresarials (74). Mataró. 2002 - 2003

Nombre	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	400	412	412	424	440
Assalariats	2.139	2.428	2.545	1.991	2.100
Empreses	259	262	262	266	269
Ass./ Empr.	8,26	9,27	9,71	7,48	7,81
Incr. anual %	03/02	06/02	09/02	12/02	03/03
Autònoms	15,94%	20,12%	14,76%	13,07%	10,00%
Assalariats	6,36%	17,92%	22,18%	-4,83%	-1,82%
Empreses	3,60%	3,15%	3,97%	3,50%	3,86%
Ass./ Empr.	2,67%	14,32%	17,52%	-8,05%	-5,47%

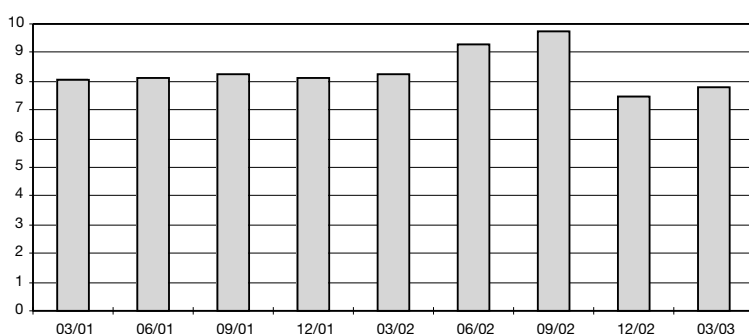
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

Respecte de la sèrie de les empreses, la variació interanual a Mataró presenta un comportament força estable, com ho demostra el fet que en el darrer any el ritme de creixement s'ha situat entre el 3% i el 4%. A Catalunya, el creixement del nombre d'empreses també hi ha estat sostingut, i lleugerament per sobre del de Mataró.

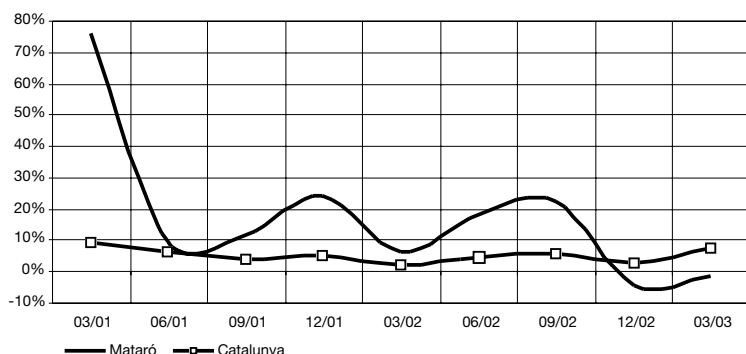
**GRÀFIC 72. Altres activitats empresarials. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 73. Assalariats per empresa. Altres activitats empresarials. Mataró. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 74. Variació interanual assalariats. Altres activitats empresarials. Mataró i Catalunya. 2001 - 2003**



**TAULA 61. Detall de les activitats incloses en el sector altres activitats empresarials. Mataró. 2002 - 2003**

CCAE	Descripció activitats	03/02		06/02		09/02		12/02		03/03	
		Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.
741	Activitats jurídiques, de comptabilitat i altres	538	115	556	118	558	119	546	119	538	114
742	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria	146	32	156	32	161	33	162	34	143	34
743	Assaigs i anàlisis tècnics	15	3	15	3	15	3	15	3	15	3
744	Publicitat	79	14	81	15	79	12	77	12	77	11
745	Selecció i col·locació de personal	630	3	859	3	953	3	390	1	551	3
746	Serveis d'investigació i de seguretat	72	15	95	15	105	16	115	16	80	17
747	Activitats industrials de neteja	313	16	324	17	329	18	331	16	326	20
748	Activitats empresarials diverses	345	60	341	58	344	57	354	64	369	66
74*	Altres	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	<b>Total</b>	<b>2.139</b>	<b>259</b>	<b>2.428</b>	<b>262</b>	<b>2.545</b>	<b>262</b>	<b>1.991</b>	<b>266</b>	<b>2.100</b>	<b>269</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la dimensió empresarial en el sector a Mataró, en el darrer semestre s'ha produït una important davallada, ja que ha passat de tenir 9,7 assalariats per empresa a mitjans de 2002, a tenir-ne 7,8 a principis de 2003, fet que representaria una mitjana de 3 assalariats menys respecte del conjunt del sector a Catalunya. **GRÀFICS 72, 73 i 74.**

Si analitzem l'evolució dels 8 subsectors que conformen el sector d'altres activitats empresarials, podem observar-hi que el dedicat a la selecció i col·locació de personal és el que abasta la major part del descens d'assalariats. De fet, aquest subsector és segurament el que té unes variacions d'assalariats més marcades, ja que en funció de la demanda que tinguin de personal donen d'alta laboral a la Seguretat Social a més o a menys gent. La resta de subsectors mantenen xifres d'assalariats estables al llarg del darrer any. **TAULA 61.**



# Ocupació

Contractacions a Mataró\* i el Maresme\*\*

Expedients de regulació de l'ocupació a Mataró i el Maresme

Atur registrat a Mataró\* i el Maresme\*\*

Comparació entre el mercat laboral de Mataró\*  
i el conjunt de Maresme\*\*

Salut laboral

*La salut del mercat de treball de Mataró continua essent dèbil, però hi ha algun símptoma de recuperació. Així, per exemple, l'atur registrat continua creixent, però ho fa a un ritme inferior al de mesos precedents.*



# Contractació

## Situació general

La contractació en el conjunt de l'Estat espanyol continua registrant un ritme elevat. En el 2002 van comunicar-se 14.179.245 contractes, pràcticament 123.000 contractes més que el 2001. Aquest to continua mantenint-se en el primer trimestre de 2003, amb 3.680.845 contractes, tot aconseguint un creixement del 7,9%, respecte de la contractació del primer trimestre de 2002. Del total de contractes, aproximadament 12,9 milions han estat de durada temporal, fet que en termes percentuals suposa el 90,9% de la contractació. En els tres primers mesos de 2003 el percentatge de contractació temporal es manté pràcticament sense variació i representa el 90,3% dels contractes de l'Estat espanyol.

Els contractes eventuais per circumstàncies de la producció, amb 6,2 milions, i els d'obra o servei, amb 5,1 milions, han estat les modalitats de contractació que més s'han fet servir. Aquestes dues modalitats representen el 80% de la totalitat de contractes que es van comunicar a l'Estat espanyol el 2002, mentre que la contractació indefinida escassament supera el 9% de la contractació. Aquests percentatges es mantenen en els primers tres mesos del 2003.

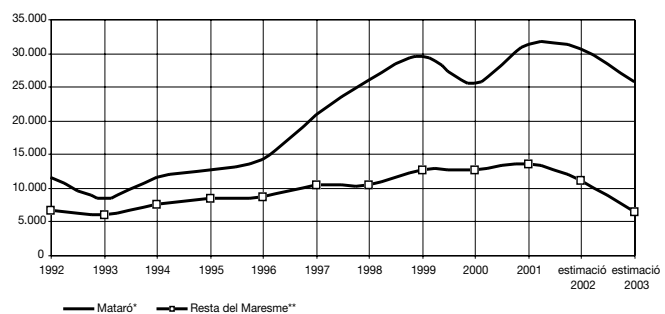
En el 2002, a les OTGs de Catalunya es van comunicar 2.128.873 contractes, el 15% de tota la contractació de l'Estat espanyol. Comparant-ho amb el 2001, la contractació s'ha reduït un 2,9%, fet que termes absoluts suposa una davallada de 65.157 contractes, malgrat els diferents incentius per a la contractació aprovats pel govern mitjançant els Pressupostos Generals de l'Estat del 2002 i del 2003. Aquest descens en la contractació s'està produint també en el primer trimestre de 2003, amb un 2,5% menys que en el primer trimestre de 2002. Pel que fa als contractes temporals, en el 2002 van representar el 86,3% de la contractació de Catalunya, percentatge sensiblement inferior al del conjunt de l'Estat espanyol. En el primer trimestre de 2003, el percentatge de contractes temporals a Catalunya és del 85,6%. Quant a la distribució per modalitats de contractació, els eventuais per

circumstàncies de la producció, amb un 32,7%, i els d'obra o servei, amb un 22,1%, són dels que en fan més ús, mentre que la contractació indefinida representa el 14,4% del total. Podria dir-se, per tant, que si bé l'evolució del nombre de contractes a Catalunya presenta pitjors registres, la proporció de contractes indefinits és més favorable que a la resta de l'Estat.

## Mataró\* i Maresme\*\*

L'evolució de la contractació a Mataró presenta un suau augment des del 1993 fins al 1996. A partir de 1997, any en què es va produir la reforma laboral, la contractació s'accelera i fins a l'any 1999 s'aconsegueix un mitjana de creixement anual de gairebé el 30%. El 2000 va ser el primer any, des de 1993, en què es el nombre de contractes registrats va ser inferior al de l'any anterior, però en el 2001 la sèrie va continuar en la línia ascendent. L'estimació del 2002 i del 2003 a Mataró apunten cap a una reducció en el volum de contractació.

**GRÀFIC 75. La contractació a Mataró\* i la resta del Maresme\*\*. 1992 - estimació 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Xarxa d'Observatoris de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona).

\* Inclou els municipis de Mataró, Argentona i Cabrera de Mar.

\*\* Inclou les poblacions que gestionen les dues OTG (Oficines de Treball de la Generalitat) de Mataró.

**TAULA 62. Evolució de la contractació a Mataró\* i el Maresme\*\*. 2001 - 1r trim. 2003**

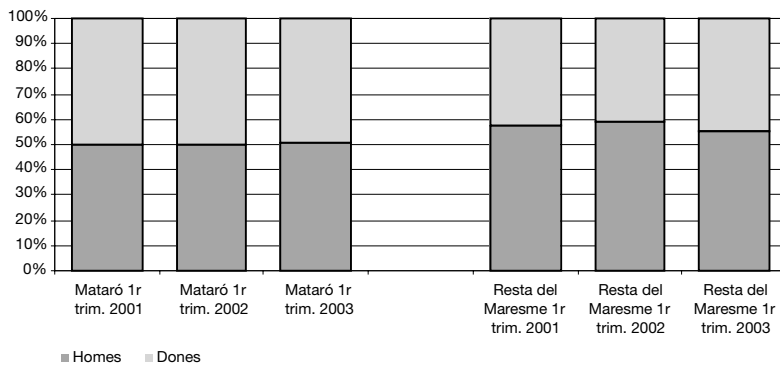
Mataró*		Sexe		Edat					Durada				Sector			
Període	Nombre	Homes	Dones	< de 19 a.	19-24 a.	25-29 a.	30-45 a.	> 45 a.	fins a 6 mes.	> 6 mes.	Indeterm.*	Indefinites**	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1r trim. 2001	9.372	4.669	4.703	1.131	2.765	1.888	2.693	895	4.904	471	2.740	1.257	112	2.135	1.043	6.082
2n trim. 2001	5.536	2.938	2.598	667	1.574	1.147	1.564	584	3.035	219	1.280	1.002	89	1.308	567	3.572
3r trim. 2001	5.615	2.956	2.659	1.034	1.730	998	1.409	444	3.336	191	1.339	749	62	968	480	4.105
4t trim. 2001	10.743	5.101	5.642	1.417	3.250	2.112	2.935	1.029	5.740	585	2.890	1.528	111	2.196	1.017	7.419
1r trim. 2002	7.592	3.796	3.796	838	2.168	1.515	2.302	769	3.611	299	2.574	1.108	91	1.417	894	5.190
2n trim. 2002	6.399	3.240	3.159	755	1.726	1.302	1.933	683	3.489	235	1.758	917	119	1.218	672	4.390
3r trim. 2002	3.417	1.771	1.646	578	994	625	932	288	2.154	87	748	428	43	490	340	2.544
4t trim. 2002	5.071	2.591	2.480	674	1.384	921	1.519	573	2.586	260	1.570	655	44	870	661	3.496
1r trim. 2003	4.469	2.253	2.216	509	1.240	894	1.341	485	2.369	278	1.176	646	57	794	578	3.040

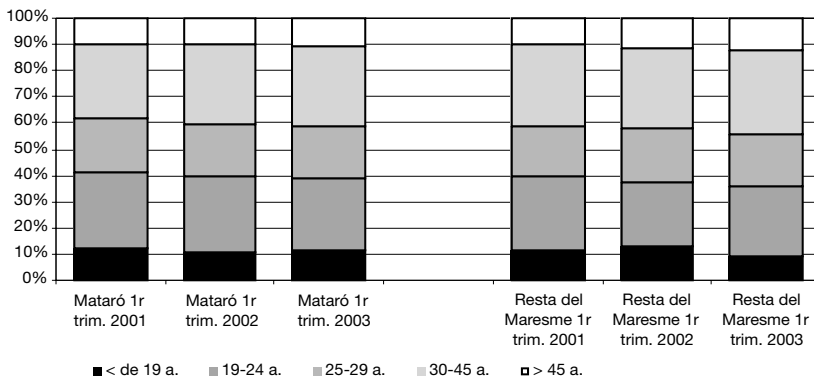
Maresme**		Sexe		Edat					Durada				Sector			
Període	Nombre	Homes	Dones	< de 19 a.	19-24 a.	25-29 a.	30-45 a.	> 45 a.	fins a 6 mes.	> 6 mes.	Indeterm.*	Indefinites**	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1r trim. 2001	13.024	6.766	6.258	1.559	3.778	2.601	3.819	1.267	6.854	629	3.713	1.828	274	2.629	1.620	8.501
2n trim. 2001	8.264	4.437	3.827	968	2.251	1.727	2.457	861	4.442	343	1.883	1.596	201	1.782	953	5.328
3r trim. 2001	8.232	4.330	3.902	1.523	2.467	1.437	2.089	716	4.860	287	1.942	1.143	135	1.217	776	6.104
4t trim. 2001	15.355	7.660	7.695	2.025	4.498	3.042	4.257	1.533	8.200	900	4.027	2.228	271	2.818	1.728	10.538
1r trim. 2002	10.833	5.722	5.111	1.250	2.972	2.187	3.292	1.132	5.368	439	3.329	1.697	215	1.873	1.454	7.291
2n trim. 2002	9.295	4.944	4.351	1.081	2.506	1.894	2.821	993	5.138	346	2.389	1.422	263	1.613	1.115	6.304
3r trim. 2002	4.921	2.638	2.283	852	1.382	915	1.308	464	3.129	141	997	654	103	598	555	3.665
4t trim. 2002	7.815	4.129	3.686	1.073	2.110	1.460	2.318	854	4.189	415	2.177	1.034	104	1.118	1.097	5.496
1r trim. 2003	6.775	3.521	3.254	726	1.853	1.355	2.082	759	3.584	476	1.665	1.050	167	1.041	926	4.641

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Xarxa d'Observatoris de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona).

**GRÀFIC 76. Proporció de contractats segons sexe els primers trimestres. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 77. Proporció de contractats per edat els primers trimestres. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Xarxa d'Observatoris de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona).

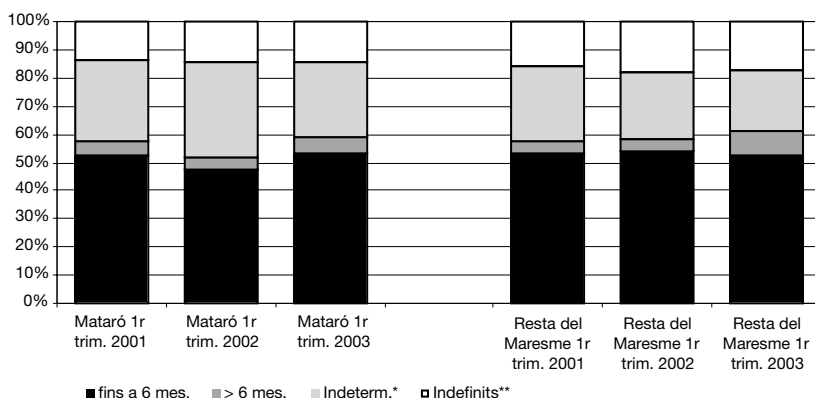
**El percentatge de contractes per a homes i dones a Mataró\* pràcticament parell** En els primers trimestres dels darrers tres anys, el percentatge de contractació masculina ha anat augmentant. Així, els homes van rebre el 49,8% dels contractes en el primer trimestre de 2001, el 50% en el 2002 i el 50,4% en el 2003. En termes generals, el percentatge de contractació masculina i femenina està força equiparat, si bé, normalment, els homes reben un percentatge lleugerament superior al de les dones.

Per contra, a la resta de la comarca del Maresme\*\*, el diferencial de contractació entre homes i dones és més accentuat, ja que en el primer trimestre de 2003 el 45% dels contractes van ser per a les dones. Val a dir, però, que en el darrer any les diferències s'han escurçat, ja que en

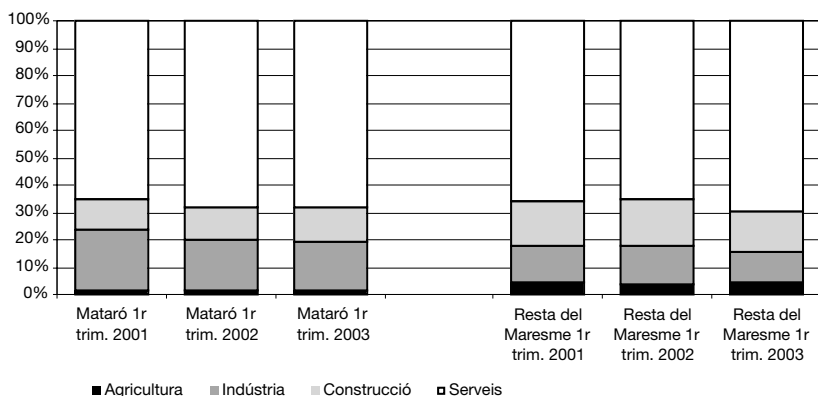
el primer trimestre de 2002 les dones van signar el 40,6% dels contractes. **GRÀFIC 76.**

En els primers trimestres de l'any es quan habitualment es recullen més contractes entre els col·lectius d'edat intermèdia (25 a 45 anys) i els de més edat (més de 45 anys). Això es deu al fet que durant la temporada d'estiu augmenta considerablement la contractació entre els més joves. Així, a Mataró\*, en el primer trimestre de 2003, el 50% dels contractes han anat a parar al col·lectiu entre els 25 i els 45 anys, per davant del 45,6% que es va registrar en el tercer trimestre de 2002. Pel que fa als més joves (menors de 25 anys), en el primer trimestre de 2003 aquests han acaparat el 39,1%, mentre que en el tercer trimestre de 2002 van comptabilitzar el 46% de la contractació de Mataró\*. Quant a la resta del Maresme\*\*, se segueix la mateixa dinàmica: percentatges de contractació més baixos de la gent jove en el primer trimestre respecte del tercer trimestre. **GRÀFIC 77.**

**GRÀFIC 78. Proporció de contractats per durada els primers trimestres. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 79. Proporció de contractats per sectors els primers trimestres. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Xarxa d'Observatoris de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona).

**Més de la meitat dels contractes de Mataró\* té una durada inferior als sis mesos** Respecte de la durada dels contractes, com és habitual, els primers trimestres es caracteritzen per un percentatge de contractes de menys de sis mesos inferior al registrat durant els mesos d'estiu. Així, a Mataró\*, entre els mesos de gener i març de 2003, el 53% dels contractes comunicats a l'Oficina de Treball de l'Esplanada tenien una durada inferior als sis mesos, mentre que en el tercer trimestre de 2002 representaven el 63% de la contractació, i en el primer trimestre de 2002, el 47,6%. Pel que fa a la contractació indefinida, el percentatge del primer trimestre de 2003 (14,5%) es manté en valors molt semblants als del 2002. A la resta del Maresme\*\*, l'ús del contracte amb una durada inferior als sis mesos també hi està molt estès (representa el 52,7% sobre el total de contractes comunicats durant el primer trimestre). **GRÀFIC 78.**

Els serveis és el sector que rep més comunicacions de contractes, tant a Mataró\* com a la resta del Maresme\*\*. En concret, a Mataró\*, durant el primer trimestre de 2003, ha rebut el 68% dels contractes comunicats, percentatge lleugerament per sota dels comunicats un any abans. A la resta del Maresme\*\*, el percentatge de contractes comunicats de gener a març de 2003 en aquest sector és del 69,4%, pràcticament cinc punts percentuals més que els comunicats en el primer trimestre de 2002. Contràriament a allò que succeeix a Mataró\*, el sector de la construcció a la resta del Maresme\*\* té un volum de contractació que supera al de la indústria. **GRÀFIC 79.**

# Expedients de regulació d'ocupació a Mataró i al Maresme

## Mataró

**63 treballadors s'han vist afectats per 4 ERO en el quart i primer trimestre** En el darrers tres trimestres, el nombre de treballadors afectats per ERO ha anat creixent; no obstant això, en la comparació interanual de l'acumulat anual, aquest nombre ha anat disminuint. Tanmateix, però, aquesta tendència sembla haver perdut embranzida.

Així, l'any 2002 a Mataró van registrar-se 13 expedients de regulació que van afectar a 95 treballadors, mentre que el 2001, si bé és cert que es van comptabilitzar menys expedients (6), s'hi van veure afectats més treballadors (146). Aquesta tendència continua mantenint-se en el primer trimestre de 2003; així, en l'acumulat anual s'han registrat 9 expedients que han afectat 95 treballadors, mentre que en l'acumulat anual del primer trimestre de 2002 se'n van registrar 12, amb 180 treballadors afectats. **TAULA 63.**

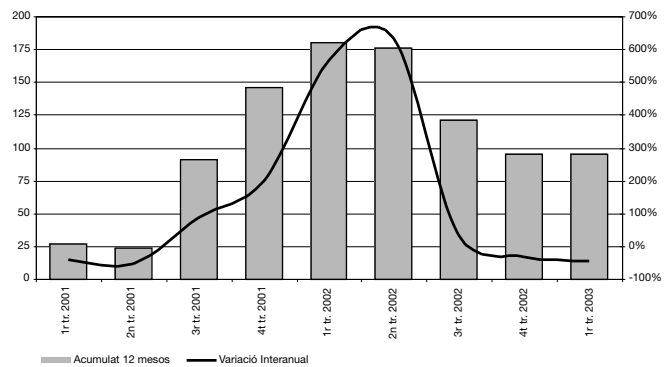
Paga la pena destacar el protagonisme que ha tingut el sector de la construcció, després de mesos en què no es produïa cap ERO. Així, 23 dels 34 treballadors afectats en el primer trimestre d'aquest any pertanyen a la construcció. La resta de treballadors afectats per ERO són

**TAULA 63. Nombre d'Expedients de Regulació d'Ocupació autoritzats i treballadors afectats. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003**

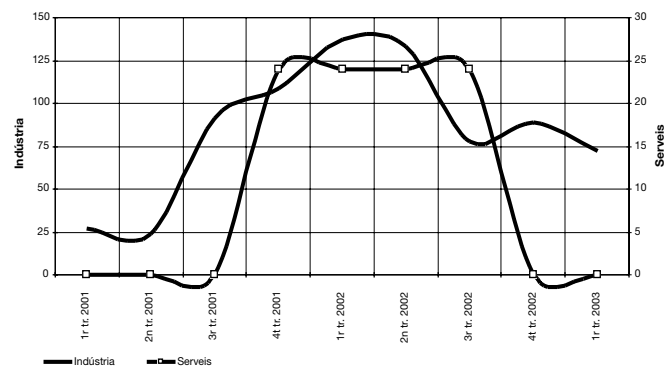
Nombre d'expedients	1r tr. 2001	2n tr. 2001	3r tr. 2001	4t tr. 2001	1r tr. 2002	2n tr. 2002	3r tr. 2002	4t tr. 2002	1r tr. 2003
Agricultura	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Indústria	0	2	1	1	5	2	2	3	1
Construcció	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Serveis	0	0	0	1	0	0	0	0	0
<b>Total</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>2</b>
Treballadors afectats	1r tr. 2001	2n tr. 2001	3r tr. 2001	4t tr. 2001	1r tr. 2002	2n tr. 2002	3r tr. 2002	4t tr. 2002	1r tr. 2003
Agricultura	0	0	0	0	6	0	0	0	0
Indústria	0	24	67	18	28	20	12	29	11
Construcció	0	0	0	13	0	0	0	0	23
Serveis	0	0	0	24	0	0	0	0	0
<b>Total</b>	<b>0</b>	<b>24</b>	<b>67</b>	<b>55</b>	<b>34</b>	<b>20</b>	<b>12</b>	<b>29</b>	<b>34</b>

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**GRÀFIC 80. Treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació. Acumulat darrer any. Mataró. 2001 - 1r trimestre 2003**



**GRÀFIC 81. Treballadors afectats als serveis i a la indústria. Acumulat darrers 12 mesos. Mataró. 2001 - 1r trim. 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

del sector de la indústria, que trimestre rere trimestre concentra una mitjana de dos expedients de regulació que afecta a 20 treballadors de mitjana. **GRÀFICS 80 i 81.**

## Maresme

**Es registra una tendència a la baixa en el nombre de treballadors afectats per ERO**

El nombre d'expedients de regulació d'ocupació en el conjunt del Maresme ha estat

de 6 durant el quart trimestre de 2002 i de 4 durant el primer de 2003. Aquests expedients han afectat a més de 100 treballadors (121) durant tots dos trimestres.

**TAULA 64. Nombre d'Expedients de Regulació d'Ocupació autoritzats i treballadors afectats. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003**

Nombre d'expedients	1r tr. 2001	2n tr. 2001	3r tr. 2001	4t tr. 2001	1r tr. 2002	2n tr. 2002	3r tr. 2002	4t tr. 2002	1r tr. 2003
Agricultura	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Indústria	1	6	3	4	5	2	5	6	3
Construcció	0	1	0	1	0	1	0	0	1
Serveis	1	1	0	1	0	0	1	0	0
<b>Total</b>	<b>2</b>	<b>8</b>	<b>3</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>3</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>4</b>

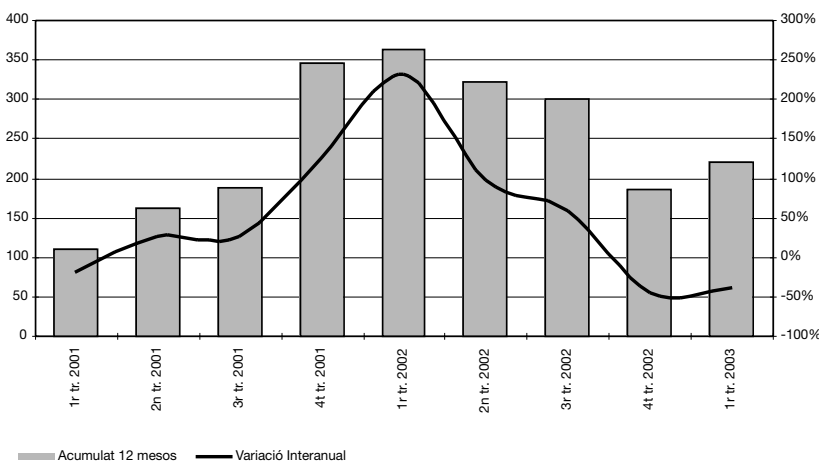
  

Treballadors afectats	1r tr. 2001	2n tr. 2001	3r tr. 2001	4t tr. 2001	1r tr. 2002	2n tr. 2002	3r tr. 2002	4t tr. 2002	1r tr. 2003
Agricultura	0	0	0	2	6	0	0	0	0
Indústria	17	72	82	128	28	20	52	54	44
Construcció	0	5	0	13	0	19	0	0	23
Serveis	1	3	0	24	0	0	8	0	0
<b>Total</b>	<b>18</b>	<b>80</b>	<b>82</b>	<b>167</b>	<b>34</b>	<b>39</b>	<b>60</b>	<b>54</b>	<b>67</b>

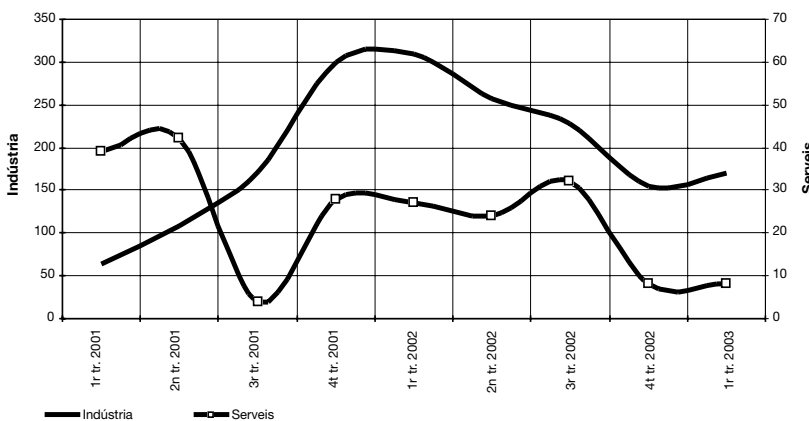
En l'acumulat dels darrers dotze mesos, el nombre de treballadors afectats per ERO ha estat de 220, mentre que en l'acumulat fins al primer trimestre de 2002 el nombre havia estat de 363. Tot i així, d'ençà del darrer trimestre de 2001, quan es van registrar un total de 167 treballadors afectats per ERO, la tendència de treballadors afectats ha anat a l'alça. **TAULA 64.**

La indústria, com en altres trimestres, és el sector que concentra el major nombre d'ERO: 44 treballadors se n'han vist afectats en el primer trimestre de 2003. Els 23 treballadors restants pertanyen al sector de la construcció i, concretament, els que hem assenyalat que corresponien a Mataró. **GRÀFICS 82 i 83.**

**GRÀFIC 82. Treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació. Acumulat darrer any. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003**



**GRÀFIC 83. Treballadors afectats als serveis i a la indústria. Acumulat darrers 12 mesos. Maresme. 2001 - 1r trim. 2003**



# Atur registrat

## Situació general

Segons la Comptabilitat Nacional Trimestral que publica l'INE (Instituto Nacional de Estadística), el PIB continua registrant ritmes de creixement modestos. Així, l'economia espanyola ha crescut un 2,1% en el primer trimestre de 2003, una dècima més que en el mateix trimestre de l'any anterior. Aquest creixement, si bé és positiu, resta lluny dels valors aconseguits durant el 2000 i el 2001. Sembla, doncs, que pel que fa a l'economia espanyola podem parlar d'un cert optimisme moderat.

Centrats en l'ocupació, les dades de la Comptabilitat Trimestral indiquen un trencament en la pauta desaccelerada de creació de llocs de treball que es venia presentant en els darrers períodes, situant la taxa interanual en l'1,5%, fet que suposa un creixement de 228.000 llocs de treball nets. Aquest canvi es deu principalment a l'acceleració de l'ocupació en les rames industrials i de la construcció. Si analitzem els registres dels treballadors assalariats afiliats al Règim General de la Seguretat Social també hi observem un canvi en la tendència d'alentiment que venia produint-se fins ara, amb un creixement del 3,6%, quan un any abans escassament superava el 3%, situant-se per sobre dels 12,3 milions d'assalariats. A Catalunya, el creixement interanual en els assalariats ha estat molt més moderat, amb un 2,4% més d'assalariats que un any enrere, situant-se el nombre d'assalariats en 2,38 milions.

Una altra font de dades del mercat de treball és l'Enquesta de Població Activa (EPA) que publica l'INE, on també s'observa un canvi en la tendència de bona part de les dades del mercat de treball. Així, en la comparació interanual, la desocupació a l'Estat espanyol ha augmentat d'un 4,9%, però cal no oblidar que en el primer trimestre del 2002 l'increment va ser del 8,6%. Tot plegat fa que el nombre total de desocupats estimats en el primer trimestre de 2003 sigui de més de 2,18 milions de persones, i la taxa d'atur de l'11,7% de la població activa espanyola, la més elevada de la Unió Europea. Pel que fa als ocupats, la sèrie presenta una tendència a l'alça, com així ho demostra l'augment del 2,35%, situant-se prop dels 16,5 milions.

A Catalunya, les dades presenten una situació més favorable que a la resta de l'Estat espanyol. Així, segons l'EPA, la taxa d'atur a Catalunya en el primer trimestre de 2003 és del 9,6% i una taxa

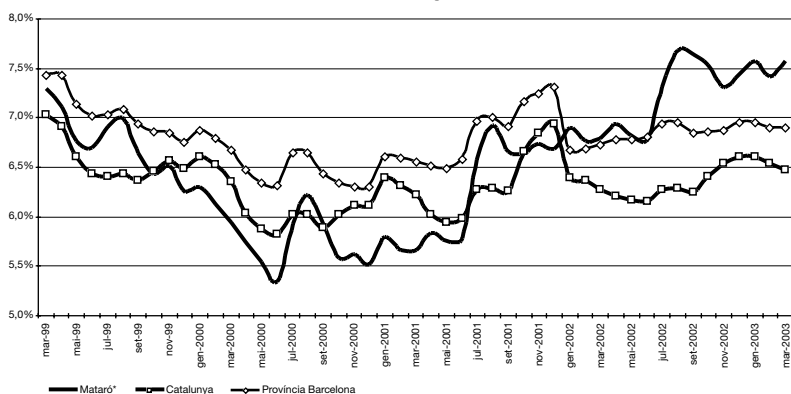
d'activitat del 58,8%, la segona més alta de tot l'Estat espanyol.

Una darrera font d'anàlisi del mercat de treball són les dades de les Oficines de Treball de la Generalitat a Catalunya i les oficines de l'INEM a la resta de l'Estat espanyol. L'avantatge d'aquestes dades és la seva disponibilitat a nivell municipal, però l'inconvenient és que es tracta de registres administratius i presenten un subregistre d'aquelles persones amb menys incentius d'inscripció a les OTG. Aquestes dades ens indiquen, tant per a Catalunya com per a l'Estat espanyol, un augment en la desocupació registrada del 6% i del 4,3%, respectivament.

## Mataró

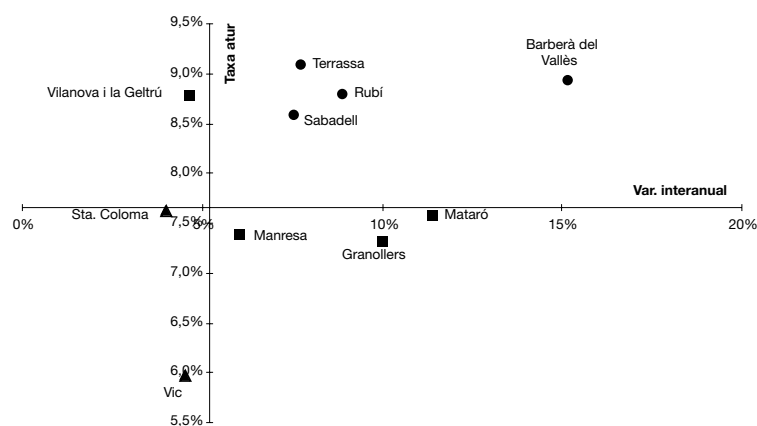
**La taxa d'atur de Mataró se situa en el 7,5% de la població activa** Pel que fa a Mataró\*, el descens de l'atur va ser continuat fins a mitjans de l'any 2000, amb una taxa inferior al 5,5% i en els mateixos nivells generals de la província i de Catalunya. Des d'aleshores, la tendència al creixement de l'atur ha estat més evident en el cas de Mataró\* que en altres àmbits de referència, fins arribar, a finals del primer trimestre de 2003, a un 7,5%, una taxa superior a la del conjunt la província i de Catalunya. Tanmateix, cal matisar que l'inferior creixement en la taxa d'atur d'aquests àmbits respecte del creixement de Mataró\* té el seu origen en una modificació de l'enquesta de població activa (EPA) que realitza trimestralment l'INE. Aquest fet ha afavorit que, tant a la província de Barcelona com a Catalunya, la taxa d'atur no hagi aug-

**GRÀFIC 84. Comparació entre la taxa d'atur registrat de Mataró\*, província de Barcelona i Catalunya. 1998 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**GRÀFIC 85. Diagrama de la taxa d'atur i la seva evolució a diversos municipis de la província de Barcelona. 1r trim. 2002 - 1r trim. 2003**



NIVELL: 1r trim. 2003

EVOLUCIÓ: 1r trim. 2003 - 1r trim. 2002

- ▲ Indicador favorable (nivell i evolució favorable)
- Indicador desfavorable (nivell i evolució desfavorable)
- Indicador incert (evolució favorable i nivell desfavorable o a l'inrevés)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Xarxa d'Observatoris de la Diputació de Barcelona.

mentat tant com a Mataró\*, on les dades de població activa de què es disposa són encara les del padró de 1996. Amb les dades provisionals de la taxa d'activitat publicades per l'INE del Cens de 2001, la taxa d'atur registrat a Mataró\* se situaria en el 6,52% de la població activa, molt similar a la registrada en el conjunt de Catalunya. **GRÀFIC 84.**

Al gràfic 85 podem observar quina és la taxa d'atur registrat dels municipis que formen part del projecte de Perfil de Ciutat i la seva evolució en el darrer any, comparant-ho amb el conjunt de tota la província<sup>36</sup>. Així, observem que el punt de tall dels eixos que al gràfic marca la taxa d'atur registrat a la província de Barcelona en el primer

trimestre de 2003 se situa en el 7,65%, i el seu creixement al llarg del darrer any ha estat del 5,21%. Respecte d'aquestes dades, al gràfic pot observar-se com Mataró, juntament amb Granollers i Manresa, se situen per sota de la província en la taxa d'atur, però presenten un creixement més elevat que el provincial. Només Vic ha tingut un taxa inferior i una millor evolució que la taxa d'atur de la província. **GRÀFIC 85.**

### Mataró\* i el Maresme\*\*

#### La taxa d'atur de Mataró se situa novament per sobre de la del Maresme

Entre el 1996 i el 2000, la taxa d'atur a Mataró va reduir-se d'una forma molt important, arribant a convergir amb la taxa de la resta del Maresme\*\*, amb un valor que se situava al voltant del 5,5%. Després d'aquesta retallada en la taxa d'atur, la desacceleració econòmica ha tingut uns efectes més perjudicials a Mataró que no pas a la resta del Maresme\*\*. Així, com s'observa al gràfic 86, la taxa d'atur a Mataró ha passat d'estar situada a finals del 2000 en el 5,5% de la població activa, al 7,5% a principis de 2003. La resta del Maresme\*\* també ha sofert aquest augment de la desocupació, però l'increment ha estat menys intens i la seva taxa d'atur se situa al voltant del 7% de la població activa. **GRÀFICS 86 i 87.**

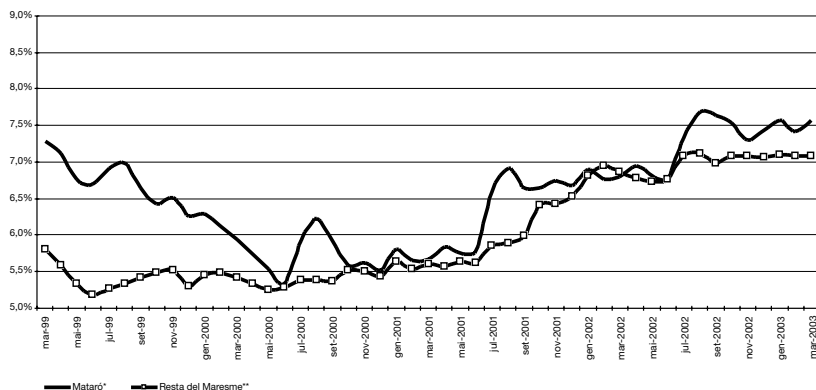
Els valors positius que es recullen en la variació interanual de l'atur registrat evidencien la situació negativa en què es troba el mercat laboral de Mataró\*. Malgrat aquesta mala situació que presenta el mercat de treball, els creixements cada cop més minsos obren una esletxa de millora. Així, en el primer trimestre de

<sup>36</sup> La taxa d'atur registrat de la província de Barcelona s'ha calculat amb la població activa del padró de 1996, per tal que la taxa sigui homogènia amb la dels municipis que es presenten en el gràfic 85.

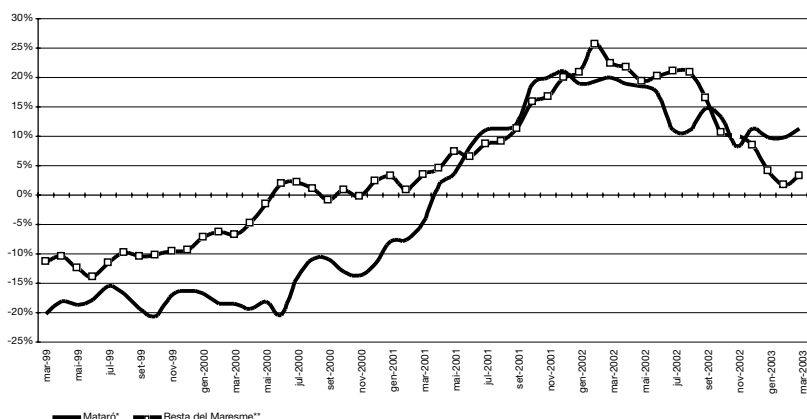
\* Inclou els municipis de Mataró, Argentona i Cabrera de Mar.

\*\* Inclou les poblacions que gestionen les dues OTG (Oficines de Treball de la Generalitat) de Mataró.

**GRÀFIC 86. Comparació entre la taxa d'atur registrat de Mataró\* i la resta de la comarca del Maresme\*\*. 1999 - 2003**



**GRÀFIC 87. Comparació entre l'increment interanual de l'atur. Mataró\* i la resta de la comarca del Maresme\*\*. 1999 - 2003**



2002 el nombre de desocupats es va incrementar d'un 19,9%; en el tercer trimestre de 2002 l'increment va ser del 14,8%; i en el primer trimestre del 2003 l'increment ha estat de l'11,4%. Tot i així, resta encara un espai de millora important per tal de registrar novament descensos interanuals en el nombre de persones aturades.

Separant els desocupats per sexes, observem que els homes han registrat creixements més accentuats en la desocupació, si bé en els dos últims trimestres els creixements d'homes i dones han estat molt similars. En tots dos grups s'evidencia la reducció del ritme de creixement dels desocupats. **GRÀFIC 88.**

**Els desocupats de més edat són els més perjudicats per l'augment de l'atur** També per edats, els tres grups d'anàlisi habitual de la desocupació presenten creixements intera-

**TAULA 65. Dades d'atur a Mataró\* fins el 1r trimestre de 2003**

Mesos	Valors absoluts		Distrib. Sexe		Distrib. per sectors				Edats			Distrib. per Formació		
	Total	Homes	Dones	Agric.	Indúst.	Constr.	Serveis	S.O.A.	< 25 a	25-44	> 45 a	Primar.	Secund.	Univers.
mar-2002	3.568	1.650	1.918	22	1.523	339	1.488	196	524	1.622	1.422	2.903	514	151
abr-2002	3.644	1.696	1.948	20	1.543	358	1.528	195	529	1.667	1.448	2.986	496	162
mai-2002	3.578	1.667	1.911	23	1.544	379	1.428	204	494	1.640	1.444	2.958	470	150
jun-2002	3.561	1.615	1.946	19	1.541	362	1.431	208	494	1.624	1.443	2.947	454	160
jul-2002	3.838	1.727	2.111	22	1.672	399	1.535	210	536	1.787	1.515	3.149	479	210
ago-2002	4.034	1.849	2.185	22	1.746	471	1.581	214	603	1.875	1.556	3.327	501	206
set-2002	4.009	1.837	2.172	28	1.721	415	1.599	246	650	1.812	1.547	3.302	504	203
oct-2002	3.952	1.800	2.152	29	1.666	388	1.632	237	642	1.750	1.560	3.272	498	182
nov-2002	3.835	1.755	2.080	30	1.612	380	1.568	245	618	1.665	1.552	3.170	504	161
des-2002	3.905	1.810	2.095	29	1.640	428	1.583	225	545	1.751	1.609	3.230	510	165
gen-2003	3.974	1.849	2.125	31	1.704	422	1.600	217	579	1.768	1.627	3.270	532	172
feb-2003	3.893	1.798	2.095	31	1.679	407	1.570	206	553	1.748	1.592	3.218	494	181
mar-2003	3.975	1.847	2.128	33	1.715	397	1.629	201	576	1.775	1.624	3.274	526	175
Increment any anterior	Valors absoluts		Distrib. Sexe		Distrib. per sectors				Edats			Distrib. per Formació		
Mesos	Total	Homes	Dones	Agric.	Indúst.	Constr.	Serveis	S.O.A.	< 25 a	25-44	> 45 a	Primar.	Secund.	Univers.
mar-2002	19,9%	24,3%	16,3%	0,0%	17,0%	27,9%	23,8%	5,9%	12,0%	18,4%	25,0%	17,8%	32,8%	20,8%
abr-2002	19,0%	25,8%	13,7%	-4,8%	13,5%	37,2%	24,3%	2,1%	13,8%	16,1%	24,7%	18,3%	24,6%	15,7%
mai-2002	18,5%	26,1%	12,5%	9,5%	12,7%	54,7%	18,1%	16,6%	10,5%	16,1%	24,4%	18,4%	20,2%	14,5%
jun-2002	17,3%	24,1%	12,2%	11,8%	13,1%	36,6%	18,7%	12,4%	5,6%	15,3%	24,5%	17,4%	14,1%	25,0%
jul-2002	11,1%	12,7%	9,7%	10,0%	11,8%	2,8%	12,0%	15,4%	4,7%	7,5%	18,2%	12,3%	2,4%	14,8%
ago-2002	11,1%	13,2%	9,4%	0,0%	9,8%	14,6%	12,0%	9,2%	3,1%	8,8%	17,7%	13,2%	0,2%	6,7%
set-2002	14,8%	19,9%	10,8%	33,3%	13,7%	23,9%	12,2%	24,2%	13,6%	10,6%	20,6%	17,3%	5,4%	1,0%
oct-2002	13,4%	14,9%	12,1%	81,3%	13,9%	15,5%	12,9%	5,3%	12,4%	10,8%	16,9%	15,9%	0,0%	9,6%
nov-2002	8,3%	9,3%	7,5%	57,9%	7,2%	8,0%	8,4%	11,9%	11,8%	3,4%	12,8%	9,8%	1,4%	3,9%
des-2002	11,3%	11,7%	11,0%	38,1%	8,0%	18,6%	13,2%	7,7%	1,1%	10,1%	16,8%	12,7%	3,9%	9,3%
gen-2003	9,7%	14,0%	6,3%	34,8%	11,8%	18,9%	6,9%	-2,7%	0,2%	8,3%	15,3%	11,1%	2,1%	8,2%
feb-2003	9,7%	12,3%	7,6%	24,0%	13,2%	20,1%	5,9%	-5,9%	-0,7%	9,4%	14,3%	11,7%	-3,9%	18,3%
mar-2003	11,4%	11,9%	10,9%	50,0%	12,6%	17,1%	9,5%	2,6%	9,9%	9,4%	14,2%	12,8%	2,3%	15,9%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.



nuals. Els creixements més elevats han estat per als majors de 44 anys, seguit pels d'edat intermèdia (entre 25 i 44 anys). Cal afegir-hi, però, que aquests dos col·lectius són els que presenten un perfil a la baixa en el seu actual ritme de creixement, com ho demostra el fet que entre els majors de 44 anys el nombre de desocupats en el primer trimestre de 2002 va créixer un 25%, mentre que en termes interanuals, en el primer trimestre de 2003, l'increment ha estat del 14,2%. Pel que fa al grup de menors de 25 anys, aquest presenta variacions interanuals més irregulars, per bé que sempre indicatives de creixement de l'atur. GRÀFIC 89.

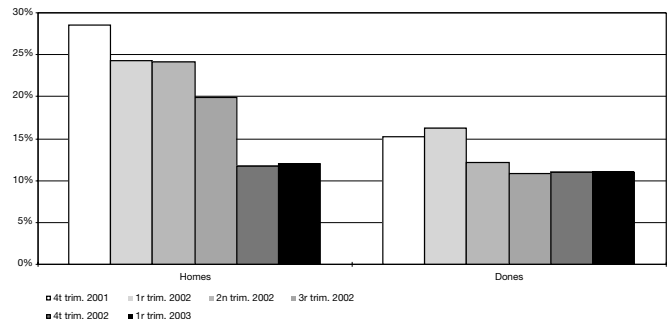
**La construcció presenta el creixement més important entre els tres principals sectors**

Tots els sectors registren creixements en el nombre de desocupats, però ha estat la construcció el que en els darrers trimestres ha registrat els creixements més notables. Val a dir que en els principals sectors econòmics de la ciutat (indústria, construcció i serveis) el creixement de l'atur ha seguit una disminució progressiva. En els casos del sector agrícola i del col·lectiu sense cap ocupació anterior, sembla que la tendència en la variació interanual és a l'alça, si bé aquests dos grups representen menys del 7% del total de desocupats registrats a Mataró\*. GRÀFIC 90.

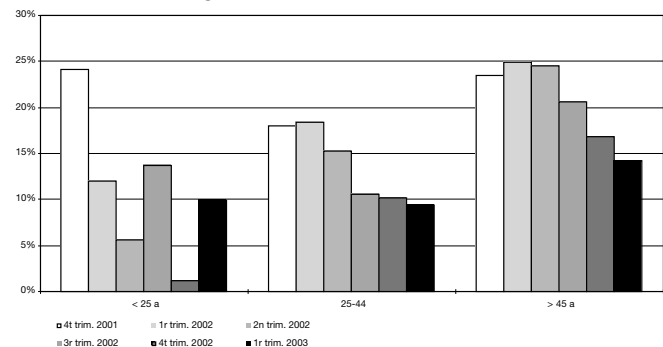
**Els desocupats amb estudis secundaris són els que registren un creixement més baix**

Pel que fa a l'evolució de la desocupació per nivell d'instrucció a Mataró\*, els desocupats amb estudis primaris i els que tenen estudis secundaris són els que mostren d'una forma més evident el perfil descendent del seu ritme de creixement. Així, entre els desocupats amb estudis secundaris, s'ha passat d'un increment de l'atur del 32,8% en el mes de març de 2002, a un increment del 2,3% en el mes de març de 2003. En el grup dels desocupats amb estudis universitaris, la sèrie de la variació interanual presenta evolucions més irregulars, possiblement pel seu menor nombre (de fet, només el 4,4% dels desocupats registrats són titulats universitaris). GRÀFIC 91.

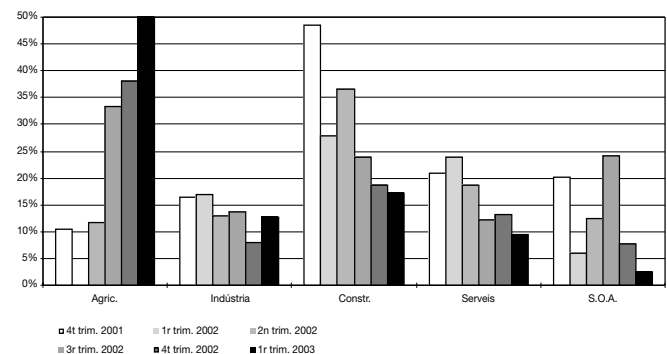
**GRÀFIC 88. Increment d'aturats segons sexes respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trimestre 2003**



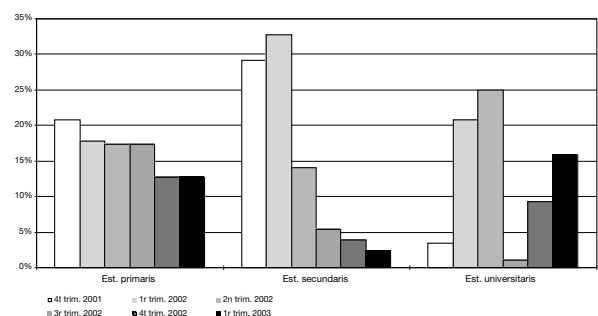
**GRÀFIC 89. Increment d'aturats segons edat respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trimestre 2003**



**GRÀFIC 90. Increment d'aturats segons sectors respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trimestre 2003**



**GRÀFIC 91. Increment d'aturats segons formació respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Mataró. 2001 - 1r trimestre 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

## Comparació entre el Mercat Laboral de Mataró\* i el del conjunt del Maresme\*\*

TAULA 66. El Mercat laboral a Mataró\* i el Maresme\*\*. 2000 - 2003

Evolució del Mercat Laboral a Mataró*					Ratios indicatives del Mercat Laboral a Mataró*				
	2000	2001	2002	2003		2000	2001	2002	2003
Assalariats <sup>1</sup>	34.998	36.244	36.608	36.920	Cont./Assal.	0,73	0,86	0,84	0,69
Contractacions	25.525	31.266	30.600	25.605 <sup>2</sup>	Cont./Atur	8,36	9,56	8,14	6,49
Aturats <sup>1</sup>	3.053	3.269	3.758	3.947	Assal./Atur	11,46	11,09	9,74	9,35
Evolució del Mercat Laboral al Maresme**					Ratios indicatives del Mercat Laboral al Maresme**				
	2000	2001	2002	2003		2000	2001	2002	2003
Assalariats <sup>1</sup>	50.829	52.774	54.067	54.906	Cont./Assal.	0,75	0,85	0,77	0,58
Contractacions	38.248	44.875	41.665	31.946 <sup>2</sup>	Cont./Atur	7,28	7,92	6,31	4,68
Aturats <sup>1</sup>	5.251	5.665	6.608	6.829	Assal./Atur	9,68	9,32	8,18	8,04

<sup>1</sup> Mitjana dels darrers dotze mesos.

<sup>2</sup> Projecció anual amb les dades disponibles fins al primer trimestre.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

### Els indicadors continuen mostrant la desfavorable situació del mercat de treball

L'anàlisi dels principals indicadors laborals posen en evidència el complicat moment en què es troba immers el mercat de treball mataroní i del Maresme. Així, l'absorció de força de treball mesurat mitjançant el quocient entre els assalariats i els desocupats registrats, porta tres anys reduint-se. A

Mataró\* s'ha passat d'11,5 assalariats per desocupat l'any 2000, als 11,1 el 2001, els 9,74 el 2002, i amb les dades del primer trimestre de 2003 aquest índex se situa en els 9,3. Al Maresme\*\*, l'índex d'absorció ha passat dels 9,7 en el 2000 als 8 en el 2003.

Pel que fa a la ràtio entre contractació i assalariats, aquesta ha registrat un descens durant el 2002 i 2003. A Mataró\*, en el 2002, per cada assalariat s'hi van comunicar 0,84 contractes a l'OTG, i en el primer trimestre de 2003 van ser 0,69. Al Maresme\*\*, els valors que s'hi registren del quocient són més baixos: 0,77 contractes per assalariat en el 2002, i 0,58, en el 2003.

El descens més notable s'ha produït en el quocient entre contractes comunicats per desocupats registrats. A Mataró\* s'ha passat dels 8,1 contractes per desocupat als 6,5, com a conseqüència de l'augment en la desocupació. Aquesta desocupació no s'ha vist gens compensada per l'augment de la contractació, ans el contrari, ja que l'estimació per al 2003 ens indica una davallada de la contractació a

\* Inclou els municipis de Mataró, Argentona i Cabrera de Mar.

\*\*Inclou les poblacions que gestionen les dues OTG de Mataró.

Mataró\*. El mateix comportament s'observa al Maresme\*\*, que ha passat de tenir 6,3 contractes per aturat a tenir-ne 4,7.

## Salut laboral

En el decurs de l'any 2002, l'evolució de la sinistralitat laboral en l'àmbit de Mataró ha anat davallant, segons es desprèn de les darreres dades subministrades pel Departament de Treball a través del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball de Barcelona.

### Les dades de sinistralitat experimenten un lleuger descens global, matitzable per categories

En el decurs de l'any 2002, a Mataró, s'hi van registrar 2.083 accidents laborals amb baixa, 289 menys que l'any 2001. Una xifra d'accidents que suposa una reducció del 12,18% respecte dels que es van registrar l'any anterior. Tot i així, aquesta reducció es concentra tan sols en els accidents lleus, aquells que presenten una major discrecionalitat a l'hora de

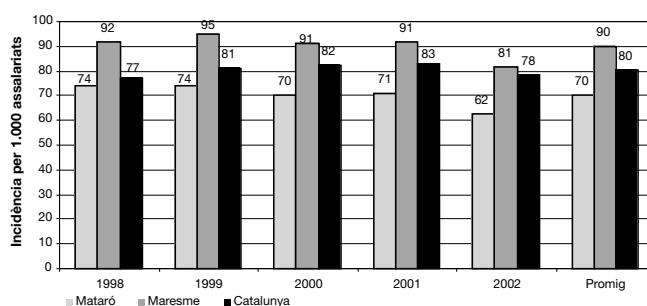
registrar-los, ja que els accidents greus (22) i els mortals (2) han crescut o s'han mantingut respecte dels valors ja registrats el 2001.

Pel que fa a la distribució espacial i temporal dels accidents de treball amb baixa, el 93,4% han tingut lloc en el decurs de la jornada laboral, mentre que un 6,6% ho han estat en el trajecte de desplaçament a la feina. Dins dels primers, destaca l'increment dels accidents greus, sis accidents més que l'any 2001 i el registre d'un accident mortal.

Pel que fa als accidents in itinere, malgrat el subregistre que pateixen com a conseqüència de

les dificultats d'establir el lligam entre les causes de l'accident i el treball que habitualment es duu a terme, acostumen a tenir un pes important dins de les categories de sinistralitat de major gravetat. Respecte de l'any 2001, el nombre d'accidents greus i mortals in itinere tan sols ha tingut una mínima reducció, representant sobre el total d'accidents greus amb baixa el 22,7%. L'ús del vehicle privat com a mitjà habitual de transport i el context que envolta el trànsit a les hores de major activitat es troben entre les principals causes d'aquests accidents. **TAULA 67.**

**GRÀFIC 92. Evolució de l'índex d'incidència segons l'àmbit territorial. 1998 - 2002**



Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

**TAULA 67. Accidents de treball segons la seva gravetat. Mataró. 1998 - 2002.**

	1998	1999	2000	2001	2002	Total
<b>Amb baixa durant la jornada laboral</b>						
Lleus	1.718	1.920	2.102	2.194	1.928	9.862
Greus	9	13	15	11	17	65
Mortals	0	0	1	0	1	2
<b>Amb baixa in itinere</b>						
Lleus	114	148	144	155	131	692
Greus	3	4	6	6	5	24
Mortals	2	0	0	2	1	5
<b>Total amb baixa</b>						
Lleus	1.832	2.068	2.246	2.349	2.059	10.554
Greus	12	17	21	21	22	93
Mortals	2	0	1	2	2	7

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

L'índex d'incidència, que es calcula tenint en compte tan sols els accidents que han tingut lloc durant la jornada laboral, en el cas de Mataró mostra un descens de l'11,7%, bàsicament atribuïble al menor nombre d'accidents lleus, que situen l'índex en 62 accidents per cada 1.000 assalariats. Aquesta tendència també s'observa al Maresme i a Catalunya, on l'índex se situa en cotes superiors a les de Mataró, amb 81 i 78 accidents per cada 1.000 assalariats, respectivament<sup>37</sup>.

**GRÀFIC 92.**

<sup>37</sup> A diferència d'informes anteriors en què el càlcul de l'índex de sinistralitat es basava en el nombre total d'assalariats en el quart trimestre de l'any, a partir del present informe es calcula sobre la mitjana d'assalariats anual. Aquesta modificació, tanmateix, no invalida la comparació amb altres anys, ja que les variacions de l'índex són molt petites en una economia que no és estacional.

En termes de mitjana dels darrers 5 anys (1998-2002), l'índex d'incidència de Mataró se situa en 70 accidents per cada 1.000 assalariats, mentre que el Maresme i Catalunya tenen uns índexs de 90 i 80 assalariats, respectivament. Amb variacions anuals, la comarca sempre s'ha situat 20 punts per sobre de l'índex de Mataró i 10 del de Catalunya, quelcom que s'explicaria en bona part per l'estructura productiva de la comarca.

**La major sinistralitat es dóna en el sector construcció** Per grans sectors d'activitat, l'agricultura concentra a Mataró l'1,3% dels accidents registrats; la indústria, el 25,4%; la construcció, el 28,1% i els serveis, el 45,2%. Aquests percentatges mostren que si bé l'agricultura i la indústria han experimentat una lleugera reducció relativa de la sinistralitat de 0,7 i 3 punts, respectivament, la construcció i els serveis l'han empitjorada amb increments de 3,3 i 0,4 punts, respectivament.

Per subsectors d'activitat, hi destaquen la construcció, amb el 52,9% dels accidents greus i el 27,9% dels lleus; la indústria manufacturera, amb el 23,5% dels accidents greus i el 24,9% dels lleus; i el comerç, amb el 5,9% dels greus i el 17,9% dels lleus. L'únic accident mortal registrat dins la jornada laboral es comptabilitza dins els sector del transport i comunicació.

**La construcció destaca per la seva sinistralitat** L'índex d'incidència, a nivell de sectors d'activitat, ha experimentat una desigual reducció segons els sectors. Així, mentre en el sector de la indústria l'índex es redueix en 13 punts,

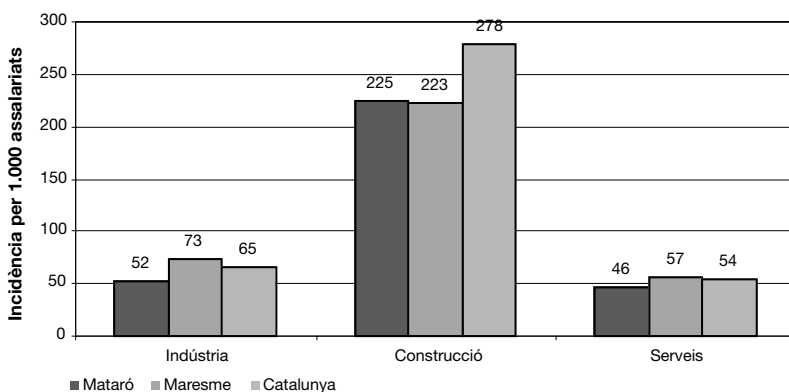
situant-se en 52 accidents per cada 1.000 assalariats, i en el dels serveis en 6 punts, amb 46 accidents per cada 1.000 assalariats, en la construcció es redueix tan sols en 2 punts, situant-se en un nivell molt alt amb 225 accidents per cada 1.000 assalariats. **GRÀFIC 93.**

En els cinc anys de què disposem informació (1998-2002), Mataró presenta uns nivells de sinistralitat mitjans inferiors als del Maresme i als de Catalunya en els sectors de la indústria i els serveis; en canvi, pel que fa a la construcció, aquests nivells són molt superiors, ja que mentre la mitjana de Catalunya se situa en 202 accidents i en el cas del Maresme, en 205 per cada 1.000 assalariats, a Mataró aquest índex puja fins als 219 accidents.

La sinistralitat laboral en el sector de la construcció ha estat objecte de debat des de mitjans del 2002, ja que la concentració d'un seguit d'accidents mortals en empreses amb forta presència sindical ha afavorit que la premsa se'n fes ressò i que arribés a l'opinió pública. Més enllà de l'alarma mediàtica, encara sembla trobar-se lluny una situació d'acceptació i assimilació dels principis bàsics de la prevenció de riscos laborals, en què podria trobar-se a faltar una clara assumpció de responsabilitats<sup>38</sup>. **TAULA 68.**

Les dades per grandària de l'empresa mostren una major incidència dels accidents laborals amb baixa en les petites empreses, entre 6 i 25 treballadors, amb un índex d'incidència de 67 accidents per cada 1.000 treballadors. Així mateix, el percentatge més elevat d'accidents greus es dóna també en aquest tipus d'empreses, amb un 52,9% del total. Entre els

**GRÀFIC 93. Índex d'incidència segons àmbit territorial i sector econòmic. 2002**



Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.

<sup>38</sup> La llei estableix que les responsabilitats preventives són obligació principal de l'empresari, mentre que les campanyes institucionals semblen posar un èmfasi especial en el compliment de la normativa per part del treballador, quan aquest, moltes vegades, no té el poder ni els recursos per aplicar-la.

factors que ajuden a entendre aquesta situació hi ha la menor implantació de la cultura de la prevenció i la seva incorporació a la gestió empresarial, la menor capacitat de pressió sindical, la major precarietat laboral en termes de condicions de treball i temporalitat laboral, les relacions laborals més individualitzades i l'extensió de fórmules de subcontractació que dilueixen la responsabilitat empresarial en cas de sinistre. **TAULA 69 i 70.**

**Major incidència en els contractes temporals** Pel que fa a la sinistralitat i al tipus de contractació podem observar com els treballadors amb un contracte temporal, malgrat representar tan sols un terç del conjunt dels assalariats, concentren el 42% del total d'accidents amb baixa laboral, un 58,8% dels accidents greus i l'accident mortal.

Dels 1.946 accidents amb baixa laboral durant el decurs de la jornada laboral, un 19,6% l'han patit assalariats amb una antiguitat

a l'empresa d'entre 6 dies i 3 mesos; un 35,3% dels accidents greus es concentren dins aquesta franja temporal i l'accident mortal enregistrat l'any 2002 també va ser d'una persona que tenia aquesta antiguitat a l'empresa. **TAULA 71.**

Segons un recent estudi de la UGT, el perfil de l'accidentat és el d'un jove amb contracte eventual, que treballa en empreses amb menys de 100 treballadors. L'any 2000, a l'Estat espanyol, el 81,3% dels accidents de treball amb baixa hi van afectar a menors de 24 anys i amb contracte temporal. És per això les organitzacions sindicals i també molts estudiosos consideren que l'índex de sinistralitat laboral és un bon indicador de la pèrdua de qualitat de l'ocupació i de la precarietat del mercat laboral.

**TAULA 68. Índex d'incidència per sectors d'activitat. 1998 - 2002.**

		1998	1999	2000	2001	2002
<b>Mataró</b>	<b>Agricultura</b>	1.098	1.063	541	425	229
	<b>Indústria</b>	70	59	65	65	52
	<b>Construcció</b>	217	213	214	227	225
	<b>Serveis</b>	55	58	55	52	46
<b>Maresme</b>	<b>Agricultura</b>	1.278	1.107	1.051	910	624
	<b>Indústria</b>	102	96	92	96	73
	<b>Construcció</b>	196	200	204	202	223
	<b>Serveis</b>	92	74	65	63	57
<b>Catalunya</b>	<b>Agricultura</b>	609	498	466	408	342
	<b>Indústria</b>	106	110	110	111	65
	<b>Construcció</b>	174	184	187	187	278
	<b>Serveis</b>	87	63	55	55	54

**TAULA 69. Índex de sinistralitat per grandària d'empresa. Mataró. 2001 - 2002.**

	2001			2002		
	Accidents	Assalariats	Índex	Accidents	Assalariats	Índex
<b>Menys de 6 treballadors</b>	342	6.069	56	300	6.180	49
<b>Entre 6 i 25 treballadors</b>	667	9.564	70	620	9.277	67
<b>Més de 25 treballadors</b>	994	15.636	64	882	15.754	56

**TAULA 70. Distribució dels accidents per gravetat i grandària de plantilla. Mataró. 2002.**

	Llocs		Greus		Mortals		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
<b>No indica</b>	142	7,4%	2	11,8%	0	0,0%	144	7,4%
<b>Menys de 6 treballadors</b>	297	15,4%	2	11,8%	1	100,0%	300	15,4%
<b>Entre 6 i 25 treballadors</b>	611	31,7%	9	52,9%	0	0,0%	620	31,9%
<b>Més de 25 treballadors</b>	878	45,5%	4	23,5%	0	0,0%	882	45,3%
<b>Total</b>	<b>1.928</b>	<b>100%</b>	<b>17</b>	<b>100%</b>	<b>1</b>	<b>100%</b>	<b>1.946</b>	<b>100%</b>

**Sobreesforços, cops i caigudes, principals raons dels accidents** Entre els factors de risc principals que són causa d'accidents amb baixa laboral destaquen els sobreesforços i els mals gestos (33,7%), els cops (17,4%) i les caigudes d'altura (8,9%) i a nivell (7,3%). Així mateix, caldria destacar els accidents amb vehicles: el 3,7% del total d'accidents. **TAULA 72.**

**TAULA 71. Distribució dels accidents per gravetat i durada del contracte. Mataró. 2002.**

	Lleus		Greus		Mortals		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Contracte fixe	1.122	58,2%	7	41,2%	0	0%	1.129	58,0%
Contracte temporals	806	41,8%	10	58,8%	1	100%	817	42,0%
<b>Total</b>	<b>1.928</b>	<b>100%</b>	<b>17</b>	<b>100%</b>	<b>1</b>	<b>100%</b>	<b>1.946</b>	<b>100%</b>

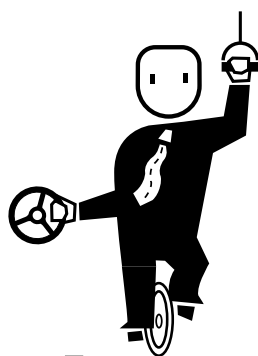
**TAULA 72. Distribució de les causes d'accident més freqüents<sup>(1)</sup>. Mataró. 2002.**

	Lleus	Greus	Mortals
Sobreesforç i mals gestos	33,9%	5,9%	--
Cops objectes/eines	17,3%	23,5%	--
Caigudes d'altura	8,8%	23,5%	--
Caigudes a nivell	7,4%	--	--
Atrapats entre objectes	5,0%	5,9%	--
Projecció de partícules	4,6%	11,8%	--
Caiguda d'objectes, manipulació	4,6%	5,9%	--
Caiguda objectes immòbils	5,2%	--	--
Contacte elements mòbils	4,0%	5,9%	--
Accidents amb vehicles	3,6%	5,9%	100,0%

(1) Totes són causes amb un percentatge superior al 4% en alguna de les categories.

(2) Altres causes que han tingut com a conseqüència un accident greu són: Despreniment d'objectes, productes metàl·lics, superfícies de trànsit, productes de fusta, magatzems i dipòsits, escales portàtils, maquinària auxiliar construcció.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya.



# Transport i mobilitat

Trànsit i mobilitat en vehicle privat  
Transport públic

*Hi ha un increment de la mobilitat a Mataró, tant en transport públic com en transport privat. Si bé això pot ser indicador d'un major dinamisme de les relacions de Mataró i el seu entorn, el creixement de l'ús del transport privat pot arribar a generar problemes de congestió, contaminació i accidents.*

# Trànsit i mobilitat amb vehicle privat

## La regulació de la mobilitat i els efectes del model territorial sobre l'estructura de la mobilitat

**Noves iniciatives de regulació de la mobilitat** El perill d'un increment desmesurat de la mobilitat motoritzada basada en el vehicle privat ha empès diferents països a començar a plantejar-se la necessitat d'establir marcs reguladors.

Un exemple d'això és la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat de Catalunya. La Llei, en el seu preàmbul, assenyala que si la mobilitat no és objecte d'una planificació acurada, amb una visió tan global com local, i si no gaudeix del consens dels diferents agents que hi participen, pot esdevenir un factor amb efectes negatius en els àmbits social, econòmic i ecològic, posant en perill qualsevol tipus de desenvolupament. Per fer front a tots aquests problemes<sup>39</sup> es planteja la necessitat d'una planificació de la mobilitat, que parteixi d'una diagnosi prèvia que tingui en compte les característiques poblacionals, socials, econòmiques i ambientals d'un territori per determinar les mancances del model de mobilitat existent<sup>40</sup>.

Els objectius de la Llei semblen molt ambiciosos si es té present que la situació actual facilita l'extensió d'un model territorial difús, que es defineix pel consum intensiu de territori a través de la construcció d'urbanitzacions de baixa densitat, de centres comercials i de lleure emplaçats a les cruïlles o sortides d'autopistes, de parcs de negocis i oficines pels voltants dels nuclis urbans. Un model territorial que dona un protagonisme important a l'automòbil per satisfer les necessitats de mobilitat i accés de les persones.

**El model territorial base de l'actual estructura de la mobilitat** El model territorial i el sistema de mobilitat i transport són el resultat de les pressions desiguals d'agents socials i

econòmics que amb diferents decisions i actuacions han afavorit el creixement constant i sostingut del parc de vehicles<sup>41</sup>, de les infraestructures que faciliten el seu ús<sup>42</sup> i de la seva extensió pel territori a través de l'ocupació de nous espais, molts d'ells naturals<sup>43</sup>, amb nous habitatges i activitats ("boom de la construcció").

Des d'aquesta perspectiva que relaciona mobilitat, territori i model de creixement, qüestionar el model territorial i el sistema de mobilitat actual suposa qüestionar les bases sobre les quals s'assenta el nostre actual model de "creixement econòmic<sup>44</sup>", ja que els costos socials i ambientals que en resulten podrien ser superiors a la "riquesa" que aporta. Actuar sobre l'estructura de la mobilitat implica enfrontar-se a l'actual model de desenvolupament territorial d'ús extensiu del territori, ja que cap política de transport o de mobilitat que no tingui en compte aquest lligam serà suficient per fer front a les causes que l'originen.

<sup>39</sup> Les conseqüències negatives de l'actual model de transport basat en el vehicle privat són conegudes: contaminació atmosfèrica, contribució al canvi climàtic, pèrdua de qualitat de vida a les ciutats, soroll, accidents, consum d'energies no renovables, ocupació de l'espai, destrucció del medi natural i agrícola per a les infraestructures.

<sup>40</sup> A Mataró, des del mes de novembre de 2000, està en marxa el Pacte per a la mobilitat de Mataró, en què des d'una diagnosi semblant a la de l'actual llei de mobilitat, es planteja l'execució de tot un seguit de mesures, amb la participació consensuada d'agents públics i privats. En principi, aquest pacte ha d'orientar en matèria de mobilitat els diferents Plans d'Actuació Municipals.

<sup>41</sup> Les darreres dades sobre motorització a Catalunya indiquen que si es mantingués l'actual ritme de creixement del parc de vehicles, en poc temps la relació entre la població i el parc de vehicles serà d'1 a 1; quelcom que ja és gairebé una realitat a la província de Girona, on l'índex de motorització del 2002 és de 910; és a dir, més de 900 vehicles per cada 1.000 habitants (Anuari Estadístic d'Accidents a Catalunya, 2002).

<sup>42</sup> Com a màxim exponent destaca el Pla Director d'Infraestructures (PDI) per al període 1993-2007, que contempla unes fortíssimes inversions en infraestructures interurbanes de transport, el 75% de les quals es destina a infraestructures per a l'automòbil, l'avió o els trens d'alta velocitat, que són els tres mitjans amb major impacte ambiental.

<sup>43</sup> Com diu Martí Boada, premi Global 500 de l'ONU i professor de Ciències Ambientals (UAB), l'ocupació moderna de l'espai forestal en forma d'urbanitzacions, quelcom possible per la cobdícia dels promotors immobiliaris, per l'extensió d'infraestructures fins al bosc i per la possibilitat de disposar de cotxe i combustible per arribar-hi de forma "barata", converteix en gran mesura el foc al bosc no pas en una pertorbació ecològica relacionada amb la dinàmica dels sistemes mediterrànics, sinó en un risc de catàstrofe social de primera magnitud.

<sup>44</sup> L'economista nord-americà Herman Daly assenyala que els economistes dediquen tanta atenció al creixement del PIB que el confonen amb el "creixement econòmic", sense adonar-se de la possibilitat que aquest pogués ser "no econòmic", ja que els seus costos marginals derivats dels sacrificis ambientals i socials poden ser majors que el seu valor en termes dels beneficis de la producció. Aquest supòsit ens farà més pobres i no més rics, de manera que s'hauria d'anomenar "creixement no econòmic", per tal com existeixen proves empíriques que demostren que alguns països del nord ja van entrar en una etapa de creixement antieconòmic. Per a Daly, la humanitat hauria d'oblidar l'obsessió pel creixement i orientar el progrés econòmic, canviant del creixement quantitatiu al qualitatiu, dirigint-se cap un desenvolupament sostenible, la qual cosa en termes de recursos significa explotar sempre els excedents, mai el capital.

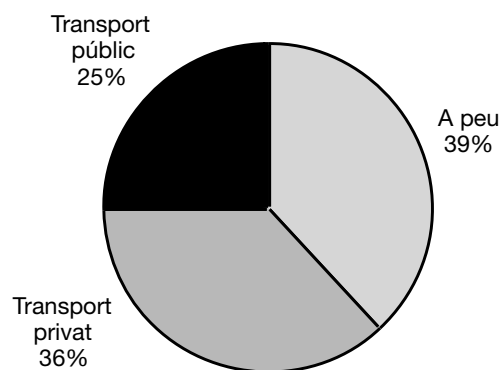


**L'enquesta de l'ATM confirma la caiguda del transport públic i l'augment de l'ús del vehicle privat**

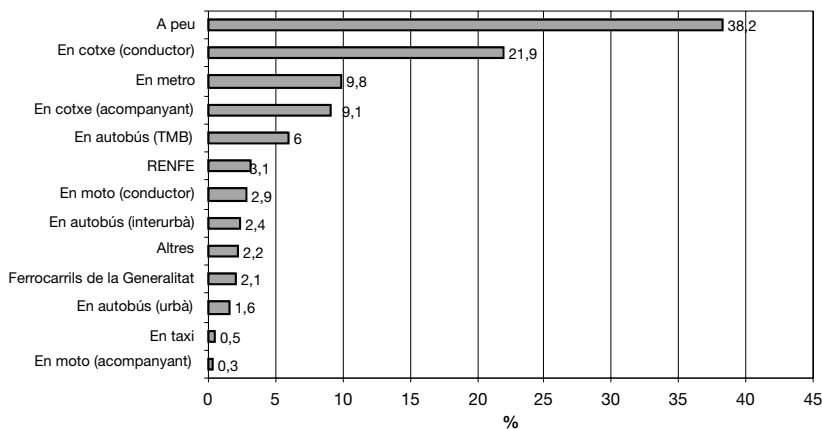
La Llei de mobilitat neix a Catalunya en un context que sembla avançar en una direcció contrària. Així, d'acord amb les dades de l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM), dels 50 milions de desplaçaments que es fan a la setmana a la regió metropolitana un 36,5% es fan en vehicle privat, un 1,5% més que fa cinc anys, mentre que el transport públic ha baixat fins al 25,4%, quan el 1996 era del 31%. Mentre que a Barcelona i dins de les ciutats mitjanes dels voltants l'ús del transport públic encara té nivells acceptables, quan es parla del conjunt de la realitat metropolitana aquest nivell cau dràsticament.

En aquest sentit, l'Enquesta Metropolitana de Barcelona es fa ressò de la creixent dispersió de funcions residencials i d'activitat pel territori, fent d'aquesta manera encara més necessari l'ús del vehicle privat per accedir al lloc de treball, per anar a comprar o per divertir-se. Es tracta d'un model territorial que afavoreix la desigualtat entre ciutadans en base a les seves possibilitats reals d'accés a un lloc determinat<sup>45</sup>. **GRÀFIC 95.**

**GRÀFIC 94. Modalitat principal de transport. Enquesta Metropolitana de Barcelona. 2001.**



**GRÀFIC 95. Modalitat principal com fa els seus desplaçaments. Enquesta Metropolitana de Barcelona. 2001.**



Font: ATM.

**No disposar de vehicle privat suposa, en el context actual, desigualtat i exclusió social**

Respecte del tema de l'accessibilitat hi ha dues visions contraposades: d'una banda, la que identifica accessibilitat amb facilitat i velocitat del desplaçament, fet que condueix a reforçar la necessitat d'infraestructures i vehicles; i, de l'altra, la que identifica accessibilitat amb proximitat, defensant desplaçaments més curts i l'autonomia dels individus per poder arribar a satisfer les seves necessitats sense mitjans motoritzats.

Prendre en consideració una o altra concepció d'accessibilitat, per a la política territorial suposa o bé una aposta per crear infraestructures per al vehicle privat que relacioni punts cada cop més distants a la major velocitat possible o bé optar per un model de proximitat, incidint sobre les formes de producció, consum i satisfacció de necessitats. L'opció majoritària fins al moment per a la primera concepció d'accessibilitat, a banda dels problemes ecològics, pot haver ajudat a crear noves desigualtats socials<sup>46</sup>.

<sup>45</sup> Un recent treball de la geògrafa Carme Miralles assenyalava que, d'acord amb un estudi del Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona i de l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM), dels 694 polígons que existeixen en el seu àmbit territorial n'hi ha gairebé un 20% que no tenen cap accés amb transport públic i que en la meitat d'ells, la població ocupada ha de caminar uns 20 minuts entre la parada del autobús o del tren fins al seu lloc de treball, sempre i quan els horaris coincideixin amb la jornada laboral; ambdós fets obliguen a l'ús del vehicle privat i desincentiven l'ús del transport públic.

<sup>46</sup> Com assenyalava A. Cebollada, professor de la facultat de geografia de la UB, en l'actualitat existeixen tres grans grups de ciutadans que, amb major o menor intensitat i per diferents motius, resten exclosos del model de mobilitat hegemònic, ja que tenen un accés difícil a l'ús quotidià del transport privat: les dones, els joves i els immigrants que no tenen el castellà com a llengua materna, a qui els resulta difícil poder treure's el carnet. Una dificultat que els situa de forma desigual davant d'un mitjà de transport i també, i això és el més greu, davant les oportunitats de treballar o de realitzar altres funcions vitals.

## Indicadors caracteritzadors del trànsit a Mataró

### Vehicles per autopista i per C-60

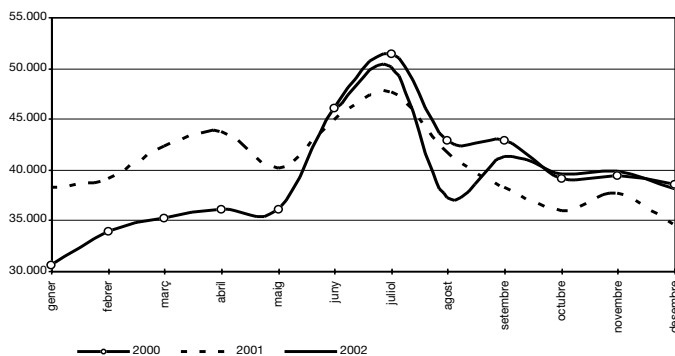
**Augmenta el volum de circulació a la autopista i a la C-60** El tram d'autopista entre Montgat i Palafoles registra diàriament una mitjana de 48.838 vehicles al llarg del 2002, un 4,3% més que el 2001, però amb un creixement inferior al del conjunt de la concessió (4,5%). El 95,6% dels vehicles que transiten per aquest tram d'autopista són vehicles lleugers (el segon tram amb una intensitat més elevada en l'ús de vehicles lleugers), fet que apuntaria cap a trets característics de zona residencial en el conjunt del corredor.

**TAULA 73. Intensitat Mitjana Diària (IMD) del trànsit a diferents trams de l'A2, l'A7, la C-31 i C-32. 2002**

	Vehicles lleugers		Vehicles pesants		Total vehicles	
	IMD 2002	Inc. % 2001/2002	IMD 2002	Inc. % 2001/2002	IMD 2002	Inc. % 2001/2002
Montgat - Palafoles	46.689	4,09%	2.149	9,02%	48.838	4,30%
Barcelona - La Jonquera	34.474	6,61%	8.404	5,80%	42.878	6,45%
Barcelona - Tarragona	45.081	4,32%	10.990	4,60%	56.071	4,38%
Montmeló - El Papiol	68.837	6,61%	23.810	-7,18%	92.647	2,69%
Saragossa - Mediterrani	13.143	4,00%	2.485	-3,20%	15.628	2,78%
<b>Conjunt concessió</b>	<b>30.760</b>	<b>5,23%</b>	<b>6.707</b>	<b>1,46%</b>	<b>37.467</b>	<b>4,53%</b>

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Abertis S.A.

**GRÀFIC 96. Trànsit vehicles (IMD) per mes de l'any. C-60**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa al trànsit a la C-60, entre Mataró i Granollers, per al 2002 només es disposen de dades entre els mesos de juny i desembre. Amb aquestes dades, la IMD a la C-60 és de 41.689 vehicles. Si ho comparem amb la IMD dels mesos de juny a desembre de 2001, hi observem un increment 1.609 vehicles diaris de mitjana. L'autovia es troba al 54,3% de la seva capacitat total màxima, que, segons el Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, és de 76.800 vehicles. **GRÀFIC 96.**

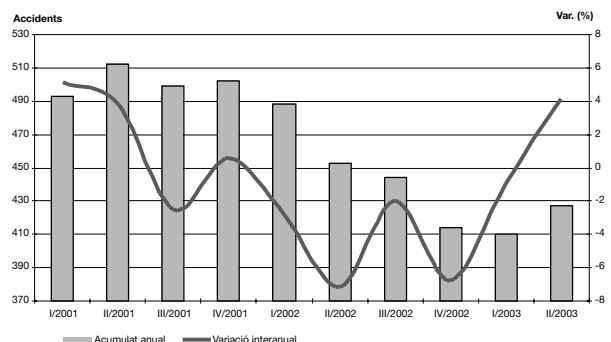
## Accidents de trànsit

**Augment del nombre d'accidents respecte del mateix període de l'any passat** El nombre absolut d'accidents de trànsit amb víctimes a l'àrea urbana de Mataró en els primers 6 mesos de l'any ha estat de 222; aquest fet suposa un increment del 6,2% respecte del mateix període de l'any passat. En termes anuals acumulats, per contra, s'hi constata una lleugera reducció del 2,3%. **GRÀFIC 97.**

En aquest sentit, paga la pena destacar que el nombre anual acumulat d'accidents ha seguit una línia descendent des del primer trimestre del 2002, encara que en els tres darrers trimestres aquesta tendència sembla estar perdent una mica de força.

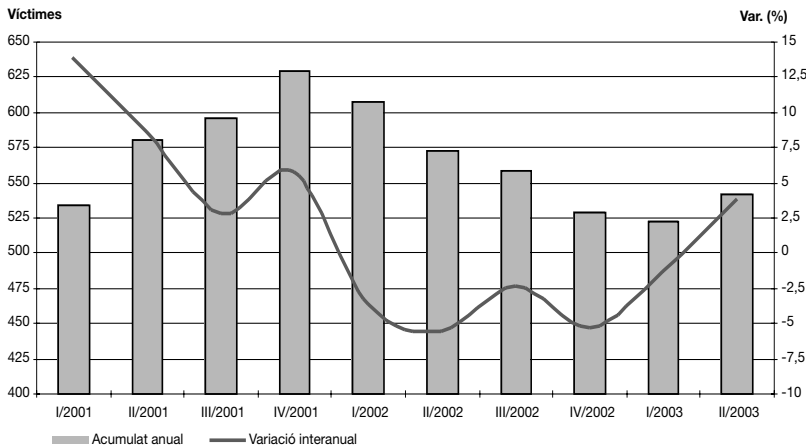
Afortunadament, en aquest inici d'any no s'ha hagut de comptabilitzar cap accident amb víctimes mortals; dels 222 accidents abans esmentats, un 68,5% van ser lleus i un 31,5%, greus. **GRÀFIC 98.**

**GRÀFIC 97. Nombre d'accidents de trànsit amb víctimes. Mataró. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei de Policia Local de Mataró.

**GRÀFIC 98. Nombre de víctimes en accident de trànsit. Mataró. 2001 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei de Policia Local de Mataró.

### Major nombre de víctimes que fa un any

Com en el cas dels accidents, el nombre absolut de víctimes que han generat ha estat superior al nombre que es va donar en aquest mateix període l'any passat, 269 i 282, respectivament, la qual cosa representa un increment del 4,8%. Així, si bé s'ha observat una evolució favorable pel que fa al nombre de víctimes lleus i mortals, no podem dir el mateix dels greus, que s'incrementen tant en el primer com en el segon trimestre amb un 12,5% i un 4,1%, respectivament.

**TAULA 74. Percentatge de víctimes segons la tipologia de l'accident. Mataró. 2002 - 2003**

	2002			2003			Diferència (p.p.)		
	Lleus	greus	mortals	Lleus	greus	mortals	Lleus	greus	mortals
1r trimestre	84,1%	15,2%	0,7%	72,2%	27,8%	0,0%	-11,9 p.p.	12,5 p.p.	-0,7 p.p.
2n trimestre	78,0%	22,0%	0,0%	73,9%	26,1%	0,0%	-4,1 p.p.	4,1 p.p.	0,0 p.p.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei de Policia Local de Mataró.

**TAULA 75. Índex d'accidentalitat. 2002**

	Catalunya		Maresme		Mataró
	Zona urbana	Total(*)	Zona Urbana	Total(*)	Zona urbana
Accidents amb víctimes per 100.000 habitants	265,84	337,37	136,31	198,29	373,72
Morts/1.000 accidents amb víctimes	12,00	37,83	22,63	39,60	4,83
Accidents amb víctimes per 100.000 vehicles	410,33	520,73	213,07	309,97	662,27
Morts/ 100.000 habitants	3,19	12,76	3,09	7,85	1,81

(\*) Zona urbana + zona interurbana.

Total morts a Catalunya als 30 dies i els del Maresme a les 24 hores.

Índex d'accidentalitat urbans de Catalunya i Maresme sobre poblacions totals.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT, Estudi de Població de Mataró (2002 i 2003), Servei de Policia Local de Mataró i del Servei Català del Trànsit.

### Tanmateix, la variació interanual acumulada és positiva

L'evolució més favorable pel que fa a les víctimes d'accidents de trànsit ens l'ofereix, com ja passava amb els accidents, la variació interanual. En aquest cas, el descens en el nombre acumulat de víctimes s'inicia en el segon trimestre del 2002, i si bé sembla que en els darrers trimestres perd embranzida, continua aquesta tendència a la baixa.

Tanmateix, el fet que existeixi una tendència a la reducció del nombre d'accidents i de víctimes no ens hauria de fer oblidar que la mitjana de la suma anual dels quatre darrers mesos ens ofereix una xifra de 537 accidents de trànsit de mitjana a l'any, amb un nombre de víctimes mitjà de 682.

La comparació de les dades d'accidentalitat de Mataró, el Maresme i Catalunya del 2002 indica que tan sols Mataró ha aconseguit millorar els quatre indicadors de sinistralitat respecte dels resultats obtinguts el 2001. Per contra, el Maresme empitjora pel que fa a la ràtio de morts sobre 1.000 accidents amb víctimes i de morts sobre 100.000 habitants en zona urbana<sup>47</sup>, ja que a la comarca hi ha hagut 18 víctimes mortals en accidents de trànsit més que les hi va haver el 2001. Per la seva banda, Catalunya tan sols empitjora la seva ràtio total de morts sobre 1.000 accidents amb víctimes. **TAULA 75.**

Segons les dades recollides per al 2002, a Mataró s'han registrat el 59% del total d'accidents amb víctimes que han tingut lloc a la comarca en zona urbana, el 55% del total de víctimes que han ocasionat aquest tipus d'acci-

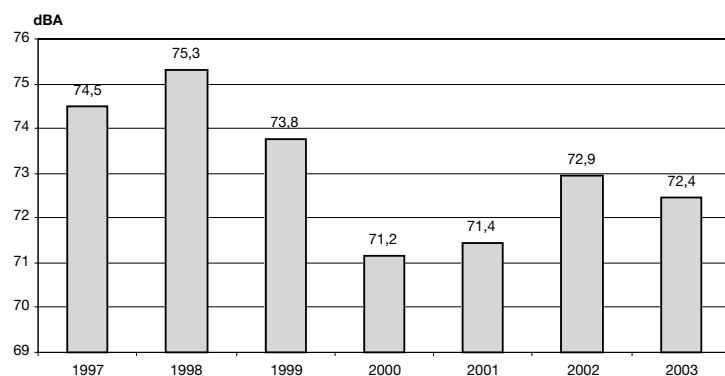
<sup>47</sup> Aquests resultats són especialment significatius, ja que al no comptar amb la dada de població urbana del Maresme i Catalunya fem servir la total.

TAULA 76. Total accidents i víctimes en zona urbana. Mataró i Maresme. 2002.

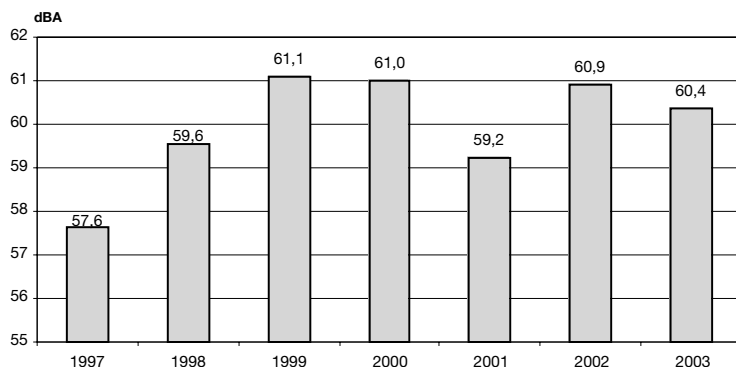
	Mataró	Maresme	Mataró / Maresme (%)
Total accidents amb víctimes	414	707	58,6%
Total víctimes	571	1.039	55,0%
Total morts	2	28	7,1%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei de Policia Local de Mataró i Servei Català del Trànsit.

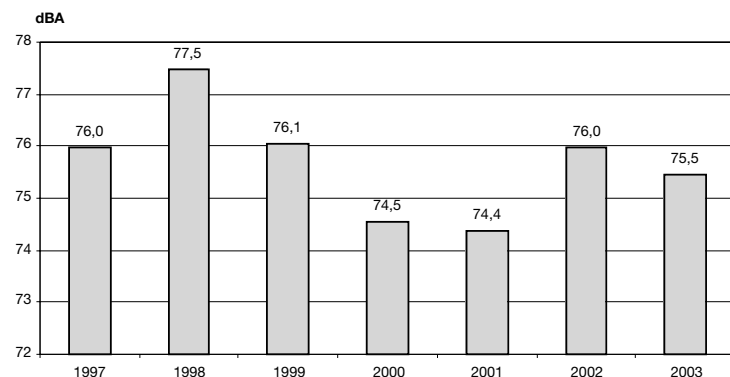
GRÀFIC 99. Evolució de l'indicador de nivell sonor equivalent (Leq). Mataró. 1997 - 2003



Gràfic 100. Evolució de l'indicador de soroll de fons (L 90). Mataró. 1997 - 2003



GRÀFIC 101. Evolució de l'indicador de sorolls molestos (L10). Mataró. 1997 - 2003



Font: Àrea d'acústica de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró.

dents i un 7% del total de morts. L'any 2001, aquests percentatges van ser del 67%, el 66,5% i el 80%, respectivament<sup>48</sup>. TAULA 76.

## Vehicles i soroll

**Lleugera millora dels nivells de soroll** L'evolució de l'indicador de nivell sonor equivalent (Leq) en els deu punts principals de la xarxa viària de Mataró<sup>49</sup> mostra que el del 2003 (72,4 dBA) tan sols és lleugerament inferior al de l'any anterior (72,9 dBA) i que continua mantenint-se per sobre dels valors assolits el 2000 i el 2001<sup>50</sup>. En aquest darrers tres anys, sembla que en lloc d'apropar-nos al valor dels 65 dBA, valor aconsellat per l'Organització Mundial de la Salut com a nivell màxim de soroll, Mataró s'estabilitza en una xifra al voltant dels 72 dBA. GRÀFIC 99.

A més del Leq, també resulta important d'observar l'evolució dels percentils L90 i L10, ja que el primer es fa servir com a indicador del soroll de fons, o sia, del soroll o remor que sempre està present a la ciutat i, el segon, avalua els sorolls més molestos, que aquells sorolls més puntuals que destaquen sobre el soroll de fons i que, per tant, són netament perceptibles, com podria ser el de les motocicletes i dels cotxes o les obres al carrer. GRÀFICS 100 I 101.

**Evolució menys favorable dels sorolls més molestos** Mentre que el nivell de soroll de fons de Mataró es mantindria en

<sup>48</sup> Pel que fa a l'evolució de les dades del Maresme i Catalunya s'ha de destacar l'existència d'un possible subregistre d'accidents, particularment els de zona urbana, ja que la seva comptabilització per part dels Servei Català del Trànsit depèn de la transmissió que en facin els diferents municipis de les dades.

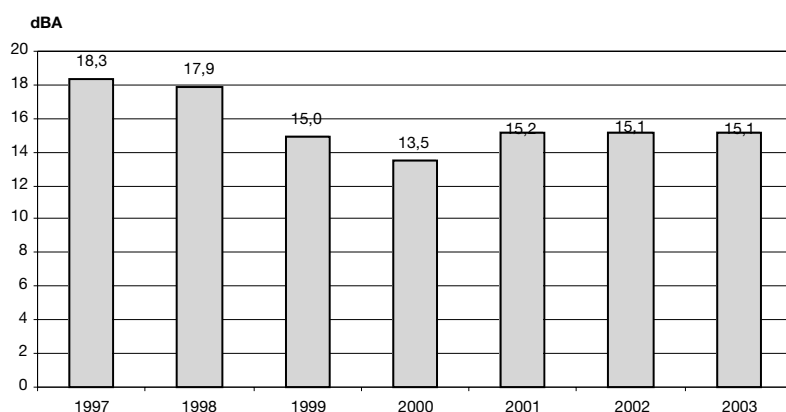
<sup>49</sup> Avinguda Puig i Cadafalch (2 punts), NII (2 punts), Camí Ral, Torrent, Camí de la Geganta, Floridablanca, Avinguda del Velòdrom i Avinguda dels Països Catalans.

<sup>50</sup> Les xifres que es van donar en el número 13 de l'Informe de conjuntura per al gràfic 135 presenten un error. El valor de 71,4 que es donava per al 2002 era del 2001 i el 72,2 del 2001 era del 2002. Així mateix, aquest darrer valor resultava ser la mitjana aritmètica de 13 punts de la xarxa viària principal, quan la resta de resultats es basa tan sols en 10 punts. En aquest número se subansen tots aquests problemes, ja que tota la sèrie a partir del 2001 dona la dada del Leq presa el febrer de l'any en curs sobre la base dels 10 punts principals de la xarxa viària.

nivells relativament bons, amb uns 60,4 dBA -fet que per al 2003 representa una lleugera reducció respecte del 2002, el Leq 10 de 75,5 dBA continua situant-se en nivells elevats malgrat ser inferior al valor assolit l'any passat. Sobre l'evolució del L10 tenen un pes determinant l'ús que es fa del parc de vehicles i els avions que des de fa dos anys travessen la ciutat.

La diferència entre el soroll de fons (L90) i el percentil L10 dóna una indicació que s'anomena la dinàmica del soroll; els experts consideren que si aquesta augmenta resulta més molesta. Així, si bé les lleis del nostre país no hi ha consideracions especials sobre la molèstia produïda per la dinàmica del soroll, és àmpliament acceptat que dinàmiques superiors a 10 dBA produeixen serioses molèsties, tot i que el nivell equivalent es pugui mantenir en el mateix nivell.

**GRÀFIC 102. Evolució de la dinàmica (L10-L90). Mataró. 1997 - 2003**



Font: Àrea d'acústica de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró.

En el cas de Mataró, malgrat la reducció del Leq, la dinàmica continua estancada en 15,1 dBA; per tant, 5 dBA per sobre del límit a partir del qual es considera que hi ha serioses molèsties per a les persones que han de suportar aquests nivells de soroll.

## Transport públic

El transport públic presenta implicacions tant en el marc de l'anàlisi econòmic com en l'àmbit mediambiental. L'augment de la mobilitat és atribuïble a l'augment de les relacions econòmiques i laborals entre ciutats i regions. Des de la vesant de sostenibilitat, el major ús del transport públic suposa un estalvi energètic, una reducció de la contaminació ambiental i sonora, i un menor índex de víctimes d'accidents, amb la consegüent millora que suposa per a la societat i per al medi ambient.

### Tren de rodalia

**A Mataró es van cancel·lar més de 581.000 bitllets en el primer trimestre de 2003** Mataró va entrar a formar part del Sistema Tarifari Integrat l'1 de gener de 2002, fet que va comportar una millora de mobilitat per a aquelles persones que fan ús de diferents sistemes de transport públics, ja que amb un únic títol de transport poden accedir a qualsevol cadena de mitjans per desplaçar-se.

Es disposa, per tant, de més d'un any d'informació sobre les cancel·lacions de bitllets, possibilitant –teòricament– la compa-

ració interanual. No obstant això, durant els tres primers mesos de funcionament de la integració tarifària, diverses estacions –entre elles la de Mataró– encara no havien realitzat les modificacions necessàries per dur a terme correctament la comptabilització de les cancel·lacions de bitllets. Per tant, tot plegat es tradueix en el fet que, entre els mesos de gener i juny de 2002, el nombre de cancel·lacions registrades a Mataró han estat substancialment baixes.

Si analitzem l'evolució del pes sobre el total de les cancel·lacions de cada estació en els primers trimestres de 2002 i 2003, hi observem com l'entrada novament en funcionament de l'estació de Sant Adrià del Besòs repercuteix en una davallada del percentatge de cancel·lacions de Badalona. Així, el 22,5% de les cancel·lacions registrades en el primer trimestre de 2002 corresponien a Badalona, i un any després, sumant-hi Sant Adrià, el percentatge de cancel·lacions és del 22,4%.

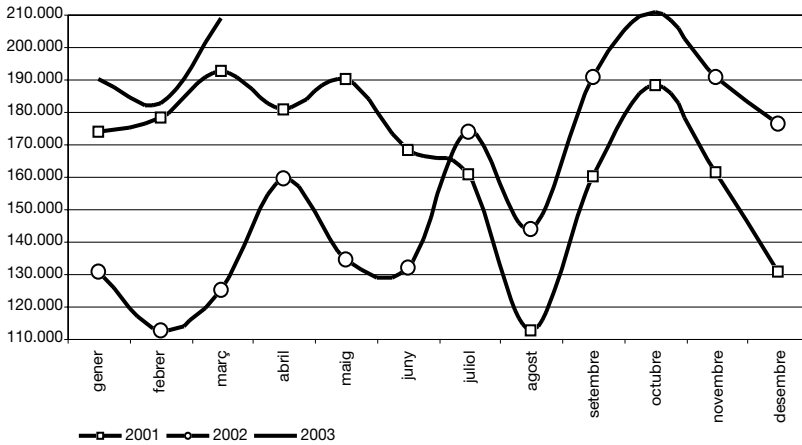
Si exceptuem l'estació de Sant Adrià, la població en què més ha augmentat el percentatge de cancel·lacions ha estat a Mataró. El 17,8% de totes les cancel·lacions de la línia L1 Nord s'han registrat a Mataró, 3,1 punts percentuals més que un any enrere. De fet, entre totes les estacions que hi ha entre Mataró i Tordera, només la mateixa estació de Mataró i la de Sant Pol han registrat un augment del percentatge de cancel·lacions de bitllets. **TAULA 77 I GRÀFIC 103.**

TAULA 77. Nombre de cancel·lacions per estació. 2002 - 2003

	1r trim. 2002		1r trim. 2003	
	Viatgers	Percentatge	Cancel·lacions	Percentatge
St. Adrià	0	0,00%	107.294	3,28%
Badalona	565.327	22,53%	624.308	19,08%
Montgat	64.763	2,58%	82.086	2,51%
Montgat N.	16.548	0,66%	35.874	1,10%
El Masnou	162.812	6,49%	200.400	6,12%
Ocata	169.924	6,77%	210.378	6,43%
Premià de Mar	257.935	10,28%	378.483	11,57%
Vilassar de Mar	214.937	8,56%	282.485	8,63%
Mataró	368.090	14,67%	581.034	17,76%
St. A. Llavaneres	39.953	1,59%	34.045	1,04%
Caldes d'Estrac	47.587	1,90%	53.721	1,64%
Arenys de Mar	137.134	5,46%	163.213	4,99%
Canet	84.816	3,38%	92.296	2,82%
St. Pol	22.968	0,92%	32.996	1,01%
Calella	154.568	6,16%	179.938	5,50%
Pineda	76.382	3,04%	78.833	2,41%
Malgrat	82.579	3,29%	93.160	2,85%
Santa Susanna	25.539	1,02%	23.357	0,71%
Tordera	17.850	0,71%	17.963	0,55%
	<b>2.509.712</b>	<b>100%</b>	<b>3.271.864</b>	<b>100%</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de RENFE.

**GRÀFIC 103. Evolució del nombre de viatgers de RENFE a Mataró. 2001 - 2003**



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de RENFE.

### Autobús urbà

**L'autobús urbà ha portat més de 4,5 milions de viatgers entre l'abril de 2002 i el març de 2003**

L'ús de l'autobús urbà s'ha intensificat al llarg del 2002. L'any va començar amb poc més de 4 milions de passatgers, i a mesura que passaven els mesos el nombre de viatgers anava creixent, tal i com es pot veure en la sèrie de l'acumulat dels darrers dotze mesos. Finalment, l'any 2002 ha acabat amb 4,38 milions de passatgers, un 7,9%

més que a finals de 2001. Aquest creixement s'ha mantingut al llarg dels primers tres mesos de 2003, fins a aconseguir sobrepassar els 4,5 milions de passatgers en l'acumulat anual, amb un creixement interanual de dos dígitos (11,1%), fet que no s'assolia des del mes de maig de 2001.

L'increment de l'ús de les targetes, com a conseqüència de la integració de Mataró Bus en el Sistema Tarifari Integrat de l'Autoritat del Transport Metropolità, pot haver estat un dels factors determinant en l'augment del nombre de passatgers. Dels més de 4,38 milions de passatgers que van fer ús de l'autobús urbà, 2,28 milions (52%) van fer-ho amb algun tipus de targeta, fet que en termes relatius suposa un increment del 15,7%. Pel que fa al nombre de bitllets individuals, se'n van cancel·lar 1,33 milions, un 1,9% menys que durant el 2001. Aquesta xifra representa el 30% de les cancel·lacions que es van fer durant el 2002, tres punts per sota que durant el 2001. Si ens centrem en els tres primers mesos del 2003, el nombre total de viatgers ha augmentat un 12% respecte del mateix període de l'any anterior. La targeta també ha incrementat la seva quota, i representa el 57% dels viatges realitzats en el primer trimestre de 2003, mentre que la representació del bitllet només és del 26%. **TAULA 78 I GRÀFICS 104 I 105.**

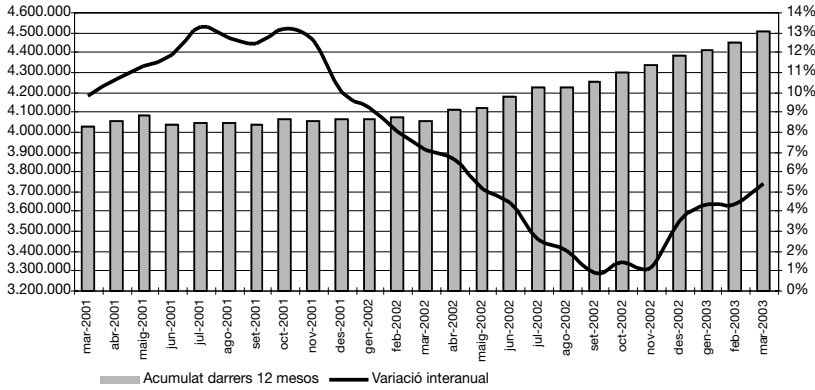
**TAULA 78. Evolució del nombre de viatgers segons tipologia del Mataró Bus. 1996 - 1r trim. 2003**

	Targeta			Bitllet			Carnet Blau			Total	
	Viatgers	%	Incr.*	Viatgers	%	Incr.*	Viatgers	%	Incr.*	Viatgers	Incr.*
1996	1.475.013	47%	0,22%	909.335	29%	-1,46%	764.329	24%	11,12%	3.148.677	2,15%
1997	1.445.308	46%	-2,01%	871.639	28%	-4,15%	837.607	27%	9,59%	3.154.554	0,19%
1998	1.499.263	45%	3,73%	941.070	29%	7,97%	854.784	26%	2,05%	3.295.117	4,46%
1999	1.700.717	49%	13,44%	1.093.171	31%	16,16%	684.022	20%	-19,98%	3.477.910	5,55%
2000	1.916.896	49%	12,71%	1.260.745	32%	15,33%	711.920	18%	4,08%	3.889.561	11,84%
2001	1.973.921	49%	2,97%	1.357.207	33%	7,65%	731.196	18%	2,71%	4.062.324	4,44%
2002	2.284.780	52%	15,75%	1.331.117	30%	-1,92%	768.875	18%	5,15%	4.384.772	7,94%
3r trim. 2002	522.532	50%	18,29%	346.020	33%	-1,50%	184.976	18%	4,32%	1.053.528	8,57%
4t trim. 2002	649.141	55%	26,88%	326.785	28%	-7,37%	201.517	17%	9,45%	1.177.443	12,29%
1r trim. 2003	661.235	57%	23,12%	305.243	26%	-4,83%	199.438	17%	8,83%	1.165.916	12,00%

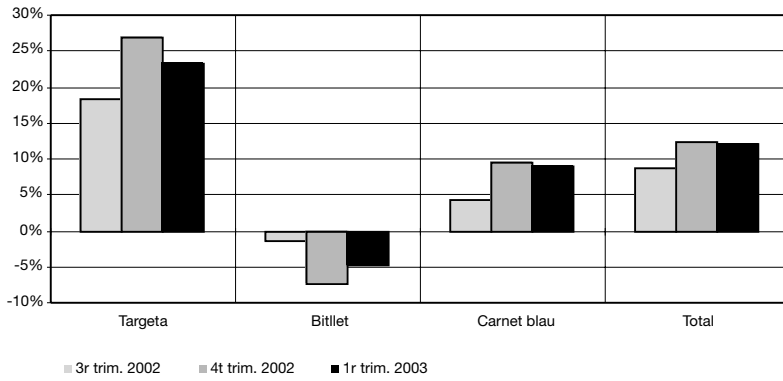
\* Increment respecte el mateix període de l'any anterior

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de CTSA.

**GRÀFIC 104. Nombre de viatgers acumulats els darrers dotze mesos. 2001 - 2003**



**GRÀFIC 105. Increment del nombre de viatgers del Mataró Bus. 2002 - 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de CTSA.



# Monogràfic

Els serveis d'atenció domiciliària a les persones majors de 65 anys

*Aquest monogràfic ha estat realitzat conjuntament per l'Àrea d'Estudis i Planificació, pel Servei d'Ocupació de l'Àrea d'Empresa i Ocupació de l'IMPEM, i pel Servei de Sanitat i Serveis Socials de l'Ajuntament de Mataró.*

# Els serveis d'atenció domiciliària a les persones majors de 65 anys

## Introducció

Les diferents definicions que hi ha sobre els serveis d'atenció domiciliària (d'ara en endavant, SAD) coincideixen a assenyalar que es tracta de tot el conjunt de tasques i activitats que un especialista realitza al domicili d'una persona dependent, generalment una persona gran, per cobrir les seves necessitats bàsiques de forma diària o setmanal. Entre els serveis més comuns que apleguen, tindriem la realització de les tasques domèstiques com ara fer la bugada o la compra, encarregar-se de la higiene personal i de la casa, portar a terme gestions amb les administracions, controlar la dosificació dels tractaments mèdics que cal seguir, etc.

Es tractaria, per tant, d'un tipus d'assistència alternativa a l'ingrés d'una persona gran i/o dependent en una residència, mantenint-la en el seu medi social i de relacions; es tracta d'una solució aplicable en els casos en què la persona dependent manté uns nivells relatius de mobilitat i autonomia com per tenir cura d'ella mateixa en absència del personal del SAD la resta de la jornada. Així doncs, no sembla adequat per a situacions de dependència greu que demanen una assistència continuada per part de personal mèdic en una residència.

**Situació embrionària dels SAD a Espanya i Catalunya** A diferència d'allò que passa als països escandinaus, pioners en aquest tipus d'assistència, s'ha de dir que la situació dels serveis d'atenció domiciliària (SAD) a l'Estat espanyol i a Catalunya és absolutament embrionària<sup>51</sup>, essent l'oferta actual insuficient per poder cobrir una creixent demanda potencial, amb un creixement exponencial durant les darreres dècades per l'efecte combinat de tot un seguit de factors, entre els quals caldria destacar: el creixent procés d'envelliment de la població, el canvi de les estructures familiars<sup>52</sup> i la incorporació massiva de la dona al mercat laboral. Tres factors que han afectat i posat en crisi l'actual marc institucional de prestació de benestar de la nostra

societat, en què la família i, més en concret, les dones tenen gairebé tot el protagonisme del treball de cura i de la llar necessari per cobrir les necessitats de les persones dependents.

**Dèficit important de l'atenció de persones dependents** El desenvolupament i la potenciació en quantitat i qualitat d'aquests serveis ha estat apuntat com un dels elements

claus en el funcionament de les nostres societats de la informació, si es volen mantenir elevats estàndards de vida<sup>53</sup>. Per tant, l'actual dèficit de protecció social de les persones dependents i, en particular, de les persones majors dependents que es dona al nostre país podria ser un indicador, no tan sols de la feblesa del nostre estat del benestar, sinó també de les dificultats que la nostra societat té per oferir nivells òptims de qualitat de vida a tots els seus ciutadans<sup>54</sup>.

En el següents punts del monogràfic mirarem de posar de manifest el procés d'envelliment i la seva relació amb les situacions de dependència, per posteriorment centrar-nos en la crisi de l'estructura de la prestació de benestar; és a dir, de la relació del triangle estat, mercat i família i del paper que juguen els SAD en el context present i futur. Dins d'aquest apartat, aportarem algunes dades sobre la situació concreta a la ciutat de Mataró.

<sup>51</sup> Com podem veure, la cobertura dels serveis de proximitat i dels serveis d'atenció domiciliària al nostre país és molt mins. En l'actualitat, la família i, en particular, les dones-adultes són les persones encarregades de cobrir més del 80% dels volum total de les necessitats.

<sup>52</sup> Aquests canvis són bàsicament quatre: reducció del nombre de fills, majors taxes de dissolució de matrimonis i unions, increment de l'esperança de vida i augment de la mobilitat geogràfica.

<sup>53</sup> Joan Majó, exMinistre de Ciència i Tecnologia i consultor de la UE en temes relacionats amb la Innovació Tecnològica i Societat de la Informació. Ponència inaugural del TecnoCampusMataró (2001).

<sup>54</sup> Vicenç Navarro, catedràtic de Polítiques Públiques per la UPF i la John Hopkins. Bienestar insuficiente, democràcia incompleta. Barcelona, Anagrama, 2002.

## El context del canvi. El procés d'envelliment

El procés d'envelliment de la societat espanyola i catalana s'ha assentat sobre dos factors principals. En primer lloc, la prolongació de la vida dels grups de més edat. Així, si bé en el decurs de les darreres quatre dècades les cohorts guanyaven esperança de vida sobretot pel descens de la mortalitat infantil, en els últims quinze anys també s'ha produït una davallada com a conseqüència de la caiguda de la mortalitat de les persones d'entre 70 i 80 anys, la qual cosa fa que els que ja són més vells, envellixin més. Així, segons les taxes actuals de mortalitat, 22 persones de cada 100 que han fet els 65 anys esperen arribar als 90, quan en la dècada dels 30 tan sols hi arribaven 2<sup>55</sup>. La major longevitat implica haver de reconsiderar els períodes de la vida, ja que estadísticament parlant a una persona de 65 anys li resta un

22% de la seva vida per viure. Aquest fenomen també es pot veure clarament en el cas de Mataró. **TAULA 79.**

**TAULA 79. Esperança de vida de la població de Mataró. Període 1998 - 2002**

	Homes	Dones	Total
En néixer	76,93	83,75	80,42
Als 25 anys	77,42	84,30	80,94
Als 45 anys	78,52	84,81	81,78
Als 65 anys	81,65	86,24	84,17

Font: Estudi de població de Mataró. 1 de gener de 2003.

**TAULA 80.**

### Índex d'envelliment. 1981 - 1999

	1981	1991	1996	1999
Província de Barcelona	0,41	0,78	1,09	1,24
Catalunya	0,44	0,81	1,11	1,26

### Índex de sobreenvelliment. 1981 - 1999

	1981	1991	1996	1999
Província de Barcelona	0,06	0,08	0,09	0,12
Catalunya	0,06	0,08	0,09	0,12

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Idescat.

**TAULA 81. Índex d'envelliment. Mataró. 2001 - 2003**

	Centre	Eixample	Palau-Escorxador	Rocafonda	Vista Alegre	Molins-Torner	Cirera	La Llàntia	Cerdanyola Nord	Cerdanyola Sud	Peramàs	Pla d'en Boet	Mataró
2001	1,80	1,42	1,12	1,03	0,31	0,97	1,07	0,59	0,72	0,88	1,30	0,81	1,01
2002	1,68	1,44	1,08	1,07	0,30	1,03	1,15	0,57	0,74	0,91	1,40	0,84	1,03
2003	1,63	1,41	0,99	1,04	0,32	1,08	1,02	0,59	0,76	0,95	1,41	0,90	1,03

Índex d'envelliment: població major de 65 o més anys / població de menys de 15 anys.

**TAULA 82. Índex de sobreenvelliment. Mataró. 2001 - 2003**

	Centre	Eixample	Palau-Escorxador	Rocafonda	Vista Alegre	Molins-Torner	Cirera	La Llàntia	Cerdanyola Nord	Cerdanyola Sud	Peramàs	Pla d'en Boet	Mataró
2001	0,14	0,13	0,12	0,08	0,09	0,08	0,08	0,09	0,08	0,07	0,15	0,10	0,11
2002	0,14	0,13	0,10	0,09	0,09	0,08	0,08	0,09	0,09	0,07	0,15	0,08	0,11
2003	0,14	0,14	0,10	0,09	0,08	0,21	0,17	0,19	0,21	0,20	0,27	0,20	0,17

Índex de sobreenvelliment: població de 85 anys o més / la de 65 anys o més.

Font: Estudi de població. Mataró 1 de gener de 2003.

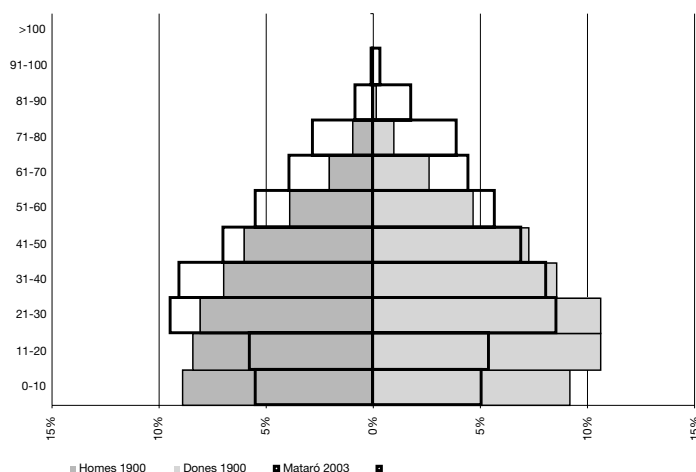
### La caiguda de les taxes de mortalitat i natalitat són causes del procés d'envelliment

En termes globals, les persones majors de 65 anys han augmentat en el conjunt de l'Estat espanyol set vegades en el decurs del segle XX, per tan sols dos el total de la població. Un fet que en el cas concret dels octogenaris fins i tot ha estat major, ja que aquests han multiplicat el seu nombre per tretze. Això fa que si bé històricament les millores de l'esperança de vida havien estat un factor de rejuveniment de la població, actualment s'hagin convertit en un factor d'envelliment. Això es pot observar tant a Catalunya com a la província de Barcelona i a Mataró. **TAULES 80, 81 i 82.**

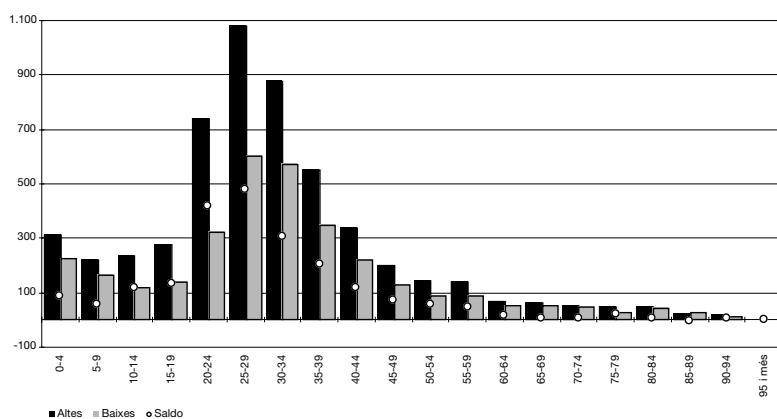
En segon lloc, l'altre factor que contribueix a l'envelliment de la població és la persistent caiguda de la natalitat, un procés que afavoreix que guanyin un major pes relatiu els grups d'edats més avançades sobre el total de la població, i que la piràmide d'edats es constrenyi per la base. La comparació de la piràmide de Mataró de l'any 1900 i la de l'actualitat és un bon exemple d'això que estem dient.

<sup>55</sup> Antonio Abellán García (CSIC). Informe IMSERSO (2002).

**GRÀFIC 106. Estructures de població per edat i sexe. Mataró. 1900 - 2003**



**GRÀFIC 107. Saldo migratori per trams d'edat. Mataró. 2002**



Font: Estudi de població. Mataró 1 de gener de 2003.

Davant d'aquest comportament de les components del creixement vegetatiu, el creixement migratori hi té un impacte reduït<sup>57</sup>. A mig i llarg termini, bona part dels immigrants que arriben actualment al país formaran part de les cohorts més plenes del "baby-boom", tot incrementant les tensions d'un sistema de prestacions en continu replantejament més que no pas disminuint-les. A Mataró, els grups d'edat de 25-29 i 30-34 anys són els dos més nombrosos. **GRÀFIC 107.**

## Envel·liment i dependència

**El repte és viure molts anys amb qualitat de vida** Amb l'edat augmenta els risc de caure en una situació de dependència i de necessitat

d'ajuda. Es pot dir que a partir dels 80 anys la major part de la població precisa d'algun tipus d'ajuda, encara que sigui petita. En aquest sentit, el gran repte del futur passa per fer compatible la major longevitat amb l'autonomia personal dels més grans. Quelcom que podríem sintetitzar amb aquella frase de J. London "viure no significa tan sols existir<sup>58</sup>". Es tracta d'un repte que, recordem-ho, es dona en un context de canvi de l'estructura familiar, particularment de la dimensió de les llars, i consegüentment de major probabilitat que una persona major acabi vivint sola. Aquest darrer fenomen també es pot constatar a Mataró. **TAULA 83.**

**Factors socials i econòmics darrere de les situacions de dependència** Malgrat tot, però, l'edat no és l'únic factor de risc per caure en una situació de dependència. Hi

ha altres factors que paga la pena destacar, perquè ens allunyen d'entendre el procés d'envelliment únicament com un fet biològic i el replantejen com un complex procés social

**TAULA 83. Dimensió mitjana de les llars. Mataró. 1 de gener de 2000 - 2003**

	1/1/00	1/1/01	1/1/02	1/1/03
Centre	2,55	2,53	2,52	2,52
Eixample	2,71	2,68	2,64	2,63
Palau-Escorxador	2,83	2,83	2,80	2,87
Rocafonda	2,92	2,92	2,90	2,89
Vista Alegre	3,15	3,17	3,20	3,19
Molins-Torner	3,02	2,97	2,94	2,88
Cirera	2,87	2,78	2,72	2,70
La Llàntia	3,11	3,06	3,02	2,95
Cerdanyola Nord	3,00	3,00	2,98	2,95
Cerdanyola Sud	2,98	2,99	2,97	2,93
Peramàs	2,95	2,93	2,90	2,85
Pla d'en Boet	3,30	3,23	3,17	3,09
<b>Mataró</b>	<b>2,91</b>	<b>2,89</b>	<b>2,86</b>	<b>2,83</b>

Font: Estudi de població. Mataró 1 de gener de 2003.

<sup>57</sup> Apunta Abellán (2002), des d'una visió purament instrumental de la migració, que malgrat que aquesta no sembla ser una solució per contenir la caiguda demogràfica, és necessària en l'actual conjuntura econòmica i demogràfica per la seva contribució al manteniment del nivell de benestar material de la població, per la seva contribució al sistema de protecció social i perquè molts d'ells treballen directament en l'atenció de persones grans dependents.

<sup>58</sup> Malgrat que els estudis empírics a nivell internacional no permeten afirmar l'existència d'una evolució paral·lela i similar d'ambdós fenòmens (Casado Marín, D. I López i Casanovas, G. Vellea, dependència i atencions de llarga durada, La Caixa (2001), sembla bastant evident que el major nombre de persones grans que viuen més anys augmentarà el nombre de dependents.

que afecta a totes les activitats de la vida. Així, el gènere, el nivell educatiu, l'estatus social, el nivell de renda i la forma de convivència són, entre altres, factors clau per entendre com l'envelliment demogràfic afecta de forma diferent a les persones i per comprendre els desiguals nivells de dependència i mortalitat existents entre la gent gran.

En aquest sentit, caldria assenyalar que de forma general la major longevitat de les dones, combinada amb els factors anteriorment esmentats, ha tingut fins al moment "l'efecte pervers" d'incrementar també les seves situacions de dependència (biològica i social) i, en els casos més extrems, de pobresa i exclusió social quan són grans. Això podria ser degut, en bona part, al fet que les rendes i l'estatus social a la nostra societat s'adquiririen mentre s'hi és "actiu", a través d'una presència estable i continuada en el mercat laboral i quan s'hi és "inactiu", pels drets derivats d'aquesta presència en el mercat laboral.

**La divisió sexual del treball és fonamental per entendre el major nivell de dependència de les dones grans** Si d'una banda tenim en compte que les dones històricament han patit els efectes d'una divisió sexual del treball que ha legitimat la seva atribució bàsicament al treball de la llar i de cura i un paper subordinat i/o complementari en el mercat laboral, que ha suposat una presència fragmentada en el mercat laboral a expenses de les necessitats d'altres membres de la família. Si d'altra banda també tenim en compte que aquesta presència sovint es veu afectada per una doble segregació, horitzontal i vertical, que ha fet que històricament s'hagin concentrat en determinats sectors d'activitat poc valorats socialment i en les categories professionals amb l'estatus i els nivells de retribució més baixos, davant d'aquesta situació, podem entendre la major probabilitat de caure en situacions de dependència, no tan sols física, atès algun tipus de discapacitat derivat de l'edat, sinó també de tipus social.

Si a més a més afegim a aquesta trajectòria laboral que els drets a rebre una prestació es deriven d'una presència continuada en el mercat laboral, observa-

rem que els homes majors de 65 anys acostumen a disposar d'una pensió de jubilació, que acostuma a ser superior a les pensions de viduïtat o no contributives de les quals són beneficiàries moltes més dones que han estat agents passius de drets i que han definit la seva vida com a mares i mestresses de casa<sup>59</sup>.

Mentre a l'any 1996 hi havia 9 pensions no contributives per cada 1.000 habitants a la província de Barcelona aquesta xifra augmentava a 9,8 el 1999. A Mataró, l'any 2002, la xifra era de 9,2 pensions no contributives i 0,3 assistencials per cada 1.000 habitants.

**TAULES 84 I 85.**

En aquest context, els recents canvis en l'estructura familiar i en les formes de convivència adopten un paper clau a l'hora de comprendre el nivell de quali-

**TAULA 84. Relació entre pensions de jubilació, de viudetat i el salari mínim interprofessional (SMI) a Espanya<sup>(1)</sup>**

	Jubilació	SMI	Viduïtat	Viduïtat/SMI
1996	473	390,18	289	74,1
1997	479	400,45	298	74,4
1998	497	408,93	307	75,1
1999	514	416,32	317	76,1
2000	539	424,8	333	78,4
2001	569	433,45	351	81,0
2002	592	442,2	370	83,7
2003	615	451,2	394	87,3

(1) Pensions mitjanes.

Font: Informe de la Comissió del Pacto de Toledo.

**TAULA 85. Beneficiaris de pensions (no contributives i assistencials) i subsidis de la Seguretat Social segons tipus. Mataró. 2002**

	Beneficiaris	Taxes <sup>1</sup>	Import <sup>2</sup>
Invalidesa	551	5,0	2.041.906
Jubilació	462	4,2	1.565.457
Malaltia	19	0,2	42.860
Vellesa	9	0,1	21.580
LISMI	43	0,4	97.859

(1) Beneficiaris per 1.000 habitants.

(2) Euros.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del web de l'Idescat.

<sup>59</sup> Les pensions que es destinen específicament a la cobertura de les contingències vinculades a la vellesa són les pensions no contributives de jubilació i les pensions assistencials de vellesa. Així mateix, en el cas de les prestacions LISMI, set de cada deu beneficiaris són persones majors de 60 anys. En totes elles el predomini de les dones és clar: el 84% de les pensions no contributives de jubilació tenen com a beneficiària a una dona, i en el cas del LISMI l'índex augmenta fins al 90%, en el cas dels majors de 60 anys (IMSERSO, 2002).

tat de vida de les persones majors, ja que una reducció en el cas de necessitat d'ajuda de les fonts potencials de recolzament informal, de forma particular de les filles, pot derivar en situacions de solitud, pobresa i exclusió social<sup>60</sup>.

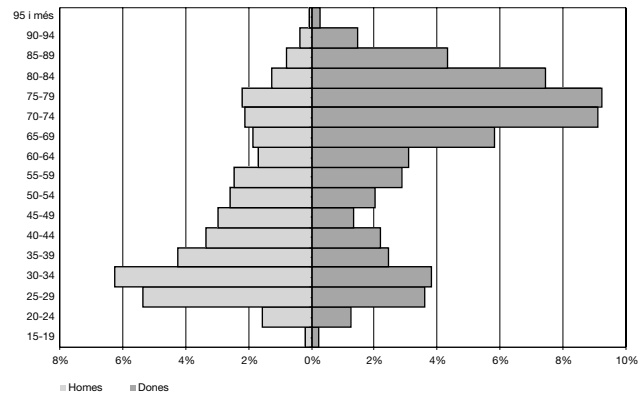
**La percepció subjectiva de la seva salut i la seva relació amb la dependència estretament relacionada amb factors socials**

En aquest sentit, el grup social que presenta un major risc de dependència és el de les dones grans i vídues, qui amb una major esperança de vida tenen més probabilitats de quedar-se soles. Amb la viduïtat, la major dedicació a la llar i a la família

deriva cap a una caiguda dràstica dels recursos econòmics i del capital relacional. Per tant, no resulta gens estrany que el grup que té la pitjor percepció de la seva salut sigui aquest, ja que a banda de l'existència de malalties reals és el que té una major probabilitat de patir la solitud, la pobresa de recursos i l'aïllament social que expliquen aquesta percepció negativa. A Mataró, gairebé un 20% de les llars són unipersonals i un percentatge important està format per dones grans soles. **GRÀFIC 108.**

Aquest és un element cabdal que paga la pena tenir en compte a l'hora d'avaluar els nivells de dependència, ja que no només tindran a veure amb l'existència de malalties cròniques registrades, tot que aquestes hi influeixin molt. Així, la relació entre dependència i salut subjectiva manté una elevada correspondència amb el nivell de dependència real que, l'any 1997, a Espanya se situava entre el 12% i el 26% de les persones majors de 64 anys<sup>61</sup>. La percepció personal de la pròpia salut és més determinant de caure en dependència que la diagnosi de tres o més malalties cròniques. Els que se senten malament multipliquen per 1,4 el seu risc de dependència moderada i per 1,9 el risc que sigui greu. Això fa que Abellán (2002) conclouï que la percepció de l'estat de salut reflecteixi més coses que no pas l'estat físic actual i les malalties patides, els factors socials, econòmics i d'entorn de la persona<sup>62</sup>. **TAULA 86.**

**GRÀFIC 108. Piràmide de les llars unipersonals per edat i sexe. 1 de gener 2003**



Font: elaboració pròpia a partir de dades del padró continu del Servei d'Informació de Base de l'Ajuntament de Mataró.

**2 milions de persones majors de 64 anys serien dependents a l'Estat espanyol**

Segons l'informe sobre las personas sobre las personas grans a España de l'Imsero (2002), gairebé 2.000.000 de persones majors de 64 anys presentaria algun tipus de discapacitat que genera dependència. Un 57% declara tenir problemes pel fet d'haver de desplaçar-se en transport públic, un 42,7% declaren incapacitat per realitzar les tasques domèstiques i un 32% tenen problemes per aixecar-se o ficar-se al llit. Aquestes incapacitats deriven en problemes de mobilitat relacionats amb problemes osteoarticulars i problemes de visió, coordinació física i agilitat. Aquesta manca de mobilitat, en la pràctica, es tradueix en una major probabilitat de no sortir de casa, de reduir el seu contacte social i d'excloure's de la societat.

A Catalunya, Vicenç Navarro, projectant les dades de L'Enquesta de Salut

<sup>60</sup> El recent episodi de canícula estiuenca, amb l'augment de morts de gent gran directa o indirectament atribuïble a les altes temperatures, mostra novament la problemàtica de les persones grans que viuen soles en habitatges mal condicionats, sense assistència mèdica i amb pocs recursos per accedir a un centre.

<sup>61</sup> Fundació Pfizer: Dependència y necesidades asistenciales de los mayores en España, 2002.

<sup>62</sup> Tal i com assenyala Abellán, malgrat els esforços per determinar el nivell de dependència existent entre la gent gran, els resultats no han estat reeixits, ja que aquestes enquestes tan sols quantifiquen les dependències físiques manifestes per separat, quelcom que és, com a mínim, discutible. Entre les limitacions que es destaquen cal esmentar: en primer lloc, no es tenen en compte les necessitats latents o les no manifestades; tampoc la dependència relativa a tasques complexes, ni les necessitats discontinües. Pensem que en el cas de la gent gran hi ha situacions molt difícils de detectar i que en canvi són socialment tolerades sota la idea de què és quelcom inherent amb l'edat. En segon lloc, també s'ignora a les persones que no realitzen determinades activitats quotidianes perquè confessen que mai les han fetes. Segons la "Encuesta de soledad" (1998), un 64% dels varons declaraven que mai havien fet tasques domèstiques, quelcom que posa en situació de risc a 1,3 milions de persones d'edat en el cas de viduïtat, soledat temporal o manca de família que se'n faci càrrec. En tercer lloc, tampoc es té en compte la dependència econòmica, quan aquest fenomen està més estès entre els dependents que entre els autònoms; En quart lloc, tampoc s'inclouen les necessitats de tipus psicològic i psicosocial. A més, per últim, cap d'aquestes enquestes té en compte la combinació d'un o més problemes que poden donar lloc a una situació greu, quan en canvi, mirats un per un, pot semblar que la situació no és tal.

TAULA 86. Diferents estimacions de persones majors dependents

Autors (data)	Font	Medició	Observacions
1. Pérez Díaz	Encuesta discapacidades 1986	1.077.989	Persones amb alguna discapacitat
2. Morán (1999)	ENS 1993	1.943.373	641.120 són dependents greus
3. Defensor del Pueblo (2000)	CIS estudio 2072, 1993	1.500.000	
4. UNESPA (2000)	1998	954.167 a 1.267.953	
5. Casado i López (2001)	CIS encuesta Soledad, 1998	2,1 a 2,3 millones	34,2% dels més grans; dependència ampla
6. Abellán i Puga (2001)	CIS, encuesta Soledad, 1998	2.257.966	Càlcul amb els mateixos criteris d'Abellán i Puga, ENS 1997; 16,0% greu.
7. Abellán i Puga (2001)	ENS 1997	2.099.884	Persones amb problemes en activitats; 33,5% dels més grans (20,7% lleu)
8. INE (2001)	Enquesta discapacitats, 1999	2.072.652	Persones amb alguna discapacitat; 32,2% dels més grans
9. INE (2001)	Enquesta discapacitats, 1999	1.423.962	Persones amb problemes per activitats de la vida diària (13 ítems)
10. Abellán i Puga (2002)	ENS 1997	1.691.799	26,0% dels més grans (12,4% és moderada-greu); nova avaluació de limitacions per activitats

1. Pérez Díaz, J.: "Proyección de personas dependientes al horizonte 2020", CED.
2. Rodríguez Cabrero: *La protección social de la dependencia*. Madrid, Imsero, 1999.
3. Defensor del Pueblo: *La atención sociosanitaria en España*. Madrid, 2000.
4. Rivera Saganta, J.: "Seguro de dependencia. El envejecimiento de la población y su repercusión en el estado del bienestar". *Horizonte empresarial*, 2000, n. 2089.
5. Casado Marín, D. y López Casanovas, G: *Vejez, dependencia y cuidados de larga duración*. Barcelona, Fundación La Caixa, 2001.
6. 7. Fundación Encuentro: "La dependencia entre los mayores". *Informe España 2001*, Madrid, 2001
8. 9 INE: *Encuesta sobre discapacidades, deficiencias y estado de salud, 1999. Avance de resultados*. Madrid, 2001.
10. Fundación Pfizer: *Dependencia y necesidades asistenciales de los mayores en España. Previsión al año 2010*. Madrid, 2002.

Font: Las personas mayores en España. Informe 2002. IMSERSO.

(1997) sobre la població catalana, estima que el 5,6% de la població major de 64 anys presenta un nivell de dependència considerable i que un 9,3% tenen problemes d'incapacitat greus; és a dir, 100.000 ancians necessitarien d'algun tipus d'assistència tipus SAD.

La Diputació de Barcelona, a partir de l'enquesta del CIS (1998) i de l'estudi de David Casado i Guillem López (2001), estima que la població major de 65 anys dependent seria de 274.480 persones (2000), un 34,2% del total. D'aquests, un 20,8% tindrien una dependència per poder portar a terme activitats instrumentals de la vida diària (AIVD) com ara pujar i baixar escales, cuinar, netejar, fer servir el transport públic o anar pel carrer, i un 13,4% també hi afegirien la dependència per realitzar activitats de la vida diària (AVD) com ara aixecar-se, vestir-se, rentar-se, moure's dins de casa. **TAULA 87.**

**Les malalties que afecten a la mobilitat són les que més impacte tenen en la qualitat de vida diària** Sigui quina sigui l'enquesta que agafem, en totes elles hi ha un factor comú que ens mena cap a malalties que afecten a la mobilitat i que d'entrada no són mortals. Per tant, aquí neix una paradoxa per tal com ens estem referint a una societat immersa en un

procés de creixent envelliment, que dedica força recursos a la lluita contra malalties que causen la major mortalitat, malgrat la menor efectivitat dels

tractament a major edat i que, en canvi, no fa el mateix amb aquelles malalties (òssies i d'articulacions, visuals i de coordinació física), que sense ser mortals són, juntament amb les degeneratives, les causes principals de dependència entre la gent gran. Si tenim això en compte, hauríem de qüestionar-nos una lectura simplista de l'indicador d'esperança de vida si no va acompanyat d'altres aspectes qualitius referents a la salut, ja que tan sols ens diu quelcom sobre l'allargament de l'existència, però res sobre la seva qualitat.

Caldria diferenciar, doncs, entre viure més anys i viure millor. En aquest sentit, les dones són les que viuen més anys i, en canvi, són les que perceben pitjor el seu

TAULA 87. Projecció de l'enquesta del CIS sobre gent gran dependent a la província de Barcelona

	Nombre	% <sup>1</sup>
Població dependent AIVD	166.935	20,8
Població dependent AIVD i AVD	107.545	13,4
Total dependents	274.480	34,2

(1) Percentatge calculat amb la població de més de 65 anys a la província de Barcelona l'any 2000: 802.573 persones.

Font: elaboració a partir de l'Informe de l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona i ESADE sobre el "Model per a la gestió del programa de Serveis socials d'atenció domiciliària" i que a la seva vegada era una reelaboració de Casado, David i López, Guillem Velleja, dependència i atencions de llarga durada. Fundació "La Caixa", 2001.

estat de salut. Tal com s'ha esmentat, aquesta percepció estaria estretament relacionada amb les situacions de dependència que demanen assistència, que són fruit d'una superposició de factors: a edats elevades hi ha un predomini de dones vídues i amb manca de recursos<sup>63</sup>.

En aquest sentit, un recent estudi sobre la pobresa a Catalunya, de la Fundació Un Sol Món, destaca la relació de major edat i major pobresa. Si el 15,2% de les llars catalanes es troben per sota el llindar de la pobresa<sup>64</sup>, el percentatge s'eleva a un 19% quan la persona que el presideix té entre 65 i 74 anys i al 48,4% quan en té més de 74. En aquest context, les dones soles de la tercera edat tenen un extraordinari protagonisme. De les 319.000 famílies pobres que hi ha a Catalunya, 162.000 tenen a un dona al capdavant, un 93% de les quals no té parella.

## Els SAD en un context de reptes i transformacions pel que fa a la prestació del benestar

### El futur apunta cap a un augment dels dependents i cap a una disminució de cuidadores a temps complet

El procés d'envelliment de la població planteja un repte fonamental a la nostra societat, ja que tradicionalment a l'Estat espanyol i a Catalunya ha estat la família i, més en concret, les dones les que s'han hagut d'encarregar de l'assistència de les persones dependents (cura informal). D'aquesta manera, una mínima part de la prestació formal (institucional) resta a càrrec de l'estat, en el seu paper d'estat del benestar, o del mercat (iniciativa privada).

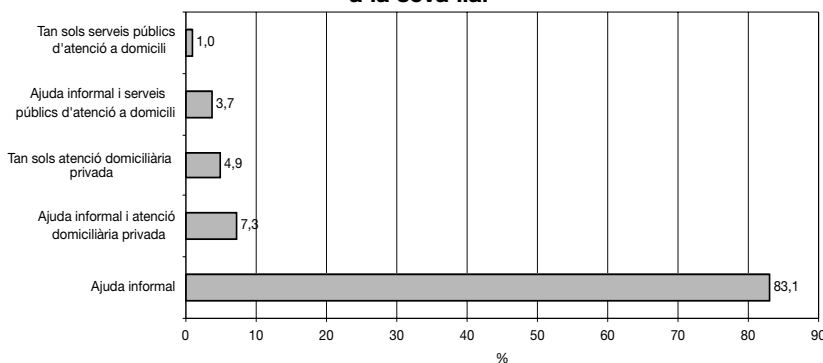
El repte es planteja quan de cara a un futur pròxim la tendència és d'un increment del nombre de persones dependents i de les seves necessitats i alhora existeix una reducció del nombre de "cuidadores" a temps complet, tal i com passava en altres etapes històriques pels canvis en les estructures familiars i per la major incorporació de la dona al mercat laboral<sup>65</sup>. A títol d'exemple, la ràtio entre la població major de 80 anys i la de 45-60 anys, cohorts intermèdies en què es troba el gruix dels cuidadors/es, als anys 70 era de 9,5 persones de 80 anys per 100 de 45-60 anys; al 2000 aquesta era de 21,8 i al 2020 serà de 23,7, arribant a les 54,5 persones al 2050.

### Espanya i Catalunya es troben a la cua en despesa social i en SAD

Malgrat aquest repte de futur, Espanya i Catalunya continuen situant-se a la cua de la UE pel que fa a despesa en protecció social i, en particular, als serveis d'atenció domiciliària. En un recent estudi de Vicenç Navarro es destacava que Catalunya destina a despesa social tan sols el 17,5% del seu PIB, el percentatge més baix de la UE després d'Irlanda, lluny del 27,6% de mitjana de la UE i dos punts per sota de la mitjana espanyola (19,9%)<sup>66</sup>. **GRÀFIC 110.**

Diferents raons socials i econòmiques podrien explicar aquesta situació. En primer lloc, el franquisme i una transició política que en aspectes substancials no va modificar la relació entre classes i les bases de dominació; en segon lloc, la subsidiarietat de l'acció de l'estat respecte del paper de l'església i de la

**GRÀFIC 109. Tipus d'ajuda rebuda per les persones majors de 65 anys a la seva llar**



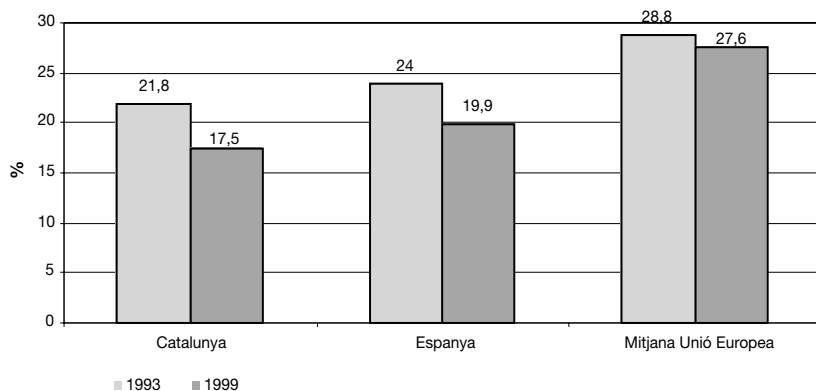
Font: CIS. Encuesta sobre soledad de las personas mayores (1998).

<sup>63</sup> Caldria reflexionar fins a quin punt l'estat de dependència de les dones majors no és un avenç de la situació més general en què es poden trobar un major nombre de persones majors en el futur, ateses les transformacions en el mercat laboral, la família i la participació de l'estat.

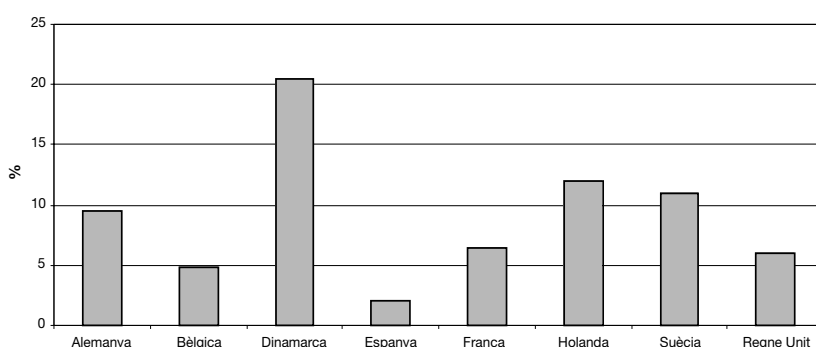
<sup>64</sup> El criteri seguit per a l'estudi ha estat més restrictiu que el que tradicionalment fa servir la UE. Així, s'ha establert un llindar de 390,65 € (65.000 ptes de 1996). D'acord amb el criteri europeu, el nombre de llars pobres seria superior.

<sup>65</sup> Davant d'aquest repte, no han estat poques les veus que han defensat un discurs "neodomèstic" o de retorn de les dones a les llars amb totes les implicacions individuals i col·lectives que això suposa. La relativa acceptació que la dona treballi en el mercat laboral ha vingut més pels condicionants de supervivència de la unitat familiar –"no arribar a final de mes"–, que per un canvi radical de mentalitats. Un indicador d'això és la feblesa de les mesures i actuacions de conciliació laboral i l'àmplia acceptació que aquestes estan adreçades exclusivament a les dones i que no impliquen als homes en el treball de reproducció. El resultat és que Espanya i Catalunya tenen unes de les taxes d'activitat i d'ocupació femenines més baixes de l'OCDE.



**GRÀFIC 110. Percentatge de PIB dedicat a la despesa social. 1993 - 1999**

Font: Idescat i Eurostat.

**GRÀFIC 111. Percentatge de cobertura de les persones majors de 65 anys. 1999**

Font: Jacobzone et al. OCDE (1999)

família en la provisió de benestar i, en tercer lloc, la subordinació de la política social, primer a l'objectiu de modernització econòmica i, posteriorment, als dictàmens de la conjuntura. El resultat de tot això ha estat que, amb poques excepcions, la despesa social s'ha situat entorn al 20% del PIB, quan la mitjana de la UE ha progressat en la dècada dels 90 en més de dos punts per sobre del PIB<sup>67</sup>.

Per tant, a l'Estat espanyol i a Catalunya, a diferència d'altres països, ha estat el treball invisible, no comptabilitzat i no remunerat de les famílies i de les seves dones, allò que ha permès

mantenir els actuals nivells de benestar. Un treball necessari no remunerat, malgrat els beneficis que se'n deriven.

Dins dels baixos índexs de despesa social, els SAD són precisament els menys desenvolupats de l'estat del benestar espanyol i català. Així, el nivell de cobertura d'aquests serveis a l'Estat espanyol es troba, segons dades de l'Imserso, en el 2'07% de les persones majors de 65 anys<sup>68</sup>; un percentatge que a Catalunya encara seria inferior, ja que no arribaria a ser superior a l'1,30%.

Altres fonts, com l'estudi de Jacobzone (1999) per a l'OCDE, ratifiquen aquesta posició endarrerida, ja que segons aquest estudi, el nivell de cobertura de les persones majors de 65 a l'Estat espanyol seria d'un 2%, quan als països escandinaus ens mourien entre el 20,5% de Dinamarca i l'11% de Suècia, i altres països com ara Holanda arribarien al 12%, Alemanya al 9,5% o França al 6,5%. Tanmateix, aquesta baixa cobertura no ha estat motivada pel fet que en contrapartida existeixi una àmplia cobertura de les residències públiques, ja que a l'Estat espanyol, segons dades de la Comissió Europea, la cobertura de les persones majors de 65 anys se situaria en un 2,8%, quan a països com Holanda arriba al 10%; a Noruega, al 7,1%; a Suècia, al 5,4%; a Bèlgica, al 4% o a França, al 3%<sup>69</sup>.

**GRÀFIC 111.**

<sup>66</sup> Tant Espanya com Catalunya es troben encara més lluny de països com Dinamarca, Alemanya i França, els quals inverteixen prop d'un 30% del seu PIB en protecció social, o de Suècia, que gairebé n'inverteix una tercera part.

<sup>67</sup> Que Catalunya, a la dècada dels 90, se situï encara més per sota de l'Estat espanyol i de la UE es deu, a més dels factors abans esmentats, al fet que el creixement del PIB català a la dècada dels 90 ha estat més ràpid que el de la mitjana de la UE, quelcom que és extensible a Espanya, i al menor increment de la despesa social per càpita catalana respecte de la UE en el mateix període.

<sup>68</sup> La xifra exacta varia segons la font: 1,60% del Centre d'Economia i Salut de la UPF (2000); 1,73 segons l'Informe del Defensor del Pueblo (2000); 1,82 segons l'Observatori de la Gent Gran de l'IMSERSO, (1999). Un 4,7% de les persones majors de 65 anys dependents que no són en una residència fan ús dels SAD: 1,33% a Catalunya i 1,28% a la província de Barcelona.

<sup>69</sup> Les dades més actuals de l'IMSERSO per al 2001 confirmen, fins i tot, una davallada d'aquest percentatge, situant l'atenció residencial en un 1,33% de les persones majors de 65 anys. Catalunya tan sols arribaria a un 1,52% de cobertura. Així mateix, i pel que fa al SAD públic, la intensitat del servei a Catalunya se situa a la cua de tot l'Estat espanyol amb 6,80 hores mensuals, quan la mitjana espanyola és de 16,01 hores mensuals i Galícia en quantifica 34; el País Basc, 23,39; Castella-Lleó, 21,62, i Castella-La Manxa, 20,15 hores mensuals.

**Mínim  
recolzament de  
l'Estat espanyol  
a la família  
en comparació  
amb  
altres països**

Els factors històrics abans esmentats fan que els països mediterranis tinguin un nivell de cobertura de l'assistència pública i dels serveis d'atenció a domicili, en particular, menys desenvolupada; uns països en els quals s'esmenta molt a la família, però en canvi se la reconeix molt poc i se l'ajuda molt poc pel que fa al volum de treball de suport i assistència que realitza<sup>70</sup>.

Així mateix, i en un sentit completament diferent, els països que tenen una xarxa d'assistència pública i de SAD més desenvolupada són aquells que en aquests moments tenen unes taxes d'activitat i ocupació femenines més elevades, una taxa de fecunditat de les dones més elevada (vegeu l'apartat de població) i un nivell de cobertura dels majors de 65 anys més gran (institucional i no institucional). Els SAD, per tant, no jugarien únicament un paper conciliador entre l'activitat professional i el treball a la llar, sinó que tindrien un paper estructural en la reforma de l'estat del benestar i dins de les polítiques actives d'ocupació<sup>71</sup>.

Així es va entendre cap a finals dels anys 60 als països escandinaus, quan els SAD van passar a tenir un caràcter universal per cobrir les necessitats d'una població més envellida i com a mecanismes d'impuls definitiu del desenvolupament de les estructures del benestar que exigien reconsiderar el paper de la dona i facilitar la seva incorporació al mercat laboral. D'igual manera, però per raons històriques diferents, Alemanya i Japó també van donar aquest pas en la dècada dels 90, tot establint sistemes universals dels serveis d'atenció de llarga durada, en un context de creixent demanda d'aquest tipus de serveis per unes classes mitjanes que troben dificultats per pagar l'elevat preu dels serveis privats i en una situació d'increment de les taxes d'ocupació femenina. La resta de països de l'OCDE continuen mantenint, pel que fa als serveis d'atenció de llarga durada, un enfocament assistencial, tot i que molts d'ells amb polítiques efectives de recolzament a la família, la qual cosa no és pas el cas espanyol ni el català<sup>72</sup>.

En el marc dels serveis socials d'atenció primària els SAD hi ha estat presents des dels primers ajuntaments democràtics. La Llei

catalana de Serveis Socials de l'any 1985 donava les competències i la gestió d'aquest tipus de serveis als ens locals; el seu desenvolupament ha estat marcat des dels seus inicis per una precarietat de recursos econòmics i una feble estructura tècnica.

**Diferent  
desenvolupament  
dels SAD a  
Espanya i  
Catalunya  
respecte dels  
països del  
centre-nord  
d'Europa**

D'acord amb les dades quantitatives i qualitatives fins ara apuntades, a diferència d'altres països europeus, els SAD a l'Estat espanyol i a Catalunya no s'han configurat com un element estratègic de la política social ni de la política d'ocupació, ni com una estratègia de redistribució de les rendes entre els grups socials a nivell estatal. Com a molt, ens trobem amb tímides experiències posades en marxa per ajuntaments i diputacions, en el marc dels nous filons d'ocupació (NFO), en règim d'economia social o d'iniciativa privada concertada amb els serveis públics municipals, que s'han limitat a enfrontar-se a les situacions més dramàtiques des d'una òptica assistencial, amb uns resultats desiguals pel que fa a la consolidació tant de l'ocupació com dels serveis oferts<sup>73</sup>.

Dit d'una altra manera, aquests no han estat l'evolució lògica d'un estat del benestar madur, ni una extensió de drets socials, sinó que representen una resposta defensiva, que encara ha de prendre més força i embranzida, envers un conjunt de

<sup>70</sup> En l'apartat de Població es pot veure com la caiguda de la natalitat és també un bon indicador d'aquesta situació.

<sup>71</sup> A una conclusió similar arriba un recent estudi de l'Institut d'Estudis Fiscals, a càrrec d'Anabel Zárate Marco, que conclou en la necessitat d'ampliar el grau de cobertura dels serveis públics de cura de nens i de la gent gran, tant pel que fa a l'horari com al percentatge de dependents coberts pels mateixos, ja que aquests serveis poden jugar un paper fonamental en la conciliació de la vida professional i familiar de la dona.

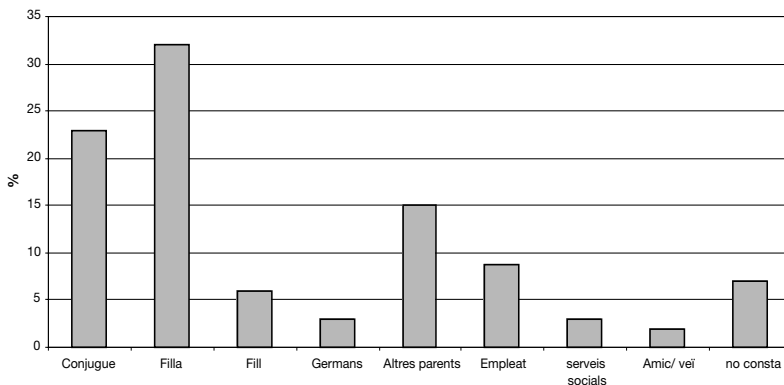
<sup>72</sup> El model escandinau dels drets individuals independents de la situació de mercat o de la solidaritat familiar (pensió mínima, salari menors de 18 anys o dret de cura dels infants), o el model franco-alemany en què a través de les polítiques socials la família carrega amb una gran part dels serveis. La família té un paper reconegut i reforçat per l'estat. L'estat porta a terme polítiques explícites de recolzament a la família.

<sup>73</sup> Els Serveis Socials Municipals també reben recursos a través de les convocatòries de la Conselleria de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya per al finançament de part dels serveis d'atenció domiciliària (SAD).

transformacions sociodemogràfiques que posen en qüestió l'actual del sistema de prestació de benestar, molt recolzat en la família i en el paper de la dona com a cuidadora principal i exclusiva.

El major envelliment de la població, que possiblement incrementarà les situacions de dependència, i la necessitat d'una major incorporació de la dona al mercat laboral<sup>74</sup> reduirà el nombre d'efectius de potencials cuidadores, qüestionant així les possibilitats de mantenir en un futur immediat l'actual escenari institucional de provisió de benestar<sup>75</sup>.

**GRÀFIC 112. Persona que s'encarrega habitualment de la cura de les persones grans amb discapacitat**



Font: INE. Encuesta de discapacidades, deficiencias y estado de salud (1999).

Sembla poc probable que a l'Estat espanyol i a Catalunya el debat sobre els SAD vagi en la línia de convergir en termes reals amb els nivells de PIB que dediquen els països centrals i del nord d'Europa a aquest tipus de serveis o de tractar d'equiparar el nivell de cobertura i d'intensitat dels SAD públics a la d'aquells. En canvi, és molt més probable que es dediquin esforços teòrics i pràctics per posar en marxa iniciatives, gairebé totes a nivell local, per estimular la demanda i l'oferta privada. Una oferta que en termes generals presenta problemes pel que fa al seu nivell de coneixement per

part de la població i de viabilitat econòmica i de professionalitat, tant empresarial com de les persones ocupades<sup>76</sup>.

Així mateix, si bé és cert que en un futur més o menys pròxim els serveis d'atenció a domicili podria ser que s'articulés al voltant de noves activitats i ocupacions no exclusivament limitades a la cura de les persones dependents (atenció sanitària bàsica, seguretat i prevenció, reparacions a les llars), la realitat actual, tant en termes dels serveis que ofereix l'administració com de la iniciativa privada, és la de serveis i empreses que en un percentatge gairebé exclusiu es dediquen a l'atenció de les persones majors de 65 anys i en menor mesura a altres col·lectius amb algun tipus de dependència<sup>77</sup>.

## Problemes amb què s'enfronten els SAD en el context espanyol i català

**Els SAD porten a l'esfera del mercat el treball de cura i de la llar** Al nostre país, els SAD són hereus del debat sobre els serveis de proximitat i els nous filons d'ocupació, ja que com aquells suposen l'intent de mercantilitzar bona part de les dimensions que configuren el treball domèstic i de la llar<sup>78</sup>; treball, que a diferència del tre-

<sup>74</sup> El professor Vicenç Navarro apunta que la solució al problema del mercat laboral espanyol no passa tant per la incorporació de més de 100.000 treballadors estrangers, com apunten alguns agents, per donar satisfacció a les demandes dels sistema productiu, sinó per generar un volum similar de llocs de treball de qualitat en el sector serveis i de l'administració que faciliti la incorporació de la dona al mercat laboral. Aquesta darrera situació ens aproximaria a la realitat laboral europea, mentre que la primera provocaria una situació de guerra a la baixa en els preus de la mà d'obra que ens aproximaria a la perifèria de les economies europees.

<sup>75</sup> Diferents estudis han posat de manifest l'extensió del fenomen del "burn-out" entre dones entre 25 i 65 anys, com efecte del conflicte entre les disponibilitats enfrontades de la lògica productiva i de la reproducció social (doble presència). A nivell psicològic, això es tradueix en situacions de depressió, insatisfacció, etc. i d'un sentiment de culpabilitat que acostumen a suportar les pròpies víctimes de l'actual organització social.

<sup>76</sup> A més, segons la Diputació de Barcelona, existeix una elevada desigualtat pel que fa a la seva cobertura territorial i social, ja que l'existència de barems i fórmules de copagament molt diferents entre municipis fa que hi hagi situacions d'accés desigual als serveis d'un municipi a un altre i segons grups socials.

<sup>77</sup> La denominació de serveis d'atenció domiciliària (SAD), tant a l'Estat espanyol com a Catalunya, s'han concretat bàsicament en els serveis de competència municipal adreçats a persones majors dependents i a aquelles que tenien manca d'autonomia. Aquest seria l'enfocament de la "Llei d'administració, de descentralització, de desconcentració i coordinació del Sistema Català de Serveis Socials de 1994", la qual obliga a la posada en marxa d'aquests serveis als ajuntaments de més de 20.000 habitants. Els SAD es defineixen com el conjunt organitzat i coordinat d'accions que es fan a casa de l'usuari, dirigides a proporcionar atencions personals, atencions de caràcter urgent, ajuda a la llar i suport a les famílies amb situació de manca d'autonomia personals, dificultats de desenvolupament o amb problemes familiars especials".

Tanmateix, una òptica més àmplia del que han de ser els SAD està sent defensada per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona dins del programa SERDOM. <sup>78</sup> Tasques d'infraestructura de la llar: neteja, preparació aliments, compra. Tasques d'atenció de càrregues reproductores: atenció fills/es, atenció persones grans, atenció malalts. Tasques d'organització de funcionament de la llar: oci i lleure familiar, administració ingressos, serveis familiars, treball domèstic. Totes les tasques que deriven d'aquestes dimensions presenten un diferent grau de quotidianitat i/o esdeveniment, de rigidesa i/o flexibilitat (fer-les o no), donant com a resultat temps i disponibilitat desiguals per a un mateix o per fer altres coses. (Pilar Carrasquer i altres. El trabajo reproductivo. Papers, nº 55, 1998).

ball de la producció, no té com a objectiu la producció de mercaderies i l'increment del benefici, sinó la reproducció de la vida i el manteniment de l'existència. Un tipus de treball que, malgrat la seva importància central pel funcionament diari de les nostres societats, ha estat històricament invisible per l'anàlisi social i econòmica i per la percepció pública; un treball socialment desprestigi, ja arraconat en l'esfera privada, malgrat les profundes implicacions pel funcionament de l'esfera pública, que dins la llar sempre ha estat assignat a les dones.

Aquests problemes d'invisibilitat i desprestigi social propis del treball de cura i de la llar els SAD també els importen al mercat, ja que neixen massa lluny de l'imaginari laboral i, en canvi, massa a prop de l'imaginari servil. Aquest fet facilita la negació o devaluació dels requeriments tècnics necessaris per dur a terme aquest tipus de treball, atesa la invisibilitat i/o assumpció que la construcció social de gènere proporciona a les tasques de cura, la qual cosa dificulta la consecució d'un perfil professional amb prestigi social i la millora d'unes condicions de la prestació del servei molt precàries<sup>79</sup>.

La manca d'un impuls d'aquests serveis per part de l'estat, com ha passat en altres països europeus on han estat eix de la política social

i d'ocupació, fa que a l'Estat espanyol i a Catalunya els serveis de proximitat s'hagin desenvolupat en un règim d'economia social que s'enfronta a la competència de l'autoproducció familiar, de l'economia submergida i del voluntariat. Tot plegat, es genera una espiral en què la manca de reconeixement d'aquestes tasques es tradueix en una resistència per part dels usuaris a valorar el seu cost efectiu (relació, tracte, temps i disponibilitat), fent que les empreses orientin el preu a la baixa i no cerquin professionals als quals hagin de remunerar d'acord amb les seves qualificacions<sup>80</sup>.

**L'atribució a les dones que tenen cura a la llar es tradueix en una segregació ocupacional del mercat: els SAD són un exemple**

La precarietat d'aquests serveis, la seva baixa valoració social i la naturalització de gènere de les seves tasques i funcions han comportat que l'ocupació sigui majoritàriament femenina.

Aquest fet permet afirmar que els serveis de proximitat, de forma àmplia, i els SAD, de manera més concreta, siguin en l'actualitat una nova forma de segregació ocupacional per raons de sexe, que en determinades modalitats adopta també un marcat caràcter de segregació ocupacional per qüestions d'ètnia, ja que són bàsicament dones estrangeres les que presten alguns d'aquests serveis (atenció a la gent gran dependent). **TAULES 88 i 89.**

Tan sols un esforç decidit per part de les administracions per establir una

**TAULA 88. Treballadores estrangeres amb permís de treball en vigor segons principals branques d'activitat a Espanya.**

	Nombre	%
Servei domèstic	42.543	61,3
Hosteleria	8.100	11,7
Comerç al detall	2.457	3,5
Altres activitats empresarials	2.375	3,4
Sanitat i serveis socials	1.339	1,9
Altres activitats empresarials	12.599	18,2
<b>Total</b>	<b>69.413</b>	<b>100</b>

Font: Sonia Parella, a partir de les dades de la Estadística de Permisos de Trabajo a Estrangeros (MTSS) (1999).

**TAULA 89. Treballadors estrangers amb alta laboral segons règim i sexe. Espanya**

	Homes		Dones	
	Nombre	%	Nombre	%
Règim general	393.981	70,5%	188.305	60,9%
Règim especial de treballadors autònoms	63.884	11,4%	26.071	8,4%
Règim especial agrari	90.319	16,2%	19.084	6,2%
Règim especial de treballadors de la llar	7.465	1,3%	75.738	24,5%
Règim especial de treballadors de la mar	2.520	0,5%	197	0,1%
Règim especial de la mineria del carbó	713	0,1%	6	0,0%
<b>Total</b>	<b>558.882</b>	<b>100%</b>	<b>309.401</b>	<b>100%</b>

Font: elaboració pròpia a partir de l'Anuario estadístico de extranjería 2002. Ministerio de Interior (2002).

<sup>79</sup> T. Torns. "Los servicios de proximidad ¿un yacimiento de empleo?. Revista de treball social. Núm. 147, setembre 1997. A Catalunya, des de fa uns anys, hi existeix una associació de treballadores familiars que lluita pel reconeixement del seu perfil professional davant les administracions públiques i dels particulars.

<sup>80</sup> La inexistència d'una llei de dependència a l'Estat espanyol i a Catalunya que reguli el sector i estableixi clarament les competències professionals que s'han de tenir per exercir en ell és, entre altres, algun dels problemes que aquest sector d'activitat té. En el cas d'aprovar-se una llei d'aquest tipus, si aquesta no ve orientada principalment per una lògica de servei públic, sinó de mercat, pot conduir a una fragmentació de criteris i a l'extensió del fenomen de la subcontractació a la baixa entre empreses grans que guanyin el concurs i petites en l'economia formal i informal que presten el servei efectiu.

regulació d'aquest mercat i un reconeixement professional de les persones que hi treballen podrien variar aquesta situació. Aquest fet, en el cas espanyol i català, de moment resulta bastant dubtós, ja que perdura la idea de responsabilitzar a la família de tot aquest treball o s'assumeix la impossibilitat d'una intervenció més decidida per part de l'estat<sup>81</sup>.

## Descripció dels SAD a Mataró

Mataró no representa cap excepció del context documentat fins al moment. Tanmateix, l'administració local ha participat en diferents iniciatives i ha dut a terme accions concretes per enfrontar-se a dos dels principals problemes relatius al SAD: d'una banda, el de la naturalització de les competències, la manca de reconeixement social i la qualificació del personal assistencial i, de l'altra, la d'estructurar un mercat incomplet i/o irregular en què l'oferta està poc estructurada i la demanda té dificultats per arribar a aquest tipus de serveis.

Així per una banda, l'Ajuntament de Mataró creava el gener del 2003 l'Agència d'Atenció a la Gent gran i a les persones amb dependència; un projecte adreçat a totes les persones més grans de 65 anys, i a aquelles que, tot i no estar dins d'aquesta franja d'edat, tenen problemes per realitzar les activitats de la seva vida quotidiana de forma autònoma, o bé que conviu amb un familiar que necessita l'ajut permanent d'una tercera persona. El seu objectiu és posar a disposició dels ciutadans un conjunt de serveis destinats a millorar les seves condicions de vida tant en l'aspecte social com el sanitari. Entre els serveis que ofereix l'Agència destaquen els SAD, el servei de teleassistència, el d'atenció a la llar o els àpats a domicili.

La gestió de la prestació d'aquests serveis pot fer-se o bé a través de la participació directa de personal i recursos de Serveis Socials o bé, a través de la derivació d'una part de la prestació dels serveis a una empresa externa contractada mitjançant concurs públic.

**L'administració té un paper clau en la vertebració dels SAD i en el reconeixement professional** Així mateix per una altra banda, el 1999 i en el marc de la convocatòria de nous filons d'ocupació de la Generalitat de Catalunya s'endegava l'experiència del "xec-serveis" amb un estudi sobre la viabilitat d'una entitat d'intermediació entre oferta i demanda en l'àmbit dels serveis domiciliaris i del propi sistema

de xecs. Al mateix temps, es contractaven a 12 dones en situació d'exclusió social per a la realització de tasques d'atenció domiciliària adreçades a gent gran i usuaris del Servei de Sanitat i Serveis Socials.

L'objectiu d'aquella actuació, com de les que s'hi han anat posant en marxa en aquesta línia en els següents anys, era la creació i consolidació d'empreses de serveis d'assistència a domicili i llocs de treball amb el perfil de treballador/a familiar i auxiliar de la llar en aquestes empreses, les quals prèviament haurien d'ésser habilitades per l'Ajuntament.

La manca de reconeixement dels perfils tècnics necessaris per desenvolupar aquestes tasques ha desembocat en la posada en marxa de diferents iniciatives formatives amb l'objectiu de donar-los un reconeixement formal. La proximitat de moltes de les tasques que es realitzen en el treball de cura i domicili dona peu a menystenir els requeriments tècnics necessaris per a dur-les a terme. Així, des del 1999 i fins a l'actualitat, s'han dut a terme diferents cursos relacionats amb la cura de persones dependents a domicili. Els plans d'ocupació (1998-2001) i els tallers ocupació (2002 i 2003) han permès combinar la formació teòrica amb el treball pràctic remunerat, contractant per un temps determinat a persones que posteriorment, en alguns casos, han tingut la possibilitat de continuar treballant en empreses del sector.

A títol d'exemple, en el taller del 2002 es van formar a 20 dones majors de 25 anys que es trobaven en situació d'atur com a treballadores familiars o auxiliars de la llar. Un total de 135 persones

<sup>81</sup> Un tímid esforç ha estat el recent RD 496/2003, de 2 de maig, en què el MEC establia el currículum de la titulació de Tècnic d'Atenció Sanitària dins dels cicles formatius de grau mitjà. Potser que aquesta titulació emmarqui algunes de les tasques desenvolupades per les treballadores familiars.

majors de 80 anys que vivien soles o en parella amb ingressos menors als SAM van ser ateses a domicili. Es tractava de persones que per la seva dependència no podien moure's, netejar-se, anar a comprar o fer petites gestions<sup>82</sup>.

Un dels objectius de la iniciativa vinculada als NFO també era detectar quines eren les empreses que en aquells moments estaven ja operant a Mataró i de les quals, en canvi, gairebé no se'n tenia coneixement. De les 11 empreses que s'hi van detectar, 7 van ser habilitades per oferir serveis, ja que havien superat els criteris de qualitat, tant pel que fa a la prestació del servei com a les condicions laborals del personal contractat.

En l'interval entre el 1999 i el 2003, el nombre d'empreses que treballen en el territori s'ha multiplicat per quatre. L'oferta pública va lligada, en part, a la privada, ja que una part important dels serveis que es presten estan externalitzats. De forma sintètica, podem detallar el tipus de serveis que s'ofereixen, el nombre d'hores i el nombre de persones que hi participen:

**TAULA 90. Dades dels serveis d'atenció domiciliària prestats pel Servei de Sanitat i Serveis Socials de l'Ajuntament de Mataró**

Perfil professional	Dades 2002		Previsió 2003	
	P. propi	P. Extern	P. Propi	P. Extern
Treballadores familiars	7	3	7	5 <sup>1</sup>
Auxiliars de la llar	0	4	0	6 <sup>1</sup>

(1) No inclou personal XecServei.

Tipus de serveis	Dades 2002		Previsió 2003	
	Nombre de persones		Nombre de persones	
Ajuda a domicili	379		415 <sup>2</sup>	
Teleassistència	168		223	
Àpats a domicili	9		16	
Servei de menjador	24 <sup>3</sup>		24 <sup>3</sup>	
Ajuts servei de menjador	6 usuaris		12 usuaris <sup>4</sup>	
Ajudes tècniques	18		31	

(2) No inclou persones que s'atendran amb XecServei.

(3) 5.760 usos anuals.

(4) Previsió d'aprofitament diari i subvenció 100%.

Tipus de serveis	Dades 2002		Previsió 2003	
	Nombre d'hores anuals		Nombre d'hores anuals	
Ajuda a domicili	3.900		12.400 <sup>5</sup>	
Servei de neteja	5.200		12.928 <sup>5</sup>	

(5) Inclou les hores previstes XecServei.

Font: Servei de Sanitat i Serveis Socials de l'Ajuntament de Mataró.

Pel que fa a l'objectiu d'enfortir l'oferta d'empreses relacionades amb el SAD podem dir que en el decurs de l'any 2002 van assessorar-se fins a cinc projectes relacionats amb la creació d'empreses

en aquest sector. Un d'aquests projectes ha arribat fins i tot a l'habilitació dins del programa "Xec-Servei".

Bé per l'acció de l'administració local, o bé per la major pressió dels condicionants que hem vist al llarg d'aquestes pàgines, a Mataró es constata un increment del nombre d'ofertes per cobrir llocs de treball en aquest sector. Així, l'any 2002, a l'Institut Municipal de Promoció Econòmica, s'hi van rebre 675 ofertes de feina, de les quals 70 estaven relacionades amb l'àmbit dels SAD: auxiliar de la llar, 15; auxiliar de geriatría, 44; animador d'avis, 4 i treballadora familiar, 7.

Les característiques generals d'aquestes ofertes són:

- Les empreses sol·liciten preferentment dones.
- Són ofertes de residències i d'empreses de SAD.
- Si es tracta de residència són ofertes a temps complert.
- Si es tracta de SAD són ofertes a temps parcial.
- Els sous es troben al voltant dels 721 i 790 € nets mensuals.
- La gran majoria de les empreses demanen la titulació adient al lloc de treball que ofereixen.

Paga la pena destacar el darrer punt, perquè l'opinió generalitzada entre les empreses habilitades pel projecte de Xec Serveis de NFO és que troben serioses dificultats per trobar persones amb la titulació adient per a exercir com a auxiliar de geriatría o treballadora familiar. Es tracta d'un tipus d'oferta

<sup>82</sup> El nivell d'inserció laboral va ser del 90%.

que acostuma a aplegar quatre requeriments bàsics: dones, majors de 25 anys, amb experiència o formació adient i suficient i amb contracte laboral.

Un volum important de les persones que treballen en aquest sector ho fan en l'economia submergida, amb sous baixos i, d'entrada, amb escasses possibilitats de continuïtat.

Els perfils de les demandants d'aquest tipus d'ocupacions són els següents (a partir de les dades extretes de la borsa de treball de l'IMPEM):

- Auxiliar d'infermeria: dones majors de 25 anys, la majoria amb CFGM i sense vehicle propi.
- Auxiliar de geriatria: dones majors de 25 anys, un nombre important de persones sense titulació i amb nivells d'estudis baixos, major presència de dones estrangeres que tenen problemes amb l'idioma.
- Treballadora familiar: dones majors de 25 anys, nivell d'estudis baix i un nombre important de dones estrangeres. També es donen problemes amb l'idioma.
- Personal de neteja: les dones representen un 80% dels demandants, la majoria són majors de 25 anys i estrangeres. Tenen problemes amb l'idioma i molt poques poden comptar amb vehicle propi.

En definitiva, a Mataró, com a bona part de les grans ciutats catalanes, el procés d'envelliment ha estat un factor que ha estimulat la demanda de SAD. Això, lligat a la creixent incorporació de la dona al mercat laboral i a la potenciació des de l'Ajuntament de la formació, de la demanda privada i de l'externalització de la demanda pública, pot afavorir la consolidació de les empreses que s'estan emplaçant i creant al territori.

# Glossari



# Glossari

## Variables utilitzades:

TAULA 66

Variable	Periodicitat	Àmbit	Font
Població (sexe, edat, barri, lloc de naixement,...)	Anual (2000-...)	Mataró	Servei d'Informació de Base de l'Ajuntament de Mataró
Consum d'aigua en m <sup>3</sup> (domèstic, comercial, industrial)	Trimestral (1995 - ...)	Mataró	Aigües de Mataró S.A.
Turismes matriculats	Mensual (jul 1992 - ...)	Mataró	Secció Gestió Tributària del Departament d'Interior i Hisenda de l'Ajuntament de Mataró
Consum de gas canalitzat (domèstic, comercial, industrial)	Anual (1990 - ...)	Mataró	Gas Natural SDG, S.A.
Consum d'electricitat	Semestral (2000-...)	Mataró	FECSA-ENDESA
Residus generats (Tm)	Mensual (gen 1997 - ...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Vidre reciclat (Kg.)	Mensual (gen 1997 - ...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Paper reciclat (Kg.)	Mensual (gen 1997 - ...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Envasos (Kg.)	Mensual (des 1998 - ...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Piles (Kg.)	Mensual (gen 1999 - ...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Nivells de soroll en punts de la xarxa viària (dBA)	Anual (1997-...)	Mataró	Àrea d'Acústica de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró
Victimes i accidents de trànsit	Anual (1997-...)	Mataró	Servei de Policia Local de Mataró
Entrada de vehicles a la deixalleria	Mensual (jul 1998 -...)	Mataró	Secció de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament de Mataró.
Habitatges iniciats (per tipus d'habitatge, superfície)	Trimestral (1994 - ...)	Mataró i Maresme en conjunt	Direc. Gral. d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya
Preu m <sup>2</sup> d'habitatges nous	Semestral (1999-...)	Mataró i els altres mun. de la província	Sociedad de Tasación
Nombre d'empreses (per sectors i grandària de l'empresa)	Trimestral (1996 - ...)	Mataró i els altres mun. de la província	Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Nombre d'assalariats (per sectors i grandària de l'empresa)	Trimestral (1996 - ...)	Mataró i els altres mun. de la província	Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Nombre d'autònoms (per sectors)	Trimestral (1995-...)	Mataró, municipis del Maresme i Catalunya	Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Impost d'Activitats Econòmiques	Act. periòdiques (1994 -...)	Mataró	Secció Gestió Tributària de l'Ajuntament de Mataró
Expedients d'Obres (Obres Menors, Obres Majors)	Trimestral (1994 -...)	Mataró	Secció d'Obres de l'Ajuntament de Mataró
Indicador clima comercial urbà (vendes, estoc, ocupació, marge comercial)	Trimestral (2000-...)	Mataró i Catalunya	Direcció General de Comerç i Institut d'Estadística de Catalunya
Conjuntura sector tèxtil (comandes, facturació, perspectiva facturació, marge brut,...)	Trimestral (2001-...)	Maresme	ASEGEMA
Llicències d'activitats	Trimestral (1990 -...)	Mataró	Secció d'Activitats de l'Ajuntament de Mataró
Contractacions (per tipus de contracte, sexe, edat, sectors, formació)	Mensual (1994 -...)	Mataró i altres mun. del Maresme**	Xarxa d'Observatori de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona)
Exp. de Regulació d'Ocupació (per grans sectors)	Trimestral (1993 -...)	Mataró i Maresme en conjunt	Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Atur Registrat (per sexe, edat, sectors, formació)	Mensual (1993 -...)	Mataró i altres mun. del Maresme**	Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Accidents de treball (per tipus d'accident, tipus de contracte, sector, grandària de l'empresa, edat del treballador)	Anual (1997 -...)	Mataró, Maresme i Catalunya	Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Bitllets de tren venuts	Anual (1991-1995) i mensual (1996 -...)	Mataró i altres municipis***	RENFE
Mobilitat interna (autobús)	Anual (1988-1996) i mensual (1997 -...)	Mataró	CTSA
Circulació per autopista (A-19)	Anual (1991 -...)	A-19	Abertis, S.A.
Autovia C-60	Mensual (1995 -...)	Mataró i Granollers	Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya
Ocupació hotelera	Mensual (2001 -...)	Mataró	Hotel Colón i Hotel Ciutat de Mataró
Pernoctacions alberg municipal	Mensual (1999 -...)	Mataró	Alberg Can Soleret
Embarcacions i tripulació transeünt al Port de Mataró	Mensual (2001 -...)	Mataró	Consorci del Port de Mataró

\* Tots a excepció de Dosrius, Montgat, Tiana i Tordera.

\*\*Mataró, Argentona, Cabrera, Caldes d'Estrac, Dosrius, Òrius, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Vicenç de Montalt, Vilassar de Mar, Premià de Mar, Premià de Dalt, Cabrils, Arenys de Mar, Arenys de Munt i Vilassar de Dalt.

\*\*\*St. Adrià, Badalona, Montgat, Montat N., El Masnou, Ocata, Premià de Mar, Vilassar de Mar, Mataró, Llavaneres, Caldes, Arenys, Canet, St. Pol, Calella, Pineda, Malgrat, Tordera.

## Fórmules utilitzades:

Increment interanual o increment respecte el mateix període de l'any anterior

$$I = \frac{\chi_t - \chi_{t-n}}{\chi_{t-n}} * 100$$

On  $I$  és l'increment interanual de la variable en qüestió,  $\chi_t$  és el valor de la variable en el moment  $t$ , i  $\chi_{t-n}$  és el valor de la variable en el mateix període de l'any anterior. Si per exemple la variable és mensual,  $n$  serà igual a 12, o si és trimestral,  $n$  serà igual a 4. Aquests increments interanuals són útils per observar l'evolució d'una sèrie de dades sense els seus efectes estacionals.

### Mitjana mòbil

Només s'han utilitzat per amortir les fluctuacions o l'aleatorietat acusada de la matriculació de nous turismes. En aquest cas concret, es tracta de calcular per a cada moment la mitjana dels últims tres mesos.

$$Mm_3 = \frac{\chi_t + \chi_{t-1} + \chi_{t-2}}{3}$$

On  $Mm_3$  és la mitjana mòbil d'ordre 3 que calcula la mitjana de les corresponents als valors de la variable durant els tres últims períodes. Posteriorment, en el cas dels nous turismes matriculats, s'han calculat els increments interanuals d'aquestes mitjanes mòbils.

### Acumulat dels últims 12 mesos

Es tracta de la suma dels últims 12 mesos.

$$A_{12} = \chi_t + \chi_{t-1} + \chi_{t-2} \dots + \chi_{t-10} + \chi_{t-11}$$

On  $A_{12}$  és aquest acumulat dels darrers 12 mesos, i les successives  $\chi$ , els valors de la variable en el mes  $t$  i els 11 mesos anteriors.

Aquest acumulat s'utilitza també per desestacionalitzar les sèries, ja que es té per a la variable en qüestió el total del darrer any.

### Estimació per al total d'un any.

S'ha utilitzat en aquelles variables en les que es pretén comparar l'evolució de les dades d'un any incomplet amb les dades anuals, completes, d'anys anteriors.  $T_{12}^{12}$

Per exemple, en el cas que es disposessin de les dades d'una variable fins el tercer trimestre de l'any  $t$  i la volguéssim comparar amb les dades anuals d'anys anteriors, seria:

$$Et = \frac{(\chi_{1r.trim} + \chi_{2n.trim} + \chi_{3r.trim+}) * 4}{3}$$

On  $Et$  és l'estimació per a l'any  $t$ , i les tres el valor de la variable dels tres trimestres.

L'inconvenient de comparar aquesta estimació amb les dades anuals anteriors és que la variable pugui estar afectada per factors estacionals i que per tant s'hagin sobrevalorat o menysvalorat els períodes projectats que manquen per completar l'any.

### Pes relatiu o percentual

Dins d'una variable, mesura la importància d'una categoria respecte el total o respecte la suma dels valors de totes les categories de la mateixa variable.

$$Pi = \frac{\chi_i}{\sum \chi_i} * 100$$

On  $Pi$  és el pes relatiu o percentual de la categoria "i".  $\chi_i$  és el valor de la variable en la seva categoria  $i$  i  $\sum \chi_i$  és el total o la suma de totes les categories, inclosa aquella de la que se'n vol mesurar el seu pes relatiu.

## **Aclariments d'alguns termes utilitzats en l'informe**

---

### Residus generats

Les dades que apareixen en aquest informe són relatives al volum total de residus que s'han generat a la ciutat. Consta de les deixalles tractades en la Planta de Tractament i Compostatge del Maresme, les dades de recollida selectiva i les dades de les dues deixalleries de Mataró.

### Expedients d'Obres

Tràmit iniciat per a l'obtenció d'una Llicència d'Obres. Les Obres es poden distingir entre obres majors i obres menors.

### Assalariats

Són aquells treballadors per compte d'altri.

### Empreses

Centres de cotització a la Seguretat Social amb un o més treballadors assalariats. No s'inclouen, per tant, els treballadors autònoms sense treballadors assalariats.

### Autònoms

Són aquells treballadors per compte propi.

### Impost d'Activitats Econòmiques

L'impost que grava les activitats econòmiques que es duen a terme en un municipi. Cal tenir present, però, que es tracta d'activitats econòmiques i que per tant una empresa podrà pagar més d'un IAE en concepte de les diferents activitats que realitzi.

### Llicències d'activitats

S'analitzen el nombre de sol·licituds rebudes per tal d'obrir establiments destinats a exercir una determinada activitat.

Les activitats es distingeixen segons la seva incidència en el medi ambient, la seguretat i la salut de les persones a què es refereix la Llei 3/1998, de 27 de febrer, d'intervenció integral de l'Administració ambiental (LIIA). Es distingeixen quatre tipus d'incidència:

Annex I: activitats amb una gran incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.

Annex II: activitats amb una moderada incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.

Annex III: activitats amb una baixa incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.

Annex IV: activitats amb una lleu incidència en el medi ambient, la salut i la seguretat de les persones.

### Aturat Registrat

És aquella persona sense feina en edat de treballar inscrita a l'OTG i que compleix el concepte estadístic establert per l'Ordre Ministerial d'11 de març de 1985.

### Contractacions

Seràn objecte d'anàlisi en aquest informe aquells contractes (acord laboral escrit entre el treballador nou contractat i una empresa) registrats en les OTG. Els contractes es registren en l'oficina a la qual pertany l'empresa contractant.

### Leq

El nivell equivalent d'un soroll continu que subministra la mateixa energia acústica del soroll fluctuant mesurat en el mateix interval de temps.

# 14

Informe de  
**conjuntura**  
**socio**  
**econòmica**  
de Mataró  
Setembre 2003



Diputació  
Barcelona  
xarxa de municipis



Generalitat de Catalunya  
Servei d'Ocupació de Catalunya

UNIÓ EUROPEA  
Fons Social Europeu



AENOR  
**ER**  
Empresa  
Registrada  
ER-0152/2003

Per a més informació:

**Ajuntament de Mataró. Servei d'Estudis i Planificació**

C/ Francisco Herrera, 70. 08301 Mataró. Tel. 93 758 21 31 Fax 93 758 21 36

<http://www.mataro.org> correu electrònic: [ajmataro@ajmataro.es](mailto:ajmataro@ajmataro.es)